Henri/k Kurta s-a născut *în 1935,* Ia Paris. A trăit timp de peste treizeci de ani în *Polonia.,* unde a fost corespondent de presă, radio şi TV pentru *Belgia* şi Elveţia. Interzicîndu-i-se să mai scrie după decretarea legii marţiale în 1981, ajunge în Belgia, unde astăzi este ziarist la mai multe mijloace de informare francofone din BeJgia, Elveţia, Franţa şi Quebec. Predă la College d'Europe, Ia *Bruges,* un curs despre „Lumea comunistă europeană". Este autorul a mai multe romane poliţiste şi de scîence-fiction" publicate în Polonia şi -în Cehoslovacia. Din 1985, a publicat în Franţa :

— în'editura Fleuve Noii' : *Le jour .du Geant* ***rovge (Ziua*** *uriaşului roşu),* roman de ficţiune politică şi *Quand la Pologne rit ăux larmes (Cînâ Polonia* ***rîde cu*** *lacrimi),* culegere de anecdote şi bancuri politice poloneze din 1945 pînă în 1585.

— în editura Olîvier Orban : *Complots (Complоturi),* roman de *ficţiune* politică despre naşterea şi asasinarea Solidarităţii.

HENRYK KURTA

fl_H

„GROM«

Traducere din limba franceză de
HERMINA ANGHELESCU

HUMANJTAS

BUCUREŞTI, *1831*

Coperta î GHEGRGH& BALTOC

HENRYK KURTA

OPfiRAXION „GBOM"

(C) W80, Lcs Editions Nolr sur BIa«e
.11-47 Montricher (Suisse)

Toate drepturile asupra ediţiei române
aparţin Editurii Humajiifas.

-X

„Esenţa politicii noastre ? Teama de voi, de guvernul vostru, de politica voastră !"

Răspunsul lui Paul-Henri Spaak, dat în faţa O.N.U., la întrebarea"lui Andrei Vîşinski, delegatul U.R.S.S., fost procuror general în timpul proceselor de la Moscova.

„Rusul dă dovadă de o adaptabili-ţaţe de necrezut şi se distinge prin-tr~o inteligenţă lucida şi de bun-simi in momentul in care acceptă răul, fie considerîndu-l indispensabil, fie ne--se opune,(‹

Din Mihail Iurievici Lermontov, *Un erou al timpurilor noastre*

SOLÎTAE

Anatoli Grimov tocmai îşi curăţase arma cînd, punînd-o, caldă şi unsuroasă, pe ziarul pe care-î desfăcuse pe masă, privirea îi căzu din nou pe titlul cu litere mari care brăzda prima pagină. Aşadar, azi era ziua cea mare. Editorialul din „Pravda", Ia fel de liric ca întotdeauna cînd era voi'ba de comentarea unui eveniment ee trebuia să fie receptat ca extrein de pozitiv de către opinia mondială, sublinia că întîînirea şi semnarea acordurilor servesc fără-ndoiaJă cauzei păcii.

Grimov îşi îndreptă ochii spre partea de jos a paginii • •*aride* era programul de televiziune. Mai avea la dispoziţie încă o jumătate de ora pînă la transmiterea, în direct pe micul ecran, a ceremoniei care urma să aibă loc Ia celălalt capăt al lumii. Se ridică să se ducă m bucătărioară şi aprinse focul sub ceainic, îi plăcea să bea ceai tare cu orice mînca la masa de seară. Indiferent dacă era o bucată de salam, o conservă de peşte sau ouă jumari Bea mult ceai în tot răstimpul zilei, iar cînd pornea într-o nouă cursă îşi pregătea cel puţin două termosuri mari.

Şi înainte,, pe cînd încă mai locuia cu soţia si cu mama acesteia, tot el pregătea ceaiul. Făcuse din asta un ritual, al cărui altar era un samovar original, de Tuia. pe care 3 cumpărase de ocazie si îl cositorise chiar el! De cînd rămăsese singur, samovarul nu mai servea deeît drept decor pe vitrina în care îşi ţinea cărţile şi diplomele.

O bucată oV vreme..citevs luni după înmormântarea soacrei sale si după ce soţia îl părăsise — întîlnise un .fost admirator a cărui carieră îi părea fără-ndoială mai strălucită, ori poate doar mai bănoasă decît a soţului — continuase să respecte ritualul cu samovarul. Dar ceaiul nu mai avea acelaşi gust. sau cel puţin aşa i se părea Iui.

încă şi acum lui Anatoîi Grimov i se mai mtîmpla să-şi pună întrebări în legătură cu cauzele, cu motivele atitudinii Olgăi. Ea luase această hotărîre tocmai cînd e! [1] începea să aducă mai mulţi bani în casă, îşi putea permite să-i ofere tot ce-i plăcea din *beriozka,* magazinele Ia care nu aveau acces decît privilegiaţii, adică cei care puteau dispune de devize în mod legal. Anatoli îşi datora mărcile şi francii călătoriilor sale din ce în ce mai numeroase în Vest,

Cînd ea]-a părăsit, o vreme f-a fost teamă ca nu cumva să i se interzică plecările în Franţa, Italia sau Belgia. „Centi'ala" nu ascunsese niciodată faptul că membrii familiilor funcţionarilor săi trimişi în misiune în Vest erau consideraţi drept o garanţie a întoarcerii acestora şi mai ales a fidelităţii lor. La început. Grirnov considera tinerea Olgăi ca ostatecă, aceşta, era termenul, pe care îl folosea în mintea Iui, drept un lucru dezonorant pentru el,

Imediat după. război, intrase voluntar Ia şcoala de miliţie ; apoi,.fiind remarcat de şefii săi, aterizase la Academia Dzerjinski a Ministerului de Interne. Trecuse prin toate filtrele, toate verificările posibile si toţi superiorii săi ştiau că nu are nimic de ascuns sau ceva să îşi repro-. şeze. Aşadar, da ce *ar* face din soţia lui o ostatecă ? Insă ;mai apoi, cu timpul, acceptase regulile jocului,

Auzi ceainicul fluierînd — îl cumpărase Ia Leipzig, după ce văzuse' unul asemănător la nişte prieteni şi căutase în zadar ceva în acelaşi gen în aproape toate magazinele din Moscova, Nu-i înţelegea pe cei de la planificare şi nici pe tipii din comerţul exterior; dacă toată lumea ar putea avea un astfel de ceainic, s-ar putea face o economie de-a dreptul considerabilă de gaze şi electricitate.

Se repezi spre bucătărie ca să-şi pregătească infuzia ş! o lăsă să-şi păstreze temperatura optimă puriînd ceainicul pe capacul întors al ibricului. In felul acesta ceaiul'

ieşea foarte bun. Niciodată nu a acceptat să facă ceai clin pliculeţe. Grimov spunea întotdeauna că în aceste pliculeţe nu puteau fi decît resturi ruşinoase de ceai amestecate cu pleavă. Cînd cineva sublinia faptul ca ceeiul era importat din China sau India, că prin urmare era de calitate, el răspundea că cine doreşte să guste resturile saltelei lui Ghandi sau Mao, nu are decît s-o facă.

Se întoarse în camera ce servea totodată drept salon, sufragerie şi dormitor şi îşi luă arma pentru a-i da ultimul lustru cu cîrpa. Lăsat din mînă de cîteva minute, oţelul era acum complet rece. Grimov îşi iubea pistoletul, poate pentru că într-o zi, la Muzeul Armatei, îşi spusese că toate obiectele care servesc pentru a ucide par echilibrate, funcţionale, frumoase. Cu toate acestea, maiorul Anatoli Grimov nu omorîse niciodată, iar de tras nu trăsese decît în timpul exerciţiilor de la Academie şi în perioadele de convocări pentru ofiţeri.

-• Pentru el, pistoletul său., un Tokarev din generaţia a doua, mai uşor decît primul model, reprezenta ceva esenţial în primul rînd fiindcă avea dreptul de a-1 poseda. în meseria lui, cînd străbătea drumurile, nu-1 putea lua cu el. Avea un permis de port-armă. dar nu era valabil decît în interiorul ţării. Nu-şi putea lua Tokarev-ul nici măcar atunci cînd se ducea numai în ..ţările surori".

De cînd nu- mai era Olga, nu-1 scotea decît rareori din ascunzătoare — o cutie metalică în care fuseseră. probabil biscuiţi şi pe care o aşeza în poziţie verticală în spatele tomurilor de Istorie a Războiului pentru apărarea patriei, înainte vreme, îi plăcea să şi-1 pună în buzunar cînd mergeau să facă o plimbare în pădurile din jurul capitalei. Puteai să te întâlneşti cu vreo bandă de tineri ameţiţi de băutură : se mai întîmplase aşa ceva. Dar nu fusese nevoie să-şî scoată arma. De fiecare dată ti venise cineva în ajutor,

într-o seară de iunie, cu patru ani în urmă, o patrulă de miliţie sosise exact la timp. Pentru procesul verbal i se ceruseră actele. Cînd miliţienii 1-au văzut scoţînd din~ portofel buletinul şi paşaportul — şi-1 luase cu o zî înainte, deoarece trebuia să fie în orice clipă gata de plecare — au devenit aproape slugarnici. Se pare că nu;

avuseseră prea des *ocazia* să întâlnească un simpla cetățean, care Jucra pentru o întreprindere de transport, după cum arătau actele sale, şi care să aibă asupra sa documentul ce îi permitea trecerea frontierei. După ce au aruncat o privire peste mulțimea- de vize din paginile documentului împodobit cu steaua Uniunii l-au salutat regulamentar. Pentru ei, Grimov nu putea fi un fietecine.

Cu toate acestea, Anatoli ştia că nu este decît o neînsemnată rotiță în imensa maşinărie pe care o servea cu ardoare şi hotărîre. Bineînțeles, nu mai avea entuziasmul de la început, cînd încă mai era convins că serveşte. mai presus de propria țară si popor, o cauză pentru care milioane de bărbaţi şi femei îşi dăduseră viața si pentru care se duceau lupte în toată lumea.

Astăzi ştia că nu e decît un trepăduş al spionajului. Un oarecare, şi făcea ceea ce făcea, fără să pună întrebări, pentru că primea ordin de la superiorii lui. Trecuse vremea cînd Anatoli îşi permitea să-şi exprime anumite păreri, să aibă inițiative. I se dăduse repede de înțeles că nu în asta consta rolul său, că avînd intenția să „îmbunătățească" ceea ce i se spunea să facă, putea, dimpotrivă, să provoace neajunsuri.

Inițiativele Iui Anatoli porneau din interesul său față de evoluția politicii mondiale, față de situația din cutare sau cutare țară, al cărei popor îndrăgea Uniunea Sovietică. Nădăjduia că va putea contribui la promovarea. cauzei." Mai apoi, în timpul călătoriilor, şi-a dat seama ca ceea ce citea în ziare nu corespundea realității, că acele popoare erau departe de a fi admirative. Le era mai degrabă frică. Grimov, ca mulţi dintre confraţii săi şi nu mai puţini compatrioţi, ajunsese la concluzia că naţiunile, dacă nu voiau sa fie „eliberate" de starea în care,se aflau, trebuiau neutralizate, deoarece, într-o bună zi, acei oameni s-ar putea sa accepte să îmbrace uniforma şi sa ia armele în mînă pentru a ataca patria Sovietelor. Ceea ce făcea el era pur şi simplu auto-[1] apărare — iată cum gîndea Grimov şi mulţi alţii ca el, Politica nu-1 mai prea interesa. La televizor *n* plăceau în special fUrnele de război şi comediile. Dar, în ultima

vreme, de cînd Mihail Sergheeviei Gorbaciov îi urmase lui Brejnev. şi altor *starikî,* nişte boşorogi. se petrecea ceva care îl punea pe gînduri. Misa ăsta era un şmecher, faa chiar mai mult decît atît, deoarece a izbutit să păcălească întreaga lume. Căci pentru Grimov nu încăpea nici o îndoială că dacă Gorbaciov reuşise sa ajungă în funcţia supremă şi, de acolo, impunea un suflu cu totul nou, în contradicţie cu tot ceea ce se făcuse pînă atunci în cadrul politicii partidului şi ţării, înseamnă că îşi ascunsese jocul pînă în ultima clipă, altfel nimeni nu ar fi acceptat să-l vadă acolo unde e,

Anatoli, care se întoarse de la bucătărie cu un pahar de ceai într-o mînă şi cu un măr în cealaltă, se mai întreba încă dacă Misa se va descurca la fel de bine şi cu Reagan. Bătrânul american era şi el un coţcar, profesionist al ipocriziei din pricină că fusese actor de cinema — raţionamentul lui Grimov concorda cu ceea ce gîndeau numeroşi sovietici. S-a crezut chiar ia un moment dat că preşedintele american, înconjurat de tot felul de consilieri . şi avînd avantajul experienţei — lucru firesc deoarece, de data asta, Secretarul general era mai tânăr decît şeful Casei Albe — reuşise să-şi manipuleze interlocutorul mai puţin experimentat, mai întîi la Geneva şi apoi la Reykjavik. In acel moment pînă şi Grimov îşi spusese că nici măcar comentariile ziarelor din Moscova, care subliniau cu emfază originalitatea „propunerilor" lui Gorbaciov, nu putuseră ascunde celor care au urmărit cursul evenimentelor din ultimii ani că aceste renumite propuneri nu reprezentau, la urma urmelor, decît acceptarea a ceea ce Occidentul ceruse dintotdeauna şi, în specialj de la sfîrşitul perioadei de destindere încoace.

Anatoli dădu drumul la televizor, o micuţă minune de producţie japoneză, una dintre ultimele achiziţii de la *beriozka* din spatele Pieţei Roşii, făcută chiar înainte ca Oîga să îi anunţe intenţia ei de a-l părăsi. Aceasta s-a petrecut în mod civilizat, fără ca vreunul dintre ei să ridice glasul, fără ca Olga să se lanseze în vreun şir de reproşuri. Nu, nu avea nimic împotriva lui, ci pur şi simplu nu-l mai iubea şi realizase acest lucru. Şi apoi, Tolia, soţul ei iubit, era mai mult în cabina camionului

tleoj't acasă. Singura remarcă puţin .răutăcioasă pe care j *a* făcut-o, atunci cznd Anatoli i-a spus că se simte bine cu ea, că face tot ce-i stă in putinţă ca ea să ducă o viaţa plăcută,.că nu cheltuieşte ce cîştigă ca să bea cu colegii, singura porcărie pe care OJga i-a spus-o a fost că în cabina camionului de mare tonaj erau tot felul de ilustrate din oraşele pe care le traversase, dar nici măcar O singura *fotografie* de-a ei.

'Era adevărat, iar Anatoli încercase să se justifice amintindu-i de ..specificul" muncii lui. Nu se putea trăda prin absolut nimic care i-ar fi dat inamicului vreo pistă, Inamicul, după cum învăţase la Academie, .putea avea braţul lung si avea cu siguranţă informatori, EI, Anatoli, în mod oficial nu era decît un şofer care Jucra la SOVTHANSAVTO, adevăratele lui îndeletniciri fiind per^ fect camuflate. Dar dacă acolo s-ar fi aflat, din pricina unei simple fotografii, că soţia lui, Olga Fedorovna, lucrează la miliţie,. s~ar fi putut ivi bănuieli în ceea ee-I priveşte!

Anatoli o cunoscuse în perioada cînd urma cursuri]/. Scolii regionale de miliţie. Ea reuşise Ia examenul dr admitere atunci cînd el era în ultimul an. Nu fusese singurul care îi făcuse curte, dar acum se gîndea că *Olgfi îl* alesese pe el pentru că era deja pe punctul de a intra îa Academia pzerjinski, ceea ce echivala cu o carieră -strălucită. Cu toate acestea, însă, ea îl părăsise, pentru tipul ăsfa pe care îl vedea acum pe micul ecran, într-o haină de culoare prea deschisă, în contrast cu celelalte persoane care îl înconjurau pe Secretarul general,, îmbrăcate toate în costume închise la culoare.

Noul prieten al *Olgăi,* care studiase cu ei la Şcoala de miliţie din Ferm, făcea parte de peste zece ani din unitatea de pază corporală a tovarăşilor din conducerea supremă. Călătorise mult cu Brejnev, categoric mai puţin cu Andropov şi Cernenko, însă acum se părea că iar îi merge bine. Gorbaciov menţinuse întreaga unitate, ne-schirnbîndu-i decît şeful. Grimov se simţea stînjenit să-] vadă în spatele conducătorului partidului şi al preşedintelui american. Dar camerele de luat vederi trecură de Ia imaginea de ansamblu Ia una care îi arăta în picioare pe cei doi şefi de stat.

Ascultînd cuvintele lui Gorbaciov. Anatoli îşi dădu -seama că pierduse discursul americanului. Totul părea să se desfăşoare bine. Peste cîteva minute urma să se semneze un acord istoric în legătură cu rachetele instalate de o parte şi de alta în Europa, în acest fel, un detonator va fi deconectat, în folosul păcii. Reagan, căruia interpretul îi traducea simultan discursul, părea încîntat, Diplomaţia sa era pe punctul de a triumfa. De fapt. gîn-dea Grimov, dacă Reagan jubila acum, se datora faptului că, în timp, se comportase ca un Gromîko. Căci ce altceva făcuse în ultimii douăzeci de ani şeful diplomaţiei sovietice decît să invite pe toată lumea în jurul unei mese rotunde pentru a discuta, timp în care mareşalii amplasau rachete oriunde era posibil, sporeau numărul submarinelor, al crucişătoarelor, al avioanelor, care străbăteau oceanele şi cerul ?

La fel procedase şi Heagan — spunea că e gata să discute despre dezarmare, despre menţinerea păcii, dar, pînă să-şi întîlnească adversarul, îşi instalase în Europa rachetele de tip „Pershing" şi „Cruise", Cu puţin înainte ca Misa să ajungă la putere, Gromîko declarase că o întîlnire la nivel înalt este imposibilă dacă rachetele americane sînt instalate în Europa, Iar astăzi Gorbaciov îl întâlnea pe Reagan pentru a treia oară.

Cei doi se îndreaptă spre o masă pentru a semna documentul istoric. Toată lumea aplaudă, iar camerele le fixează pe Nancy şi pe Raisa care îşi zîmbesc, fără-n-doială pentru a face plăcere ziariştilor şi publicului. Lui Anatoli nu prea îi plăcea ca soţia conducătorului partidului, să iasă aşa de mult în evidenţă, dar un tovarăş de lucru care fusese multă vreme şoferul lui.Dobrînin, la Washington — şi în acelaşi timp însărcinat cu securitatea ambasadei — îi explicase că pentru a-i duce de nas pe americani trebuie să te comporţi la fel ca ei. acolo unde nu te costă nimic şi-i poţi îmblînzi. Mai adăugase că, în orice caz, o astfel de practică nu era posibilă decît acum, cu „cea mai frumoasă jumătate a perestroikăi" — acestea erau cuvintele pe care le folosise şi care stîr-oiseră rîsul în toată cantina — şi că şi-o putea cu greu imagina pe nevasta lui Brejnev la televizor, „Numai

on W - ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ff^ să

plec

Taras Upenik — un ucrainean complet rusificat, care, în ciuda prenumelui ce amintea de clipele înălţătoare ale poporului său şi pe care i-l dăduseră părinţii, nu. scotea o vorbă în limba natală — îl convocase foarte devreme a"(doua *zi* dimineaţă. Anatoli Grimov ştia din experienţă ca asta înseamnă că directorul adjunct, care îndeplinea şi funcţia de şef al personalului şi al operaţiunilor, avea să-î transmită ultimele instrucţiuni pentru următoarea deplasare.

— Tolia, spuse brusc Taras înainte chiar de a-1 invita pe maior să ia locs plimbarea ta norvegiană e de o
importanţă vitală.

— De fiecare dată mi se spune acelaşi lucru, ca şi cum aş fi un începător care are nevoie de motivaţie.
îmi ştiu meseria şi importanţa ei, replică Grimov zîmbind ironic.

Ucraineanul nu răspunse imediat. Se îndreptă spre uşa ce dădea în încăperea în care trona secretara lui **şi** îi ceru să aducă o cafea pentru el şi un ceai pentru Anatoli. căruia îi cunoştea gusturile. După ce închise uşa se întoarse la biroul său. îşi încrucişa niunile sub bărbie.

~ De acord, Tolia, nu ţie. unul dintre cei mai vechi, trebuie să-ţi amintesc eu valoarea muncii noastre. Ceea ce trebuie să-ţi spun totuşi e că am fost convocat acum doua zile la „centrală". Acolo am înţeles într-adevăr

aproba d c. ne-

n~° -fac penh-M -Da că-mi permff^eli comise ^fS- altcin risca să sublin^, • nu eVa.

-

l?u"«e indicii a™£ Int™P!ârii«. fa"?l de r za ; f«-

Putea aiu£,A sau ™ alt Dai"f" e .xis« t eaffia ,

=SîK«S=«-.,=

;« »

dale. Singurul lucru ce li se pretindea — şi pe care-î respectau — era să trateze camioanele care plecau drept simple camioane de mare tonaj făcînd naveta între ţara şi Occident ca să transporte mărfuri al căror comerţ ţinea de acorduri economice, pur economice, reglementate între funcţionarii ministerelor de resort. Atît şi nimic mai mult.

Griniov ştia că la conducerea vămilor se aflau ofiţeri care lucrau, ca şi el, fie pentru KGB, fie pentru GRU, dar mai ştia şi că simplii vameşi nu erau la curent. Ceea ce făcea ca din cînd în cînd să izbucnească cîte un scandal, în momentul în care un funcţionar prea zelos descoperea că mărfurile înscrise pe foile de parcurs nu corespundeau cu încărcătura camionului, în general, era suficientă o discuţie discretă cu vameşul prea isteţ pentru a-l face să înţeleagă că pentru el trebuie să conteze ce a citit pe hîrtie şi nu ce a văzut în lăzi. Acest gen de discuţii se terminau de cele mai multe ori cu propunerea de a colabora cu autorii „greşelii". Tipul accepta, dîn-du-şi seama că de acest acord va depinde, fără-ndoială, avansarea sa. în caz de refuz, era mutat la una din graniţele orientale, ia vreun post de frontieră învecinat cu Mongolia sau cu China, loc în care nu se întîmpla nimic şi nimeni nu trecea niciodată.

Grimov reveni la atac.

— In ce priveşte camionul meu, nu-mi fac griji.
Nici în ce priveşte posturile de frontieră, însă trebuie să fiu sigur că, acolo unde mă duc. sînt aşteptat şi ca totul e pregătit.

— Totul e în regulă, Tolia. Cit despre mine, nu am decît o pretenţie •— superiorul lui îşi bău ultima înghiţi tură de cafea, care se răcise deja. Chiar dacă în timp ce traversezi nordul Norvegiei observi ceva ce ţi s-ar putea părea demn de un interes deosebit, ca fiind cu totul ieşit. din comun, nu ai voie să faci nimic altceva decît să-ţî vezi de drum. Nimic nu trebuie să se schimbe în plan.

Grimov era pe cale să-i taie vorba, însă ucraineanul continuă ca o rafală.

— Absolut nimic. Singurul lucru pe care ţi-l pot
spune, şi asta pentru că te cunosc bine, e că ceea ce vei

va trece fără probleme. Serviciu contra serviciu, în definitiv.

— Am uitat să-ţi spun, dragă Tolia, că dat fiind ce se petrece la Geneva, la sediul societăţii Assoroute.., înţelegi tu ce vreau să spun — întări ucraineanul — tovarăşii din conducere consideră că trebuie să fim şi mai prudenţi decît pînă acum.

— E alit de grav ? întrebă Grirriov.

— Pentru moment e greu de spus, dar trebuie să fim mai atenţi decît de obicei,

Anatoli Grimov aprobă.

SUDORI RECI

De mai multe sâptămîni ziarele vorbeau despre „vara secolului'". Era titlul care, în luna august a acestui an, apăruse pe prima pagină a cotidienelor. Deci nu era de mirare ,că proaspătul văduv năduşea excesiv, îşi ştergea fruntea şi ceafa cu mare discreţie, nu pentru că s-ar fi simţit jenat din pricină că transpira, ci mai degrabă din cauza batistei pe care o scosese din fundul buzunarului de la spate al pantalonilor. Era o bucată de pînză de un verde aprins, bătător la ochi, şi îşi spunea că această culoare nu se potriveşte deloc cu costumul său negru spicat cu alb.

Să mori şi sa fii înmormîntat în plină lună august i se părea lipsit de cuviinţă. Acesta a fost primul gînd care i-a trecut prin minte cînd i s-a telefonat de la-spital pentru a i se aduce la cunoştinţă, cu toate menajamentele de rigoare, decesul soţiei sale.'Mai apoi i-a fost ruşine de gîndul ăsta, dar acum, aflîndu-se în faţa gropii a cărei deschidere dreptunghiulară părea trasată: cu sfoară, sub un soare cum nu mai simţise decît în Spania şi Grecia, această idee fixă îi revenea fără încetare, cu atît mai insistentă cu cît încerca sa şi-o alunge din minte.

Hotărît lucru, nu trebuia să mori .şj mai ales sa te laşi înmormîntat în plină lună august îşi spuse chiar că, în timp ce moartea putea fi considerată drept un lucru inevitabil, celor apropiaţi ar trebui totuşi să îi se dea voie să amine funeraliile pentru mai tîrziu,. Ia începutul toamnei, de pildă, cînd cerul e cenuşiu, copacji desfrunziţi şi timpul ploios.

Cari van Meer ştia. de mult că mai devreme sau mai tîrziu va rărnîne văduv. Soţia sa, Ilona, suferea de cancer, iar medicii îi spuseseră că deznodămîntul bolii nu putea fi decît fatal. Nu mai era decît o chestiune de luni — cel mult douăsprezece. De fapt, între verdict şi sentinţă nu s-au scurs decît douăsprezece săptămîni, nici măcar cinci luni.

Micul cimitir din Versoix era cochet, acesta era cuvîn-tul cel mai potrivit pe care îl găsise. Caii van Meer se gîndea că va fi plăcut să vină să se reculeagă la mor-mîntul Ilonei. Cînd va avea timp, deoarece era un om foarte ocupat, fiind mai mult în străinătate decît la Geneva, la sediul organizaţiei internaţionale pe care o conducea de atîţia ani.

După ceremonie, se duse să strlngă mîna preotului catolic pe care-î -rugase să oficieze slujba. Soţia sa. departe de a fi o fanatică, rămăsese totuşi fidelă credinţei din copilărie şi mergea în toate duminicile la slujbă. Pentru ea, acesta era un prilej de a întîlni cîţiva compatrioţi, unguri, ca şi ea. La început, contactele fuseseră greu de stabilit, deoarece nu aveau încredere în ea. Sosise de la Budapesta, absolut legal, pentru a-1 întîlni pe bărbatul cu care trebuia să se mărite. Compatrioţii-ei, însă, în marea lor majoritate, fugiseră din ţară, după masacrele din 1956, fie în camioane frigorifice pline cu carne sau cu salam, fie în vagoane de marfă ce se 'îndreptau spre Austria sau Italia.

Cari van Meer se mira că nu vede pe nimeni din micuţa colonie maghiară din Geneva. Poate erau în vacanţă sau poate nu îndrăzniseră să vină de teamă să nu -întîl-nească pe cineva de la ambasada Ungariei. Nu se ştie niciodată. Chiar dacă ziarele scriau că acel călău de la Budapesta, Jânos Kâdâr, cel care a chemat trupele sovietice, se schimbase de la evenimentele de acum treizeci de ani.

Reprezentanţii ambasadei erau prezenţi, în număr de trei. Toţi îmbrăcaţi în acelaşi»stil. în costum negru. ca în satele din împrejurimile oraşelor Eger şi Szeged, unde duminica, pînă şi în toiul verii, bărbaţii purtau cămaşă albă şi costum negru. O adevărată uniformă, la care s'e adăuga pălăria. Aici, în cimitirul din Versoix,

cei frrei -funcţionari nu aveau pălărie. Şi nu transpirau. .E drept că ei se trăgeau mai din sud, din pustă, pe and el, Cari vatfMeer, era un om din nord, în copilărie, văzuse la Delft canalele înghețate şi acolo chiar şi -vara vîntul dinspre -mare făcea razele soarelui suportabile, . — Dragă prietene, sîntem din tot sufletul alături

Cel mai înalt dintre cei trei maghiari i-a strîns mîna după ce a depus pe m&rmînt o jerbă decorată cu o panglică discretă în culorile patriei Ilonei.

Lui Cari nu-i plăcuse acest gest de fals patriotism, Se gîndea că anumiţi colaboratori care participau la ceremonie — vreo şase funcţionari din .organizaţia „sa" — nu vor rata ocazia de a-şi face idei sau de a trage concluzii inutile.

Colaboratorii săi veniseră nu atît din simpatie pentru el sau din prietenie -— foarte puţini erau cei care o cunoscuseră pe Ilona — ci pentru că, fără îndoială, considerau de datoria lor să vină să strîngă mîna şefului, De fapt, nu Cari van Meer era marele patron al Asociaţiei Mondiale de Transporturi Rutiere. Acesta trăia într-o ţară vecină, dar de ani de zile *nu* avea decît o funcţie onorifica. Dimpotrivă, Cari, în calitate de secretar executiv al Asociaţiei, dispunea de fapt de puteri depline. Iar aceste puteri nu erau deloc neînsemnate, după cum nu era nici Asociaţia care. deşi organism neguvernamental, juca un rol esenţial în viaţa economică a continentului.

La drept vorbind, Asociaţia ar fi trebuit să se numească „europeană" şi nu „mondială", dar preşedintele-fondator se gîndise că aşa sună mai bine. în plus, transporturile rutiert luaseră amploare si, de cîţiva ani, milioane de camioane de mare tonaj soseau în Europa din Orientul Apropiat, din Maghreb şi chiar din Asia, marea majoritate -traversînd Bulgaria şi Balcanii,

Sediul Asociaţiei — cunoscută mai mult sub indicativul .său telex, „Assoroute" —. stabilit încă după terminarea •războiului la Geneva, avea cam treizeci de funcţio-.narz specialişti in economia şi .dreptul transporturilor. Hefiind finanţată -de aici un guvern şi de nici un organism internaţional, Assoroute nu avea totuşi dificultăţi financiare, lucru rar pentru, acest gen de organizaţie, Dim-

potrivă, vînzarea carnetelor de vamă aducea mari beneficii.

Assoroute. prospera în mare parte datorită ideilor președintelui-fondator și inițiativelor lui Cari van Meer, reales în fruntea secretariatului executiv de fiecare dată. Carnetele erau recunoscute și respectate de către toate, guvernele, iar un camion purtător al plăcii caracteristice, cu cele trei litere ale Asociației, și al cărui șofer prezenta. la graniță celebrul carnet era liBer să treacă aproape iară nici un control, numai dacă vameșii nu făceau o grevă de zel. Se ajunsese la o situație bazată mai degrabă pe dreptul cutumiar decît pe reglementări internaționale precise, ceea ce făcea ca toate camioanele de mare tonaj purtînd marca „Assoroute" să fie luate drept autentice valize diplomatice.

— îmi pare rău. Cari. îmi pare sincer rău, începu Wladek, unul dintre cei mai apropiați colaboratori al secretarului, considerat de mulți drept protejatul olandezului. Dar poate că așa e mai bine pentru Hon a. Nu a suferit prea mult.

Van Meer dădu din cap. In urmă cu trei zile, la aflarea veștii' că soția lui a murit, și el își spusese că cel puțin nu a apucat să treacă prin suferințe și mai grele, Ea se temuse cel mai mult de decăderea fizică. Ilona știa, încă de la primele simptome ale bolii, că era condamnată, în familia sa, pe latura descendenței feminine-, boala era ereditară. Fără a-i spune soțului, îi povestise doctorului că mama ei, bunica și străbunica muriseră -.de aceeași boală, cam în jurul aceleiași vîrste de cincizeci de ani. Nu încăpea nici o îndoială si nu exista nici un remediu. Ceea ce îi cerea- ea doctorului era să poată muri demn, fără prea multă suferință. Morfina făcea minuni, asta spuseseră și tată-l și bunicul ei. Specialistul promisese; Se ținuse de cuvînt și Cari îi era recunoscător.

Numai după ce s-a aruncat ultima lopată cu pămînt care se uscase deja și după ce groparii au nivelat mormanul acoperit cu buchete și cu jerbe ce se ofileau văzînd cu ochii, Cari realiză că rămăsese-aproape singur. Colaboratorii săi și preotul o ștersesem de îndată ce ceremonia și decența au îngăduit-o. Cînd nimeni nu mai aranja pămîntul ce o acoperea pe Ilona pentru vecie, reveniră

păsările. Prezenţa ior şi soarele pe cerul albastru, fără nici un nor, îl făceau pe Cari van Meer să-şi repete mecanic că acesta nu e deloc un anotimp în care să mori.

Iar apoi, brusc, se scutură în sinea lui. Nu, n-o să' se lase doborât. Trebuia să continue să trăiască. Şi îir special să se bată. Simţea de la o vreme încoace că ceva nu mai merge ca înainte, înainte de ce ? Nu îndrăznea să şi-o spună, dar de fapt ştia foarte bine de cînd începuse totul.

Acum avea nevoie de ajutor. Mersese prea departe de unul singur. Trebuia chiar de mîine, nu, cel tîrziu peste trei zile, după ce tînărul frate al Ilonei va lua avionul pentru Budapesta, să le spună colaboratorilor săi cei mai apropiaţi, pe care îi neglijase. Să-i consulte.

Cari van Meer se întoarse ca şi cînd ar fi sperat să întîlnească privirea cuiva, a unuia dintre cei care făceau ca Assoroute să meargă atît :de bine. Dar nu mai erau acolo. Toţi trecuseră să-i strîngă mina.

Numai atunci remarcă faptul că cei trei oficiali în costum de duminică erau tot acolo, la oarecare distanţă. De fapt, numai doi erau de la ambasadă. Al treilea, cel care depusese jerba, venise special din Ungaria. Cari *îl* cunoştea de mult. Timp de mulţi ani el îşi reprezentase ţara şi şoferii în cadrul Asociaţiei. Acum lucra într-un minister. Comerţ Exterior sau Afaceri Externe ? Van Meer nu reţinuse prea bine,

Singur, într-un costum bleumarin. Gaspar, fratele Honei, se sprijinea de un copac — un chiparos sau un plop. Simţea cu siguranţă .nevoia să se apere de soare şi i-ar-fi fost de-ajuns să facă numai doi paşi îa dreapta ca să se adăpostească la umbră, dar era evident că tînărul nu îndrăznea, îşi spusese probabil că trebuie să procedeze ea solul lîonei : să sufere şi el în soare. La urma urmei, veni.se Ia înmormîntarea surorii lui, nu a altcuiva,

Cînd Ilona luase hotărîrea sa se despartă de grupul de excursionişti imediat după sosirea la Geneva, lucru ce nu fusese cîtuşi de puţin rezultatul unei idei de moment, ci un gest premeditat. Gaspar, care, desigur, nu era la curent cu nimic, avea abia douăzeci de ani. Nici nu a mai terminat primul an la şcoala de ofiţeri, C!nd.comandantu] 1-a convocat în biroul său şi 1-a infor*

mat că. dată fiind atitudinea „necivică şi antipatriotică" — aceştia erau termenii pe care i-a folosit, rostirtdu-i răspicat — a surorii sale, nu-i rămîne decît să-1 dea afară, Gaspar s-a revoltat. In zadar a încercat să se justifice — de-abia o cunoştea pe sora sa. Nu putea fi făcut răspunzător pentru fuga ei. Cu atît mai mult cu cît gestul său nu avea nimic politic. Ilona era îndrăgostită de un străin — este ceea ce auzea mereu acasă, îl cunoscuse pe acest van Meer cu prilejul unei reuniuni a unei organizaţii internţionale, desfăşurată la Budapesta, la care ea participase ca interpretă. Unde învăţase franceza şi engleza ? Singură, cu ajutorul manualelor şi discurilor, îşi perfecţiona accentul ascultînd posturile de radio occidentale. Nu, cu siguranţă că nu din raţiuni politice studiase limbi străine — Gaspar era convins, dar comandantul şcolii nu voia să audă nimic. Dovada, adăugase băiatul, că învăţase pînă şi polona şi-ucraineana... Şi de ce nu rusa, ei ? Gaspar îşi amintea de ce spunea sora lui : că era greu să te duci în Uniunea Sovietică, că e preferabil să ştii limbi 'mai puţin cunoscute deoarece oferta depăşeşte cu mult cererea.

Bărbatul în civil care stătea într-unul din colţurile biroului comandantului şcolii nu scosese nici o vorbă. Mult mai tîrziu, Gaspar a aflat că el avusese ultimul cuvînt şi forţase hotărîrea colonelului, *uri* om. minunat în fond, care îl stima pe Gaspar. din pricina pasiunii sale pentru matematici. Nu a îndrăznit totuşi să se opună hotărîrii tovarăşului venit special din capitală.

Timp de aproape zece ani, Gaspar. care îşi găsise o slujbă de supraveghetor într-un mare magazin din Budapesta, nu a primit nici o scrisoare de la sora sa. De fapt; multă vreme nici nu a ştiut daca aceasta îi scria sau dacă scrisorile îi erau reţinute. După aceea; într-o bună *zi* — asta se-ntîmpla acum cinci ani — Ilona, însoţită de soţul ei. îşi făcuse apariţia la Budapesta, Avea paşaport olandez şi obţinuse fără probleme viza, ceea ce dovedea că fusese iertată. Regăsirea a fost călduroasă, deşi marcată de o anume stânjeneală. Ilona ştia că din pricina ei viaţa lui Gaspar se schimbase. Lui i-a adus mai multe cadouri decît la restul familiei. Şi cinci sute de dolari pentru-a-i da posibilitatea de a face o călătorie în Vest, să o viziteze la Geneva.

Meer urmărea îndeaproape cataloagele agenţiilor de licitaţie Christie's şi Sotherby's — poate şi datorită faptului că preţul argintului urca neîncetat.

într-o seară, într-unul din restaurantele cu muzica ţigănească si cu vin de Eger din belşug, i-a vorbit vecina-lui său de 'masă, un funcţionar la unul din ministerele care se ocupau de transportul rutier, despre pasiunea sa de colecţionar. Acesta colecţiona monezi, dar a părut interesat de ceea ce spunea olandezul. I-a promis că la următoarea călătorie îl va pune în contact cu una din cunoştinţele sale, care poseda jucării de acest gen, destul de răspîndite în fostul imperiu austra-ungar. Numai că va trebui probabil să plătească în valută. Cari s-a simţit ademenit, într-atît încît s-a întors la Budapesta cu prima ocazie, dar acolo, decepţie. Nu i-a mai întîlrîît pe funcţionarul care-i promisese întrevederea atît de mult aşteptată. Cari van Meer era de-acum pe deplin subjugat, îşi petrecea toate clipele libere în faţa colecţiei. Dispariţia legăturii sale cu eventualul vînzător de bibelouri din ai-gint îl făcea morocănos. S-a informat şi i s-a spus că tipul trebuia să fie la post *la* Varşovia sau la Fraga. Nu se ştia precis. Cari von Meer s-a întors deci acasă cu coada între picioare.

După aceea, tot atît de neaşteptat cum dispăruse, tipul cu bibelouri le şi-a făcut din .'nou apariţia în timpul conferinţei de Ja Tihany, De îndată, Car-1 s-a gindit să-1 întâlnească pe cel care i-ar da posibilitatea să-şi îmbogăţească colecţia, dar nu el a fost cel care a abordat primul problema.

— Sînt fericit să vă avem din nou printre noi, domnule van Meer, îi spuse funcţionarul stringindu-i cordial mîna. Ne-am gîndit mult Ia dumneavoastră în ultimele luni. Şi, cînd am aflat că veţi fi aici, m-am bucurat că vă'voi revedea.

La drept vorbind. Cari a fost şi el aproape fericit eă-1 regăseşte pe tipul pe care conta în vederea creşterii colecţiei sale. *Nu au* discutat despre asta decît în a doua seară, pe care delegaţii au petrecut-o în cel mai bun restaurant *al unui* mare hotel internaţional din Heviz. Ilona se afla la celălalt capăt al mesei, lîngă o veche cunoştinţă pentru care lucrase prima dată ca interpretă.

întâmplarea aranjase aşa de bine lucrurile încît Cari stătea chiar lîngă funcţionarul pe care acum, după nenumărate toasturi rostite în ziua respectivă şi cu o zi înainte, îl tutuia.

Pe masă se aflau solniţe ce reprezentau diverse animale. Brâu din metal argintat, de fabricaţie recentă. Imitaţii, dar de o anumită calitate. In schimb, vesela era Herend autentic, şi ea modernă, dar fidelă tradiţiilor celebrei manufacturi.

— Spune-mi, începu Cari, ar fi cu putinţă să procur (spuse „să procur" în loc de „să cumpăr" — era o nuanţă a cărei valoare o remarcase pe parcursul călătoriilor sale prin ţările din Est unde nimic, sau aproape nimic, nu se cumpără în mod obişnuit,, ci se procură) un serviciu din acest splendid porţelan ? Aş vrea să-i fac un cadou
Tlonei. O surpriză...

— Mei o problemă, îţi pot face rost de un serviciu pentru douăsprezece persoane. Trebuie să coste în jur de o mie de dolari. Am un prieten care lucrează în
domeniu şi de îndată ce aflu ceva, îţi dau de ştire. .Cel tîrziu peste două zile,

Tipul păstră tăcerea cîteva clipe, ca şi cum ar fi vrut să-1 facă pe van Meer să se perpelească şi mai mult, apoi, cu surîsul pe buze, se aplecă spre urechea lui.

— Cit despre ceea ce te interesează şi mai mult,
afacerea rămîne în continuare valabilă, îţi mărturisesc
că persoana despre care ţi-am vorbit e cineva din
familia mea.. Un unchi bătrîn care trăieşte din ceea ce strănunii lui, exploatatori ai poporului — sublime el
rîzînd —, au adunat de-a lungul secolelor precedente.
Din cînd în cînd, ca să facă faţă nevoilor sale, care na sînt din cale afară de mari, mai vinde cîte un tablou,,
o bijuterie, o mobilă. In mare majoritate muzeelor, dar si unor particulari. Ştii, Cari, există şi *la* noi parveniţi,

— Dar cînd cumpărătorul e străin, sînt probleme.
Sau cel puţin aşa am înţeles.

- — Da şi nuv Numai că va trebui sa plăteşti în dolari. Asta-i va permite batrînului să-şi cumpere de ia magazinele „Interturist" cîteva sticle de băuturi alese şi trabucurile lui preferate.

— Dar nouă, străinilor, ne este interzis să încheiem *tranzacţii în* valută cu persoane particulare.

— Aşa e. Şi la vamă s-ar putea să ai necazuri dacă transporţi în maşină o mobilă sau un tablou.-Dar. fiind vorba de mărunţişuri, nimeni nu o să vadă *şi nu o să-ţi* pună întrebări.

Şi-au dat întâlnire peste două zile, dimineaţa. Urmau să se întîlnească la Budapesta, Sntr-o cafenea pe Vaci U tea şi de acolo să se ducă *la* unchi. Delegaţii aveau dimineaţa liberă şi Ilona tocmai hotârîse să facă nişte cumpărături însoţită de o vedşoară îndepărtată,

Datorită acestui lucru, Cari a putut să aşeze *în fundul* portbagajului maşinii sale cutiile cu porţelan. Ilona nu va avea habar, iar el îi va face surpriza scontată la Geneva, Nu va fi problemă nici cu vama, deoarece totul fusese plătit, în valută la *magazinul de* stat din hotelul Hilton. Ca să nu rătăcească factura, Cari şi-a pus-o în portofel. După ce au băut un pahar la barul hotelului, s-au îndreptat, trecînd podul Elisabeta, spre casa unchiu lui, care *i-a* primit călduros, Dinspre bucătărie venea un miros plăcut de cafea. Cu toate acestea, van Meer a avut impresia că apartamentul nu este locuit în permanenţă. Plutea un miros de aer închis, iar mobilele, printre care olandezul a recunoscut o autentică comodă Bouîîe şi o splendidă măsuţă englezească, datînd de cel puţin două secole, păreau că au fost aşezate acolo la în timp l are, fără noimă si fără nici un rost, ca şi cum unchiul nu s-ar fi servit de mobilierul său, păstrînd în această încăpere cu parchetul prăfuit mobile de valoare numai în scopul de a le arăta unor eventuali cumpărători. • .

Şi totuşi, Jânos, prietenul său ungur, îi spusese clar că unchiul lui acolo locuieşte, iar Cari putea să-şi dea seama perfect că apartamentul nu avea decît două efemere, plus bucătăria si probabil o baie a cărei uşă nu se vedea. Apartamentul era ciudat, asta era singura expresie pe care o găsise Cari ca să-1 definească, iar acest lucru ar f i, trebuit să-i dea de bănuit. Dar după prezentări şi o primă privire de ansamblu van Meer a fost aproape pe dată atras, apoi fascinat de o vitrină în care erau puse în dezordine adevărate mici capodopere. Minuni. Şi cînd te gîndestî că bătrinuî unchi al lui. Jânos nu avea

Idee ce lucruri voia el să fituiască atît de senin î Astfel, această cutie muzicală în formă de ou, aproape sigur provenea de la Sankt Petersburg, din atelierele Faberge. Cari şi-a spus de îndată că, din moment ce bătrînul nu ştia ce valori are, ar putea probabil să-i cumpere oul pe o îmbucătură .de pline. Unsă cu puţin unt totuşi. Se delecta deja cu plăcerea oricărui colecţionar care îşi dă seama că e numai.la un pas de a dobîndi. pe mai nimic, ceva atît de căutat de concurenţă.

Pentru a reuşi în acest gen de operaţiuni, pe care după aceea le povesteşti ani de-a rîndul iniţiaţilor -făcîn-du-i să-ţi soarbă cuvintele de pe buze, trebuie să fii un psiholog fin, să foloseşti cu inteligenţă diverse şiretlicuri, La început, deci, Caii nu s-a arătat interesat decît de o săniuţă de origine olandeză sau flamandă — mai avea în colecţia sa una aproape identică sau poate chiar *m mai* bună stare —, de o păpuşă fabricată probabil în Spania şi ele un ceas de la Weimar — mici comori, dar a căror valoare nu reprezenta nici măcar a zecea parte din oul Faberge. în eeîe din urmă, a întrebat şi de celebrul ou, în timp ce unchiul aducea cafeaua. Nu încăpea îndoială, era într-adevăr un obiect fabricat în atelierul giuvaergiului ţarilor, L-a luat cu un gest. nepăsător şi, după o matură chibzuinţă, 1-a pus alături de celelalte obiecte alese,

—- Care este preţul dumneavoastră pentru aceste patru jucărioare ? întrebă el cu o voce pe al cărui ton reuşi să-1 facă aproape indiferent, ca şi cum ar li fost pe cale să cumpere patru perechi de ciorapi într-o mercerie.

Unchiul părea mai interesat .de sticla de coniac. pe care o scosese din ultimul sertar al comodei Boulle decît de alegerea lui van Meer. Aruncă o privire distrată asupra obiectelor^ şi, înainte de a răspunde, turnă o cantitate apreciabilă de alcool în fiecare pahar, ridicîndu-1 apoi imediat pe al său,

— Sînteţi un prieten al lui Jânqs şi nevoile mele nu mai sînt cele de odinioară. Desigur că am încă o memorie bună şi cînd văd o fată drăguţă mai ştiu cum. ar trebui să te distrezi cu ea. dar asta rămîne doar în planul teoriei, în fine, să zicem opt sute de dolari fiecare piesă, adică trei mii două sute ?

'Cari, din reflex, ar fi avut chef să se tocmească, din principiu numai. Simţea că ar fi putut scădea preţul pînă la trei mii. Dar era un asemenea chilipir, că renunţă. — Mă duc imediat la banca la care Assoroute dispune de un cont. Jânos, mă poţi conduce ?

S-au întors abia după o ora. Pentru o bancă dintr-o ţară comunistă, totul mersese destul de rapid, cu atît mai mult cu cît Cari ceruse ca suma să-i fie dată în bancnote de cîte *zece,* douăzeci şi maximum cincizeci de dolari. Aşa ceruse unchiul.

Revenind spre peştera lui Aii Baba, van Meer nu avea decît o teamă, ca nu cumva bătrînuî, cum se întîmplă adesea cu persoanele în vîrstă, să fi revenit asupra hotărî-rii sale. Totul s-a petrecut cu bine şi Cari, după ce şi-a împachetat comorile în batiste de hîrtie, le-a ascuns în fundul torpedoului. A găsit-o pe Ilona în locul unde îşi dăduseră întîlnire — ca de obicei, soţia lui era punctuală, lucru pe care-l aprecia la ea aproape îa fel de mult ca şi calităţile ei culinare şi la pat.

.Ea, el şi Jănos trebuiau să se înapoieze îa Tihany pentru încheierea sesiunii conferinţei regionale a Asso-route. Cari programase să pornească înapoi spre Geneva chiar a doua zi după terminarea lucrărilor. Fără să se grăbească prea mult, luînd-o pe un drum mai ocolit. Să o ia pe drumuri de ţară în Austria, să treacă prin Liechtenstein, ţară pe care Ilona nici nu o cunoştea, să traverseze nişte defilee — acesta era programul pe care şi-I făcuseră înainte de a merge în Ungaria pe drumul cel mai scurt, dar din punct de vedere turistic cel mai puţin interesant — autostrăzile.

.Acum, cînd avea comorile în maşină, pe Cari îl fră-mîntau două întrebări : trebuia oare să plece în plină noapte, imediat după dineul de adio şi, cum era convins că Ilona nu va accepta această propunere nesăbuită, trebuia oare să scoată obiectele, şi mai întîi de toate oul Faberge, din ascunzătoare ? S-ar putea să-i fie furate în timpul nopţii, în cele din urmă nu a îndrăznit aă-şi formuleze propunerea de a pleca precipitat si nici să golească torpedoul.

După o noapte destul de agitată — la un moment dat Cari chiar s-a dat jos din pat crezînd că aude un zgomot

suspect în parkingul pe care îl vedea de la fereastră — a convins-o pe soţia lui să pornească la drum imediat după micul dejun.

— Vom avea tot timpul să mergem liniştiţi şi diseară vom poposi la Vaduz.

De fapt, van Meer se gîndea la un singur lucru — să părăsească Ungaria cît mai repede posibil şi să-şi pună comorile în siguranţă, în acea clipă, aceste obiecte erau lucrul cel mai important din lume. Era ceva mai puternic decîi el şi în sinea lui se mira. Numai cu cîteva luni în urmă, după ce asistase la o vînzare într-un mare hotel din Geneva unde se dusese din simplă curiozitate, îi spusese Ilonei, vorbind despre colecţionarii pe care îi întîlnise acolo, că toţi oamenii aceia erau cam ciudaţi. Astăzi, el era ciudat.

Au pornit deci la drum în jur de ora zece, destul de devreme pentru a străbate fără a se grăbi itinerariul pe care şi-1 stabiliseră. Cu toate acestea, nu au ajuns deloc la Vaduz aşa cum prevăzuseră, ca să petreacă : noaptea.

De îndată ce 1-a văzut pe vameş apropiindu-se de maşină, Cari a presimţit, mai bine spus a ştiut că urmează să se întîmple ceva. Vameşul purta o uniformă de gradat, iar subalternul care îl însoţea se comporta atît de smerit încît van Meer şi-a zis că ofiţerul probabil • ocupa o f ancţie importantă în ierarhie. . .

La început totuî a părut să se desfăşoare fără probleme, ca de obicei. Grănicerul le-a verificat paşapoartele.' cu o privire distrată, părînd mai degrabă interesat de liniile zvelte ale maşinii, şi le-a pus indiferent .ştampila pe documente. Numai cîteva clipe şi erau în" Austria, Dar între cele două bariere mai erau eîţiva metri şi în special controlul vamal. Atunci şi-a făcut apariţia ofiţerul. Cari i-a întins pe geam cele două paşapoarte pe cară nu le pusese încă în buzunar. Tipul nici nu s-a uitat la ele, cerîndu-i în germană să deschidă portbagajul. Van Meer a scos cele două valize şi valijoara cu articole de toaletă a Ilonei, apoi a arătat spre cutiile eu porţelanuri. Cu glas scăzut, i-a explicat că era un cadou- surpriză pentru soţia sa şi, fără să i se fi cerut, i-a prezentat factura

ee dovedea că plătise serviciul în devize occidentale într-un magazin de stat; Era în regulă şi o clipă Cari a crezut că totul se va opri aici. .

— O puteţi ruga pe doamna să iasă din maşină ? Aş dori să arunc o privire în interior, ceru cu-politeţe[1]
vameşul, în-continuare însorit de subaltern,

Ilona s-a supus. Tipul, s-a aşezat pe locul, din faţă-şi, eGntr-o dată, a deschis torpedoul ca şi cum ar fi ştiut ea acolo trebuia să caute. Cîteva clipe mai tîrziu, punind pe bord cele patru pacheţele, se întoarse spre Cari.

— Unde aţi cumpărat aceste obiecte ?

— La Budapesta, răspunse van Meer dîndu-şi seama oa răspunsul este ridicol.

— într-un magazin ? Aveţi factura ?

— Nu.

— Aţi rătăeit-o. fără-îndoială-?

— Nu,

—• Vă rog să mă urmaţi,

Pe birou⌋ sau ofiţerul desfăcu batistele din hîrtie? şi scoase Ia iveală bibelourile în toată splendoarea lor.

— Domnule van Meer. dumneavoastră care sînteţi *un* bun cunoscător ştiţi desigur că aceste piese sînt de muzeu, De altfel, acest ou Faberge a aparţinut colecţiei Muzeului naţional care a fost parţial prădată la contrarevoluţia din 195G. *Noi.* 1-am căutat în zadar. Cum se face că sînteţi sn po^c-sia'lui ?

— Iy-am cumpărat.

- De îa cine ?

— N"u cunosc numele persoanei. Un prieten m-a,.,
Cari se întrerupse gîndindu-se, că era inutil să pome nească de Jânos. Halal prieten. Totul era limpede. Ca-un puşti, căzuse într-o capcană grosolană.

— Cum doriţi. Sînt obligat să vă reţin aici şi să confise obiectele.

— Cit timp ?

— Asta depinde de superiorii mei. în orice caz. tre buie să întocmesc un proces verbal pe care o să vă-rog. să-l semnaţi.

Ofiţerul a ieşit din încăpere luînd cu sine obiectele confiscate. Caii s-a năpustit la telefon şi, după~ce Ilona i-a amintit prefixul pentru capitală, a format numărul lui"

Jânos. Din fericire, funcţionarul era. în biroul lui. Van Meer i-a ¡povestit în "cîteva cuvinte tot ce se întîmplase,

•— Lini ști ti-vă, Cari. îl voi contacta de îndată pe ministrul adjunct al Transporturilor, îl cunoaşteţi şi vă cunoaşte. Semnaţi procesul verbal după ce .soţia îl va traduce, ca să nu aveţi surprize. Şi dacă vi se cere o cauţiune spuneţi-le să-mi telefoneze la minister, vom garanta pentru dumneavoastră.

Spusele lui Jânos constituiau un.fel.de mărturisire. Nu mai încăpea nici o îndoială, pur şi simplu .căzuse in cursă. Ştia că trebuie să semneze hîrtia ce i se va .prezenta. Dacă nu, va rămîne ostatec aici pînă cînd va izbucni scandalul. Era complet lipsit de apărare — într-adevăr, .greu de făcut din toate astea o chestiune .politică din moment ce era vorba pur şi simplu de contrabandă ordinară,

îlona şi Caii van Meer au rămas singuri în încăpere. ..pe scaune incomode, timp de .peste două ore. Cari nu =îndrăznea s-o privească şi nu şi-au vorbit decît pentru a constata înţîrzierea ce avea să-i coste această întîmplare neplăcută, .în momentul în care van Meer simţea efectiv :tensiunea urcîndu-i-se la cap şi tocmai voia să se justifice faţă de soţia sa, i-a distras atenţia intrarea unui plan-'ton. Aducea cafea în ceşti, de parcă s-ar fi aflat într-un .han de provincie oarecare. Cîteva minute mai tîrziu, ofiţerul care se ocupa de toată afacerea a revenit cu două foi de hîrtie. Caii era pe punctul să-i spună să-i telefoneze lui Jânos, dar gradatul.nu-i dădu ocazia.

— Aveţi noroc, domnule van Meer, S-a telefonat de • ".la .Budapesta. Se garantează pentru dumneavoastră de
sus. Dar sîntem totuşi obligaţi să confiscăm obiectele delictului. Trebuie să înţelegeţi că, în ce mă priveşte, nu-mi fac decît datoria,

Tipul adăugă după o scurtă pauză :

— Le veţi putea recupera într-o zi — cu excepţia
oului muzical Faberge care, evident, îşi va recăpăta locul la mu2eu — după ce veţi plăti ┬ toate taxele, care se
ridică, să zicem, cam la şaptesprezece mii de dolari. Pentru moment vă rog să aveţi amabilitatea să semnaţi acest : proces verbal în doua exemplare. După care vă veţi
.putea continua drumul.

îlona i-a tradus textul. Era vorba de o mărturie redactată după toate formele legale — semnînd, Carî van Meer accepta acuzaţia ce i se aducea potrivit căreia încercase să scoată ilegal din Ungaria opere de artă aparţi-rund patrimoniului naţional.

După cîteva secunde de ezitare, a semnat furios spunînclu-şi că oricum hîrtia va zăcea îngropată în arhivele vămii ungare. La urma urmelor, libertatea lui valora cît cei trei mii de dolari plătit;! „unchiului" lui Jânos. Nu va mai pune niciodată piciorul în ţara asta. Şi nici T!ona.

Prezenţa la cimitir a celor trei bărbaţi transpiraţi îo costumele lor. ca şi cea *a* lui (răspăr, îi reaminti că trista poveste cu oul Faberge nu se oprise la acel nefericit post de frontieră. De fapt, de acolo, de la semnarea, acelui proces verbal se trăgeau acţiunile- lui ruşinoase. El, care credea că ceea ce se spune despre şantaj ca armă preferată a serviciilor speciale din Est nu e decît o invenţie a ziaristului sau a romancierului în pană de exotism ieftin, îşi primise pe deplin lecţia.

Timp de şase' luni, nimic nu-i amintise de aventura maghiară, î se întîmpla chiar să rîda cu Ilona, numai ca ea II privea cu o mirare pe care el o înţelesese prea tîrziu Apoi nu se mai gîndise deloc la ea, nici măcar atunci cînd îşi petrecea cîteva ore din weekend ca să-şi şteargă de praf figurinele. O singură dată, citind într-o revistă de specialitate că un ou din Sankt Petersburg fusese vîndut la o licitaţie la Londra pe o sumă ce însemna o mică avere, a avut o strîngere de inimă. Nu atît din pricina pierderii ps care o suferise, ci mai degrabă din pricină că şi-a amintit că, undeva în Ungaria, cineva dispunea de un document care îl -putea compromite. Apoi a uitat iarăşi. Pînă în ziua cînd, la o reuniune de experţi organizată sub auspiciile unui organism specializat aî biroului european Q.N.U., care se desfăşura Ja .Madrid, a dat nas în nas cu Jânos.

— Cari, ce fericit sînt că te văd. Ce face lîona ?

Van Meer nu a ştiut cum să reacţioneze. Să-î tutuiască . pe ungur, să adopte acelaşi ton jovial ? Instincliv s-a ho târî t; să procedeze ca şi cum nimic nu s-ar fi întm\plai.,

ca şi cum provocarea n-ar fi avut niciodată loc. în timp ce se îndreptau amîndoi spre barul hotelului în care se desfăşura reuniunea, olandezul îşi spunea că atitudinea Iui era* cea mai indicată : dădea impresia că va fi greu să se facă presiuni asupra sa, deoarece nu părea deloc afectat de incident. La un pahar, au vorbit în special despre munca lor şi nici o clipă Jânos nu a făcut vreo aluzie la cele petrecute cu cîteva luni în urmă. Van Meer era convins că adoptase o tactică bună şi îndată ce a ajuns în cameră a adormit ca unul care nu are ce să-şi reproşeze şi mai ales nu are de ce se teme. Ultimul gînd înainte de a se cufunda în somn a fost că, în fond, a avea conştiinţa încărcată nu este decît o chestiune legată de, memorie. Timp de două zile pline, delegaţii şi-au petrecut cea mai mare parte a timpului analizînd, discutînd sau evitînd problemele spinoase. Cari şi-a putut da seama încă o dată că poziţia sa în cadrul societăţii Assoroute avea o greutate din ce în ce mai mare şi că toţi delegaţii i se adresau cu deferentă. Pînă şi Jânos se comporta ca toţi ceilalţi, lucru pe care Cari van Meer 1-a interpretat drept o dovadă că cei de la Budapesta îşi dăduseră seama că nu aveau ce să-i iacă. - Devenise un personaj prea influent pentru a se putea face presiuni asupra lui — de cînd cu incidentul de la frontieră, olandezul nu mai îndrăznea în nici un caz să folosească cuvîntul mult mai adecvat de „şantaj".

în ultima seară, după recepţia de adio. Jânos 1-a invitat să facă o plimbare în plină inimă a Madridului. S-au aşezat pe terasa unei cafenele.

— Cari, trebuie să-ţi spun ceva. începu Jânos şi van Meer pricepu pe dată că pînă atunci se îmbatase cu iluzii. Dacă smt la Madrid, e înainte de toate ca urmare a ceea ce s-a petrecut în timpul conferinţei de la Tihany, Am să fiu sincer cu tine — şi olandezul se pregăti să audă o minciună gogonată din partea ungurului. Sînt sigur că ai aflat că după povestea ta de la vamă eu am avut probleme serioase. Un timp am fost suspendat din funcţie, iar asta e prima călătorie- în străinătate, pe care o fac de la ultima noastră întîlnire. . . . .

Jânos tăcu cîteva clipe inngi. sperînd că van Meer va reacţiona printr-o întrebare sau o mimică semnificativă, însă secretarul Assoroute continuă să-l privească fără să scoată o vorbă.

Neprimmd nici o replică din partea partenerului său. care părea interesat mai mult de culoarea vinului ce strălucea în pahar decît de ceea ce tocmai auzise, Jânos îşi reluă firul discursului. De data aceasta accelerînd debitul, aproape gîfîind ca să accentueze caracterul dramatic al spuselor sale.

— Ca şi cum ar trebui să mă răscumpăr, mi[1]- s-a cerut să fac totul ca să obţin nişte informaţii, mai bine zis anumite date pe care numai tu mi le poţi furniza.

Caii. neavînd idee cum să reacţioneze în faţa a ceea ce ştia că este o ameninţare, îl privea pe Jânos drept în ochi. Fără îndoială că celălalt a fost derutat; deoarece, crezînd că citeşte o sfidare în ochii lui van Meer, a adoptat un ton mai glumeţ, complezent, făcut sa-i dea de înţeles interlocutorului său că rolul lui se va limita la o complicitate pasivă.

.— Să presupunem. Cari- că aş fi pe cale să redactez o teza de doctorat cu privire la transportul rutier şi structurile sale economice. Alegerea unui astfel de subiect nu ar fi surprinzătoare dat fiind că. la urma urmei, sînt un specialist în materie. Numai că nu dispun de îoate dalele necesare pentru a duce cu bine îa capăt o astfel de sarcină, *în timp ce tu.,* îa Geneva, ai acces la o sumedenie de lucruri care mi-ar putea servi în cercetările

Jânos a reuşit să fie aproape convingător-, într-atît Incit van Meer s-a întrebat o fracţiune de secundă dacă nu Lrebuia să-i pună una sau două. întrebări referitoare îa planul tezei. A preferat să păstreze tăcerea, dînd numai din cap. Nu a zis nimic cînd Jânos i-a spus. ca şi cum ar fi fost de la sine înţeles, că nu. era exclus ca soţia sa. Ilona. să îşi poată revedea în curînd fratele, de data-asta în Elveţia.

Tăcerea, lipsa de reacţie din partea lui van Meer au fost interpretate ca expresia unui acord tacit. Şi. de atunci, Jânos îl vizita din cînd în cînd la Geneva, îl întîmplare" cu ocazia unor colocvii sau

reuniuni Olandezul considera că nu are ce *sa-şi* reproşeze' — la urma urmei nu i se cerea nimic care ar putea avea legătură cu secretul militar —, i se cereau numai date asupra tipului de mărfuri transportate, asupra anumitor destinatari printre care cei mai buni clienţi ai trans-. portului rutier, asupra ultimelor noutăţi tehnice. Şi de asemenea cîteva cifre sau informaţii despre noile drumuri care se construiau în Franţa, Elveţia sau Germania. De îapt nu era nici un secret, deoarece documentaţia referitoare la aceste probleme era accesibilă publicului la sediul Assoroute.

Şi totuşi, van Meer îşi dădea pe deplin seama că aceasta .„colaborare" cu Jânos îl punea într-o situaţie ambiguă, că mai devreme sau mai tîrziu .i se va cere şi altceva, îşi justifica atitudinea spunîndu-şi că nu poate face necazuri Ilonei şi celor apropiaţi ei. Acum însă, cînd era văduv, putea pune capăt acestui şantaj. Trebuia să, ia taurul de coarne şi să spună chiar acum, de îndată ce va părăsi cimitirul, ca din punctul lui de vedere totul se terminase. Deşi cei trei erau periculoşi, de aceasta van Meer era pe deplin conştient, nu vor îndrăzni să-i facă nimic. Poate că se vor agăţa de Gaspar. La drept vorbind, puţin. îi păsa. Şi apoi, dacă se gîndea bine, într-o oarecare măsură din pricina lui se lăsase manipulat. Ilona îi tot repetase, ca să-l liniştească atunci cînd era pe punctul să clacheze, că purtarea lui nu era rezultatur unui calcul material meschin, ci dimpotrivă, al nevoii pe care o resimţea desigur de a veni în ajutorul cuiva care are, şi el, dreptul îa libertate. Vorbele astea îl ungeau pe suflet. Uita pînă şî că la originea întregii încurcături nu era decît blestemata lui de colecţie.

Aruncă o ultimă privire spre florile, şi mormanul de pământ sub care se va odihni de acum încolo Ilona,

~ Propun să mergem într-un mic restaurant grecesc din Geneva, înspre Eaux-Vives, spuse cel mai vîrstnîc dintre cei trei în costum negru.

Era mai mult o hotărîre decît o invitaţie.

— Gaspar, vino cu noi, adăugă el tot pe un-ton care suna aproape a comandă.

Cari van Meer păru că acceptă ideea cu plăcere. La restaurant avea să le spună ce are pe suflet.

După ce au comandat aperitivul — toţi s-au hotărît să ia cîte un uzo, care mergea de minune pe căldura aceea — reprezentantul ambasadei trecu primul la atac. — Domnule van Meer, ţin sa vă exprim cele mai sincere regrete din partea lui Jânos, care nu a putut asista îa aceasta trista ceremonie. Cunoaşteţi stima ce v-o poartă şi prietenia pe care o avea pentru soţia dumneavoastră. Este foarte ocupat cu doctoratul său, o teză care va avea desigur o influenţă însemnată asupra dezvoltării transportului rutier în Europa şi deci asupra cooperării economice între Est şi Vest. Ştim cu to(,ii. continuă el după ce îşi umezi buzele în lichidul lăptos, ca valoarea acestei teze depinde într-o mare măsură de datele al căror- amabil furnizor sînteţi dumneavoastră. Faceţi parte, domnule van Meer. din acea minoritate a europenilor luminaţi care înţeleg că viitorul lumii, al păcii, se făureşte pornind ele îa un schimb rodnic de informaţii în domeniul economic sau ştiinţific, care nu mai trebuie să fie apanajul cîtorva state numai. De altfel, din cîte ştiu, Jânos intenţionează să vă prezinte ca unul dintre, dacă nu chiar singurul, îndrumător al lucrării sale. Numai dacă acest lucru nu vi se pare cumva lipsit de importanţă.

Van Meer sesiză imediat, din tonul ironic al ultimelor cuvinte, o ameninţare nicidecum voalată. Aşadar, îl strî-ngeau cu uşa. N-u-şi spusese însă ultimul cuvînl. Va reflecta la toate acestea, va cîntări argumentele pro şi contra, se va consulta şi cu alţii şi la nevoie se va decide chiar să demisioneze. Pentru moment, nu trebuia să lase sa se întrevadă nimic.

ÎNTR-O MIERCURI SEARĂ

Aceasta era cea de-a şaptea, nu; cea ,de-a opta oară cinci Anatoli se ducea în Norvegia la volanul unui camioa de mare tonaj. La prima călătorie urmase cel mai scurt itinerar, traversînd Polonia, Germania de Est, o parte din nordul Republicii Federale, pentru a ajunge în Danemarca. Acolo, la Frederikshavn. se urcase cu camionul pe un ferry-boat cu care în cinci ore ajungea la Larvik, in Norvegia, îşi spusese că este extrem de rapid, deoarece confundase Larvik cu Navrik, care era mult mai spre nord.

Călătoria a durat mai multe zile, dar Grimov avea tot timpul căci era vorba înainte 'de toate de o plimbare de recunoaştere. La Navrik, cel , , adevărat " , încăr case în camion mai multe zeci de lăzi fără importanţă care îi serveau drept alibi. Deoarece adevăratul motiv al acestei lungi plimbări era să verifice funcţionarea aparatelor ascunse în cabina sa şi sistemul de control al danezilor şi norvegienilor de care se temeau cei de la ,. centrală", probabil din pricină că era mai puţin cunoscut şi era supravegheat de specialişti N. A. T. O,

B.aportul amănunţit pe care îl redactase Grimov la întoarcere a determinat hotărîrea ca, în ceea ce priveşte acoperirea Norvegiei, camioanele aflate sub tutela GRU * să plece din Murmansk şi să treacă frontiera pe

*** GRU= Gosudarsti-ennoe Eazvedîvatelnoe Upravlenie**
(Direcţia de Siat pentru Contraiuformaţn).

PO ir».

războiul rece iiu era decît preludiul unui conflict inevitabil. Apoi totul reintrase în normal şi unul din semnele ce au vestit îmbunătăţirea relaţiilor de vecinătate a fost sosirea masivă a camioanelor sovietice care se îndreptau spre porturile apusene ale Norvegiei.

Şoferii de pe camioanele de mare tonaj păreau că urmează un fel de ritual — de fiecare dată cînd treceau prin faţa monumentului se opreau, coborau din cabină, unii chiar luau poziţie de drepţi pentru a păstra un moment de reculegere. Vara, puneau buchete modeste la baza monumentului. Era ceva emoţionant şi grănicerii norvegieni care supravegheau frontiera nici nu mai acordau atenţie la ceea ce se petrecea îa cîţiva paşi de posturile lor de pază. Nu puteau deci şti că de nenumărate ori se profita de acest popas pentru reglarea aparatelor de ascultare cu care erau dotate camioanele.

Bineînţeles că Anatoli jucase şi el acest rol ipocrit, dar foarte eficient. De data asta însă lucrurile stăteau, altfel, deoarece primise ordinul .să se îndrepte direct spre Trondheim şi să nu se oprească nicăieri decît în faţa antrepozitelor unei oarecare întreprinderi de import-export, din capitalul căreia cincizeci şi unu la sută — lucru. cunoscut doar de specialişti — aparţineau unei bănci londoneze, care de fapt era în întregime a sovieticilor.

Acolo, în timp ce Anatoli va lua un păhărel cu patronul, căruia îi va oferi havane şi icre negre pentru doamna, camionul va fi descărcat şi apoi încărcat cu lăzi mai mult sau mai puţin camuflate. Oficial, Grimov nu trebuia să cunoască adevăratul lor conţinut, foile de parcurs ară-tînd numai că era vorba de piese de schimb care asigurau buna funcţionare a maşinilor cumpărate mai de mult -de la firma norvegiană Kornsberg Vaapenfabrik, controlată în parte de stat. înainte de a părăsi Moscova, însă, Anatoli dăduse o raită pe îa biblioteca centrală a Casei Armatei şi, în urma verificării puţinelor informaţii referitoare la cooperarea economică cu Norvegia, era convins că se ducea la Trondheim pentru a prelua materiale de cea mai mare importanţă. Aproape sigur că era vorba de programe de calculator şi de piese pentru maşinile de alezat şi frezat ce permiteau fabricarea unor elice de submarine al căror nivel de emisie sonoră, sensibil dimi-

nuat datorită acestei tehnologii, făcea şi mai dificilă detectarea lor.

Mergînd mai departe cu cercetările, Grimov înţelesese şi mai bine neliniştea lui Taras Upenik. Nu avea nici un dubiu că adversarul mirosise ceva, Revista britanică de specialitate *Jane's Fighting Ships* tocmai publicase de fapt un articol în care se putea cıti : „Operaţiuni recente, executate de agenţii Moscovei sprijiniţi de cîţiva oameni de afaceri lacomi şi fără scrupule în ce priveşte destinaţia finală a produselor lor, au reuşit să însele vămile şi să furnizeze U.R.S.S. echipamente care pot reduce considerabil zgomotul în timpul navigaţiei submarinelor lor". Asta însemna că mai devreme sau mai tîrziu furnizarea mărfii din Norvegia, care în realitate provenea de la firma japoneză Toshiba, avea să fie brusc întreruptă. Trebuia acţionat repede. Chiar foarte repede. Şi Grimov *se* întreba dacă acele camioane care 1-au precedat cît si cele care aveau să-1 urmeze vor reuşi să treacă totul fără oprelişte.

în ceea ce-1 privea, totul era in regulă. Plecase de îa Trondheim luni spre prînz. Dacă rula fără să accelereze prea mult, între altele pentru a nu avea necazuri cu poliţia, ajungea la punctul de frontieră miercuri pe înserat, în timp ce îi sigilau camionul, îl întrebase pe unul din vameşi despre următoarele meciuri de fotbal. Nu prea a avut succes, deoarece individul nu se interesa decît de schi şi hochei. Grimov îşi cumpărase prin urmare un ziar cu suplimentul programului TV pe toată săptă-mîna. aşa că ştia care vor fi partidele de miercuri.

Ştia din experienţă că trecerea unei frontiere în Europa într-o' seară de miercuri reprezenta o asigurare aproape totală împotriva unui control. foarte amănunţit. Vameşii, în special cei de la posturile foarte îndepărtate, erau în clipele acelea cu ochii aţintiţi pe micul ecran. Asta era valabil şi pentru sîmbăta seară, dar numai pentru autoturisme, deoarece în acele zile camioanele de mare tonaj nu- aveau voie' să circule aproape nicăieri la vest de Elba. .

Fotbalul norvegian nu era grozav în comparaţie cu celelalte ţări europene şi vameşii norvegieni au fost

fars surprinşi "văzîndu-1" pe Grimov un bun cunoscător, cînd a comentat pentru prima oară calităţile cutărui şi cutărui jucător din Oslo sau Narvik. In miercurea aceea intenţiona să-şi facă din nou numărul.

Sosi la punctul de frontieră după cum prevăzuse, Din cabină se vedea lumina albăstruie ce apărea cu intermitenţe printr-o fereastră a -postului — grănicerii şi vameşii se aflau într-adevăr instalaţi în faţa televizorului, lucru normal dat fiind că la acea oră din zi, sau mai degrabă din noapte, traficul peste frontieră era .inexistent. Grimov luă actele maşini, documentele sale personale şi foaia de parcurs de care era prins conosamentul întocmit la Trodheira. înainte de-a coborî din cabină mâi luă o sticlă de vodcă şi -două cutii de crabi de Kamceatka.

Pătrunse în post fără ca măcar să fi bătut la uşă şi un singur cap se întoarse sa vadă cine deranjează lumea în timpul unui meci atît de interesant. Cînd individul îl recunoscu pe Grimov, îi zîmbi şi printr-un semn cu mîna îi dădu de înţeles că rezultatul este unu la unu, Grimov rămase în picioare pînă la pauză, apoi, -instalat în faţa unei beri în timp ce ceilalţi îşi turnaseră vodca în ceşcuţe de ceramică, participă activ la schimbul de comentarii despre jocul celor două echipe. Asculta cu atenţie părerile .şefului de post-şi era adesea de acord cu *el,* lucru deştept căci aşa intra pe sub pielea tipului, care de altfel juca, amator fiind, în echipa vameşilor norvegieni ai căror principali adversari erau .colegii sovietici.

Grimov se prefăcea că nu se grăbeşte, ceea ce avea avantajul de a nu trezi eventuale bănuieli —= un tip care rămîne cu ei să privească un meci nu putea să aibă conştiinţa altfel decît liniştită. 'Totuşi, de îndată ce începu cea "de-a doua repriză a meciului. Anatoîi se ridică de pe scaun lovindu-şi coapsele cu mîinile şi declară că e timpul s-o şteargă. Scoase din buzunarul jachetei actele şi şeful de post. după ce întrebă dacă sigiliul este la locul lui şi primi un răspuns afirmativ, puse-ştampila şi semnă.

Grimov strînse mîinile pe rînd, acceptă un cartuş de ţigări americane pe care unul dintre vameşi i 1-a dat în schimbul cutiilor de crabi, se mai duse încă o dată la toaletă şi se hotărî în cele din urmă să se întoarcă în cabină.

Acolo aşteptă cîteva minute să se încălzească motorul şi, la pas, se îndreptă spre postul grănicerilor, care, şi ei, păreau mult mai interesaţi de televizor decît de.ceea ce se petrecea afară. Un soldat pe care Grimov nu-1 cunoş-tea, un recrut probabil, aruncă o privire în cabină, îndrep-tând spre aceasta lanterna puternică, trecu în faţa camionului ca să citească numărul - de pe placă, pe care îl notă , într-un carnet. Făcu în cele din urmă semn că totul e în , ordine.

Nici o clipă maiorului nu-i trecu prin cap că postul de frontieră poate primise o informaţie referitoare la marfa sa. Dar avea ordin să apese pe pedala de acceleraţie pînă la fund, cu riscul de a sparge bariera, şi să se acopere cu focuri de armă, dacă apărea ceva necurat. De partea cealaltă se pare că se avea în vedere o astfel de posibili-tate, deoarece trecerea era larg deschisă, lucru ce nu stătea în obiceiul tovarăşilor din unităţile subordonate Ministerului de Interne. Străbătînd suta de metri ce despărţea cele două posturi, Grimov se gîndea că dacă s-ar fi ivit un *caz* de forţă majoră şi ar fi fost obligat să urmeze ordinele, nu ar. mai fi putut pleca niciodată în Vest.

în orice caz. avea sentimentul că nu va mai putea face treaba asta multă vreme, căci începuse să fie cunoscut •,i ca un cal breaz. Poate că după ceîe ce se vor întîmpla la ′ Geneva, ..centrala" va hotărî să i se schimbe itinerariul sau, mai mult decît atît, să facă drumuri care să implice mai puţin risc. Şi asta făcea parte din joc — în caz _ de arestare sau de detenţie prelungită în vederea unei T verificări care nu putea duce nicăieri, din motive evi-[1] dente, Moscova va profita de moment ca să prezinte o ,, notă de protest care va fi cu bună. ştiinţă reluată de miji Icacele de mass media care îi erau favorabile sau pe '••: care le controla pe ascuns,

TRANSFUGUL

încă de cînd privea prin hubloul avionului îşi dăduse seama că acelaşi giulgiu acoperea întreg continentul. Iarna sosise cu-adevărat, cu mici diferenţe în ce priveşte temperatura şi consistenţa zăpezii, în taxiul care îl dusese dimineaţa devreme la aeroport era foarte cald, dar afară, după- o noapte înstelată; gerul era atît de muşcător încît mormanele de zăpadă murdară ce străjuiau trotuarele se transformaseră în roci cu creste tăioase. Străzile, mai bine curăţate, fără îndoială din cauza mulţimii de patrule înarmate ce treceau în sus şi-n jos, erau acoperite de un strat ,fin de sare uscată, ale cărei cristale sclipeau în lumina farurilor maşinilor.

La Geneva, zăpada> venită din ţara lui[1] şi care parca-l urmăreşte de la Varşovia, cade acum cu fulgi mari. E apoasă, lipicioasă, se transformă aproape instantaneu în mocirlă. Maşinile circulă încet şi cu toate acestea împroaşcă cu noroi şi zloată. Pe trotuare., trecătorii se mişcă şi eJ parcă filmaţi cu încetinitorul. Umbrelele te împiedică să mergi rnai repede, cu atît mai mult cu cit trebuie să fii atent la fiecare pas ca să nu aluneci.

Individul nu are umbrelă, cîmpul -lui vizual fiind astfel mai larg. dar şi el înaintează încet de teamă să nu se trezească pe spate. Ambele mîini îi sînt ocupate de o valiză mare şi de una mai mică. Cam la fiecare douăzeci-trei zeci de metri se opreşte şi caută un loc ca să schimbe valizele dintr-o mînă în alta. O bancă, o

intrare într-un imobil, o borna — în orice caz, nu îndrâz-ne[c];te să pună jos bagajul de teamă să nu-l murdărească cu noroiul alunecos,

în acest cartier rezidenţial, ocupat cu precădere de birourile organizaţiilor mondiale universal cunoscute, el face notă distonantă. Trecătorii, care se împuţinează din ce în ce mai mult la 'această oră cînd birourile încep sâ-şi pună In mişcare maxilarele, iar tuburile lor digestive se pregătesc să macine si să asimileze vrafurile zilnice de hîrtie, sînt marea lor majoritate în impermeabil sau mantou şi poartă serviete diplomat; aproape întotdeauna din piele de bună calitate. El, tipul de la Varşovia, cu cojocul său de oaie, cu căciula de blană, cu bagajele incomode în mînă, lasă desigur impresia unui ţărănoi, a unui străin sosit de la capătul lumii, rătăcit prin aceste părţi. Şi totuşi, pare să ştie încotro merge. Se îndreaptă cu pas hotărît, în ciuda vicisitudinilor iernii, spre clădirea cenuşie ce pare a fi ţinta drumului său.

Nu-l aşteaptă nimeni şi ştie că sosirea sa va produce o mare surpriză, încă din avion îşi repetase în minte ce le va spune, mimica pe care o va adopta de îndată ce va trece pragul biroului secretarei celui care era adevăratul patron al Assoroute. Ar li dorit să ajungă mai devreme, chiar la începutul zilei de lucru, cînd ar fi putut să-l găsească pe Cari van Meer singur în cabinetul său, deoarece ştia că acesta se înfiinţa la birou cu o bună jumătate de oră înaintea colaboratorilor săi, dar avionul avusese întârziere.

La vreo douăzeci de-minute după *ce-* decolaseră de Ia Varşovia, înainte chiar ca personalul să servească micul dejun, pilotul le comunicase pasagerilor — vreo cincizeci de persoane, marea majoritate străini, în special diplomaţi, căci pentru polonezi graniţele ţării nu erau încă deschise decît cu mare zgîrcenie — că din pricina timpului urît nu era exclus ca aparatul să aterizeze la Zurich în loc de Geneva. O altă posibilitate era Basel. După aceea totul s-a aranjat — după ce s-au învîrţit deasupra Klotenului mai bine de un sfert de oră. s-a anunţat că aeroportul Cointrin era în sfîrşit practicabil. Ajunseseră cu întîrziere, dar în orice caz mai devreme decît dacă ar fi trebuit să facă drumul cu trenul de la Zurich.

A mai pierdut minute preţioase şi la controlul" paşapoartelor. Nu era prima dată cîhd trecea prin faţa ghi~şeelor postului de frontieră al aeroportului de la Geneva şi, în generali după ce poliţistul arunca o privire precisă pe *viză, în* cîteva secunde se afla de cealaltă parte a barierei. De data aceasta formalităţile au durat mult mar mult. I s-au verificat atît paşaportul de serviciu cît şi. viza pentru zece zile. pe care figura ca motiv si călătoriei „participare la o reuniune internaţională". Avusese impresia clară că privirea'poliţistului, de obicei indiferentă cu ocazia călătoriilor anterioare, era astăzi aproape ostilă.. Asta nu l-a surprins din cale afară, deoarece era limpede că cei ce deţineau paşaport de serviciu purtând vulturul polonez nu erau prea bine văzuţi în ultima vreme.

La Varşovia, atît în cercurile apropiate celor de la patere cît şi în rîndul populaţiei care asculta mai mult ca niciodată posturile de. radio, străine, toţi fuseseră surprinşi de fermitatea, atitudinii Elveţiei care nu-şi ascunsese, atît la nivel oficial cît şi al opiniei publice, ostilitatea faţă de lovitura miJitară care a înăbuşit sindicatul liber şi speranţele cărora le dăduse naştere aceasta. Graniţele elveţiene erau destul, de larg deschise — lucru ce nu intra în obiceiurile casei — pentru cei care nu voiau sau nu puteau, sa se întoarcă acasă, iar militanţii Solidarităţii pe care noaptea de 13 decembrie i-a surprins ,pe pămînt elveţian au fost imediat autorizaţi să rămînă. Pe această stare de lucruri şi de spirit a mizat si Wladyslaw Celinski (V/ladek pentru prietenii de la Assoroute). cînd a luat hotărîrea să facă acest pas, Momentul era de-a dreptul, ideal şi trebuia să profite de el.

Nu a fost o hotărîre uşoară. Lăsa în urma lui, pentru cine ştie eîtă vreme, o soţie cu care se înţelegea destui de bine şi un fiu care îi dădea ceva bătaie de cap. Dar nu putea să- mai amine; Evenimentele şi oamenii care se aflau în spatele acestei hotărîri de a trece dincolo nu-i lăsau de ales. La Varşovia, Celinski ocupa un post călduţ, care îi permitea să călătorească, să aducă acasă articole de negăsit şi inabordabile pentru omul de rînd. Dacă lucrurile se vor petrece aşa cum spera, toate astea aveau; să fie

de domeniul trecutului. Peste câteva minute se va afla de-.cealaltă parte a zidului şi .'nu va mai.fi.decit .un refugiat . .printre atîţia 'alţii.

Wladyslaw Celmski fusese delegat să participe **la** Geneva la o conferinţă ^cu specialişti veniţi din întreaga Europă pentru a studia consecinţele pe care le va avea asupra transportului rutier construirea, sub auspiciile O.N.U.. a unei artere ce urma să lege nordul extrem de sudul extrem al continentului. Polonia avea de jucat **.un** rol primordial prin simpla ei poziţie .geografică în centrui dispozitivului. Prin urmare, evident că trebuia să fie prezentă, în ciuda evenimentelor din .ultimele săptămînî. Tot evident era şi .că numai Wladek Celinski o putea reprezenta. Formaţia sa de jurist şi de specialist în domeniul transportului auto. faptul că, de mulţi ani, îşi. reprezenta ţara în calitate de şef al organizaţiei de stat ee superviza acest transport la nivel naţional precum .şi îa nivel internaţional, făceau din el omul cel mai indicat, Cu -atît mai mult cu cît acum îi cunoştea pe* toţi de la Assoroute, fiind considerat de aceştia drept unul dintre cei mai burii experţi din ţările din Est, fie si *numai* prin faptul că de peste zece ani participase la toate activităţile organizaţiei.

După sosirea la Geneva ar *ii* trebuit să se ducă .la hotelul unde avea făcută rezervarea .de la Varşovia, iar de acolo la sediul Naţiunilor Unite unde urma să se desfăşoare conferinţa, care începea "în acea după-amiază. Se hotărîse să meargă direct la Assoroute, ca să nu se trezească .într-o situaţie fără ieşire. Trebuia să-i comunice hotărîrea sa lui van Meer înainte de reuniune. Dacă prietenul său — şi .avea toate motivele să-1 considere astfel -— va respinge apelul lui de ajutor, nu-i răm'înea decît să participe la .reuniune şi să .se întoarcă după aceea la Varşovia ca sî cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Dacă "secretarul Assoroute îl va primi cu braţele deschise, în anumite condiţii, pe care i le va expune, va putea să rămînă şi chiar să asiste la reuniune, fără ca lotuşi să ia o .poziţie. .Jar evenimentele ulterioare vor educe o justificare a atitudinii sale.

în holul de la intrarea în Imobil, Wladek lăsa jos bagajele, îşi scoase căciula şi îşi trecu mîna febrilă prin părul lipit de sudoare. Nu, *nu* era o, hotăiire uşor de luat, cu atît mai mult cu cît el cunoştea dinainte toate consecinţele. Dar nu mai avea de ales. îşi scutură cojocul de oaie de zăpada care, în holul bine încălzit, se transformă imediat în stropi de apă. Intră în ascensor cu oarecare dificultate, din pricina bagajelor, şi apăsă pe butonul cu cifra patru de parcă ar fi apăsat pe trăgaciul unui pistol a cărui ţeava era îndreptată spre tîmpla lui. Urca spre rai sau spre iad ?

Celinski pătrunse în încăpere fără să bată la uşă, după cum recomanda un mic afiş. Cu atît mai mult cu cît uşa — ţinea minte asta din timpul vizitelor anterioare — stătea" în permanenţă întredeschisă. Secretara nu se schimbase, îmbrăcată întotdeauna cu bun gust, machiată discret, lucra la Assoroute de la înfiinţarea organizaţie^. Wladek considerase mult timp că e un specimen cît se poate de reprezentativ de fată bătrînăs care, în loc să se îndrăgostească -de un bărbat, preferase să se dedice marii pasiuni a vieţii sale — învăţarea limbilor." Cunoştea cinci la perfecţie şi alte trei mai puţin. Printre altele şi portugheza — într-o zi cînd a auzit-o vorbind ta telefon, în această limbă, Celinski 1-a întrebat pe van Meer dacă secretara lui s-a îndrăgostit în sfîrşit.

Cari î-a privit uimit, -

•

— Cum 1;să se îndrăgostească" ? De cine ?

— De un portughez, fără-ndoială, sau de un brazilian, Nu se simţea în apele ei cînd îi vorbea *îs* telefon.

Cari van Meer a izbucnit în rîs.

— Priceperea la femei nu constituie în nici un caz punctul tău forte. Therese e căsătorită de aproape două zeci de ani şi, mai mult de-atît, e mama a trei copii absolut fermecători. Ca şi soţul ei de altfel, în ce pri veşte potrugheza, probabil că e pur şi simplu stânjenită că după doi ani de studiu tot nu o vorbeşte atît de bine cum şi-ar fi .dorit. Therese este o femeie eficientă dar teribil de timidă. Un handicap pentru cei ce învaţă limbi, tupeul fiind în general un atu important în acest domeniu.

De atunci, de fiecare dată cînd venea la Geneva, Wladek aducea un mic cadou pentru copiii Theresei. Un băţ de alpinist din munţii Tatra, o păpxssă în costum popular din Cracovia, un fluier de cioban, o casetă de lemn ornată cu flori stilizate. Pentru ea căuta dicţionare pentru tot felul de limbi ciudate, publicate de o editură specializată din Moscova. Pentru secretară, care cunoştea şi rusa, era cadoul ideal. De data aceasta, Wladek nu avea nici un cadou, deoarece nu avusese nici timp şi nici nu-i trecuse prin gînd să caute, îşi lăsă bagajele din mînă şi aşteptă ca Therese să-si ridice privirea de pe documentul pe care îl adnota.

Nu păru să-1 recunoască imediat. Poate din pricina întunericului din fundul încăperii sau din cauza cojocului pe care-1 purta, în cele din urmă schiţa un surîs care dispăru pe dată. Ca şi cum şi-ar fi dat seama ca Wladislaw Celinski se afla azi, aici, în calitate de reprezentant al unui regim pe care toată lumea îl detesta în mod făţiş.

— Bună ziua, domnule Celinski. Nu ştiam că veţi
trece azi pe la noi. Vă pot. fi de folos cu ceva ?

Celinski se simţea puţin stingherit. Crezuse că valiza mare va vorbi de la sine şi că Therese va înţelege imediat că s-a hotărît să ia calea libertăţii, cum se mai spunea încă. îşi închipuia că hotărîrea pe care o luase i se citea pe faţa. După cîteva secunde de linişte stînjenitoare îşi exprimă dorinţa.

— Aş dori să-1 văd pe secretarul nostru general.
E ceva foarte important, adăugă el.

Ea preferă să se ducă în camera alăturata decît să comunice prin interfon. Probabil ca să ascundă neliniştea pe care i-o trezise în suflet prezenţa polonezului şi în acelaşi timp pentru că nu voia ca şeful ei să fie luat pe nepregătite.

Reveni după două minute, timp în care Celinski îşi scoase haina de blană în care îi era prea cald şi îşi aranja puţin părul. Therese părea acum mai puţin tulburată.

— Domnul van Meer vă aşteaptă. ,

într-adevăr îl aştepta, cu mîna întinsa, cu un surîs primitor pe buze. Polonezul nu închisese uşa şi secre-

tarul Asscroute remarcă imediat bagajul voluminos ce se afla în mijlocul camerei alăturate. In privirea lui van Meer apăru o expresie întrebătoare, Celinski înţelese ea trebuia să profite de ocazia *pe* care i-o oferea această privire.

:— lată-mă, Cari. sînt aici.

— Da, Şi fără să fi dat de ştire. Speram că poate, în ciuda tuturor lucrurilor, vei fi alături de noi. Şi iată-te, eşti aici. Pentru" cîte zile ?' mai adăugă van Meer.

Celinskî atacă,

— Depinde în primul rînd de tine.

Se aşternu tăcerea. Apoi van Meer îşi reveni. .

•— Cum „de mine" ? Vrei să spui,.,

•— Da. După cele ce s-au petrecut, şi mai ales înainte de cele ce vor urma, căci încă nu s-a încheiat, m-am hotărît,

Olandezul înainta spre Wladek. îi luă din nou mîna şî i-o strînse puternic, foarte puternic. Fără să scoată o vorbă. Avea un nod în gît. Rămaseră tăcuţi, privindu-se în ochi. Van Meer îşi reveni primul.

— Ascultă, Wladek, am să telefonez de-ndată unui prieten. Lucrează în poliţie. Ne va ajuta pentru căpătarea azilului. Aici, în Elveţia, e în continuare destul de compli cat, mai mult decît la noi, la Haga, Ia să vedem ce număr are. adăugă şeful Assoroute scoţîndu-şi agenda.

Wladek făcu un pas înainte dînd dezaprobator din mînă.

— Cari. ascultă-mă cu atenţie înainte de a-face ceva, Am venit aici ca să participip la reuniunea care începe în după-amiaza asta. Trebuie sa mă întorc la Varşo
via peste patru zile. Dar nu vreau. După cum ai
înţeles, am, luat o hotărîre grea. Nu mai era de suportat, Cu toate astea, nu pot cere azil politic. Soţia mea, fiu t meu,, au rămas acolo, ca un fel de ostatecî...

Polonezul vorbea din ce în ce mai repede, cu o voce sacadată care ar fi putut fi luată drept expresia unei emoţii profunde. !sʳu-l lăsă pe van Meer sâ-i taie vorba.,,

— ...dacă cer azil, va trebui să aştept multă vreme ea să-i pot revedea. Mă gîndişeni la altceva, adaugă
el după cîteva clipe de tăcere menite să aţiţe curiozi tatea ce se citea pe chipul lui van Meer, *m&*- gîndişeni

la o altă soJuţie, dar., acum, eînd mă aflu în -biroul tău, îmi dau seama că tu nu ai dreptul, nu poţi să-mi vii în ajutor, încheie polonezul cu o voce .răguşită şi un zîm-bet trist pe .buze.

Celinski îşi juca perfect rolul, Nu el trebuia să propună o ieşire. Trebuia ca iniţiativa să vină din partea lui van Meer. .Situaţia ar fi atunci mai clară, mai comodă pe viitor.

— Wlaclek, nu văd cum... începu 'olandezul care nu părea ca vrea să muşte momeala sau poate pur şi simplu n-o vedea.

Celinski se hotărî să meargă mai departe şi îi tăie vorba.

— Mai bine fii sincer cu mine. Nimic nu-i mai rău decît o situaţie ambiguă. Singurul lucru pe care ţi-l cer, Cari, e să nu spui nimănui -nimic de discuţia noastră, Absolut nimănui. Ne vom revedea în după-amiaza aceasta la reuniune, ca şi cum nimic nu s-ar. fi în-tîmplat. Şi peste patru zile, vei scăpa de mine — polonezul îşi ter mină tirada susţinînd-o cu un surâs amar.

— Nu vorbi prostii, zise van Meer aproape mînîos, trebuie să găsim ceva. Ai putea, poate... Asta, da, asta-i soluţia. — olendezul îşi trase o palmă peste frunte. Wladek, dacă ţi-aş cere să lucrezi la noi ca expert în probleme legate de Europa de Est, în clipa aceea nu ar mai fi nici **un** inconvenient.- Sîntem o. organizaţie internaţională, recunoscută de autorităţile geneveze, care nu pot refuza acordarea permisiunii de rezidenţă unui angajat al nostru, Iată soluţia !

Van Meer era încîntat de ideea sa. Polonezul triumfa în sinea lui. De fapt, era tocmai soluţia la care se gîndise **el,** dar care trebuia să vină „spontan" din partea secretarului Assoroute.

.— Cari, ştiam că-mi eşti prieten, prieten .adevărat Ideea ta e de-a dreptul genială. Voî explica ambasadei de Ia Berna, căreia îi voi cere un paşaport obişnuit dîndu-l înapoi pe cel de serviciu, că trebuia să profit de ocazie şi de aceea nu m-am mai -întors în Polonia ca să cer permisiunea ministerului. Precis că nu vor fi mulţumiţi, dar vor înţelege desigur3 că; respingîndu-mi cererea^ ml-ar

lor ţa *mina.* Voi juca jocul loialităţii puia în ziua cîncî ai mei vor putea veni aici.

Van Meer reflectă cîteva secunde înainte de a se pronunţa asupra spuselor polonezului,

— Vei face cum crezi că-i mai bine. Pentru moment cert este ca nu poţi participa la reuniunea din după-
amiaza asta în calitate de reprezentant oficial al Poloniei, deoarece de acum înainte eşti funcţionar internaţionali

Cei doi bărbaţi schimbară un zîmbet.

— Aşadar, continuă secretarul general al Assoroute, cel mai bine ar fi să nu iei cuvîntul, făcînd numai aci de prezenţă, în ceea ce priveşte viitorul tău imediat, voi face apel]a „banii negri", aşa numim noi acele mici fonduri de care dispunem aici pentru reglarea anumitor probleme-
de ordin material. Mai tîrziu. voi vorbi cu cei din con ducere despre situaţia ta şi hotărîrea luată de mine.
Ei te cunosc, după cum şi tu îi cunoşti pe ei, şi sînt con vins că-nu vor,fi obiecţii. La urma urmei, noi sîntem o adevărată mică familie, nu-i aşa ?

Celinski dădu aprobator din cap.

— Două mii de franci îţi ajung pentru moment ?*-
întrebă van Meer în timp ce deschidea sertarul din
mijloc al biroului său,

Polonezul aprobă din nou. apoi semnă o chitanţă,

— în ce priveşte locuinţa, cred că dată fiind noua
ta situaţie, nu ar trebui să te mai duci la hotel. Voi
telefona acasă să-i spun Ilonei să pi-egătească pentru tine camera de oaspeţi. Vei rămîne la noi cît va fi nevoie, pînă vom găsi ceva care să-ţi convină şi nu prea scump.

Wladyslaw Celinski avea într-adevăr toate motivele să fie mulţumit ; reacţiile şi în special deciziile de ordin practic luate de van Meer corespundeau în cele mai mici amănunte' planurilor lui. Acum nu-i mai rămînea decît-să facă să dureze cît mai mult o stare de lucruri care, pentru Assoroute şi consiliul său de conducere, trebuia să apară ca datorîndu-se doar iniţiativei olandezului şi numai lui. Astfel, de pildă, ar fi bine ca remunerarea iui să se facă timp cît mai îndelungat cu putinţă djn fondurile mai mult sau mai puţin personale ale secretarului Assoroute, chiar dacă în felul acesta sumele pe care le

încasa rămineau sub nivelul salariilor in vigoare. De eî depindea să tragă sforile în acest sens.

Ca şi cum ar fi urmat meandrele gîndirii polonezului, van Meer îi spuse după cîteva clipe de tăcere :

— Bineînţeles că va trebui să-i pun la curent cu toate .astea pe colegii mei din conducere. Mă duc chiar acum. Ştii unde e barul, Wladek, te regăsesc acolo peste citeva minute.

Urcînd cîte patru treptele scării ce ducea la etajul superior, olandezul îşi spunea că, deschizînd porţile orga-.mzaţiei Assoroute polonezului, le dădea cu tifla celor care încercaseră să-l prindă în cursă după povestea, cu miniaturile de argint de la „unchiul" lui Jânos. Van Meer avea chiar impresia că îşi răscumpăra greşeala.

Cînd se instala la masa lui Celinski. o jumătate de oră mai 'tîrziu, avea aerul cuiva care a dus rapid la bun sfîrşit o afacere extrem de spinoasă.

— Totul e-n ordine. Adjunctul meu nu a fost peste măsură de surprins de hotărîrea ta şi aprobă pe deplin iniţiativa mea. Aşadar, în ce priveşte acest aspect nu sînt probleme. De altfel, eram sigur ca nu vor fi. De
mîine începi să lucrezi la noi.'Vei face puţină ordine în documentaţia referitoare-la Europa de Est, după care mai vedem. Tot mîine am s-o rog pe Therese să-ţi pregătească actele ca să fii în regulă cu serviciul pentru străini al poliţiei,

Celinski îî mulţumi lui van Meer cu o pVivire stăruitoare. Nu părea deloc stînjenit că era pus pe o linie moartă, căci a te ocupa de documentaţie era cu siguranţă o linie moartă.

-— Cari. îţi mulţumesc încă o dată pentru tot ce faci pentru mine. Să ştii însă că Assoroute nu va avea nici un motiv să regrete că m-a primit.

Van Meer făcu un gest cu mîna ca şi cum ar fi vrut să spună că ceea ce a făcut era absolut nbranaî. După ce comandă o cafea naturală, adăugă :

— Ştii că de la sfîrsitul anului 1968 lucrează la noi un confrate ceh. Acum, el este naturalizat elveţian şi
nu mai avem nici un fel de probleme, în cîteva luni tre buie să iasă la pensie şi m-ajn gîndit că tu ai putea fi urmaşul lui. Ca şi el, la început vei avea o muncă destul

de ingrată, aproape anonimă ; nu ne putem asuma riscul să dezvăluim adevăratul tău rol la noi. Ca şi în cazul cehului nostru, anumiţi reprezentanţi din. Est s-ar putea să protesteze văzînd că im transfug ocupă la noi un post oficial.

— înţeleg situaţia, în parte şi pentru asta e preferabil să nu fiu considerat drept un individ care a „ales libertatea", îmi pot face datoria rămînînd micuţ, în colţul meu...

Astăzi, Cari van Meer îşi amintea această discuţie aproape în cele mai mici amănunte. Revedea pînă şi felul în care Ilona îl primise pe polonez la ei. Rămăsese mai mult decît prevăzuseră. Mai bine de o lună. La sfîrşitul iernii, i-au găsit un mic apartament la Eaux-Vives. Era destul de departe de birou, deşi la Geneva distanţele nu sînt foarte mari, însă chiria era într-adevăr foarte ieftină, Cu atit mai mult cu cît van Meer, influenţat de soţia sa care cunoştea mai bine realităţile vieţii de zi cu zi şi sprijinit de colegii din conducere, hotarîse să-i dea lui Wladek cîte patru mii de franci în fiecare lună. Fără. îndoială că munca lui merita o astfel de mărire. Aşa îi spusese atunci. Iar acum, se găsea prins cu totul în acest angrenaj.

Scena s-a petrecut exact la două luni după înmormîn-tarea Ilonei. Wladek venise să-1 vadă dimineaţa devreme. chiar înainte de sosirea secretarei.

— Cari, îmi poţi acorda cîteva minute, am să-ţi spun ceva important.

— în legătură cu ce ? Ai necazuri ?

— Da şi nu. De fapt, este vorba de reglementarea statutului meu. De mai bine de un an mă ocup nu numai de problemele tehnice privitoare Ja trasportul rutier în Est, ci şi de carnete.

•— Ştiu, şi...

— Nu, lasă-mă să continui. Peste cîteva săptămîni, persoana care în mod oficial girează aceste carnete iese la pensie. Mi-am spus, aşadar, că poate ar fi momentul potrivit să-mi prezint candidatura, să solicit acest post pe care îl ocup *de facto* de mai multe luni.

Van Meer nu-şi ascunse surprinderea. Niciodată Ce-linski nu abordase subiectul atît de 'deschis ca astăzi.

Olandezul ştia că mai devreme sau mai tîrzîu Wladek va ridica această problemă, lucru care era întru totul logic şi. rnai mult, justificat pe motiv că, de cîteva luni bune, efectiv el era cel care îndeplinea activitatea curentă a secţiei de carnete. Numai că, iată. preşedintele Asso-route, omul care înfiinţase Asociaţia, continua să. supravegheze cu ochi vigilenţi această. secţie nevralgică. Datorită acestor binecunoscute carnete —= a căror vînzare constituia principala sursă de venituri a Asociaţiei, lucru care avea şi el importanţa lui — se putea şti totul despre circulaţia tuturor camioanelor de mare tonaj din Europa. Se avea astfel indirect acces la secrete comerciale în general bine păstrate, deoarece, studiind frecvenţa şi. itinerariile camioanelor de mare tonaj se putea şti ce se vinde dintr-o ţară în alta şi, mai mult decît atît. se putea, şti ce mărfuri — sînt „la modă" — un gen de informaţii foartft preţuite de speculanţi, în sfîrşit. o analiză inteligentă a carnetelor, ar fi permis chiar, cuiva mai puţin onest, sa-i şantajeze pe industriaşii şi oamenii de afaceri fără scrupule din Piaţa Comună- sau pe cei care, deşi erau in COCOM. făceau pe ascuns afaceri cu ţările comuniste.

Carnetele reprezentau deci un important mijloc de constrîngere. în plus. dacă cel care dispunea de ele la sediul Assoroute ar fi subtilizat cîteva carnete în alb, anumite camioane ar fi avut posibilitatea, cu ajutorul lor, să transporte altceva decît ceea ce figura pe foile de parcurs. Van Meer îşi amintea exact exemplul pe care îl dădea mereu preşedintele : ..Să ne închipuim că un camion ce poartă însemnele noastre pleacă de la Odessa. Pe carnet, completat cum se cuvine în momentul sigilării de către vama sovietică, scrie că transportă conserve. In realitate, el poate transporta cu totul altceva, dar se ştie că vameşilor nu le prea place să desfacă mărfurile, mai ales cînd sînt într-un camion frigorific. De fapt, singurul lucru care îi interesează într-adevăr e destinaţia mărfurilor şi, atunci cînd îşi dau seama, tot după cele scrise în carnet, că ţara lor nu este decît o etapă de tranzit,'îi dau drumul. Pe parcurs, însă. şoferul poate schimba traseul. E uşor s-o facă dacă dispune de un alt carnet, ce indică o nouă destinaţie. Pe parcurs el-predă

mărfurile care constituie adevăratul scop al călătoriei, Acestea pot fi droguri, arme sau bani falşi".

La Assoroute îşi dăduseră seama de risc şi de aceea serviciul de carnete era considerat de primă însemnătate, prea strategic — după termenul folosit de preşedin-tele-fondator — pentru a încăpea pe mîinile unei persoane lipsite de scrupule sau ale inamicului.

— Wladek, ştii bine că este imposibil. Nu avem nimic împotriva ta, dar conducerea nu va accepta ca un originar din Est...

— Şi Zdenek ! 'El nu-i ceh ? îi tăie vorba Celinski,

•— Era ceh, azi e -elveţian. Pînă la primirea cetăţeniei nu era decît ajutor, iar de carnete mă ocupam eu din oficiu.

— E ridicol. Credeam că v-am dat toate dovezile. Am f acut. întotdeauna tot ce mi-a stat în putinţă ca să nu te compromit, Cari. Nu am vrut niciodată să ies în faţă. Chiar şi atunci cînd mi-ai cerut mici servicii, am ştiut să rămîn discret.

-— Pentru că aduci în discuţie această problemă, trebuie să-ţi spun că te-ai schimbat. La început, dădeai impresia că vrei să rămîi în umbră.

Era clar ca van Meer începea să se înfierbînte. -

— Cari, nu îţi cer imposibilul. Vreau pur şi simplu să-mi reglementez statutul la Assoroute. După cum ştii, în continuare nu am nici un răspuns de la Varşovia în ce priveşte familia mea. Dacă devin un funcţionar cu normă întreagă, angajat cu forme în regulă, am toate şansele...

— îmi pare rău, dar nu este cu putinţă, i-o tăie olandezul.

— Faci cum vrei.

Celinski îşi aprinse o ţigară. Van Meer crezu că intenţiona să iasă din birou. Simţea nevoia să rămînă singur.

— Cari, ţi-am pregătit documentaţia pentru reuniu nea de săptămîna viitoare.

Tonul lui Celinski era din nou la locul lui, ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut între ei.-

— Deoarece eu nu pot participa, transmite salutările mele prietenilor.

Polonezul trase un fum adînc din ţigară şi adăugă ca şi cum ar fi abordat un subiect care i-a venit în minte numai în clipa aceea :

— Şi mai ales, nu uita să-i saluţi din partea mea pe prietenii lui Gaspar.

— Ai lui Gaspar ? Care,..

— Cunoşti mulţi Gaspar ? Credeam ca singurul Gaspar printre relaţiile tale e fratele Ilonei, îl întrerupse Celinski cu un ton de ironie ameninţătoare în voce.

— De unde îl cunoşti ? Dacă nu mă înşel, nu l-ai văzut decît o singură dată, în ziua înmormântării Ilonei, îşi aminti olandezul.

— Ştii, Cari, e adevărat că lumea e mică. După cura se şi spune, prietenii prietenilor mei sînt...

— Cu siguranţă că Gaspar are prieteni, dar eu nu-i. cunosc, aproape că strigă van Meer.

— Ba da, Cari, ba da. îi cunoşti foarte bine. în fine, cînd spun ..prieteni" mă gîndesc mai degrabă la tutorii lui. Gaspar e încă foarte tînăr, are nevoie să fie îndrumat.

— Unde vrei să ajungi, Wladek ?

Secretarul Assoroute începea vizibil să intre în panica, cu atît mai mult cu cît o auzise pe secretară aranjîndu-şi lucrurile de cealaltă parte a uşii rămase întredeschise,

— Te rog numai să-i transmiţi salutările mele lui Jânos. Sper că îţi aminteşti de Jânos ? Şi de unchiul său, batonul colecţionar.

Nu mai încăpea nici o îndoială. Polonezul îşi scosese masca. Van Meer ştia acum că Celinski — era oare acesta numele lui adevărat ? — nu avusese niciodată intenţia de a „alege libertatea". Olandezul realiza că se lăsase tras pe sfoară de numărul înduioşător interpretat cu măiestrie la cîteva - săptămîni după decretarea legii marţiale în Polonia. Ca o justificare, îşi spuse că Celinski i^i jucase perfect rolul. Un rol bine pus la punct. Apelase la el pentru că ştia că van Meer este vulnerabil. I se spusese acest lucru şi i se dăduseră informaţiile pe care le punea astăzi pe tapet.

Secretarul Assoroute revedea dintr-un unghi diferit, nou, evenimentele din ultimele- cincisprezece luni. Se .derulau în mintea lui într-un ritm vertiginos, dar acest

puzzle caleidoscopic se îmbina potrivit unei logici diabolice. Aşadar, nu .pentru a-şi cruţa .familia nu ceruse Celinski azil politic (avea oare cu adevărat .una ?), ci deoarece ştia că după un asemenea gest reprezentanţii ţărilor din Est şi mai ales sovieticii care, .împreună cu bulgarii, plăteau partea cea mai importantă a cotizaţiilor şi a încasărilor din vînzarea carnetelor; ar fi fost obligaţi să protesteze oficial contra prezenţei unui transfug politic în sînul unei • organizaţii internaţionale din care făceau şi ei .parte. Iar dacă Celinski arii fost .obligat sa părăsească Assoroute, nu şi-ar fi putut juca atît de eficient rolul de cîrtiţa. Păstrîndu-şi naţionalitatea, dînd impresia că fusese angajat numai ca expert, polonezul era acceptat de toţi şi putea roade fructul din interior. Pe cînd el, van Meer, se vede strîns cu uşa pentru ca acceptase să-l plătească din propriile sale „fonduri speciale", devenin-du-i în acest fel complice în ochii preşedintelui.

Dar povestea cu paşaportul lui Celinski ? Acum se lămurea şi asta... într--o zi, la nici două luni după ce polonezul se instalase într-unul din birourile de la Assoroute, au vrut să-l trimită în străinătate să participe la .? o reuniune de lucru. Celinski -a explicat că nu se po-ate duce dat fiind că nu are paşaport ; îl predase la ambasada Poloniei la Berna în vederea reglementării situaţiei sale. După cîteva săptămîni. clădirea ambasadei a fost invadată de un mic grup de terorişti de origine poloneză, înainte de a cădea în mina . forţelor speciale ale Confederaţiei încercaseră să pună mîna pe documente mai mult sau mai puţin secrete. Luaseră ostatec tot personalul. Cu excepţia unei persoane — ataşatul militar — care fusese închis in camera seifului şi .reuşise să ardă toate documentele pe care le considerase importante. Şi printre ele şi paşaportul lui Celinski, care se afla în seif împreună cu alte acte de identitate. Asta îi povestise polonezul lui van Meer şi atunci olandezul nici măcar nu-şi puse întrebarea ce căuta paşaportul .unui simplu .cetăţean în seiful ataşatului militar. Celinski a prezentat o dovadă de la ambasadă, -care i-a permis să primească un document provizoriu în care s-a menţionat pierderea .paşaportului. Această hîrtie nu avea nici o valoare, dar, cu o ;placă de înmatri-

cui are elveţiană la o maşină cumpărată de ocazie, Ce-linski putea călători' grin ţările, limitrofe Confederaţiei fără a atrage atenţia, în cel mai rău caz, ar fi. putut fi întors din drum.

Cu un paşaport polonez. Celinski nu ar fi putut circula atît de uşor, deoarece de fiecare dată ar fi fost obîigat să ceară viză. Şi tocmai această lipsă a paşaportului o invoca polonezul de fiecare dată cînd i- se propunea să meargă în Spania sau în Norvegia. Van Meer înţelegea acum că individul prefera să rămînă, la Geneva, unde, în absenţa membrilor conducerii care erau plecaţi în străinătate, el avea acces la tot. La documentele confidenţiale, la carnetele Assoroute din care dispăruseră în mod misterios cîteva exemplare. Da. acum totul'devenea foarte limpede pentru Cari van Meer.

Avea în faţa lui. cufundat într-un fotoliu, cu ţigara în gură. un om care se transformase într-o secătură. Se transformase ? Nu, Celinski a fost de la început o secătură. Iar acum îl avea la mină cu nenorocita aia. de istorie de contrabandă. Dar van Meer îşi spuse, încă o dată. că totul s-a terminat, îi va spune acestui ticălos ce părere are despre el," despre ai lui, despre metodele lor. Trebuia convocată imediat o reuniune extraordinară a. preşedinţiei Assoroute. Va mărturisi totul, îşi va. prezenta demisia.

— La ce bun ? — tonul lui Celinski. îi dădu lui van Meer de înţeles că polonezul îi urmărise raţionamentul pornind fără-ndoială de la mimica feţei.- Ascultă. Cari, îţi propun un tîrg. Absolut cinstit — van Meer întrerupse vorbele individului cu un rînjet stins — da. crede-mă, absolut cinstit. Mai rămîn aici încă un an. După aceea, după ce le voi spune tuturor că Varşovia nu-mi lasă familia să plece, voi anunţa hotărîrea mea de a mă întoarce în Polonia. Mă vor înţelege, cu atît mai mult cu cît situaţia pare să se stabilizeze.

— Care e rolul meu în toată afacerea asta ? întrebă van Meer cu jumătate de glas, aruncînd o privire spre încăperea în care secretara lui tocmai se întorsese cu corespondenţa.

— Acelaşi ca şi pînă acum. Nu faci nimic", r.u-mi pui beţe în roate. Iar Gaspar, cumnatul tău, nu are de. ce

se teme. De îndată ce mă voi întoarce la mine acasăj Jânos va lua legătura cu tine şi îţi va dovedi că totul este din nou în regulă. Ţi se va înapoia originalul documentelor compromiţătoare şi vei putea să-ţi aştepţi pensia liniştit.

•— Şi veţi aduce pe altcineva aici ?

Celinski îi adresă un surîs complice.

— într-un an se pot întîmpla multe. S-ar putea ca Assoroute să nu mai intereseze pe nimeni.

Van Meer suspină lung şi, de formă, deoarece capitulase din nou, mai întrebă :

— Şi dacă refuz ? Dacă nu mai vreau să joc pe care tu şi Jânos mă puneţi să-l rolul Dacă joc ?
săturat ? aproape strigă van Meer.

— Atunci vei înţelege repede greşeala pe care ai
făcut-o. Şi să hu ai impresia că noi mizăm pe simţul tău al onoarei — pentru noi asta e o marfă de mult perimată. Cînd te ocupi de transportul rutier 'trebuie să ştii că
accidentele se petrec foarte repede...

înainte do a deveni, oraş clc graniţa şi punctul de trecere cel mai .important de pe malul polonez al fluviului, această localitate a fost cartierul muncitoresc din Frank-furt-pe-Oder. Asta/i se numeşte Sîubicc şi toţi şoferii care traversau marea cîmpîe europeană ca să se ducă sau să se întoarcă de la Varşovia. Leningrad. Moscova sau îviev ii .ştiau podul .(20 km/oră, viteza sau mai degrabă încetineala impusă, scrupulos controlată de grănicerii din Volksai mee). Toţi şoferii ii cunoşteau pe aceşti grăniceri şi se temeau de ei. îţi dădeau impresia că ai de~a face mereu cu aceiaşi soldaţi şi ofiţeri, aţii de mult semănau Intre ei cu toţii clin cauza uniformei, a mersului şi a gesturilor prusace.

Soldaţii şi vameşii polonezi, prin mimetism, fără-ndo-ială. erau la fel de meticulos l. deşi mai puţin crispaţi şi mai glumeţi decît colegii lor nemţi.

: Controlul vehiculelor la Slubice era de pomină —

doar novicii îşi pierdeau sîngele rece în lata purtării. Vameşilor care voiau .parcă să lase impresia că slut puşi acolo numai ca să sîcîie lumea, în ciuda sigilării vehiculelor, a carnetului completat cum se cuvine, a foilor de parcurs absolut în- regulă, a plăcii Assoroute foarte vizibilă si chiar lustruită — un strat de noroi te putea face sa pierzi alte cîtcva minute preţioase — într-un ouvînt'în ciuda dovezilor evidente că toate regulamentele vămii şi poliţiei fuseseră respectate, cei cu vechime în

transportul rutier european ştiau că la S^ubice puteai, fără nici un motiv aparent, să trebuiască să sacrifici nişte ore irecuperabile, ceea'ce pentru unii şoferi de la mici întreprinderi particulare însemna o adevărată pierdere.

După decretarea legii marţiale, în Polonia, şi chiar şi "după ce aceasta a fost în ce]e din ui mă ridicată, controalele au devenit mai lungi si mai drastice, între Poznan şi Slubice. în pofida interdicţiei pentru camioane de a depăşi limita de 80 km oră. şoferii apăsau tare pe pedala de acceleraţie. Fiecare voia să prindă un loc cit mai bun în lungul şir de camioane de mare tonaj ce aşteptau să[1] fie controlate. Orice camion care te depăşea înse-mna cel puţin o jumătate de oră pierdută, dacă nu mai mult.

Profiţind de noaptea care era pe sfârşite şi care diminua probabilitatea controalelor radar, trei camioane mari erau la întrecere. Primul,, înmatriculat la Milano, era condus de o mînă de maestru. Şoferul înghiţea şoseaua cu mai bJne de o sută de kilometri la ora şi, dacă rula aşa, n-o făcea numai pentru plăcerea de a cîştiga această cursă şi de a ajunge primul la podul de la SIu-bicc. ci şi pentru că primise o telogrEmă prin care i se anunţa că este tată. Avea un fiu şi, încă *de* !a Togii atti, de unde se întorcea după ce transportase utilaje pentru uzina de automobile Lada. îl tot bătea ia cap pe tovarăşul său de drum în legătură cu prem,mele pe care i-1 va da primului sau născut.

— O să-1 cheme Giuseppe. la feT-ca pe mine. pe tatăl meu şi pe bunicul meu. *La* noi toţi primii născuţi poartă prenumele tatălui. -Este o tradiţie şi tradiţia c sfînta... Fir-ar să fie. ne prind din urmă ! Crezi că e belgianul, sau rusul ?

întrebarea rămase fără răspuns, fiindcă tovarăşul lui Giuseppe dormea dus. în ciuda zdruncinăturilor ce făceau suspensiile să geamă. De altminteri, chiar dacă ar fi fost treaz, de pe patul din fundul cabinei celălalt conducător n-ar fi putut spune care era camionul ce se apropia de ui.

Pe o porţiune lunga în linie dreaptă au fost depăşiţi, Era belgianul. Ca de obicei, transporta carne, un produs de negăsit in Polonia din pricina exportului. Remorca

sa frigorifică"plină ochi şi perfect echilibrată îi. peru?.!tea să se lipească de drum mai bine decît camionul i ti J ian care se întorcea aproape gol — doar cu- cîteva tor..: de materiale, piese pentru ultimele maşini Fiat 124 care mai rulau în Europa şi care serviseră drept prototip, pentru Lada.

Veni apoi rîndul rusului să-i depăşească. Giuscppc înjură din nou. Ticăloşii ăştia nici nu aveau nevoie să accelereze ca. nebunii, treceau de control mai repede decît ceilalţi, .mai ales Ia nemţi. E drept că polonezilor le plăcea să îi sîcîic făcind caz do regulament — ncpulînd verifica încărcătura sigilată şi în tranzit, luau din cînd în cînd la puricat camioanele înmatriculate la îvîinsk, Moscova sau în Ucraina. La început, ruşii crezuseră că, la fel ca la' ei. trebuia să dai şperţ. Un borcănel de icre negre, cîteva sticle de vodcă sau nişte havane cubaneze ar fi trebuit să-i facă pe vameşii polonezi" mai înţelegători, mai ..omenoşi". După cîteva întîmplări neplăcute, care nu au mers totuşi pînă la condamnare pentru tentativă de ,.corupere a funcţionarilor", ruşii au înţeles că polonezii nu căutau decît 'să-i sîcîie. E adevărat că nu prea se iubeau între ei, iar polonezii făceau camioanele ruseşti sa !, plătească pentru tot restul imperiului.

Cu toate acestea, de la o vreme toată lumea remarcase că la punctul de frontieră polonezii păreau mai îngăduitori <*u* rusnacii. Probabil că primiseră şi ei. ca şi vameşii * din R.D.G., instrucţiuni pe care erau obligaţi să le respecte cu stricteţe. Lucru care avantaja categoric camioanele sovietice, care nici nu mai aveau nevoie să se ia la întrecere ca să ajungă primele.

Anatoli Grimov avea o plăcere sadică să-1 depăşească pe ..macaronar'[1]. Pe şoselele italiene, camionul său era mereu lăsat în urmă, pe cînd aici, din cauza drumului, îngust, a zăpezii sau a poleiului din timpul iernii, îşi putea permite să-şi ia revanşa, să-i salute din mers pe italienii, francezii, nemţii sau belgienii pe care îi depăşea ciaxonînd cu furie.

Vecinul său. Gngori Troicnko; puţin crispat în scaunul iui, ii privea cu admiraţie cum conduce. Era prima dată cînd ieşea în Vest. Lucra de cîleva luni ca şofer Ja

SOVTRANSAVTO. slujbă pe care a obţmut-o în urma faptelor sale de vitejie de pe şoselele din Afganistan. Cînd 1-an demobilizat, i-au propus acest post de încredere Nici măcar în ajunul acestei escapade în Occident, Ti*o-ienko nu ştia care va fi destinaţia — Bulgaria, Polonid .sau Cehoslovaciei, ca ele obicei ? La sediul întreprinderii, la „baza" după" cum i se spunea, şoferii erau adunaţi în ultima clipă pont™ a ti împărţi sarcinile. Din motive de securitate. Cei de sus ajunseseră la concluzia ca un şofer, aflînd numai în ultima clipă traseul, nu mai avea cum să ia legătura cu inamicul, presupunînd că ar fi. lucrat pentru acesta. Această hoiărîre fusese luata după mai multe cazuri de dezertare şi ea -se aplica şi lucrătorilor de pe vagoanele de dormit, care şi ei. ca şi şoferii„ lucrau în general cîtc doi, unul pîndindu-î pe celălalt,

Anatoli şi Grigori nu se cunoşteau prea bine. Cel mai t în ar dintre ei cle-abia pătrundea tainele ..meseriei". Pinii acum. ofiţerul care se ocupa de el îl pusese sa stabilească anumite contacte în ţările. ..surori"', în cursul cărora nu făcea altceva dccît să dea şi să ia plicuri sigilate. Grigori era convins că aceste plicuri nu conţineau nimic deosebit, că n u serveau decît pentru a-1 testa, pentru a-i verifica purtarea. Nu numai în timpul şederii în străinătate, ci 'şi după întoarcere — vorbeşte pren mult. se laudă ? Povesteşte altora ce face ? Şi-a schimbat coiYiporlameniuL modul de a trăi. mediul, după ce-serviciile speciale j-au încredinţat anumite misiuni ?

Piexultatul acestor verificări trebuie să fi fost pozitiv din moment ce acum îî trimiseseră în Occident. Nu avea nimic special de făcut, numai sa conducă camionul conform indicaţiilor coechipierului său şi să urmeze, toate instrucţiunile pe care i ..le va da Anatoli, absolut toate, fără excepţie. De la bim început, Grigori H simpatizase pe Grimov, Deşi acesta îi spusese să se odihnească pe traseul din Rusia, din Polonia şi apoi pe primul tronson al autostrăzii, autostradă pe care Troienko o vedea pentru prima data în viaţa Ini, tînărul lăsat la vatră nu avea deloc chef să doarmă. Prefera să admire măiestria lui AnatoH la volan şi să privească ce se petrece pe drum. Grimov îi'ordonă să doarmă puţin, căci de îndată ce vot-

fi în Germania de Vest va fi rîndul. lui Grigori să conducă.. El, Gri mo v, se va retrage în cuşeta cabinei şi se va dedica ocupaţiei sale preferate — de a asculta muzică clasică, pe care spunea, că o adoră, şi care ii va legăna pînă la destinaţie.

Mergeau în Belgia, mai exacl la An vers. Potrivit carnetului Assoroute tranportau cui i i de vodcă,- blănuri,, tot felul de conserve, piese pentru maşini Volga.şi Lada, în special carburatoare, unul din elementele care se defectau cel mai des la Fia tul. sovietic.

— Spunc-mi, Anatoli, este adevărat că Belgia e con dusă do un rege ?,

— Nu chiar. Este o monarhie, ce-i" drept, însă regele trebuie să asculte de parlament şi. de guvern... De ce mă întrebi ?

-— Ieri, înainte de a porni la drum. m-am uitat pe hartă şl am văzut că Belgia e minusculă, prea mică după mine pentru a avea un rege.

An a i ol i izbucni în rîs. Era dc-a .dreptul amuzant acest Grigori; ..Prea mică pentru a avea un rege". Va povesti asta la Bruxelles şi la Anvers. Cu siguranţă că prietenii lui se vor distra. După cum an rîs cu cîţiva-ani în urma cînd el. Anatolî. spusese cit se poate de serios că singurul belgian po care 1-a întîlniî; în timpul călătoriilor sale era un evreu polonez, chiar din Anvers, toţi ceilalţi spunind că sînt fie flamanzi, fie valoni sau bruxelezL

Acest evreu polonez era proprietarul unui magazin din apropierea portului. Găseai la el de toate, la preţuri ce sfidau orice concurenţă — ciorapi, cafea, lină. cămăşi, lenjerie de clamă, bijuterii, ceasuri, filme porno! ţesături, calculatoare — absolut tot. Şi cel mai important lucru e cu puteai să-i. vinzi orice — icoane, argintărie, icre negre, pietre preţioase, cărţi vechi în franceză sau germană, pe care le găseai în pieţele de vechituri din oraşele de provincie şi care proveneau — unele purtau ştampile dovedind acest lucru — din biblioteci prădate după revoluţie sau din Germania de după război;

De la acest magazin, care semăna-mai mult cu un depozit de mărfuri confiscate la vamă decît cu o întreprindere comercială — chiar dacă pentru tranzacţiile mai serioase patronul te invita intr-un fel de salon — se apro-

vizionau r.iarinarii şi camionagiii din .ţările de Est sau mediteraneene, în piusj 'erau acceptate toate monezile, chiar şi cele refuzate la băncile belgiene şi aşa destul de îngăduitoare.

Ca toţi ceilalţi, Anatoli ştia că operaţiunea cea mai rentabilă de la o vreme era să schim-bi icre negre şi icoane contra pantaloni bîue-jeans. Pentru echivalentul unui amărît de dolar obţineai după aceea la Moscova sau Leningrad-de zece od valoarea îui în comparaţie cu cursul oficial. O afacere rentabilă, A 'fost dndva .şi mai bine, dar o perioadă prea scurtă — pe vremea" Solidarităţii, m Polonia puteai să scoţi de cincisprezece ori inves-tiţin făcută, cmnpărmd de la Varşovia sau de la Gdanek, tot contra icre negre, tricouri cu emblema sindicalului. Aceste bluze erau ultimul strigăt al modei, mai ales pentru fiii demnitarilor.

Dar pînă la Anvers mai aveau încă nouă sute de kilometri de parcurs. Douăsprezece ceasuri bune. dacă nu pierdeau mult timp la graniţă. Şi totul părea să înceapă prost — au ajuns îa postul de la Slubice chiar in clipa in care echipa de noapte transmitea instrucţiunile celor care preluau postul. Lui Grimov îi scăpă o înjurătură. Nu-şi calculase bine mişcarea. Acest transfer al puterii dura întotdeauna mult şi va trebui să aştepte probabil mai bine de o oră. Pe vreme de iarnă asta însemna şi o pierdere de bani pentru că trebuia să 3aşi motorul să meargă ca-să încălzeşti cabina, far consumul suplimentar de carburant conta la prime. Camioanele însemnate cu dubla'inscripţie, în caractere chirilice şi latine, ..COB-TRAHCABTO — SOVTRANSAVTO", fiind întotdeauna ermetic închise, perfect sigilate, erau uşor, de controlat repede, dar trebuia să-ţi pui nădejdea în iuţeala vameşului polonez şi apoi în a celui german, între cei doi. o întrerupere în circulaţia documentelor putea dura cîteva-zeci de minute. De data aceasta, in pofida orei nepotrivite, norocul era de partea lui Grimov — vameşul polonez a dat ocol camionului însoţit de colegul său german, au aruncat, împreună o privire la aşa din spate sigilată cu grijă, după care s-au uitat pe actele pe care le întinsese sovieticul. Şi le-a recuperat api'oape instantaneu, după ce cei doi vameşi le-au ştampilat de comun acord, lucru

ce- se întîmpla arareori. „Vsio *v poriadke"* deelarâ. polonezul -într-o rusă stricată, în timp ce neamţul lăsă. să se-n-ţeleagă printr-un gest că totul era în *„in Ordnung**.

Imediat după traversarea Oderului şi după ce au făcut plinul la unica benzinărie înainte de Berlin, chiar la intrarea pe un vechi tronson de autostradă construit încă pe vremea lui Hitler. Ana toii se simţi obosit şi îi propuse tui Troienko să treacă îa volan.

' — Berlinul nu e. prea departe, Ia nici o sută de kilometri, iar drumul nu-î rău. Nu se compară cu ee ai să vezi dincolo de Ring —• atunci o să rulăm pe cea mal bună şosea din Europa. Pînă atunci, poţi să faci puţin antrenament.

Grigori acceptă bucuros, dorind să facă o bună impresie „Bătrînului". La început eva puţin crispat, dar densitatea scăzută a traficului îi dădu încredere în sine. îndrăzni chiar sa-şi desprindă privirile- de pe şosea ca să se întoarcă spre. Anatoli pentru a-i cere detalii despre renumita şosea pe care aveau să meargă de la B er3in pină la frontieră.

— De ce drumul ăsta nu e la fel de bun ? Şi celălalt se află-tot în Germania socialistă.

— Da şi nu. E adevărat că traversează partea ves tică a R.D.G.-ului, dar e un drum de tranzit ce leagă Ber linul Occidental de Germania Federală. Traficul este trei .sferturi occidental. Cum nemţii din vest sînt cei care"pro fită cel mai mult, ei - sînt cei care I-au finanţat şi 1-au construit cu muncitorii lor, de fapt cu turci. Ai să vezi.. Grigori. ceva extra. Neted ca masa de biliard, într-atîf; încît poţi să adormi ; aşa este de plat, .fără nici cea mai mică asperitate,

Troienko se instala şi mai confortabil în faţa volanului si avu chef să accelereze ca să ajungă mai repede pe renumita şosea. Grimov îi dădu de înţeles, printr-un gest cu mina, că nu era în interesul său să ruleze- prea repede deoarece sticîeţii diii poliţia populară ar fi încîn-taţi să le ardă o amendă.

— Nu-i vezi, dar poţi să mă crezi că sînt pe aici, as cunşi pe lîngă drum, cu radarele în funcţiune. Şi încă
aici nu e prea scump, căci amenzile se plătesc în mărci

auto-slrada* insa, dat fiind că
aflat
moment
el volanul. [illegible] niciodată amen
înainle- de Mag debui fi- »e altfel,
descurc ca să
t doUa+CQnlTMfc. Stal foarte cunoscut[1] Stagu-
cerindui
consider
dettul^de bino
trer
ruliucrn
•i ui luciu pe carp ti i
. atunci cînd voi '£ 7 ~ 5Î ^^^ un ordin ~ c c^
actele —'si a .cabina la Helmstedj. ca să duc
Prin minte s-in-ti !? ""^ destul timp ~ să niMi treacă
Se mu3 la radjo< Ai înţelcs ?
resa a^fd^mu^'p? «^ f[11]?^ că radioul U hlt^ de
sofisticat care « • adev^at fc ca ^a un «Paraf extrem
i_n ,7Xv,H ' ; e cu siguranţa ca valora o avere. şi.
cînd
Ul Pcntni P^ma oară, Troicnko si-a spus că taro
t;'l mai studla Puţin. Era adus probabil, din Japonia, penii u
ca mei măcar la bazarul din Kabul nu v- . .
odată vreunul îisemănător.
dosf ăşuvat fără probleme, cu toate că
Helmstcdt- camionul lor a fost di-
6 — Λ -
, corero at "f
- C ! !U iesiî ^n acest culoar, unde li s-a cerut n
ramma alte cî teva minute. cu motorul oprit ^
Wf d2^^ spre o parcarc- Troienko vodea pentru
soldaţilor ter-tCCP"UU ale armatei americane. Majoritatea o
privim tn^V "^ ?i seruilau la camionul sovietic cu
pnvne total .ndif0renta. Camionul a oprit aproape de

timpul

ieşirea din parcare, înainte de a ieşi din cabina ca- să se ducă la toaletă şi să bea o cafea — aceasta era explicaţia dată lui.Grigori — Gri mov se întoarse spre aparatul său de radio instalat aproape de pat şi umblă la el ca şi cum ar fi vrut sa verifice că este închis.

Trpienko schiţă un zîmbct îngăduitor. Nu'se lăsa el înşelai — An atoli nu închisese, ci deschisese radioul. Şi apăsase pe un buton. Pe cel de înregistrare, îşi băură cafeaua în linişte şi Grig'ori admiră localul, barele crema te strălucitoare, curăţenia şi reclamele. Cu siguranţă ca Grimov nu-1 adusese aici ca să-i dea ocaVia să admire primul snack în stil american şi'nici ca să bea o cafea, şi ca în stil american, adică aproape ele nebăut. Aveau ceai mult mai tare în termosul cel mare, japonez, din cabină, în plus. fiecare ceaşcă de cafea reprezenta pentru ei echivalentul mai multor ruble, clacă se calcula ..la ne-gru". evident. Atunci ? Atunci asta nu putea să însemne decît că-Grimov nu avea deplină încredere în el şi nu voia ca cî, coechipierul său. să rămînă în habitaclu în timp ce aparatul înregistra.

Grigori ştia destul de multe despre Anatoli. un adevărat .„veteran" care lucra ele t-ni de zile la aceeaşi „.centrală" la care se angajase şi el de curînd. Aşadar era limpede că în timpul călătoriilor în Vest Grimov trebuia să asculte şi să înregistreze tot ce circula prin eter — aiît mesaje anodine, cit şi cele ale maşinilor de politie şi convorbirile codificate ale staţiilor radio militare — americane, britanice, belgiene sau geimanc. Benzile erau după aceea minuţios analizate la Moscova, La „bază" circula o poveste cu una din isprăvile ..veteranului : cum că odată Grimov a petrecut mai bine de o sap i ă mină închis într-un camion ce transporta turbă pentru lalelele olandeze. Din ascunzătoarea lui. înconjura l de pămmt de răsadniţă, unde era o căldură înăbuşitoare şi umedă 'în ciuda micului ventilator ce fusese instalat acolo, Anatoli a urmărit prin radio. dntorHă unei antene speciale îrxate sub camion, schimburile de mesaje dintre serviciile

de transmisiuni pe întreg parcursul *unor* manevre aJe forţelor N.A.T.O.

Grimov s-a instalat în camion la Minsk şi în tot răstimpul .traseului - dus-întors nu a ieşit nici o clipă- I se amenajase un colţ sanitar destul de rudimentar, dar care s-a dovedit Hestul de eficient, în caz că ar fi fost surprins,-adică dacă un control vamal sau al, poliţiei 1-ar fi scos din ascunzătoare, trebuia' să pretindă că avea intenţia să treacă *m* Vest. Pentru" â justifica întoarcerea camionului cu încărcătura neatinsă, pe carnetul Assoroute se menţionase un destinatar al mărfii despre care se ştia că nu comandase niciodată turbă. O greşeală care se putea întîmpla. Anatoli primise hrană specială, ca cea care se da tipilor din *speţnaz.* A făcut treabă bună, drept pentru care a fost avansat. Troienko ştia toate astea, în mod logic. era convins că Grimov, la rîndul său, ştie totul despre el, cu atît mai mult cu cît îi era superior în grad.

Simţindu-se destul de prost din cauza lipsei de .încredere pe care Anatoli o manifestase în privinţa lui, Gri-gori încerca totuşi să justifice comportamentul superio-" rului său. Una din regulile casei consta în a fiu te încrede în nimeni, chiar dacă era evident că majoritatea şoferilor de la SOVTRANSAVTO lucrează pentru „centrală".

După ce Grimov achită nota de, plată — aproape sase mărci, sumă.care socotită numai în gumă de mestecat re-vîndută pe piaţa neagră şi tot ar fi dat peste treizeci de ruble — cei doi bărbaţi reveniră la camion, Grimov in-

dicîndu-i portiera stingă, Grigon se instala la volan şi porni 3a drum. în primii kilometri Anatoli fu din nou atent la maniera lui de a conduce, dar nu îi făcu nici o observaţie. Totul era deci în regulă şi Troienko se simţea în largul său pe fîşia de beton pe care era o aglomeraţie cum nu mai văzuse nicicînd. Nu erau numai maşini luxoase, ci şi camioane militare, camioane de mare tonaj, autobuze ce legau Koln. Frankfurt'(celălalt, nu cel

de pe Gder), Bonn şi Dusseldorf cu Berlinul occidental. Trebuia să te concentrezi.

La început. Trbienko nu îndrăznea să-şî desprindă privirea de la drum. dar după două sute de kilometri începu să se uite după parcări, neîndrăznind să-i mărturisească lui Grimov că se simţea cam obosit. Se apropia ora prînzului şi locurile de popas de pe marginea şoselei erau din ce în ce mai aglomerate cu mulţi colegi —• englezi, francezi, olandezi, germani bineînţeles, dar şi cîţiva polonezi şi sovietici. Erau chiar şi unul sau două camioane ceheşîi. în momentul cînd .treceau pe Ungă o parcare, imediat după Porta Westfalica, Grimov se aplecă peste volan şi apăsă pe claxon. Un tip care stătea pe treapta cabinei camionului său şi în faţa căruia se afla în picioare un personaj ciudat in costum închis la culoare — ai fi zis că e un preot — a ridicat capul şi apoi a făcut cu mîna un semn amical. Grigori nu scoase nici o vorbă şi apăsă şi mai tare pe pedala de acceleraţie, după ce încetinise instinctiv la primul claxon.

— Să opreşti la a treia parcare, cam peste vreo cinci zeci de kilometri, îi ordonă Grimov. Era un prieten, un coleg de demult. Polonez, dar totuşi prieten — mai ada ugă Anatoli. .Am fost împreună de mai multe ori în Siria. Drumuri proaste si încărcături groaznice. Arme. explo zibili...

Troienko se întoarse o clipă spre ,.veteran". Aşadar, avea totuşi încredere în el. î-a trebuit ceva timp, Celălalt lăsă impresia că nu a remarcat nimic în comportarea lui Grigori. După ce se mai uită a nu ştiu cita oară la radioul său. continuă :

— Cind Eolek, polonezul- se va opri lingă noi, am
să cobor să fac pipi.

— Şi radioul o să înregistreze în continuare ? întrebă Grigori cu un ton pe care îl voia ironic si care în acelaşi timp trebuia să dea ele înţeles că el nu se lasă dus de nas de manevrele lui Anaioli.

•— Nu, îl voi opri. răspunse Gnmov cu un ion imperturbabil. Noi trebuie să înregistrăm schimburile de mesaje radio numai pînă în acest punct. Ii voi da lui Bo-lek banda. El nu merge dccît pînă la Essen- şi se întoarce acasă chiar în scara asta. Va îiimîna caseta unui om de legătură care-1 aşteaptă la Marienborn. Prima ascultare va avea loc la noi şi, dacă ofiţerii unităţii noastre speciale de la Magdeburg o consideră interesantă, va Ii expediată cu avionul la „centrală[1]*. Simplu,.nu ?

•— De ce nu mi-ai spus nimic pînă acum ?

— Grigori. Grigori. Nu aveam ce să-ţi spun şi, m plus. trebuie să recunoşti că nu ţi-am ascuns absolut nimic, declară rîzînd Grimov. după care adăugă, mai serios : voiam de asemenea să văd cit timp vei reuşi să-ţi sta-pîneşti curiozitatea. Jos pălăria î Pentru ca dacă aş fi fost în locul tău nu ştiu dacă aş fi rezistat atita.

Cei doi bărbaţi îşi xnnbirâ, ca nişle adevăraţi complici, ce erau.

Camionul, se opri la locul Fixat do Anatoli. caro deschise termosul. Ceaiul era încă aburind. După douăzeci de minute se opri lingă ei polonezul. Anatoli ieşi din cabină cu o casetă în mină, pe care nici măcar nu încerca să o ascundă. Erau singuri în porcare. dar Grimov verifică .pentru orice eventualitate dacă nu venea vreo maşină sem-*nalîzmd* că vrea să parcheze. Se îndreptă spre i.oalovă, de unde ieşi după cîteva minute, apoi se aşeză pe o banca să se întindă şi să-şi dezmorţească picioarele.

Atunci Bolek. polonezul, se dădu jos din cabina lui, îşi verifică pneurile mai muH din obişnuinţa decît din necesitate. Se duse şi. el la toaletă. Numai după ce ieşi' şi se îndreptă .spre bancă începu sa facă gesturi ample cum fac coi ce se întîlncsc din întimplare după ce nu s-au mai văzut do multă vreme. Polonezul se aşeză alături de Anatoli şi îşi aprinse pipa contmuînd sa vorbească. Cei, doi bărbaţi au rămas pe bancă aproape o jumătate de-oră. Troienko. slînd discrel. în cabină, deşi nu orimise

acest ordin, auzea clin cmc! în cinci hohote ele ris. După aceea rusul şi polonezul şi-au luat rămas bun. Puteau pleca din nou.

Grigori nu a pus nici o întrebare, iar Grimov s-a Jn-slalat în pat. Au mers în linişte, preţ de vreo douăzeci de.kilometri.

— Aş vrea. să-ţi cei- părerea. Grişa. începu Anat oii
adresîndu-i-se pentru prima dală tovarăşului său de drum .cu diminutivul. L-ai remarcai: pe tipul cu care stătea de vorbă Bolek cînd l-a m v ă/u t prima oară ? Era un preot. Polonez şi el.

— Si ce-i cu asta ? infrebu Troienko-nedîndu-şi seama unde voia să ajungă Anatoli.

— A spus că lucrează la o misiune pe Ungă Utrecht, în Olanda. S-a întors din Polonia, unde şi-a vizitat nişte rude.

Grigori tot nu vedea unde bate Anatoli.

— I-a spus lui Bolek că arc o pană ele cauciuc şi a fă cui o suta de metri în marşaricr pe banda de avarie d n d i-a zărit camionul. Voia să-i ceară ajutor.

— De unde ştia el că Bolek e polonez ? se miră
Troienko.

'— După inscripţiei ..PEKAES*:. de pe uşa din spate. Aşa se .numeşte întreprinderea naţională ele transporturi rutiere.

— Şi cauciucul chiar era spart ?

— Da. iar Bolek 1-a ajuiat să schimbe roata. Era de-Kum flata de toi. Şi eu m-am gînclit că tipul ar fi putut-o face înadins, după ce a văzu! camionul polonez. Bolek
spune însă că anvelopa era deja tăiată de jantă.

Grigori era încântai să vadă că Grimov avusese acelaşi raţionament ca si el şi mai ales. că ginclea ca ci. un no-vice vedea lucrurile la fel. -,Să nu laşi nimic la voia în-tim.pla.rii, să analizezi toate elementele, chiar şi vpe cele mai anodine. Şi să tragi imediat concluziile." Aşa fuseseră

învăţaţi şi se vedea că cei doi bărbaţi ieşiseră din aceeaşi

— Despre ce au mai vorbii după aceea ?' întrebă
Grigori.

— Verzi şi uscate. Preotul voia să ştie unde merge
Bolek. cit de bine cunoaşte Olanda. I-a propus chiar să .petreacă o noapte la el. la misiune. Bolek nu i-a spus ca merge numai pîna la Essen. Preotul I-a mai întrebat, ce-rîndu-şi scuze că e aşa de curios, ce cară în camion. După cum vezi, nimic deosebit, întrebări obişnuita, pe care oamenii şi le pun cind nu au mare lucru să-şi spună. •— Atunci de ce-rni zici toate astea ?

— Pentru că preotul a întrebat şi de noi.

— Astăzi bună !

— Chiar aşa. După ce am claxonat, Bolek i-a spus,
ca să-şi justifice salutul făcut cu mina. că ne cunoaştem. că după o vreme toţi camionagiii a"] un g să se cunoască în tre el. Atunci celălalt 1-a întrebat oare ce transportă ca mioanele sovietice. Bolek i-a răspuns că cele care se în dreaptă spre Olanda transportă 'de cele mai multe ori
turbă din Bielorusia pentru plantaţiile de lalele.

— Nu ar Ii trebuit să răspundă nimic. Nu era treaba lui. remarcă Grigori.

Nu e ptea grav. Dar ceea ce mă îngrijorează, e reacţia preotului, —- De ce ?

— A replicat : ..Turbă ? Şi cs este de fapt in lurbă ?'• Bolek n-a ş-tiut ce să-i răspundă. Şi are totuşi o experi enţă îndelungată. Avem acelaşi grad. Dar, înainte ca-ei .să reacţioneze, preotul a început să rida. T-a povestit
atunci lui Bolek ce i se întîmplase la graniţa cu Germania democrată, în timp ce trecea spre Polonia. Avea în bagaje un borcan marc cu muştar făcut după o relctă veche,
franţuzească, pentru un preot din Polonia cu care fusese împreună la seminar, la Toulouse.

— A povestit toate astea ? se miră Trolerifeo.

— Preoţii sînt în general vorbăreţi, *mai* ales dacă
trăiesc în străinătate, atunci cînd pot, în sfîrşil, să vor bească în limba lor maternă. Dar, să revin la povestea cu muştarul. Deci, o dată sosit la frontieră, vameşul german 1-a întrebat ce are în borcan. „Muştar." „Şi in muştar ?'• i-a replicat pe dată neamţul.

După o clipa de tăcere. Ana toi î şi Grigori izbucniră m rîs,

—• Şi vameşul şî 'preotui au simţul umorului, conchise Troienko,

— Sau o memorie foarte bună. Pentru că eu am mai auzit undeva povestea asta cu borcanul de muştar. Mă întreb chiar dacă nu cumva face parte dintr-un exerciţiu de psihologie aplicată sau dintr-un interogatoriu simulat, declară încet maiorul Gri mov. accentuînd fiecare cuvînt îrt parte.

Au mers în linişte dteva zeci de kilometri, după care Grigori făcu sernn că prefera să-dea camionul pe miim mai experimentate. Se apropiau de Koln şi fără-ndoială că novicelui îi era teamă să nu se piardă in mulţinua de ieşiri şi ramificaţii, cum era cit pe ce să Iaca la intersecţia de la Kamener Kreutz. Aşa că opri la următoarea parcare ca să s'chimbe locuriîe. Troienko continuase să se gân-dească la ce îi povestise Anatoli şi întrebă dacă Bolek, polonezul, notase numărul de la maşina preotului din Utrecht.

— Desigur. Şi de-ndată ce va'trece graniţa la Marien-born va face' cele necesare ca să obţină numele lui de la serviciile de securitate ale R.D.G., de care depind punctele de frontieră. După aceea se va verifica la Varşovia dacă un preot sosit din Olanda şi-a petrecut vacanţa cu familia luî. Apoi, consulatul Poloniei la Haga va controla dacă e- vorba de aceeaşi persoană care a" solicitat- şi a primit

viza. Sînt lucruri elementare, dragul meu Grişa. afirmă Grimov surîzător, '. -

Troienko era pe deplin mulţumit de sine. Tot ce ii spusese Anatoli cu uri aer doct coincidea cu ceea ce-şi închipuise si el că trebuie făcut în vederea verificării adevăratei identităţi a preotului, dacă era cu-adevărat preot. El. Grişa, ar fi procedat exact aşa cum .tocmai i se explicase.... .,Să nu laşi nimic]a voia intîmplării. Să verifici toate elementele unei situaţii ce ar putea părea anormală."

Au trecut graniţa,. imediat după Aachen. Controlul german era inexistent, vameşii belgieni invizibili, în orice caz, camioanele SOVTRANSAVTO erau binecunoscute aici şi se ştia că sînt întotdeauna în regulă. Chiar înai: de a se angaja pe autostrada ce ducea spre An vers Antwerpen în flamandă, după cum îi-aminti Grimov Troienko îşi reluă locul la volan şi Anatoli se întinse^ pat. Deschise radioul ultimul strigăt, dar de această dată ca să asculte muzică.

— Grişa, cînd am să-ţi fac semn, să opreşti înli'-o parcare. O fia petrecem noaptea acolo, iar mîine ajungem la destinaţie, în felul ăsta economisim banii de hotel.

După douăzeci de minute se aflau opriţi într-o zonă cu totul pustie. Anatoîi începu să caute ceva pe cadranul radioului său. Grigoii nu putea auzi nimic deoarece to~ -varăşul său deconectase sunetul pymînd în funcţiune căştile individuale, ca atunci cînd se pun în funcţiune boxele stereo. Dar cu siguranţă că nu muzica asculta Grimov cu atîta atenţie, deoarece Troienko îl vedea notînd cîte ceva de fiecare dată cînd apăsa pe butonul de înregistrare.

Numai cînd se lumină de ziuă Gdgori îşi dădu seama că imediat dincolo de parcare, la numai vreo doi-trei kilometri, se iveau dintr-o pădure antenele unei baze care nu putea fi clecît militară. Trecînd prin fata unui gard de fier, Troienko văzu o santinelă care. în ciuda regulamentului — trebuie să fie acelaşi .in toate armatele, gîndi el — îşi aprindea-o ţigară.

- — De îndată ce ajungem Sa Anvers, le duci la *Miciurin* şi predai banda ofiţerului ce răspundea de proble mele culturale, îl cheamă Juri Ivanovici. El'ştie cum te cheamă. Vaporul va porni spre Riga mîine după-amiază, după ce va fi încărcat cu gnu. *

— Şi tu ce ai să Taci în acest răstimp ? întrebă auto-niat Troienko,

Deodată. An atol i îl privi fix în ochi. Novicele înţelese .'ă-1 privea nu tovarăşul lui de drum, ci maiorul de la .,centrală", căruia nu i se pun astfel de întrebări.

\M\W\\\\\\\\\\\\M\\\

Explozia, deşi puternică, nu făcuse nici o victimă, în schimb- pagubele materiale erau importante. Toate geamurile sediului întreprinderii ca şi ale caselor învecinate zburaseră prefăcute în ţăndări, în plus, echipamentul sofisticat de la sediul european al firmei americane specializate în electronică, echipament ce se găsea la parter, şi la primele două etaje, fusese literalmente pulverizat. Pagube ce se ridicau la cîteva zeci de milioane de franci "belgieni. Fără a mai pune Ja socoteală cele vreo douăzeci de automobile lovite de unda de şoc declanşată de bomba plasată intT-o maşină.de către cei doi terorişti — paznicul imobilului afîat peste.drum de întreprinderea americană era categoric ; văzuse doi tineri aplecaţi peste mo-^torul maşinii, pe care o parcaseră acolo spre seară, dind impresia că e vorba de o pană oarecare.

Pentru poliţie, era vorba de o lucrătura de calitate deosebită, săvârşită fără nici cea mai mică îndoială de profesionişti. Aceiaşi care puseseră la cale peste douăzeci de atentate de acelaşi gen. in mai puţin de doi ani. In special, la Bruxelles, dar şi'de-a lungul oleoductuîui apar-iinînd N.A.T.O. şi împotriva liniilor de înaltă tensiune ale Marelui Ducat al Luxemburgului. Profesionişti, dar in acelaşi timp nişte terorişti ciudaţi, neavînd intenţia de a omorî.' Acest lucru era evident deoarece înaintea fiecărei explozii în mediu urban preveneau jandarmeria şi pompierii, în general cu o jumătate de oră mal devreme.

în timpul zilei, se puteau evacua la timp împrejurimile imobilului ales drept ţintă. Mai informau de asemenea, întT-o franceză bună, fără nici un accent deosebit, că orice încercare de a dezamorsa bomba este inutilă şi mai. ales periculoasă, căci deschiderea portierelor, a capotei sau portbagajului pune în funcţiune un detonator suplimentar. O singură dată, poliţia şi artificierii nu au vrut să dea crezare acestui avertisment şi doi oameni au murit degeaba.

De atunci, acţiunile preventive ale .forţelor de ordine constau în general în a evacua locul şi a aştepta explozia. Au încercat chiar s-o controleze, s~o declanşeze cu ajutorul .unor mici dispozitive blindate teleghidate. Specialiştii analizaseră derularea cîtorva atentate şi imaginile, proiectate iar şi iar cu încetinitorul, nu lăsau nici un dubiu. Cei care pregăteau bombele erau cu siguranţă profesionişti sau foşti militari, care calculau cu precizie locul unde trebuie amplasat vehiculul înţesat de explozibil pentru ea impactul să provoace cît mai multe pagube cu putinţa. Multă vreme nu s-a ştiut exact ce gen de explozibil foloseau, căci după dezintegrarea automobilului-capeana — în genera] furat cu una sau două zile înaintea atentatului — nu se mai găsea nimic care să poată da vreun răspuns]a întrebările pe'care specialiştii şi le puneau în laborator.

Râmlneau îa stadiu) de supoziţii, sustinind leza poliţiei referitoare la profesionalismul teroriştilor, teză ce ora de fapt un fel de alibi pemru a-şi juslil'ica incompetenţa, într-o bună zi însă, după anunţarea unui nou atentat, de data aceasta împotriva unei bănci ce reprezenta interesele mai multor companii multinaţionale de origine americana, au dat chix. Maşina n-a explodat conform previziunilor. Se încercuise cartierul, fuseseră evacuate maşinile ai căror proprietari s-au prezentat la apelul poliţiei. La două ore după ce teroriştii anunţaseră ora şi locul exploziei iminente, nu se petrecuse încă nimic. Atunci artificierii jandarnîeiiei au trecut ia atac : ţinia era un Fiat vechi." declarat furat cu două zîîe înainte din'parcarea unui" supermagazin.

Oamenii îmbrăcaţi în costume speciale, ca de scafandru, costume ce trebuiau să-i proiejeze împotriva even-

tualeîor schije şi a suflului exploziei, au studiat din toate părţile veni cuiul-capcană, S-a luat hotărîrca să desprindă capota, după aceea să deblocheze portbagajul care nu se deschidea cu cheia, ci de la o manetă aliată sub bord. Ofiţerul care.dirija operaţiunile a dat dovadă de curaj cînd s-a hotărît să pătrundă in maşină şi să tragă de acea manetă. Au urmai chiar aplauze din partea colegilor şi a poliţiştilor cînd portbagajul s-a deschis şi mai ales cînd şi~au dai seama că era plin cu explozibil în vrac şi ca cîteva maşini infernale legate între ele eu cabluri electrice

S-a trecut apoi la dezamorsarea bombei şi s-a constatat că explozia nu avusese loc din pricină că firul cart lega detonatorul de baterie nu fusese bine strîns şi nu permitea trecerea curentului. Puteau, în sfîrşit, să identifice tipurile de explozibil folosit şi mai ales proveniența lor. S-a constatat repede ca o parte din explozibil — cartu.şe obişnuite cu dinamită — fusese furat cu un an în urmă de la o carieră, din apropiere de Charlcroi .reslul — turte de plastic — provenea din Marea Britanic, din rezervele armatei. Şi plasticul fusese furat, probabil de teroriştii irlandezi. Detonatorul era de producţie germană. Germania de Vest.

•

Cei din poliţie nu şi-au ascuns o anumită dezamăgire. Teroriştii îşi revendicau atentatele -prin niște fiţuici semnate ,.Brigăzile Comuniste Revoluţionare" şi poliţia s;. aştepta ca maşina neutralizată să aducă dovada că B.C.R. erau echipate de ţările din Est sau de vreo ţară arabă cunoscută pentru legăturile sale cu blocul comunist. Nimic din toate acestea. Nici atentatele care au urmat nu au adus vreun element nou în această privinţă. Pentru poliţişti şi. în special, pentru serviciile de securitate, era limpede că acest grup trebuia să fie foarte restrins, închis şi perfect organizat, lucru ce făcea scăpările şi erorile puţin probabile. B.C.E... nu puteau număra mai mult de' vreo cincispre/.ece fanatici.

De fapt. erau departe de adevăr; deoarece renumitele Brigăzi Comuniste Revoluţionare nu dispuneau deci l cu şapte persoane în total : cinci bărbaţi şi două .femei. Cu toate acesîea. datorită inteligenţei şefului lor — un barbaî bine instruit, un personaj in a i presus de orice bănuială,

care în ,,viaţa civilă" era un ilnfir manager cunoscut m cercurile financiare, ultimii] vlăstar" al unei familii bune — militanţii de 3a *bază,* care formau două grupuri de cite trei persoane fiecare, dar care nu se cunoşteau între ele, erau convinşi că Brigăzile sînî mult mai numeroase/

Cînd unul din grupuri făcea să explodeze o bombă lingă Q bancă sau o staţie de alimentare a N.A.T.O., celălalt grup credea că este mina uneia dintre nenumăratele celule ale' organizaţiei. Frecvenţa atentatelor impusă de şef — cel pujin o explozie pe lună şi asta de "doi ani încoace — făcea plauzibilă existenţa unei organizaţii ramificate, dispunînd de fonduri nelimitate şi bucurîndu-se de sprijin internaţional. La început, tot asta era concluzia la care ajunseseră şi poliţia şi presa.

Cele două grupuri nu aveau nimic în comun, cu excepţia şefului, singurul caro ştia — le ascundea adevărul pină şi celor care îi asigurau/asistenţa logistică şi financiară — că Brigăzile nu sînt formate, în realitate, decît din două grupuscule. Cu ocazia-raportului pe care îî prezenta bărbaţilor şi .femeilor, reuniţi separat, despre activitatea Brigăzilor în timpul săptămînilor anterioare, raport ce .preceda o nouă acţiune, şej'ul evidenţia buna activitate a grupului ,.Troţki". „Clara Zetkin" sau „Kro-potkirr'.. criticînd' în aceiaşi timp cutare acţiune ratată
— care de fapt nici nu avusese loc — a grupului ..Chc Guevara". Toate acestea ca să doa impresia sau să întă rească sentimentul ca membrii combatanţi ai Brigăzilor nu sînt singuri. Mai mult. întreţinea mitul legăturilor
existente între ei şi organizaţiilo similare care funcţionau în ţările vecine. Le dădea de-nţcles că atentatul cutare .sau cutare petrecut in Franţa ori în Italia a beneficiat de participarea tovarăşilor do la Bruxelles sau Liege.

în aceasta era.susţinut de *r,* presa naivă sau manipulată, care accepta prea uşor icleea unei internaţionale a terorismului perfect structurată. In realitate;, organizaţiile teroriste din Germania,-Franţa. Italia. Spania sau Irlanda nu aveau nimic altceva în comun deci i furnizorul de arme şi explozibili. Amabilitatea-presei, care publica de cele mai multe ori pe prima pagină textul prin care so revendica un nou atentat şi o fotografie mare a pagubelor

produse de ultima explozie, îi motiva pe „brigadieri". Aveau dovada importanţei lor, cît şi a existenţei uniri sprijin internaţional care se concretiza — lucru pe care ziarele, din prudenţa, îl subliniau folosind condiţionalul — prin furnizarea de arme şi explozibili. .

Această problemă a aprovizionării revenea adesea în discuţiile pe care şeful le avea eu „brigadierii^. Nu era vorba numai de satisfacerea unei curiozităţi, la urma urmelor firească deşi total neindicată la nişte conspiratori, ci înainte .de toate de susţinerea ideii că lupta pe care o duc reuneşte zeci. chiar sute de militanţi ce se ridicau asemeni ..unui singur pumn" — era una din imaginile preferate ale şefului — gata mat întîi să lovească pentru ca apoi să zdrobească sistemul in putrefacţie.

— Ramirez (acesta era pseudonimul sub care era cu noscut şeful în grupul pe carc-1 reunise în acea zi). Ra mirez. nu ştiu daca eşti la curent cu proasta calitate a explozibililor pe care îi avem acum. îi spuse pe şleau tînăra ce conducea una din cele două .„troici".

Alegerea, pentru grup, a acestei denumiri cu rezonanţă exotieo-revoluţionară, fusese o sclipire de geniu a şefului. Folosit în acest context, cuvîntul —^ care în limba rusă însemna prozaic un atelaj cu tfei car — îi impresionase profund pe tineri. Aveau sentimentul că sînt cuprinşi în ceva măreţ, imens, că participă la un mare conflict ce mocneşte şi care. mai cfevreme sau mai tîrziu: va face să explodeze întreg mapamondul.

~-~ Ştiu. tovarăşi, .răspunse Ramirez. am comunicat conducerii supreme şi am fost asigurat că următoarea livrare va fi de mai bună calitate. Trebuie în acelaşi timp să înţelegeţi ca noi nu putem primi ce e mai bun în acest domeniu, căci asta ar uşura depistarea sursei. Cei din conducere consideră că este preferabil să folosim explozibili de calitate mai puţin bună. dar care. în mîinile unor experţi, servesc totuşi cu. succes cauza, în orice caz, ml s-a comunicat că datorită .„confiscărilor" efectuate ele tovarăşii vecini, calitatea va fi mai bună.

— Cînd va fi următorul transport? întrebă un tînăr care trăgea nervos din ţigară.

— Joi. peste două ziîc. La ora trei dimineaţa ne vom întîlni în parcarea dintre Lincent şi Opheylissem. pe au-

lostrada Lîege-Bruxelles. Tu, Nataşa, îi laşi pe tovarăşi în parcare şi îţi vezi mai departe de drum. Vei veni să- îi iei la orele patru şi jumătate. Eu voi fi deja plecat, înţelegeţi că. din motive de siguranţă, nu putem lăsa două maşini într-o parcare la ora aceea.-Ar putea să intereseze vreo patrulă prea curioasă, sau chiar un simplu şofer care nu are ce face.

- Tinerii aprobară cu un rînjel. Şeful îşi reluă instructajul.

— După ce veţi prelua materialul, îl veţi pune repede în portbagajul maşinii mele. După plecarea mea, aşteptaţi în tufişuri întoarcerea Natașei.

Ramirez mergea întotdeauna cu maşini mari, americane, convins că asta u impresiona pe jandarmi, îşi mai amintea încă de tatăl său, căruia ii plăceau tot maşinile mari. fabricate la Deiroit. Iar Râmirez, copil pc-atunci, nu putea să uite aerul plin de respect pe care ii aveau jandarmii cînd tatăl lui se oprea lîngă ei ca să ie ceara o informaţie. Şeful, deşi un fin psiholog, cel puţin aceasta era părerea lui despre sine. nu-şi dădea seama că azi maşinile americane stîrneau mai degrabă rîsul. în cel mai bun caz. trezeau curiozitatea, mai ales cînd la volan se afla o persoană tînără. Fără-ndoială că acesta a şi fost motivul pentru care. cu cîteva săptămîni în urmă, o patrulă a poliţiei a acordat atenţie maşinii sale într-un moment critic. Celor doi tovarăşi ascunşi în tufişuri îe-a fost teamă pentru el şi mai ales pentru încărcătura pe care tocmai o preluase, dar nu ţinuseră cont de sîngele rece al şefului şi de experienţa lui în domeniul uneltirilor. Nu instalase el. înainte de a începe încărcarea portbagajului, un cric sub maşină şi nu scosese el capacul uneia dintre roţi ?

Cînd jandarmii s-au oprit lîngă maşina lui, le-a mulţumit călduros celor doi bărbaţi în uniformă care îi propuseseră să-I ajute — tocmai terminase operaţiunea de schimbare a roţii. Nu, nu avea nevoie de nimic. Voia să-si aprindă o ţigară binemeritată şi să pornească din nou la drum. După un ultim salut, maşina patrulei a părăsit parcarea. „Brigadierii" au putut după aceea să-şi lerrninc treaba şi Ramirez a pornit de-ndată la drum. Cîteva minute mai tîrziu. a depăşit Hcnaultul Natașei (pe care în

viaţa civilă o chema şi mai prozaic — Măria). Ea urm n să se întoarcă.în curînd şi să-i recupereze pe tovarăşi.

Chiar înainte de Louvain. marca maşină americana a depăşit, ruîîncl cu viteza regulameni ară impusă („să nu iaşi nimic la voia întîmpiării. să nu ieşi in evidenţă"), patrula pe care a saluial-o cu farurile şi cu un gest amica[1]; cu mina. La răsăritul soarelui intra în garajul vilei lui -de la Waterloo. pe care o moştenise — aceasta era versiunea oficială şi de fapl absolut autentica —- de Iff o rudă îndepărtată, decedată în. Burundi.

în această joi. Ramirez intenţiona să procede/e în acelaşi fel. numai că de data asta se va afla la volanul unei camionete pentru mutări de mobile, pe care o închiriase plin intermediul unui coleg sau mai degrabă al unui subaltern care lucra la o firmă de consul ling m domeniul ingineriei, unde el era unul dintre patroni, îi ceruse acest serviciu cxplieîndu-i că e prea prins ca să se mai ocupe şi ele închiriere şi că maşina în cauxă urma să-i servească ca să-l mute pe un unchi al său — îi promisese că îi va dedica un întreg weekcntl sa-i transporte mobilele vechi, de îa el ia casa de la ţară.

înainte ele a porni la drum. şi-a schimbat fizionomia pimînclu-şi ochelari cu rame groase, ca cei pe care îi poartă surzii care vor să-şi ascundă'pro leza auditivă. Pe deasupra purta un halat cu cel puţin două numere mai mare, ceea ce îi permitea să-şi îndoaie cu uşurinţă picioarele şi să treacă drept mai scund decit era în realitate.

•Deghizarea era atît do bună încil ..brigadierii" nici nu au ieşit din ascunzişul lor decît după ce a fluierat una din melodiile care făceau parte din semnalele lor ele recunoaştere. Chiar că nu-l recunoscuseră şi, cum nu ştiau că Ramirez nu va veni cu maşina americană, pentru un moment au crezut că au de-a fiice cu un intrus. De data aceasta, în caz că îşi făceau apariţia jandarmii sau cei de îa Touring-Sccours, şoferul optase pentru o lipsă de lichid în radiator — repetarea figurii cu roata putea trezi bănuieli („să nu laşi nimic la voia întîmplării. să nu oferi niciodată indicii în măsură să pună în funcţiune pînă şi un creier căruia în general îi pică greu fisa"). Ea-

mirez a plasat deci un biclon *de* plastic jos.-în faţa vehiculului, după ce a deschis capota. A deşurubat chiar şi capacul radiaiorului şi a introdus o pîlnie. Acum. se puteau pune pe treabă, supraveghind în permanenţă şoseaua care. la ora aceea, era aproape nccirculată. De-ndală ce lumina unui far sfredelea întunericul, se opreau. Această semnalare a unui eventual pericol era unul din principalele motive ale alegerii momentului respectiv pentru a (.rece la recuperarea materialului. De altl'el, şi ..furnizorii" lucrau i'n plină noapte, din acelaşi motiv.

— De data asta, unde este ? întrebă unul dintre cei doi bărbaţi.

— La doi metri douăxeci 'perpendicular pe piciorul celei de-a doua bănci, explică cu calm Ramirez, odăugînd : nu-i nevoie de lopată. Trebuie înlăturat numai stratul de iarbă.

S-au apucat imediat să caute locul indicat şi I-au găsii fără nici o dificultate,

— Drace., e un animal mort î exclamă dezgustat unul dintre cei doi.

— Şi cc-i cu asta ?"C'eea ce ne interesează, se găseşle chiar sub acest hoit. răspunse calm Ramirez. Să puneţi înapoi animalul,- presupun că e o pisică, în acelaşi loc. de-ndată ce .terminali. S-nr putea s-o deranjeze pe Nataşa, încheie şeful înăbuşindu-şi rîsul pe care îl trans mise şi celorlalţi.

— Rarnirez, aici e şi o ladă cu arme :— puşti şi revol vere — e pentru noi ?

-^ în primul rînd. nu sînt revolvere, ci pistolete, în al doilea rînd, ştii foarte bine că grupul nostru nu foloseşte arme, Sînt destinate altor tovarăşi, pentru alte acţiuni .

Ramirez se putea felicita pentru ideea pe care o avusese şi în special pentru faptul ea fusese perfect înţeleasă şi pusă -în aplicare. La începui, cei de ..dincolo? fuseseră reticenţi. Nu se prevăzuse niciodată expedierea de arme, ci numai de explozibili şi de bani, Ramirez ştia că într-una din cele trei lăzi, în locul' celor patru-cinci turte de plastic, se aflau teancuri de dolari, franci (belgieni şi alte feluri) şi mărci. Ceruse arme nu ca să îe folosească — cel[1] puţin nu în viitorul apropiat, nu era încă momentul —

ei pentru ca această bandă de prostănaci să creadă cu adevărat în existenţa unei forţe ramificate, unele din ramurile oi avînd misiunea de a trage şi a ucide.

.,Brigadierii" nu trebuiau în nici un caz să bănuiască faptul că, în realitate, ei nu făceau o revoluţie, ci participau pur şi simplu la un exerciţiu de destabilizare ale cărui rezultate erau analizate de specialişti. Aceştia din urmă înmînau rapoartele şi sugestiile lor privind îmbunătăţirea cutărui sau cutărui punct din planul de acţiune ofiţerilor din statul major care ..lucrau" în războiul psihologic.

Tocmai aceşti ofiţeri acceptaseră iniţiativa lui Ramirez privitoare la trimiterea de arme. înţelegînd care ii era substratul. Şeful Brigăzilor a dovedit ulterior, d t de valoroasă-a fost ideea sa. deoarece a aflat în cursul unei discuţii,"purtate cu Nataşa ca ceilalţi ..brigadieri" erau acum convinşi de existenţa unei legături ideologice între ei şi .,ucigaşii nebuni" din supermagazinc. La întrebările ce i se puneau în această privinţă, Ramirez răspundea printr-o muţenie plină de subînţelesuri. -Era cea mai bună tactică.

Furnizorii de explozive, arme sau fonduri rm-şi asumau decit pu[.ine riscuri. Iar cei ce dirijau toate aceste operaţiuni îşi asumau şi mai puţine. Nu şi-o puteau permite din punct de vedere politic şi nu suflau o vorbă atunci eîrid unul dintre oamenii lor era prins. Ca de exemplu acest pacifist olandez care fusese prins cu mîţa-n sac. ca să spunem lucrurilor pe .nume, an clipa în care trecea din Germania de Vest în- Ţările de Jos.. cu zeci ,de mii de mărci ce trebuiau să finanţeze-o campanie pacifistă împotriva amplasării rachetelor ..Cruise'; şi a altora,

La urma urmei, asia făcea parte din riscurile „meseriei", dar între arestarea unuia ce transfera fonduri şi descoperirea unui trafic de arme şi explozibili ce alimentau mişcări teroriste exista o imensă diferenţă cin ordin psihologic, ce nu pul ea fi acceptată. De aceea. ..eoîetele" expediate „brigadierilor" belgieni sau altor. ..activişti direcţi" nu soseau niciodată direct de la ..centrală". Camioanele care le transportau nu treceau niciodată graniţa. Oricînd era posibil un control din partea .vreimui vameş prea .zelos. De regula, aprovizionarea se făcea fie de la o bază regională, care era ea însăşi.alimentată de ani de zile pe cale maritimă, fie. mai rar. prin bagajele diplomatice. Sau i se ordona şoferului să se ducă la momentul dorit într-un port uncie era aşteptat cu ..colctele". instrucţiunile si chiar si cu o ..mascotă de serviciu".

Precum pisica, de exemplu : şoferul care, cu două zile înainte, săpase ascunzătoarea ca să depună explozibilul şi armele, o primise de'la ofiţerul secund, împreună cu încărcătura foarte specială pe care venise s-o ia de pe vapor. Pisica, un biet motan, de-altminteri. bine hranit — o mascotă nu trebuie sa semene cu.o sperietoare — ora închisă într-o cuşcă de răchită. Un animal de care nici un vameş nu s~ar interesa atîta timp cît nu trecea graniţa. Atunci, pe bună dreptate, ar fi putui cere un certificat de vaccinare, dar nu ci-a cazul.- deoarece pisica era condamnată să piară cu mult, inamica unui eventual control vamal.

Şoferul, originar din Brno. al cărui paşaport jji <iHe acte arătau că se numeşte Vaclăv Holub (lucru ce le făcea să zîmbeşti. fiindcă nu avea nimic dintr-un porumbel — căci asta însemna în cehă acest nume fals înscris pe un paşaport adevărat) avea pregătită ehiftcluţa din carne; asezonată cu otravă cu efect rapid pe care să i-o dea animalului cu o oră înainte de a-i săpa movmîntuj. Trebuia .s-o facă după căderea nopţii, în parcarea cc-i Cusese indicată pe hartă. Nu a fost nevoie ca ofiţerul secund să-i explice la ce servea pisica. Holub reţinuse clin exerciţiile practice executate timp de mai bine ele doi ani că o astfel de mascotă putea fi o stratagemă perfecta — dacă. din întîmplare, o patrulă s-ar fi aventurat în plină noapte pe o parcare de autostradă ca să vadă dc-apioape ce face acolo un camion de mare tonaj înmatriculat în Cehoslovacia, Vaclav ar fi primit-o pe un.ton aproape piîiigăreţ şi ar fi explicat jandarm ii or că mascota lui îndrăgită, pisica adorată, acest viteaz... — Ce nume să-i dea ?... Să-zicem Koşka*... — deci iubitul Koşka tocmai părăsise această lume josnică pentru a ajunge în paradisul pisicilor şi el îi săpa un mormăit. I se spusese că poanta mai ţinuse şi în a]te ocazii, cu alte animale, cum ar fi o mierlă javaneză — se pot găsi destul de ieftine la Anvers. Harn-bu-rg s-au Rotterdam — un iepure pitic sau corcituri de căţei. Pentru aceştia din urmă. care făceau o călătorie in

* pisică (în l b. rusa).

toată regula de la celălalt capăt al continentului., se furnizau chiar certificatele internaţionale necesare, care dovedeau că respectivul cîinc a fost vaccinat- contra turbării...

Camionul lui Vaclav Holub a sosit în parcarea indicată aproape exact la ora pe care şi-o propusese. Făcuse drumul fără oprire, ceea ce nu era marc lucru, dat fiind că portul Rotterdam nu era departe. Livrase cargoului libian cele cîteva lăzi cu piese de schimb pentru camioanele Skoda cu care era-echipată o parte din armata lui Khadaft Mai avea încă alte cîteva fleacuri şi lăzi-, goale, pe care le-a încărcat la loc, de data aceasta pline ochi. după ce căpitanul a constatat cu multă zarvă că era o greşeală şi că .acele lăzi nu-i erau destinate 3ui; Această comedie aveţi drept scop să distragă^ atenţia unor eventuali docheri prea curioşi sau, lucru şi mai puţin probabil, atenţia vreunui vameş, care s-ar fi aflat pe acolo în timpul pnnzului, moment ales expres pentru derularea operaţiunii.

Lăzile şi-au reluat locul în interiorul camionului chiar în dosul unei stive de elemente de caroserie pentru ultimul model de Skoda sport, care se vindea atît de bine din cauza preţului său imbatabil, în timpul operaţiunii, cehul plecase să bea cîteva beri într-o cafenea în care mai fusese. Toate acestea pentru a avea un alibi în căzui in care s-ar descoperi marfa. Ar fi putut oricînd afirma că s-a profitat de absenţa lui ca să i se umple camionul cu mărfuri de care voia să se debaraseze vaporul libian. Bineînţeles că era ceva cusut cu aţă albă, dar mai bine aşa decît să se lase prins în flagrant delict. Holub proccdn aşa cum i se spusese, fără prea multă convingere, deoarece ştia din experienţă că, în afară do cazul unui denunţ, vameşii nu sînt niciodată prea curioşi. Probabil doar cu excepţia situaţiilor în care era vorba de droguri, dar cei care lucrau pentru ..centrală" nu erau niciodată amestecaţi în -astfel de trafic. Această marfă era distribuită prmtr-o cu totul altă reţea.

Călătoria s-a desfăşurat cit se poate ele bine şi Holub a ajuns în parcare în jur de ora unu noaptea, după cum

îvi propusese. După ce a mîngîial pentru-ultima oară pisica, i-a dat chifteluţa, fără ca pisica să sufere în vreun fel. Apoi, -înainte de a-şi scoate sandvişurile, de a-şi deschide-bereu şi de a-şi pregăti paharul pentru cafeaua pe care o bea în. chip de desert, Vaclav Holub a scos cuşca pisicii din cabină. Totuşi, nu ar fi putut mînca lîngă acel animal *cu* ochii căscaţi. De spaimă sau de durere ? După ce şi-a pus bine burta la cale, şi-a băut berea pe nerăsutlate, a rîgîit cu satisfacţie, şi-a turnat o porţie mare de cafea. Apoi s-a pus pe treabă.

Din fericire pămîntul reavăn era uşor de întors, fiindcă trebuia să sape destul de adînc. Nu din pricina lăzilor, care erau ele grele, dar mai mult plate. Nu. Ceea ce avea sa ocupe mult loc era sacul ăla din prelată impermeabilă în care erau puştile demontate şi cele şase pistolete. După trei sferturi de oră de trudă a vîrît totul în groapă. A aşternut un strat subţire de pămînt, peste care a pus pisica ce se răcise, deja. Apoi a acoperit rapid cu glii de iarbă pe care le desprinsese cu grijă şi le pusese alături, ca să poată reda cît de cit locului ales înfăţişarea lui iniţială.

în acest limp, Holub se întreba cine puteau fi destinatarii acestor „coiete". Erau oare belgieni ? Nu neapărat. Prohabil că fusese aleasă Belgia ca să se încurce pistele, destina tar ii puţind ajunge cu uşurinţă acolo venind din Germania sau din. Franţa, Un lucru era limpede : era voi ba .de terorişti^ Oficial, partidul nu-i îndrăgea, dar era clar că de la o vreme îi deveniseră aliaţi „obiectivi"". Jucau un »;oî pozitiv prin organizarea de acţiuni destabilizatoare, se-rnănînd neliniște, aducînd astfel dovada că statul buighez se sinueiclea prin propriul, său laxism. Probabil că ce fă-ci-.au aceşti terorişti merita banii, căci Holub ştia că ceea ce adusese el nu era primul transport de acest gen. Mai fuseseră încă multe altele .deja. Toate veneau din Libia, care. la rîndul ei, nu reprezenta decît o etapă menită să îhcurcc pistele al căror punct de plecare se situa mu[1].l mai 3a est şi la nord.

Din-colo de aspectul pur profesional al acestei acţiuni, ea ii interesa pe Holub deoarece încerca să-_şi dovedească

sieşi că era o rot'ţâ mai mult sau mai puţin importantă dintr-o maşinărie puternică. Ajunsese la concluzia importanţei saîe pornind de la faptul că deţinea secrete care, dezvăluite, ar fi eîntărit în balanţa relaţiilor dintre ţările pe care aceste secrete le traversau. Mai mult, îşi dădea seama că veniturile sale depăşeau cu mult ceea ce cîştiga înainte de a se angaja în această muncă. Era evident că este bine plătit; însă pentru el banii nu reprezentaseră niciodată ceva esenţial.

Probabil că din această cauză — îşi deduse scama din anumite vorbe şi priviri furişe — ..centrala" pusese să fie supravegheat îndeaproape. Acum îl mai lăsaseră, deşi urni colegi continuau să-1 întrebe de ce nu cumpăra la Anvers sau la Roma mărfuri care se vindeau bine la ei şi aduceau un cîştig frumuşel. Holub ştia. ca toţi ceilalţi, că şefii preferă oamenii care lucrează pentru bani sau eventual pentru un grad superior, ceea ce la urma urmelor însemna acelaşi lucru, deoarece avansarea îţi deschidea porţile magazinelor speciale pentru ofiţerii superiori, îţi dădea dreptul la o maşină pe care o puteai vinde după doi ani]a un preţ bun si îţi permitea s-o cumperi pe următoarea iară să te atingi de economii.

El. Vaclav Holub, lucra mai mult pentru plăcerea pri--vileglată de a călători în Vest, cît şi pentru aventură. I se mai întîmplase să-şi justifice alegerea prin bucutia răutăcioasă de a-i sîcîi pe timp iţii ăştia de occidentali care întotdeauna îşi luaseră mîinile de pe ţara lui în numele cîtorva principii obscure, care, la urma urmelor, nu aveau drept scop decît ascunderea unei laşităţi egoiste. Visul lui, îl mărturisise într~o zi cu voce tare la o nuntă unde se îrnbătaşe criţă, visul lui era să intre'în Paris pe un tanc cu steaua roşie. Ca cele care intraseră în Praga în indiferenţa smiorcăita şi zumzăitoare a locuitorilor din Paris, Roma sau Bruxelles. Aşezat acum pe o bancă din parcare, pe cale de a-şi savura cea de-a doua ceaşcă cu cafea', îioîub îşi imagina acest moment înălţător. Şi se gindea la taîn! său care se împuşcase în 193P>. după ce crezuse în zadar că

Franţa avea -să ajute ţara sa. Astăzi, d, Vaclav Holub— eaei ăsta era numele pe care-3 purta — era mulţumit, împrăştia rahatul peste tot pe unde trecea şi se s'rnţea bine aşa. '

îşi puse într-un coş de răchită, care semăna cu cuşca goală a pisicii, paharul, servetuj. ceaşca ciin plastic şi termosul de cafea pe jumătate gol. După ce a ştcrs-o, aruncă sticla de bere goală în coşul de gunoi alăturat. Montă la Ioc roata de rezervă pe care o scosese înainte de a se apuca de treabă şi care trebuia să-i servească drept .justificare in. cazul în care cineva s-ar fi. apropiat de camion după ce terminase de săpat. Aruncă apoi o ultimă privire în jur şi părăsi parcarea după ce a verificat dacă drumul e pustiu. Cîteva minute mai lirziu. ia primul indicator care îi permitea să iasă de pe şosea,, o luă în sens invers. Mîine dimineaţă se va duce la concesionarul Skoda care aştepta marfa. Şi in mai puţin de doua zi]e. va fi la Plzen. Se întreba dacă firma pentru care lucra în mod oficial societatea de transporturi rutiere GESAD. îl va trimite, după cum promisese', în Grecia. Şi-'ar dori foarte mult să vadă Acropole...

Nataşa a fost prima care a vorbii; despre afacerea cu puşca, CHeva zile-mai înainte, presa, radioul şi tclevi-xiunea Tăcuseră mare caz de arestarea unui bruxelez la caro se descoperise o armă. Fost membru al partidului comunist din ţara sa pe vremea cînd tipul era încă cetăţean -spaniol, se căuta o legătură între puşcă, acest individ şi Brigăzile Comuniste Revoluţionare, Ramirez nu a făcut nici un comentariu, în afară de a afirma că „tovarăşii nu vor vorbi !". Asta ca sa confere greutate unei istorii neîn-. semnate, căci el, Ramirez, ştia că individul în cauză nu avea de-a face cu ei şi că luase prosteşte la el arma pe care natura, sau cam aşa ceva, i-o dădea. Ceea ce Nataşa n-avea de unde sa ştie e că după expediţia lor nocturnă Ramirez recuperase armele, lăsînd intenţionat să iasă din pămint ţeava unei carabine, la fel de intenţionat .,uitată". Cineva avea s-o găsească, s-o ascundă, după care va *ti* arestat *şl cel* puţin o buna bucată do vreme se va vorbi din nou despre ei şi cei şase „Brigadieri ai Revoluţiei" (chiar aşa îşi spuneau între ei, neghiobii ăştia !) vor avea

încă o dată convingerea, mai mult, dovada, că fac pavtc dintr-o mişcare foarte largă, implantată în populaţie.

Râmi re-/: alimenta iluzia care susţinea motivaţia acestor i ineri, cmd el ştia foarte bine că toate nu erau decît gogoşi, inclusiv spectaculoasa descoperire a poliţiei de care se făcuse atita caz pentru a se putea, în sfîrşit. mîndri şi cn cu un succes în lupta împotriva teroriştilor. Datorită unor indiscreţii — Ramirez avea oîteva cunoştinţe în lumeq presei — şlia că spaniolul căzuse cu atit mai uşor î-nlr-o cursă grosolană cu cit aceasta fusese întinsă pentru o persoană nedefinită.

Individul a fost arestat după ce fusese filat. Căci prima perso.auă-care descoperise arma nu era el. ci un băieţel caro le spusese părinţilor despre descoperirea făcu ia. Aceştia nu au îndrăznit să se atingă do nimic şi au părăsit de îndată parcarea — se opriseră acolo pentru că progenitura lor striga „pipi" de cîţiva kilometri *— şi s-au oprit în faţa primului post do jandarmi. Aceştia, după ce au contactat capitala şi serviciile speciale, au organizat o supraveghere a locului. Soarta i-a fost potrivnica belgiano-spaniolului,. fiindcă el a descoperit arma pe Inserat, ceea ce le-a permis anchetatorilor sa afirme ca desigur ştia el ce caută tocmai în acel loc.. A fost deci filat, i s-a notat numărul de la maşină, iar a doua 7\ dimineaţa s-a trezit cu o descindere & poliţiei, care s-a desfăşurat după toate regulile.

- Ramirez putea afirma cu. atit mai multă certiiudine că ..tovarăşul" nu va vorbi, cu cit acesta nu avea de unde şti absolut nimic. După-amiază, Nataşa s-a dus singura în fala casei „.tovarăşului". Voia să vadă unde locuieşte acesr -.erou" care era de-ai lor. A fost destul de inteligentă ca să nu treacă prin faţa imobilului cu pricina decît o singură dată. Era sigură că nu fusese remarcată. Dimpotrivă, a descris cu lux de amănunte maşina banalizată, plină cu poliţişti pentru a le dovedi colegilor că este o conspiratoare experimentata. Lui Ramirez nu i-a povestit nimic din aventura ei, ştiind că făcuse o greşeală.

Cînd individul a fost eliberat, după două săptămîm. şeful le~a dat de înţeles că organizaţia avusese mîna lungă

şi că membrii ei*ştiau să tacă. Adevărul era mult mai prozaic — poliţia îşi dăduse pur £ i.-simplu seama că individul .cu puşca nu avea absolut nimic comun cu nici o mişcare teroristă. Descoperise anna din pură în timpi are. Pentru anchetatori mai rămin«a do allaî cine o îngropase *m* acel loc -şi -de ce se găsise[1] în groapa prost astupată o pisică moartă. Sa fie vorba de vreo seci ă ? .

*OPERAŢIUNEA „BLQKADA**

Cei doi bărbaţi discutau într-un "birou ce semăna cu toate încăperile de acest gen din lumea întreagă — o masă de scris din lemn de culoare închisă, acoperită cu o cantitate impresionantă de documente, trei telefoane, o măsuţă joasă înconjurată de trei fotolii, o vitrină mare din. acelaşi lemn ca şi masa de scris, pe rafturile căreia stăteau zeci de dosare şi qîteva anuare groase. Singurul lucru care făcea ca această încăpere să nu poată să fie situată decît în plin centru al Moscovei, iar nu la Paris sau îa Londra, era-, fereastra sau mai exact imaginea pe care o aveai în faţa cehilor — ajungea să te întorci în această direcţie ca. să zăreşti turnul Spasski, unul din elementele cele mai cunoscute ale zidurilor crenelate ale Kremlinului. Intr-adevăr, clădirea care adăpostea această încăpere în care stăteau de vorbă cei doi bărbaţi era situată la numai o suta de metri de Piaţa Roşie.

— Sîntem de părere, tovarăşe Zolotov. că a sosit momentul să trecem la punerea în aplicare a planului ..Blokada". declară pe un ton neutru cel mai în vîrstă dinţi[1] e cele două personaje.

— Chiar sînteţi convins că este momentul potrivit, tovarăşe. colonel ? insistă celălalt, care probabil că avea si el un grad militar deşi era, ca şi superiorul său. îmbrăcat în civil.

— .Nu e o chestiune de convingere personală, întîi şi-nt-îi dumneata şi cu mine ne supunem ordinelor. Acestea sini clare — ieri seară am fost convocat la tovarăşul mareşal Sveţov. în afară ele asta, de unde şi convingerea mea că momentul holărît este 'cel bun, anumite fapte ne obligă să luăm încă 'de pe acum decizii ce pînă mai . ieri ni se păreau premature. Dumitnle. Boris losi-fovici. nu-i nevoie să-ţi amintesc că în meseria noastră, în activitatea noastră, de cele mai multe ori faptele hotărăsc pentru noi. Noi sîntem. într-o oarecare măsui/ă. asemeni chirurgilor care stabilesc cînd să facă o operaţie pe baza diagnosticului generaliştilor.

Comparaţia colonelului nu-! surprinse pe interlocutorul său. deoarece nu o auzea prima dată. Superiorului său îi plăcea să compare departamentul lor cu un bloc operator, iar informatorii, profesionişti sau benevoli, cu nişte 'simpli medici ce i'urnizau datele despre starea bolnavului. Şf acest ..bolnav" era partea occidentală a continentului.

Boris losiiovici Zolotov nu părea convins, ceea ce îl lac: u pe superiorul său să meargă mai departe cu con-

— Penîru moment, nu-i vorba decît de un exerciţiu. esenţial insă. fiindcă nu ovicînd dispunem de condiţii optime, Iar condiţiile- de acum par să fie aceleaşi cu cele care ne *vor* interesa pe viitor. -

— - Se inl--!L\plă ceva ? 'mai înirebâ Zolotov.

— Politic sau militar, nu. Dar informaţiile care m-pafvin do la şoferii noştri, cît şi rapoartele transmise de serviciile noastre de la Praga, Budapesta. Varşovia ?i Sofia, scsixează o anumită nervozitate la şoferii din majoritatea ţărilor Pieţei Comuae. Au apărut nemulţu miri, spin lele se agită. Prin urmare, a sosit momentul să punern în funcţiune dispozitivul prevăzut de planul ..Blokada". conchise coloneUil.

Pălind să accepte hotărirea supe;:ion.uui său. cel moi tînăr dintre cei doi îşi permisa lotu.şi să mai pună o întrebare,

— *?i care e părerc-a Genevei *l*

— Omul nostru de la Assoroate — iar'ol. după cum ştii mal bine decît oricine, dispune de -toate elementele necesara — agentul nostru deci, a ajuns VA aceeaşi con cluzie. De fapf;. ani impresia că rapoartele lui 1-a.u de terminai pe mareşal să ia hotărîrea pe care ţi-am comunicat-o. Ara anaKviat şi eu o parte din aceste rapoarte şi sînt .convins ca se profilează o situaţie de care trebuie să profităm." A sosit intr-adevăr momentul, crede-mă.
tovarăşe Zolotov.

— Totuşi.... vru să adauge Boris losifovici, dar colo nelul ridică irnna dmdu-i de înţeles că mai are ceva
.important de adăugat şi că, oricum, e inutil să-şî piardă vremea în discuţii sterile.

— ...a sosit' mir-adevăr momentul, Cu atit mai mult cu cit anumiţi tovarăşi consideră că operaţiunea ,.Bk>~ kada* ar putea aduce, dincolo de aspectul ei pur tactic şi logistic, unele elemente interesante pentru alte prepa rative, studiate şi ele la vremea lor, în cursul exerciţiiîor stabilite de serviciile de dezinformare şi de război psi hologic.

Operaţiunea dobîndea astfel o nouă dimensiune, iar Zolotov. nemaiavînd încotio, capitulă, îşi clădea seama că de fapt colonelul nu-1 convocase ca să-i- ceară părerea — hotăvîrea fusese luată sus, era limpede — oi ca să analizeze împreună modalităţile de a pune In aplicare planul .„Bloi"fuIu".

Au trecut aşadar la recapitularea elementelor ce făceau pcsibilă operaţiunea. Mai întîi, au constatat de comun acord că marea majoritate a şoferilor din domeniul transporturilor de mărfuri se saturaseră de feîul în care-se făcea controlul vehiculelor şi al încărcăturilor la anumite posturi de frontieră, în pofida plăcilor şi carnetelor
Assorouto, a sigilării camioanelor, a unui trafic inlernaţio-

t

nai din ce în ce- mai intens, vameşii erau lenţi şi uneori chiar cieălitorî. Deveneau aproape insuportabili" atunci cînd. din motive numai de ei ştiute, îi apuca din senin -să facă -o flrevâ do zel. lucru ce sc-intîmpla tot mai des.

"Pe autostrăzi, la -punctele de trecere -a frontierelor, se creau *m* astfel --de .ocazii ambuteiaje groaznice, în generai, cum aceste greve izbucneau spontan, nimeni nu -era in stere să .prevadă in -.care punct al reţelei tiutostr-ăzilor europene vor .apărea ^blocajele. O anarhie în .toată regula. "Iar .militarilor, -.de oriunde -ar fi .ei, nu le place anarhia. -Printre îUtele, .pentru -că nu mai etăpînesc situaţia .şi. mai ales, .pentru ca .se ;-găsesc .în ..imposibilitate;..- de a .analiza obiectiv consecinţele blocajelor — din .punctul loi de vedere, fireşte.

Prin urmare, ideea era să provoace, în lo^ari dinainte stabilite, cu o importanţi strategică bine dolinllri. exact acest gen de -situaţie, dnr de claia a^-tn d& o rnurderă perfect organizată. ,,Centra!a*' ru dispunea de n joi im mijloc de presiune asupra vame^lcv, cel p-îlin n v la scara de ansamblu" o acestei categorii de lucrători -aflaţi -mai -miil-t sau "mai puţin sub influenţa poliţiei sau a armatei, "Na puteau aştepta nimic 'Sin partea lor. Profitînd însă de nemulţumirea şoferilor de -pe 'camioanele de mare tona}, le puţeau da lor ideea să -se folosească de aceeaşi -armă, adică să organizeze ei înşişi ambuteiajele, pentru a atrage attnţia opiniei publice şi a autorităţilor .asupra" conflictului taro se perpetua intre ei şi vameşi,

La ..centrală'", erau convinşi că sosise momentul oportun.'Şoferii întreprinderilor SOVTRA'NSAVTO, PEKAES, CESAD sau VOLAN, care 'erau numai ochi şi urechi, informau în rapoartele lor despre nemulţumirea -ce domnea di2 la o vreme în sinul acestei profesiuni. Părea că se conturează o miş'care -de protest, probabil sub forma de grevă,

în general, şoferii acestor întreprinderi — a,.căror activitate era caordona'Lă m cadrul activităţilor ecoii.'JiTiicrG comune ale CAEE, — aveau toţi în spyte un staoJu in armată, unii ca simpli soldaţi iar alţii ca ofiţeri in r;-/-r\"ă

ce acceptaseră să-şi rotunjească pensia devenind conducâ-toi'i pe camioane de mare tonaj. Dintre, aceştia, din ui-mă-jşd-: recruta ...centrala"' informatorii si unii agenţi. Tot unii din ei erau. şi autorii hărţilor adnotate cu grijă,, pe care figurau toate punctele slabe sau nevralgice alo reţelei rutiere europene.

Datorită lor se ştia. de exemplu, in co punct putea, un ambuteiaj sa blocheze în mod iremediabil ieşirile din Paris, Lyon. Koln sau Barcelona,, Se ştia, de asemenea, de pe care tronsoane se putea ieşi în plin cîmp. in absenţa unor ieşiri special amenajate.. Tot ei erau aceia care urmăreau adesea, mai mult sau. mai puţin discret, dar eficient manevrele trupelor N.A.T.O. pe şoselele din Germania, Belgia sau Italia, ori străbăteau fără nici o .încărcătură şoselele departamentale clin Franţa, sub pretextul de a evita să plătească taxele de pe autostrăzi. Iar cei care. urmaseră nişte cursuri speciale erau în stare să recunoască tronsoanele de autostradă ce puteau f.i Transformate în piste pentru avioane de vînătoare sau în piste de aterizare pentru un atacant ce ar încerca să surprindă pe ki spate trupele inamice. ..Ochi de şoim" nu era decit un mic copil în comparaţie cu ei. -

Pentru moment, operaţiunea ..Blokada"' pe care o punea la cale ..centrala" nu era decît un simplu exerciţiu ale cărui rezultate urmau să îmbogăţească arhivele statului" major general al Pactului de la Varşovia. Dar, pentru ca aceste rezultate să aibă o utilitate reală, era absolut necesar ca exerciţiul să se desfăşoare în condiţii optime. Potrivit informaţiilor culese în ultimele luni. în Franţa se exprima cel mai deschis nemulţumirea şoferilor. Acolo trebuia deci demarată acţiunea. Un tovarăş de la secţia de relaţii internaţionale. a comitetului central sugerase să se ia legătura cu cea mai puternică mişcare sindicală franceză de orientare, comunistă, îndemnînd-o să provoace o mişcare grevistă. Relatîndu-i această sugestie făcută de un ..specialist" în probleme internaţionale, care nu-şi scosese niciodată nasul din hârţoage, colonelul a categorisit-o scurt cu un zîmtaet ironic. Ca şi Zolotov.

ştia ţii ol foarte bine ca sindicalul respectiv era destul âe slab implantat în rîndul şoferilor de pe camioanele de mare tonaj, aceşiia fiind mult prea independenţi, individualişti pînă la limita an ar ho-sindicalism ui ui. ..pen-U-u a urma o iniţiativă care nu pornea de la ei,

— Şi încă. ceva. Se pare că imbecilul ăia nici măcar ştie ca-n clipa de faţă ministrul transporturilor e nu chiar un comunist. Din fericire, am reuşit să-1 conving sa .no lase să acţionam singuri, chestiunea nefiind de natură politică, ci pur militară.

,.Centrala" a făcut deci in aşa fel ca ordinul de grevă să se răspîndcască pornind de la iniţiativa unui sindicat autonom ee regrupa in primul rînd mici proprietari de camioane de mai-e tonal. Cu alte cuvinte., s-a aplicat o tehnică ce-si dovedise cîndva eficienta în Chile, pe timpul lui Allende. Cel mai greu lucru-a fost coordonarea declanşării mişcării greviste cu prezenţa în locurile optime a camioanelor de supraveghere a operaţiunii, care au trebuit să pornească la timp dinspre partea orientală a continentului.

Prezenţa acestor camioane cehesti. sovietice sau poloneze era esenţială deoarece ea permitea să se studieze îa faţa locului consecinţele blocajului, reacţia beneficiarilor, comportamentul conducătorilor de autoturisme, organizarea acţiunilor politiei si jandarmeriei -chiar si a armatei, in vedera deblocării şoselclot-. Colonelul ar fi preferat, după ciim declarase cu ocazia ultimei întUnirl dinainte de începerea operaţiunii, ca ea să aibă loc primăvara, cînd drumurile de munte nu-mai erau aglomerate cu amatorii de schi. A trebuit însă să se ţină seama de. nemulţumirea crescîndă a şoferilor, care a atins apogeul o dată cu căderea primilor fulgi de zăpada. ..Atunci, să-i dăm drumul iarna" — a consimţit şeful operaţiunii, adăugind că. în iot ca^ui. trebuiau să pregătească încă de pe acum o operaţiune similară pentru celelalte anotimpuri. Aceasta putea avea loc în anul următor.sau peste doi ani.

Icleea grevei i-a fost strecurată preşedintelui sindicatului autonom in timpul banchetului de încheiere a unei reuniuni internaţionale. Preşedintele a ascultat cu interes argumentele prietenului său belgian, proprietarul unei întreprinderi de transport de carburanţi înfiinţată de • puţină vreme la An vers şi cave făcea deja afaceri' frumuşele, printre altele datorită unui contract de exclusivitate, smuls chipurile firmei multinaţionale „NaEtoV". ale cărei capital şi petrol proveneau clin surse sovietice şi libiene.

— Veţi fi de acord' cu mine, stimate domnule preşedinte, că-n domeniul transportului rutier Piaţa Comună e o iluzie. Ne găsim zi de *zi* confruntaţi cu un aparat complet birocratizat, care nu trăieşte decît pentru eî însuşi, în ochii guvernelor, important nu c consumatorul care-şi aşteaptă combustibilul pentru încălzire, roşiile proaspete sau vinul, oi vameşul cu hîvţoagele lui.

Belgianul a reuşit cu uşurinţa să-1 convingă pe francez ca în sfîrşit venise momentul să lovească din plin. O lovitură menită să mobilizeze întreaga opinie publică. Iar pentru aceasta, sindicalistul a fost de acord că graniţele, orientale şi meridionale ale Franţei trebuiau să fie blocate de către şoferi.

Belgianul a preluat icleea.

—• E adevărat că la frontiera noastră neea'/uvile cu vameşii sint mai puţin grave decit la cea cu italienii. Toată lumea se cunoaşte de atîta timp. Dar un blocaj bine pus la punct la graniţele noastre ar i'i un aci de solidaritate pe deplin apreciat de colegii de breaslă.

Greva a fost declanşată în momentul oplim din punct de vedere al impactului asupra opiniei publice — în plină vacanţă şcolară de iarnă, în ce priveşte circulaţia, autoturismele cu care se deplasau amatorii de sporturi de iarna, blocate aproape toate pe drumurile clucînd spre staiiiinijo turistice, nu au avut un. rol prea important. Mijloacele de in formare in masa nu Ic-au consacrat prea mvjlt spaţiu. Dimpotrivă, s-a vorbit mult mai mult despre cei care erau in vacanţă, despre copiii care de mai

multe zile nu mai primeau îapte proaspăt, fructe, ciocolată... Sărmanii de ei !' Şi toate astea cKn pricina blocării şoselelor. Mai apoi. clin cauza frigului^ ziarele s-au înduioşat de soarta cabanelor, a pensiunilor, a micilor hoteluri ni căror clienţi dîrdîiau din pricina lipsei de căldura, fiindcă li se terminase combustibilul. S-a vorbit după aceea despre locuitorii satelor de munte care începeau şi ei să ducă lipsa de produse proaspete, de cai'burant. de mărfurile care în vremuri normale erau aduse de camioanele de marc tonaj.

Imaginile luate de la înălţime ale şirurilor interminabile de camioane şi de maşini blocate sau care blocau drumurile constituiau bucuria telespectatorilor instalaţi confortabil la căldură în căminele lor. Era subiectul la ordinea /Hei şi din pricină că mulţi aveau pe cineva implicat, direct sau ividircct, în consecinţele paraliziei care lovise reţeaua rutieră. Un canal al televiziunii franceze a trimis o echipă cu elicopterul — aparat ce aducea în fiecare seară imagini filmate în timpul zilei, interviuri acordate de grevişti, declaraţii ale automobiliştîlor blo-, câţi de camioane, ale vameşilor pe care şoferii îi prezentau ca fiind la originea întregii încurcături.

Cînd reporterul de la ..Canal Deux" a zărit camionul sovietic în lungul şir al camioanelor de mare tonaj, .blocat la ci ţi va kilometri de graniţa elveţiană, s-a simţit în al nouălea cer. De patru zile. din toate locurile pe care le vizitase echipa lui, relata aproape acelaşi lucru. Văzuse două sau trei camioane din ţările din Est, dar nici nu-i trecuse prin minte să vorbească cu şoferii, redacţia şi în special şeful canalului pretinzînd n.umai imagini ..pe viu"; adică detalii care să aibă desigur o legătură cu greva, însă mai ales din punct de vedere ..umanitar", eeca ce însenina pentru ei ..lacrimogen". Sub aspect politic, această chestiune nu interesă Parisul decît la nivel naţional, de unde şi interviurile cu aceiaşi militanţi sindicali, cu ministrul comunist al transporturilor, cu responsabili de la drumuri şi poduri, cu vameşii şi .reprezcn-

lanţii mediilor -economice afectate -de -mişcarea grevistă. Sondajele dovedeau însă ca opinia -publică era saturată, că avea. nevoie de ceva nou. original.

După o imagine de ansamblu a inscripţiei cu caractere chirilice, COBTPAHCABTO, urmată de transcrierea latină a denumirii întreprinderii sovietice, după ce a filmat placa cu însemnele Asociaţiei Internaţionale de Transporturi Rutiere şi numărul camionului, reporterul, tot numai zîmbet, s-a îndreptat cu. microfonul în mina spre portiera cabinei prinsoare îl privea indiferent un individ ce mesteca vizibil un sandviş.

— Aşadar, tovarăşe şofer, participaţi şi dumneavoastră la greva camioanelor 'de mare tonaj ? începu pe jumătate zeflemitor, pe jumătate provocator, ziaristul.

'AnatoH Grimov aproape că nici nu reacţiona,, fixînd reporterul şi camera care îl urinarea cu o privire -cit se poate de indiferentă. Yă-zuse echipa fiîmîndu-i camionul şi singurul lucru care-1 preocupa era dacă cineva. din echipa televiziunii sau jandarmii care treceau încoace şi .încolo pe lingă şirul de camioane îl văzuseră făcînd fotografii. Nu ar f t fost ceva fo-arte grav : la urma urmei putea spune că voia să aibă o amintire cu aventura prin care trecuse şi să' le arate cîfeva imagini colegilor. Grimov ştia că aici nu era interzis să fotografiezi drumurile şi, după,cit se pare, nici măcar viaductele. Dar era totuşi preferabil să nu .atragă atenţia, îşi puse aparatul ..Zorkr' lingă picior.

Tipul de la televiziune îi făcu semn cu mîna să deschidă portiera. Grimov se executa, ca să nu exagereze prea mult cu gluma. Celălalt repetă întrebarea, îri continuare numai zîmbet. Sovieticul îi dădu atunci de înţeles că., din nefericire, nu vorbeşte franceza, că nu pricepe ce-1 întreabă. Ziaristul spuse ceva în microfon arătînd cu mina spre şoferul sovietic, apoi se îndepărtă în timp ce operatorul lua imagini de prim-plan ale pufoaicei'şi cizmelor de pîslă ale şoferului venit de ..dincolo".

Grimov Irînli portiera şi, după ce aceasta se închise, Irase cîteva înjurături cu voce tare. Publicitatea era, în meseria pe care o avea în realitate, cel mai mare duşman; Nu trebuia ca cineva urmărind imaginile' să aibă prilejul să-şi pună întrebări în legătură cu motivele prezenţei Iui tocmai în acest loc. Cu atit mai mult cu cît la graniţă, cînd greva va lua sfîrşH — iar pentru el asta se putea face chiar acum, deoarece răspunsese deja la .toate punctele ce figurau în chestionar —, vameşii s-ar putea mira văzînd că merge cu camionu] gol. Evident că avea o explicaţie — se ducea în Austria, prin Elveţia, ca să preia marfa pentru un client din Kiev, ce se-iitirnpîa să fie o' fabrică de mobilă. Sosise în Franţa cu piese de Lada şi vodcă pentru un mare restaurant parraan.

Dar. .,...*cvo mat"* înjură Grimov printre dinţi, ce (acea oare Troienko ? Trecuse cel puţin ,o oră de cînd Grigori plecase să- caute puţină apă fierbinte ca să-şi facă un ceai tare.

'Hi, 11

în. cabină era din ce în ce mai frig şi Ana toii "nu îndrăznea sa mai pună în funcţiune motorul de teamă că nu va mai avea suficient carburant pentru a porni după deblocarea drumului. Din fericire, înainte de plecare fusese sfătuit să-şi ia pufoaica şi *valcnJd.,* cizmele de pislă. Cînd fusese în Norvegia, nu uitase să şi .le ia. dar nu i-ar fi trecut prin minte că va avea nevoie de ele şi în Franţa, negîndindu-se că aici putea fî atît de rece. Şi cei de pe celelalte camioane sufereau de frig, iar şoferii făcuseră puncte de încălzire cu ajutorul unor bucăţi do tablă şi a unor bidoane cilindrice transformate în arzătoare. Mai exista şi o bucătărie ambulantă pe care organizatorii locali ai grevei o solicitaseră jandarmilor, unde se distribuia apă caldă, supă şi cafea.'Acolo zăbovea Troienko. Un tip de la televiziune 1-a întrebat dacă vorbeşte franceza. După ce si-a dat seama ziaristul, înainte ca el să iV deschis gura, că nu e un şofer -ca ceilalţi ? întrebarea lui Grigori, pusă îritr-o franceză

corectă dar cu un accent puternic, i-a îăcut pe toţi din jur sa rida. Era de ajuns să-i veri *papaha,* căciula de blană, şi în special încălţările din pîslă groasă gri, ca să-ţi dai seama că nu e din partea locului. Troienko rîdca împreună cu cellalt] in timp ce-1 filmau.

— Aşadar participai! la .grevă ? întrebă sau mai
degrabă constata ziaristul, fericii, de şansa ce i se ivea.

— Indirect, da. " .,

— La dumneavoastră exista acest-gen de protest al muncitorilor ?

Chipul,lui Grigori deveni'impenetfab.il. . — Lu noi muncitorii nu Iac grevă împotriva, lor Inşile. deoarece totul Ie aparţine. Şi nici -aici eu nu Iac grevă — sînt pur şi simplu blocat, la fel ca toţi ceilalţi. Dar, mai adăugă Grigori. îl înţeleg pe greviştii .care pro-testeaxă împotriva exploatării la care sînt supuşi.

Fantastic, de-a dreptul .minunat. Ziaristul jubila. Chiar ca îi picase norocul din cer să dea peste tipul ăsta. Un rusnac adevărat. Pursînge. Nu mai erau mulţi ca el.

— Constat, tovarăşe şofer, că nu ştiţi că-majoritatea şoferilor prezenţi aici si'nt proprietarii camionului lor.
într-un fel. ca şi dumneavoastră, dacă am înţeles bine.
Ei protestează împotriva birocraţiei vămilor, nu împo
triva 'exploatării şoferilor de către sistemul capitalist.

Troienko nu a reacţionat la ironia făţişă a ziaristului. Nu pentru că i-ar fi lipsit cuvintele, ci pentru că în mod vădit rămăsese stupefiat aflînd- că toţi sau aproape toţi cei care se aflau în jurul lui erau proprietarii acestor ' camioane imobilizate... După ce camera de filmat a dispărut, a acceptat un păhărel de tărie — rom — oferit de un individ cu aer jovial. După ce a mulţumit şi a strîns eîteva tnîini. Grigori şi-a umplut în cele din urmă termosul cu apă fierbinte şi s-a întors la camion, unde îl aştepta Anatoii.

— Da" ce-ai făcut atila timp ?

— Trebuia să vorbesc cu oamenii ca să primesc ap£s. Mi s-a oferit chiar şi un păhărel. Şi am mai vorbii şi la televiziune.

— Neghiobule, ştii prea bine că n-avem voie să avem contacte neprevăzute. Numai în cazul în care...

— Tipul m-a luat prin • surprindere. Dacă n-aş i'i spus nimic, chiar am Ti i'ost luaţi drept nişte proşti..

— Şi ce gogoşi le-âi vindut ? se nelinişti Anatoli.

— Nu-ţi face griji, Tolia, ştiu şi eu la fel ele bine ca şi tine ce trebuie să spun. Numai că...

— Numai ca ce ? continuă Grimov pe acelaşi ton arogant.

— Tu siiai că toate camioanele astea, in sfîrşit. aproape toate, suit nu ale capitaliştilor, ci ale şoferilor ?

— De asta şi sînt mai bune decît al ncstru, răspunse Grimov care. cu acest comentariu, puse capăt discuţiei.

Cei doi sovietici au mai rămas blocaţi alte patru zile şi. aproape se împrieteniseră cu şoferii de pe maşinile vecine, care apreciau ceaiul fierbinte şi foarte dulce. Grimov, care-1 prefera neînduJcit. acceptase totuşi ideea de a-î combina cu rom. Unul dintre şoferi avea camionul plin de culit cu rom. Plecase de la Bordeaux de zece zile, ca să ajungă la Miinchen. Pînă la urmă, cu ajutorul jandarmeriei au ieşit din rînd, împreună cu alte cîteva camioane — printre care şi amatorul de rom din Antile — şi. mai multe autobuze ai căror pasageri plecaseră să caute adăpost în şalele vecine şi reveniseră după două zile, după ce şi~au expediat copiii cu trenul. Au reuşit să-i convingă pe responsabilii cu ordinea să desfacă balustradele de pe mijlocul şoselei pe mai bine de zece metri, După ce au mers vreo cincisprezece kilometri pe cealaltă bandă, camionul sovietic a părăsit autostrada şi s-a îndreptat spre Germania, rulînd- pe şoselele departamentale. Nu mai era nevoie să se ducă în- Austria. A fost trimis un alt camion, după ce Grimov i-a telefonat ataşatului comercialele la Paris pentru a-i spune că se află blocaţi din pricina grevei.

. Informaţiile culese de Grimov şi Troienko, cît şi de cele aproximativ douăzeci de" echipe plasate aproape pretutindeni în teren, aveau cu siguranţă o valoare deose-

bilă. Anatoli era cu atît mai conştient de acest lucru, după cum îi explică el lui.Grişa. cu cît în urma cu cîţiva am participase la Spală, în Polonia, îa un exerciţiu colectiv privind mijloacele posibile de dezorganizare a transporturilor rutiere in Franţa şi Germania, în spatele inamicului, în cazul declanşării unui eventual conflict.

Grimov îşi amintea bine de acest eveniment, deoarece la vremea respectivă, -cînd era numai sublocotenent, s-a simţit mîndru că se afla printre, ofiţerii desemnaţi să participe la un astfel de curs special. Asta a însemnat o recunoaştere a valorii lui la nivelul ministerului şi, în plus. atunci a venit în contact cu nume celebre din ziaristică — în calitate de ofiţeri în rezervă, ziariştii erau . repartizaţi îa serviciul de război psihologic, subordonai; sectorului în care lucra Anatoli, Tînărul ofiţer a fost impresionat şi de faptul că respectivul curs s-a ţinut intr-un palat — de fapt. un fost pavilion de vînătoare — construit pentru ultimii ţari 'şi care, după dobîndirea independenţei de către Polonia în 1918, devenise reşedinţa de vară a preşedintelui republicii. Judecind numai după locul în care a fost găzduit timp de citeva săptă-mîni, Grimov îşi dădea seama cît .de sus ajunsese în ierarhia socială a momentului aceia.

Văzînd interesul pe care-1 manifesta Troienko, superiorul său. instalat confortabil în faţa volanului, îi. povesti cîteva amănunte. Astfel, nu îndrăznise să trimită nici o vedere acasă, deoarece cursul era ultrasecret şi nimeni nu trebuia să ştie unde se aflau reuniţi Grimov şi ceilalţi ofiţeri activi sau în rezervă. Ar fi fost de ajuns ca inamicul să afle că oameni din domeniul presei şi ofiţeri de informaţii se aflau împreună pentru un anumit timp, pentru a deduce scopul cursului. Grimov îşi amintea că în timpul exerciţiilor cei mai inventivi, cei mai îndrăzneţi în idei — în afară de sovietici, bineînţeles — au fost polonezii şi ungurii. Anatoli avea ca tova/ăş de cameră — stăteau numai cîte trei in fiecare cameră, lucru ce dovedea din plin că erau consideraţi oameni de valoare — pe unul din cei mai buni ziarişti polonezi, un tip pe care pînă şi redactorii de la „Pravda" şi „Krasnaia zvezda" îl respectau în mod vizibil. Mai era si un ceh, dar Anatoli îi uitase complet numele şi rangul. Wieslaw — acesta era

prenumele polonezului, şi nimeni nu se-ntreba cum II cheamă pe fiecare cu adevărat — era plin de iniţiative, adesea abracadabrante la prima vedere.

Astfel, în timpul exerciţiilor avind drept temă : „Cum să faci impracticabilă reţeaua de şosele din bazinul parizian începînd din a treia zi a conflictului ?". Wieslaw a imaginat şi a propus conducătorului cursului o-campanie de. intoxicare şi dezinformare bazată pe_ distribuirea de ediţii false a imor ziare şi pe difuzarea de comunicate prin intermediul, posturilor do radio pirat. Conform propunerii lui Wieslaw, trebuia ca populaţia capitalei franceze să fie făcută să creadă că, în urma folosirii armelor chimice şi bacteriologice, milioanele de şobolani ce trăiesc *m* canalele Parisului au fost brusc atinşi de o boală eâre-i făcea agresivi şi că muşcăturile lor sînt extrem de periculoase pentru oameni, pe care ii ataca şi în plină zi.

Potrivit teoriei ziaristului plin de imaginaţie — Ana-toîi zîmbea şi acum amintindu-şi de Wieslaw — pe parizieni îi va cuprinde teama şi atunci vor căuta sa .fugă din capitală şi de şobolani pe orice cale. în primul rînd pe şosele. In frumoasele lor automobile. Aşa jncît ei vor bloca^ toate străzile şi le vor face impracticabile pentru eventualele convoaie militare. Se putea "face ca harababura) să fie şi mai mare inforniînd-u-i pe fugari, tot cu ajutorul ştirilor difuzate 'prin intermediul ziarelor false şi aF buletinelor trucate folosindu-se indicativele posturilor oficiale de radio, despre pericolul care-i paşte dacă o iau în cutare sau cutare direcţie, dat fiind.ea tocmai se sesizase prezenţa unor trupe aeropurtate inamice.

Seara, după ce statul major al cursului a considerat ideea lui Wieslaw ca fiind perfect valabilă şi mai ales relativ uşor de realizat, Anatoli şi alţi tovarăşi axv discutat cu polonezul despre ideea sa.

— Chiar aşa ? O găsiţi originală ? Mă bucur, însă trebuie să vă &pun că deşi sînt autorul unor adaptări legate "de epoca noastră, panica ce face ca populaţia să părăsească centrele urbane e un element pe care-l regăsim adesea în romanele de science-fictiori,

Wieslaw era chiar mirat că membrii.conducerii cursului nu au făcut legătura între ideea sa şi Bruno Jasienski,

militant şi scriitor comunist polonez, care a scris la începutul anilor douăzeci un roman politic de anticipaţie intitulat *Dau foc Parisului,* ce a făcut vîlvă la vremea •aceea, în roman, apa .Senei fusese otrăvită şi primii morţi au semănat panica în rindul populaţiei.

Inspirat do discuţia care se prelungise mult in noapte, a doua zi AnatoH a propus provocarea unei asemenea poluări a Rinului încît populaţia din bazinul Ruhrului să i'ie obligată să părăsească regiunea pentru a supravieţui. Şi-a ilustrat propunerea cu date extrase din rapoartele ofiţerilor de informaţii care studiaseră deruta populaţiei germane în timpul ofensivei Armatei Roşii din iarna 1944—45. încă de pe atunci, cei de la Moscova îşi dăduseră seama de faptul că fugarii puteau produce dereglări în buna desfăşurare a transportului militar pe şosele.

— Chiar citiseşi rapoartele alea, Tolia ? se vninuiiă .Troienko, încapîiid să-I vadă pe Grimov cu cu totul alţi ochi.

-- Zău aşa. Aspectul ăsta. la prima vedere neînsemnat pentru desfăşurarea ostilităţilor, m-a pasionat atît de mult încît am vrut chiar sa văd dacă în arhivele Wehrmacht-ului, pe care noi le-am luat ele la Berlin, nu se găseşte ceva în acest sens. - — Ştii germana ? se miră şi mai mult Grigori.

™ Nu. puţin. Dar am avut acces la traduceri. Atunci mi-am dat seama că încă din 1938 Goebbels le ceruse experţilor să studieze această chestiune. Rezultatele au fost puse în practică pentru prima oară în Polonia, în 1939, iar după aceea, la scară mai .largă, în Franţa, în 1940.

Grimov schiţă un surîs. -

— Şefii mei. continua.el$_s$ air început să mă considere după aceea un adevărat specialist. Aşa am ajuns în subordinea „centralei′″.

După ce păstră tăcerea timp.de cîteva minute. Grimov îşi reluă firul ideilor.

— *Ş(.ii.* Grişa, mi s-a propus chiar să fac şi O. teză, Mă mai gîndesc la asta din cînd în cînd, mai ales cînd dau peste însemnările mele pline de praf. Dar acum nu mă mai interesază atit de mult. Mai ales că...

— Mai ales că ce ? întrebă Troienko văzînd că veci nul său a căzut pe gînduri.

Atunci Grimov îi spuse *ca,* in ziua ele azi, se putea merge şi mai departe în ce priveşte dezorganizarea arier-g'ardei inamicului prin semânarea dezordine! pe autostrăzi, Nemaifiind obişnuiţi să conducă'peste cimpuri. în mijlocul naturii, toamna sau primăvara, conducătorii camioanelor militare şi chiar şi ai vehiculelor blindate s-ar împotmoli precum Wehrmacht-ul în faţa Moscovei sau a Sta-lingraduîui.

— Ai văzut camfoanele blocate în munţi ? Le-ai .văzut de aproape, Grişâ, suspensiile, sistemele sofisticate menite să facă plăcută munca şoferilor ? Toate astea nu ar rezista nici măcar zece kilometri pe şes întins,

E adevărat, gîndi Troienko. Dacă şi camioanele mili tare aveau aceleaşi sisteme, ceea ce nu era exclus, n-ar fi prea periculoase în afara autostrăzilor. Dar pentru asta ar trebui să fie obligate să le părăsească, lucru ce nu se putea face decîî biocînd prin orice mijloace aceste căi de comunicaţie. -

Dînd cu ochii de uri panou ce indica un drum secun-dar spre frontiera germană, drum care ocolea oraşul Strasbourg. s-au decis să o ia pe acesta, deoarece aproape sigur că traficul la trecerea frontierei va fi mai puţin dens decîî dacă ar fi traversat capitala alsaciană. Chiar înainte de a ajunge la punctul de frontieră, s-au întîlnit cu un mic Citroen a cărui culoare nu se mai vedea sub stratul gros de noroi uscat şi de zăpada murdară.

— Toiia, ai să zici că sînt nebun, dar am impresia că am mai văzut maşina asta. spuse Troienko pe un ton în care se ghicea o undă de nelinişte.

— Unde ? în munţi ?

— Nu. mai de mult. Cred că e maşina pastorului care s-a oprit acum cîteva luni lîngă prietenul tău. Bolek.
Asta se-ntîmpla în Belgia..,

— îmi amintesc. Eram insă în Germania. Ai recu noscut numărul ? -

— Nu. De altfel nu mi-î amintesc nici pe cel al Citroenului cu care ne-am întîlnit acum, căci era com plet ilizibil. Dar sint aproape sigur că am recunoscut

maşina. Şi poţi să mă crezi sau nu, dar dincolo de parbriz am *T^rit* un preot.

.Grimov păstră o clipă tăcerea.

— E posibil, Grişa. Totul e posibil. Cu toate astea, n-ai nici un motiv să-ţi faci griji. Verificările făcute atît în Polonia, în Olanda, cit şi la Marienborn au confirmat că tipul cu care s-a întîlnit Bolek era -într-adevăr preot polonez, misionar la Utrecht.

Cuvintele şi tonul lui Grimov îl calmară pe tovarăşul lui. .Nu pe de-a-ntregul însă. deoarece în sinea iui mai persista încă un dram -de nelinişte. Să intîlnească pe cînd erau în misiune, la distanţă de cîteva luni, aceeaşi, maşină, condusă de aceeaşi persoană, asta ieşea din comun. Va consemna acest fapt în raportul său personal, chiar dacă Anatoli era de părere că întîlnirea a fost pur întîmplătoare. Căci el. Grigori Troienko. era ferm convins că maşina pe care au întîlnit-o era una şi aceeaşi cu cea pe care au văzut-o lingă camionul polonez.

Şi avea perfectă, dreptate. Cel pe care i s-a părut că-l recunoaşte la volan era chiar părintele Kowal, Cît despre prelat, acesta a văzut camionul sovietic fără a-l recunoaşte însă. Se întorcea de la Roma, unde participase la o reuniune a misionarilor de origine poloneză, veniţi din toată lumea la invitaţia Papei. Se afla acum în 'drum spre casă. cu o oarecare întârziere din cauza grevei şoferilor, care îl blocase la ieşirea din Italia, în Elveţia, vrînd s-o ia pe scurtătură, ieşise de pe autostradă, lucru care în această ţară însemna de fapt lungirea drumului. Pe hartă totul părea mult mai aproape pe şosele mici, dar de-ndata ce ieşeai de pe autostrăzi făceai într-a-devăr mai puţini kilometri, însă cu viteza redusă cu o treime, mai ales iarna.

Părintele Kowal se scuzase faţă de ceilalţi doi preoţi pe care îi luase cu el în maşină — amîndoi erau polonezi ca şi el. unul locuind la Charleroi, celălalt la Namur — nu bănuia ca această călătorie să fie atît de lungă şi atît de puţin confortabilă, întîlnind imensa maşină sovietică, se întoarse spre pasageri : [x]

— E de-a dreptul uimitor numărul camioanelor ruseşti, poloneze, cehesti, româneşti, bulgare pe care le-am

înîîlnit in ultimele luni. Uite, un şofer polonez mi-a spus că ruşii trimit tone peste tone de turbă în Ţările de-Jos. Celelalte ţâri exportă mai ales maşini şi conserve, carne, pasări, în timp ce ei n-au nimic ele mîncare. E de neconceput.

Cei doi preoţi au dat aprobator clin cap. "Cu. un aer insinuant, coborînd instinctiv glasul, părintele Kowai adăugă :

— Eu personal sînt de părere că ţoale camioanele astea transportă altceva.

— De pildă ce ? întrebă unul dintre pasageri clin simplă politeţe, ca să întreţină conversaţia care-1 ţinea treaz pe şofer.

— Ei, de-aş şti ! Dar vă repet : sînt convins ca tot acest du-te-vino de camioane ascunde ceva. Precis ca un control serios, făcut în amănunţime, ar scoate la iveală multe surprize.

— Exagerezi. Şi-av asuma prea-' multe riscuri ser vind u-se de camioanele astea ca să transporte arme sau alte lucruri compromiţătoare. Sînt mult mai şmecheri şi...

— Dar pe turcul ăla care a îndrăznit să ridice mina asupra Sanctităţii Sale. ce îl aştepta ? se ambala părin tele Kowal într-atît incit era cît pe ce sa-şi ia mîinilo de pe volan.

—- Despre ce vorbeşti ? întrebă preotul din .Namur.

— Azi a ailat toată lumea. Se ştie cl^r că un camion bulgar îi aştepta pe Aii Agca la o sulă de metri de Piaţa Sfîntul Petru. Dacă n-ar fi fost arestai pe loc. "ar fi şters-o cu camionul si i. s-ar fi pierdut definitiv urma.

Dai- ca sa revin la ce spuneam, constat, *eu* care străbat adesea Europa, că smt' din ce în ce mai numeroase camioanele astea blestemate. Acum trci-pntru ani cu sigu ranţă că erau mai puţine.

— Poate că ai dreptate, declară pe un ton împaci ui- •tor preotul" aşeza t pe bancheta din spate, adăugind că. fără-ndoială una din consecinţele coexistenţei era dezvol tarea comerţului. Şi apoi, ţările din Est trebuie să facă mai mult comerţ pentru a-şi plăti datoriile.

— Comerţ, comerţ, bombăni părintele Kowal. tare-aş vrea să arunc o privire în maşinile astea. Doar o dală. -Şi smt convins că ciudat ar mai. arăta comerţul ăsta aî vostru.

Peste trei săptămîni trobuia <*â* se ducă ia Munchen, invitat de redacţia poloneză de la ..Radio Europa Liberă", ca să vorbească despre polonezii din Olanda. Părintele Kowal îşi spuse ca va ridica problema camioanelor. La Miinchen, precis că se ştiu mal multe în legătură cu asta.

— Domnule inspector, singurul lucru de care sînt absolut sigur în acest accident e ca cei doi conducători sînt Cit se poate de morţi. Cît despre restul... — poliţistul Care. răspundea Ia întrebările superiorului său făcu un gest evaziv cu amîndouă mîinile.

Potrivit puţinilor martori — ciocnirea celor două automobile produeîndu-se în plină noapte erau puţini aceia care să fi văzut şi mai ales să fi înţeles ce s-a petrecut în cîteva secunde ~~, Citroenul 2 CV mergea liniştit (acul vitezometrului rămăsese -blocat între 80 şi 90 km la oră, ceea ce corespundea cu depoziţiile) pe banda din dreapta a autostrăzii ce lega Arnhem de Utrecht. Era o noapte senină şi în ciuda ploii care căzuse spre prînz, drumul era complet uscat, în consecinţă, nu putea fi vorba de acvaplanare sau derapaj. Şi totuşi, maşina a trecut brusc pe cealaltă bandă fără să semnalizeze.

Conducătorul a observat oare sau i s-a părut 'Că vede vrf.im obstacol — un animal, de pilda ? Sau a fost.victima unei iluzii optice ? în plină noapte, acest lucru se întîmplă mai frecvent decît ne închipuim, mai ales atunci c^nd farurile unui camion ce vine din sens invers proiectează umbre pe care creierul obosit al Conducătorului nu mai reuşeşte să le decodifice repede şi logic, „în-sfîrşit, nu este exclus — continuă poliţistul încetinind debitul relatării pentru a-i permite inspectorului în civil să noteze ce i se spune — ca şoferul maşinii 2. CV care a luat-o brusc

razna să *ti* adormit pur şi- simplu la volan-." *Insă.* era categoric exclus că s-ar fi aflai sub influenţa: alcoolului.

Atunci- ce s-a petrecut de fapt *T* Trebuiau să răspundă la această întrebare cit mai-exact-cir putinţă, pe de- o parte din pricina eventualelor răspunderi civile, pe de altă parte pentru a'oferi elemente noi dosarului, din păcate destul de voluminos deja,- al acei deniei or inexplicabile şi care. reconstituite,, ar putea fi pe viitor evitate. în afară de poliţie, mar. multe instituţii se interesau îndeaproape de această' problemă, printre ele numărindu-se organizaţii profesionale din transporturi-, cluburi automobilistice, pînă şi constructorii de maşini.

— Pentru moment nu dispunem clecît de cele doua epave, de depoziţiile puţinilor martori care, după cum
vă spuneam, n-au văzut mare lucru, de o autopsie a con ducătorului considerat vinovat şi aşteptăm ca supravie ţuitorul din ambulanţă să fie în stare. să răspundă la
întrebările noastre pentru a ne face o. idee mai precisă asupra desfăşurării accidentului. Dacă. vă interesează,
domnule inspector, vă pot face un rezumat de ansamblu. La acesta veţi putea adăuga apoi rezultatele anchetei
efectuate în Germania, între altele şi- cu personalul
restaurantului de pe autostradă unde a luat ultima masă preotul, adică şoferul maşinii 2 CV.

— Oricum, spuneţi-mi ce ştiţi. Asta îmi va permite
să-mi fac o idee.

— De acord, domnule inspector. Aşadar, după cum
ştiţi deja, spre ora două noaptea, maşina 2 CV a trecut .brusc pe cealaltă bandă. N-a rămas pe banda din stingă, ci a deviat spre mijlocul şoselei. Acolo, s-a izbit de balustrada- de pe_ axul central şi. probabil ca urmare a impactului, i s-au stins farurile. E un detaliu important deoarece tocmai din cauza stingerii luminilor, atît din faţă cît şi din spate, camioneta care venea din spate nu ă văzut nimic, cu' atît mai puţin cu cît totul se petrecea în mijlocul unei curbe spre stingă. După ce a izbit balustrada. ,.broscuţa" a aterizat pe banda din. stingă a şoselei, aproape în botul camionetei, în ciuda frînei — am analizat urmele — şocul a proiectat din nou maşinuţa spre balustrada de pe mijlocul autostrăzii.

Poliţistul scoase un pachet cu ţigări, i-! întinse inspectorului care refuză printr-un gest, îşi căută chibriturile. şL după ce trase un prim fum. îşi reluă povestirea, aruncI n d din cm d în cînd o privire pe carnetul său.

— în clipa aceea totul s-ar ii putut termina relativ bine, fiindcă îu mod normal maşina ar fi trebuit să se oprească lingă obstacol. Numai că, întâmplarea sau mai degrabă ghinionul a vru l ca în locul acela balustrada să fie întreruptă, acolo fiind un lei de trecere ce uneşte cele două sensuri ale autostrăzii. Nemaimtîînind nici un fel de obstacol, vehiculul s-a trezit faţă în faţă cu o ambulanţă al cărei şofer nici măcar n-a schiţai manevra clc a evita o prezenţă pe care n-o putea bănui si nici n-a văzut-o aprop.iindu-se.

Inspectorul se întoarse să se mai uite încă o dată la locul accidentului. Poliţistul în uniformă dădu din cap, ca şi cum ar fi vrut, prin acest gest. să comenteze gîn-durile superiorului sau.

-- Da, şefule, şocul a fost într-adevăr cumplit. Cei doi şoferi au. murit imediat, numai dacă cel din 2 CV nu o fi fost deja în stare de inconştienţă sau poate-mori, — un coleg a emis presupunerea c-ar fi putut fi -victima unui atac de cord. lucru pe care ni-l va spune autopsia. Dacă aşa stau lucrurile, asta ar explica totala lui lipsă de reacţie — n-am depistat urme pe care Ic-ar fi lăsat cauciucurile dacă ar fi frînat, aşa cum ar fi îost normal, în schimb, tînărul medic ce se afla în dreapta şoferului ambulanţei a fost proiectat la vreo douăzeci de metri.. O şansă rară =— şocul a deschis uşa glisantă, el nu-şi pusese centura de siguranţă şi-n dreptul lor nu rula nici o altă maşină.

Mai tirziu. rezultatele anchetei au demonstrat fără nici o umbră de îndoială că întreaga tragedie se datora comportamentului inexplicabil sau unui moment de slăbiciune al şoferului micuţului Citroen. Individul — un preot de origine poloneză ce locuia în Olanda — nu fusese victima nici unui atac de cord. lucru.pe care autopsia î-a dovedit în mod cert. Nu băuse nici alcool — lucru destul de neobişnuit pentru un polonez, după cum a remarcat unul din anchetatori luîndu-i gura pe dinainte.

Ancheta' a permis reconstituirea programului individului pe parcursul celor trei ore ce au precedat accidentul. Astfel, înainte de miezul nopţii, pe cînd-se afla încă în Germania, s-a oprit într-o parcare şi a comandat la barul-restaurant două sandvişuri mari. o prăjitură şi o calea mare. Chelneriţa îşi amintea că individul — deşi nu remarcase că era o faţă bisericească, nu haina face pe om-în ziua de azi — a cerut în. mod expres o cafea foarte tare. ca să n-adoarmă la volan : mai avea încă de condus cîteva ore bune. Era sigură că acesta nu ceruse nici bere. nici o altă băutură alcoolică.

Pentru- poliţie, totul era clar. In fond, era vorba de un banal accident: rutier, alo cărui cauze nu vor fi niciodată pe deplin elucidate şi întregul dosar avea să zacă, împreună cu altele, pe vecie probabil, sau cel puţin pînă într-o bună zi" cînd vor lua calea vreunei întreprinderi de reciclare a hîridei.

Ceea ce anchetatorii nu vor-şti niciodată, pe nici unul dintre ei neducîndu-1 gîndul la aşa ceva si nedispunînd de nici o depoziţie în acest sens.- deoarece „nimic nu a fost lăsat ia voia mtîmplării", este că-n momentul în care preotul a ieşit din maşină ca să se ducă la bar, un camion înmatriculat în România, al cărui carnet Assoroute arăta că transportă lăzi cu conserve, lăzi cu vin şi alte băuturi destinate aprovizionării cargourilor româneşti ancorate la Rottprdam. de la care trebuia, să preia citrice şi alte" mărfuri perisabile, că acest camion românesc de mare tonaj cloci, cave urmărise de multă vreme Citrocnul 2 CV, menţinînd viteza regulamentară de 90 km pe oră. s-a oprit chiar Ungă micuţul autoturism, in aşa fel incit să fie ca un paravan între acesta şi clădirea snackului.

Şoferul, după ce a coborî t din cabină ca să facă pipi 'iîngă una din roţile maşinii, a lăsat să-i cadă cîteva monezi pe care s-a apucat să le caute pe pipăite la lumina .Clacării unei brichete pe care vintul o stingea mereu. Aceasta licărire intermitentă a permis totuşi şoferului să depisteze sub micuţul Citroen ceva care îl interesa vădit mai mult decît monezile împrăştiate, pe care nici nu a mai încercat sa le adune. Cu foarfecă pe care a scos-o din jachetă a tăiat două elemente, pe orbeşte, ca ?i

cum s-ar fi antrenat de. multă- vreme să facâ asta pe un- întuneric beznă. După ee a şters cu. grijă foarfecă, a pus-o în lădiţ-a de sub- seaun şi .s-a instalat confortabil ca să fumeze liniştit o ţigară-.

A pornit din noii la drum la un sfert de oră după plecarea maşinii preotului, ru-lînd cu viteză destul de mică, ca şi cum se aştepta în orice clipă; să vadă pe şosea ceva care sa-1 oblige sa Mneze- brusc. A ajuns astfel !a locul accidentului, la vreo douăzeci de .minute după ce acesta avusese loc. Conform regulilor de circulaţie, a încetinit pentru a da de-nţeles că este gata să vină în ajutorul persoanelor aflate în pericol. Un bărbat, probabil un poliţist, i-a făcut semn, să meargă mai departe ca să nu blocheze circulaţia. Ceea ce a văzut i-a fost. suficient ca să-si dea seama că misiunea sa fusese încununată de un succes neîndoielnic. Avea sa afle mai multe mîine dimineaţă, citind ziarul local la micul dejun pe care-1 va lua în primul motel pe care-1 va găsi deschis, îşi putea permite acest lucru dată fiind prima pe care o- va încasa la întoarcera la Arad. unde se afla baza lui.

Cit despre rezultatele anchetei, nu-şi făcea nici cea mai mică grijă. Tntr-adevăr, era puţin probabil, ca o analiză, fie ea şi amănunţită, a maldărului de fiare pe care le-a văzut lucind pe cealaltă parte a autostrăzii, să scoată 1 a-iveală urmele lăsate de foarfecă sa. Mai rnult decît a Ut., pentru ca o astfel de" analiză, să fie efectuată de poliţie, ar trebui mai întîi ca aceasta să aibă îndoieli asupra originii accidentului. Numai dacă nu cumva ,.preotul" era un agent bine plasat în ierarhia serviciilor speciale... Românul se gîndi însă că nu putea fi vorba de aşa ceva. în acest caz, „colegul" ar fi avut dreptul la o maşină cu mult mai bună. Şi clacă era un preot adevărat, care lucra numai ca amator pentru partea adversă ? Puţin îi păsa. El îşi făcuse datoria ireproşabil.

Concluziile lipsite de orice valoare a anchetei asupra accidentului şi rezultatul cercetărilor efectuate de laboratoarele uzinei producătoare a maşinii „vinovate" au ajuns pe biroul angajatului Assoroute care se ocupa printre altele şi de accidentele rutiere şi redacta, în fiecare trimestru, un fel de raport care se trimitea organizaţiilor naţionale membre ale Asociaţiei. Lucrătorul a. aruncat o-

privire-distrată pe documente-şi pe 1'ol-qgraCii, totul baltă cînd şi-a dat seama -că era vorba -de "-un 2 C¥, care oricum avea să dispară, deoarece fabricantul tocmai luase hotărîrea să înceteze producerea ei.

în timp ce-şi turna lapte In cafea, individul se întreba. dacă există cineva în E-uropa care să citească rapoartele lui privind accidentele. Şi totuşi el --ştia c-ar fi putut îl utile fiindcă prezentau anumite situaţii cu care se puteau confrunta şoferii de pe camioanele de .mare tonaj. Nu. cu siguranţă că nimeni nu citea conştiincios aceste texte 'aride. Pîn-ă şi 'van Meer, care semna bunul de tipar al publicaţiei trimestriale, nu arunca decît o privire superficială asupra ei. 'acordîndiH deplină încredere colaboratorului său.

în acea *zi.* olandezul nici măcar nu. şi-a dat osteneala să se uite'la ce-i -dăduse Therese, secretara, să -semneze. Avea cu totul altceva în minte. Imediat după ct; ea ,a ieşit din cabinetul lui, s-a cufundat din nou în articolul pe care-1 citea pentru a doua -oară şi pe care tocmai îl publicase ..La" Gazette du Lernarr'. Dimineaţa, dcsc'hizînd ziarul în timp ce lua mi cui dejun *in* bucătărie — lucru p,e care Ilona nu-! îngădmse niciodată, -ea care-i pregătea grijulie pîinea prăjită şi cafeaua în spaţioasa -sufragerie, astăzi aproape deloc 'folosită — remarcase de-Tidată arti--colul — care anunţa că este primul dintr-o întreaga; serie — despre „spionii din Est în organizaţiile internaţionale". Autoarea, o ziaristă a cărei faimă depăşise cu mult graniţele Genevei, cita numeroase exemple -de organisme subordonate Naţiunilor Unite în care lucrau .'.funcţionari" veniţi clin Est. ce aveau dreptul la imunitate diplomatică şi despre care se ştia că se interesează înainte de toate de chestiuni politice, neavînd nimic de~a face cu activităţile pentru care se aflau acolo în mod oficial, 'de diverse persoane pe care le puteau frecventa, de probleme militare, într-un cuv5.iit'. se ocupau de orice numai de-nimica pentru care fuseseră angajaţi -nu. în plus. ei erau de cele mai multe ori remuneraţi chiar de către statele împotriva cărora acţionau, dat fiind că, în general, ţările occidentale erau cele care suportau cea mai m ar a parte a cotizaţiilor.

In afară de cazurile cînd vreun flagrant delict provoca un scanda], cînd Elveţia şi neutralitatea ci'"sau un cetăţean elveţian cădeau victima activităţilor unui funcţionar străin, autorităţile locale nu intervencau niciodată. Ceea ce nu însemna însă că serviciile politice a3c poliţiei sau cele de contraspionaj nu erau la curent cu nimic, în general; ele ştiau perfect ce era cu-adevărat fiecare dintre aceşti străini si ce interese avea. *V săi* Meer, care trăia la Geneva de atîta vreme, era convins- că ziarista îşi redactase textul pe baza unor informaţii şi sugestii provenind direct de la serviciile competente ale Confederaţiei.

Dorea însă să fie cu inima împăcată. La redacţie i s-a spus că autoarea articolului este absentă.

— E pe teren. Vă putem fi de foîos cu ceva ?

— La iclefon Caii van Meer. secretarul general a]
Assoroutc. Aş dori să vorbesc cu redactorul şef.

— Eu sînt -

— Perfect, în articolul colaboratoarei dumneavoas
tră referitor Ia prezenţa unor persoane indezirabile în
cadrul marilor organisme internaţionale cu sediul la
Geneva, e menţionată printre altele şi Asociaţia noastră. Asta înseamnă, oare, că dispuneţi de informaţii sigure
ce dovedesc că la noi, la Assoroute, am avea unul sau mai- mulţi spioni veniţi din Est ? Van Meer îşi termină fraza irnprimîndu-i o notă ironică.

— Nu încape nici o îndoiala, domnule van Meer, Dacă ani scris acest lucru, înseamnă ca sînteni siguri ş4 că avem dovezi, îi răspunse cu o răceală ironică.

— La Assoroute ? insistă van Meer.

— La dumneavoastră şi în multe alte organizaţii de' acelaşi gen.

Caii van Meer păstră cîtcva clipe de linişte ca să reflecteze şi reluă convorbirea în momentul in care interlocutorul său se întreba dacă nu cumva se'intrerup-sese legătura sau dacă domnul de la celălalt capăt ai firului- na închisese,

— Consider, domnule...

— Richard, Jacques Richard.

— Cred, domnule Richard. că -ar .fi indicat, să ne
înlîlnim. Date fiind evenimentele, ar fi probabil mai

bine ca ou să viii la dumneavoastră. Mîiiie **dimineaţă,** de pildă. ?

— .Să vedem... Mii ne dimineaţă, între zece şi unspre zece. Ştiţi adresa redacţiei ?

în timp ce se-ndrepta spre Piaţa Circului, singurul loc din apropierea redacţiei unde spera să găsească des tul de uşor un loc de parcare, van Meei' se întreba dacă ..La Gazette du Leman[1]' dispune de nume concrete sau numai de simple informaţii de ordin general. Intenţiona să pună In mod deschis problema/ştiind de la bun început că s-ar putea ca răspunsul să fie departe de a-1 satisface. Un ziar nu-şi divulga niciodată sursele, ştia asta. şi rnai ştia că atunci cînd informaţiile de care dispune un zia rist nu sîr.t cine ştie ce. acestuia îi place să dea dejriţeles că ştie. mai mult deci t ceea ce s-a publicat, în drum spre ..La Gazette". secretarul- Assorouto spera să-1 întîlnească singur pe patronul ziarului; ca să poată adulmeca atmos fera, să încerce să-şi dea seama dacă tipii ăştia "care scormoneau rahatul îl -vizau şi pe el. . .

Intrînd în cabinetul redactorului .şef, van Meer fit surprins să vadă o femeie instalată într-unul din fotoliile din faţa biroului patronului ziarului.

— Aveţi mare noroc, domnule van Meer.. Colabora toarea noastră, autoarea ciclului care vă interesează, toc mai s-a întors de pe teren şi mi-am permis s-o rog sa ia parte la întrevederea noastră, îi va fi mai uşor decît mie să răspundă la întrebările care vă interesează.

Van Mecr strînse mai întîi muia femeii — un obicei pe care i-1 insultase Hon a — apoi dădu mina cu bărbatul, mult prea tînăr după părerea olandezului ca să conducă un ziar atît de serios.

— Voi intra direct în subiect. Trebuie sa vă daţi seama, doamnă, că publicînd o informaţie, care presupun că are acoperire, despre.Assoroutc. în care afirmaţi cu certituH.inf: că la. noi .există un agent de informaţii ce lucrează pentru cei din Est, ne puneţi într-o situaţie dificilă şi. cc-i şi.mai importării., ne obligaţi să luăm ho-tărMle ce se impun.

— Exact. Şi nu vă ascund că tocmai ăsta e unul din. scopurile pe care şi le propune articolul meu.

— în acest caz, ar Ti trebuit să fiţi mai precisă în
ce priveşte acuzaţiile pe care Ic aduceţi la adresa asociaţiei Assoroute..

— Nu e vorba numai de Assoroute. Eu încerc sa
demonstrez că anumite organieatii internaţionale; sub pre textul că angajează experţi, îşi deschid porţile unor per soane despre care avem toate motivele să credem că nu au altă specialitate clecît aceea de a culege informaţii ce depăşesc cadrul activităţilor pentru care au fost angajate.

— Doamnă, la Assoroute nu avem deci t adevăraţi
experţi. Garantez pentru ei şi chiar nu văd...

— Aşa este. îl întrerupse ziarista, îr-tr-adcvăr. con
form informaţiilor mele. Assoroute nu are în slujba sa
deoit persoane specializate în probleme de transport
rutier. Dar asta nu exclude, faptul că. printre ele, una
sau ni ai multe persoane s-ar putea să facă ore, să le zicem „suplimentare".

— Să admitem, doamnă. Iiisă în articolul dumncavoas^ tră~ nu prezentaţi nici o dovadă, nici un nume. nici-măcar iniţialele, ceea ce face ca bănuielile să planeze asupra
tuturor. Şi. veţi fi de acord cu mine, nu-mi uşurează
sarcina dacă voi fi nevoit să întreprind o acţiune de
epurare.

— Vă înţeleg, domnule van Meer. interveni redactorul şef care pi na în acest moment tăcuse, dai[1] nu putem
adăuga nimic, cel puţin pentru moment. Scopul nostru, dupăscum aţi aflat, este să atragem atenţia, să facem în aşa f el încît organizaţiile internaţionale care şi-au stabilit sediul aici, la Geneva, să-şi revizuiască dosarele perso nalului angajat. Cred că dumneavoastră, în fine, că
aceste organizaţii vor avea unele surprize.

După cîteva clipe de reflecţie van Meer se hotărî să împingă" mai departe tentativa sa ca să aibă posibili-tatea să-şi facă o idee despre ce se ştia de fapt la redacţie.

— Trebuie să înţelegeţi, doamnă, că avem funcţionari cam din toate ţările. deoarece-.Assoroute este o organizaţie

internaţionala ce "include tot continentul. Prin forţa lucrurilor, avem deci şi..experţi veniţi din partea răsăriteană a acestuia,

— Nu asta-i problema, domnule van Meer. Potrivit informaţiilor de care dispun, anumite documente purtmd ştampila „eonlidenţ.ial", care n-ar fi trebuit prin urmare să iasă niciodată din birourile dumneavoastră, circulă aproape pretutindeni. Am văzut cu ochii mei cîteva din aceste documente — menţionez că ceea ce conţineau mie nu-mi spunea absolut nimic —, sub formă de foto copii, care au fost reperate la mai bine de o mie de kilo metri laj?s! de Geneva. Şi vă pot asigura că nu" e vorba în nici un caz de dovezi „fabricate!' pentru nevoile vreu nei cauze care-mi este complet străină. —

— Cine vi le-a arătat [7] întrebă van Meer.

— Nu pot răspunde la această întrebare. Trebuie să mă credeţi pe cuv-înt, adăugă femeia zîmbind. întorcîndu-se spre redactorul şef care-şi manifestase intenţia de a adăuga ceva.

•—- -Domnule van Meer. ştiţi că ziarul nostru ni3 e unul oarecare. Ceea ce publicam este întotdeauna demn de încredere, verificat pin a în pînzele. albe. Dar. credeţi-ne, nu avem intenţia ca prin acest ciclu să iniţiem o vînă-toare de vrăjitoare. Pur şi simplu atragem atenţia cititorilor noştri asupra fenomenelor pe care le considerăm || periculoase. Mă înţelegeţi ?

II Caii van Meer înţelegea perfect. Avea acum convingeţi rea că dovezile.de care se pare că-dispune într-adevăr tînăra ziaristă şi în special cei care dăduseră informaţii vizau activităţile lui Celinski, întreprinse la ordinele lui Jânos ; otreapă aia • de Jânos care trăgea sforile la Budapesta, exact la o mie de kilometri la est de Geneva. Pare-se că nu el. Cari van Meer. se afla în colimatorul serviciilor de informaţii, care, lucru limpede, îi furnizaseră date ziaristei. El nu transmisese nimic. Pînă acum nu făcuse altceva decît să-i dea lui Celinski cîteva amănunte şi. prin pasivitatea lui de las, îi facilitase misiu-• nea. Nimic mai mult.

Clar că polonezul era cel care transmitea documentele confidenţiale, documente pe care Assoroute le primea

de la ministerele transporturilor din ţările occidentale şi care nu erau destinate decît conducerii Asociaţiei, aflată din totdeauna în mîinile reprezentanţilor din Apus, ^Cînd ceilalţi membri ai executivului vor citi articolul ?i vor reflecta asupra sensului acestuia, eu siguranţă vor ajunge la concluzia că numai Celinski putea fi celebra cîrtiţâ, Vor înţelege de ce reprezentanţii din Est nu au prolestat împotriva prezenţei lui la Assoroute, deşi poniru personalul-puţin numeros al organizaţiei tipul trecea drept transfug, în fine, vor găsi explicaţia faptului că în. ultimele reuniuni de lucru alo Asociaţiei delegaţii ţăriJor clin Est. au venit perfect pregătiţi, deoarece erau informaţi dinainte asupra iniţiativelor conducerii, reuşind chiar să anihileze propunerile ce li se păreau defavorabile.

Secretarul Assordute se întoarse la birou puţin mai liniştit decît fusese de dimineaţă, îşi dădea seama că mai devreme sau mai tîrziu acuzaţiile formulate în articol aveau să dea naştere la o anchetă internă. Şi atunci va fi compromis. Cu toate acestea, mai putea încă face r:eva. Dar. mai înţîi, trebuia să acţioneze în aşa fel încît ceilalţi membri ai conducerii ..să nu ceară publicarea unui răspuns la acest articol. Le .va spune, că a avut o întrevedere cu. -directorul ziarului cît şi cu autoarea articolului şi ca aceştia sînt gata să-şi ceară -scuze, decla-rînd că exemplul organizaţiei Assoroute a. fost dat la întîmplare, -fără verificări prealabile. Van Meer era sigur că au să-1 creadă, întotdeauna au avut încredere în el. Va cîştiga astfel puţin timp. Dar fapt este ca articolul constituia un avertisment mai mult decît serios...

Nici la reprezentanţa sovietică de pe lingă Naţiunile Unite la Geneva, această a doua ambasadă în Elveţia după cea de la Berna, articolul din „La Gazette du Leman^ nu a trecut neobservat. Funcţionarul care în fiecare dimineaţă pregătea o revistă a presei locale pentru şeful dejeg'aţiei cît si pentru ambasada de la Berna primise ordin să traducă integral tot ciclul de-articole. Aşa se-ntîmpla de fiecare dată cînd un ziar publica ceva- ce viza direct Moscova şi politica sa.

Funcţionarului i s-a cerut să anexeze şi copiile -textelor pe care le scosese din presa locală în timpul afacerii cu „camionul diplomatic". Moscova solicitase acest lucru printr-o depeşă cifrată şi la reprezentanţă se tot întrebau de ce, căci nu vedeau ce legătură ar putea fi între seria de articole din „La Gazette" şi povestea aceea cu camionul, care, în vara trecută, apăruse pe prima pagină a ziarelor elveţiene şi stîrnise un fel de admiraţie printre vecinii micuţei Elveţii ce îndrăznise să ţină piept marii Rusii.

t'll

ijj

VALIZA

Baza filialei moscovite a SOVTRANSAVTO era divizată în două părţi distincte, despărţite una de alta prin-tr-un zid înalt de cîţiva metri, ce reprezenta o barieră îndeajuns de mare împotriva eventualelor priviri indiscrete. Partea „interzisă" a garajelor, la care nu aveau acces decît cei care dispuneau de un permis special, ce se reînnoia în fiecare lună. dădea totuşi impresia că. funcţionează ca oricare altă întreprindere de transport. cu magazii la care camioanele de mare tonaj şi remorcile lor vin să încarce şi să descarce mărfurile cele mai diverse.

Cei care erau de-ai casei ştiau că depozitele garajului special nu depind de directorul bazei, un individ care datora acest post mai degrabă unui unchi suspus decît capacităţilor saîe. Toată lumea ştia că se ţinea de afaceri cu mafia pieţei negre, căreia îi revindea lăzi întregi de produse ce nu se găseau pe piaţă. Nimeni nu încerca să-1 pună la punct, pentru că toţi erau prinşi în horă. Ceea ce se revindea pe piaţă în afara circuitelor oficiale provenea din marja de pierderi stabilită pentru fiecare transport — şoferii îşi luau partea lor, directorul se ocupa de rest.

Şeful celuilalt sector aî bazei, militarizat, aşadar secret, n-avea nimic comun cu omologul său, cu care de altfel nu avea aproape nici un contact. Acolo nu existau „matra-pazîîcuri". poate pur şi simplu din pricină că mărfurile **qe** se aflau în tranzit nu puteau fi revîndute. Directorul

părţii interzise se deosebea si prin aspectul exterior — pe cit de şlampăt era primul, pe atît de îngrijit se îmbrăca acesta,'lucru cu atît mai surprinzător pentru urs ofiţer, care, după cum se-ntîmplă "în general, de-ndată ce^ lasă deoparte uniforma pare foarte stîngaci în ţinută civilă, în ciuda a ceea ce credeau unii, directorul numărul doi' al bazei nu fusese -niciodată demobilizat şi nici pus acolo ca să-şi poată rotunji pensia. Se afla în acest post de încredere în serviciu comandat. Mai mult, el nu era un militar în sensul obişnuit al cuvîntului. în ciuda gradului său de colonel, ci ofiţer superior în serviciile speciale.

în biroul său perfect izolat fonic 1-a întîlnit pentru prima dată Grimov pe Evgheni Dai ev, pe .care şeful i 1-a prezentat drept un tovarăş de la Ministerul Afacerilor Externe, ce se ocupa de serviciul de curier diplomatic. Lui Grimov i se întîmplase să transporte saci destinaţi vreunei legaţii sau vreunui consulat aflate pe traseul său-, dar în general era vorba de scrisori personale — cel puţin aşa i se spunea — pentru personalul puţin, numeros al acelor posturi. Prezenta lui Dalev în biroul şefului însemna că de data asta trebuia să fie vorba de plicuri ni ai importante, S-a prezentat la şef de-ndatâ ce a primit convocarea si ordinul de misiune ce menţiona doar că voiajul va dura zece zile. fără nici o indicaţie asupra destinaţiei. Anatoli nici măcar nu şi-a manifestat mirarea în legătură cu această evidentă lipsă de încredere. Cunoş-. tea prea bine regulile şi ştia că ia ..centrală" nu se lăsa nimic la voia întîmplării.

L-a plăcut pe Dalev de la prima vedere. Era un bărbat cam de vîrsta lui şi care. deşi probabil că îi era superior în grad — asta se deducea din faptul că Anatoli urma să fie sub ordinele lui, lucru pe care şeful său 1-a .menţionat în treacăt — nu lăsa deloc impresia că ar face din asta o chestiune primordială ori că i-ar acorda o importanţă oarecare, ceea ce între ofiţerii activi cu experienţă se simte încă de la primul contact.

— Sînt foarte încîntat să fac acest drum cu tine. Dalev îi strînse călduros mîiia şi-1 tutui de parcă s-ar fi cunoscut de cînd lumea.

De fapt, Grimov a avut impresia că-1 mai întilnise deja, poate-c a ocazia unor cursuri de perfecţionare sau

a vreunui stagiu de reciclare din cele pe care le efectuau ofiţerii din serviciile speciale ca să se iniţieze cu armele sau materialele de tip nou. Dalev însă nu făcu nici o re-. marcă în acest sens, ceea ce putea să-nsemne fie că este un tip foarte discret fie.că, într-adevăr, nu se întîlnîseră niciodată.

Directorul bazei le-a înmînat documentele necesare călătoriei, pe care le-a scos din fişetul deschis ce trona în. spatele biroului său, şi le-a spus să se ducă într-unuî din depozite pentru a asista la încărcarea camionului.

— Tolia, tovarăşul Dalev răspunde de conţinut iar
tu te ocupi de bunul mers al lucrurilor şi, ca de obicei, sint convins că totul va ajunge cu bine la destinaţie.

Acel „ca de obicei" al directorului 1-a flatat pe Ana-toii. Asta însemna că mai aveau încă încredere în capacităţile lui. De fapt, nici nu exista vreun motiv să fie altfel. Asta însemna şi că încărcătura, a cărei responsabilitate o va avea de acum înainte, trebuia să fie ceva foarte special, într-adevăr, rareori însoţeau o încărcătură obişnuită doi ofiţeri superiori, în general, Grimov avea ca tovarăş de drum un ajutor mai tînăr şi inferior în grad, el fiind cel care ştia totul despre caracterul încărcăturii şi traseul ce trebuia urmat, în timp ce asistentul său nu avea *uit* rol decît să ia volanul camionului atunci cînd şeful, obosit, *îi* ordona s-o facă,

— Mergem la Berna, în Elveţia, şi cum eu nu conduc, cel puţin nu acest gen de mastodont, vom merge încet, ne vom odihni de cîte ori vei simţi nevoia, spuse Dalev, adăugind : avem tot timpul la dispoziţie ; de fapt, nu
ne aşteaptă nimeni. -

Grimov dădu aprobator din cap, gîndindu-se că o astfel de călătorie reprezenta visul tuturor şoferilor de la bază. cea adevărată şi cea .„specială", căci fiecare zi petrecută la volan umfla în mod substanţial notele de cheltuieli.

— Tovarăşe..„

— Poţi să-mi spui Jenia, iar eu îţi voi spune Tolia, e-n regulă ? spuse Dalev pe un ton mai mult afirmativ decît interogativ,

Grimov- nu avea nimic împotriva acestei familiarităţi. Ea făcea ca o călătorie lungă şi mai degrabă plictisitoare să devină mai destinsă, ba chiar agreabilă."

Cei doi bărbaţi au ajuns la depozit după ce au traversat aproape toată baza. Era cald. o atmosferă apăsătoare, şi imensele porţi glisante ale depozitelor prin faţa cărora treceau stăteau larg deschise. Se vedeau muncitori, mulţi goi pînă la brîu, încărcînd lăzi metalice sau din lemn, sau străduindu-se să aşeze ţevi de diverse diametre a căror stivuire era dificilă din pricina lungimilor diferite,,

— Hei, Jenia !

Un individ care supraveghea o încărcătură mai dificilă i-a văzut trecînd şi 1-a interpelat pe Evgheni, cu care se pare că se cunoştea de mult.

Dalev s-a întors şi apoi s-a îndreptat spre individul pe care Grimov nu-1 cunoştea. Celălalt i-a oferit prietenului său o ţigară — o ţigară americană, Anatoli recunoscuse ambalajul — şi a început o discuţie susţinută de gesturi care-1 făceau pe Evgheni să rîdă. Grimov a rămas mai la o parte, observînd eforturile unei întregi echipe care încerca să aşeze o impunătoare maşină-unealtă în mijlocul platformei camionului, plină deja cu saci de plastic. Dar ceea ce 1-a surprins cel mai mult nu a fost atit maniera de lucru- a echipei •— simţea nevoia să le spună că precis le-ar.,fi mai uşor dacă ar descărca Fricii şi i-ar pune la- loc după ce introduc maşina — ci faptul că maşina-unealtă respectivă era un model care nu mai exista în ateliere. De trei ori mai mare şi mai masivă decit maşinile actuale, cu siguranţă că i-ar fi stat bine în orice muzeu al tehnicii. Unde o trimiteau şi de ce o puneau între saci ca şi cum ar fi vrut sa o ascundă ? Unul din saci a plesnit şi Grimov şi-a dat seama că era plin , cu turbă.

Nu a mai avut timp să vadă urmarea operaţiunii. Dalev îî chema, după ce se despărţise de tovarăşul său printr-o cordială strîngere de mînă-,

— îl cunoşti pe Piotr ?" îl întrebă Dalev. Nu ? E
un fip straşnic. Am lucrat împreună. Pleacă în Franţa, îa Brest, daca am înţeles bine. S-ar putea să-1 întîlnim pe drum.

— Ce încărcătură ciudată are. Mă întreb cine ar putea să vrea să cumpere piesa asta de "muzeu.

Dalev îi aruncă o privire lui G-rimov, ca şi. cum s-ar fi întrebat dacă însoţitorul său glumeşte sau chiar crede că masina-unealtă e destinată unui cumpărător. Ajunşi în faţa camionului lor. cei doi bărbaţi s-au apucat să-1 verifice cu minuţiozitatea unui bun lucrător care ştie că de calitatea muncii sale depinde fiabilitatea utilajului.

'— Tolia. verifică bine pneurile ! Ani cerut să fie toate noi, marca Michelin sau Piereili. în cel mai rău caz Uniroyal, produse de polonezi pentru noi. Dar nu de-ale noastre. Sînt de-a dreptul groaznice. E exclus să fim. obligaţi să ne. oprim în drum. din cauza unei surprize neplăcute.

Grimov se caţără în cabină ca să ia carnetul de bord şi să verifice ce trecuseră în el cei de la garaj ca lucrări efectuate pentru camion. Schimbarea cauciucurilor figura într.-adevăr şi a mai făcut încă o dată înconjurul camionului ca să constate ca erau toate noi şi că numerele corespundeau cu cele menţionate în carnet. Era o precauţie indispensabilă, deoarece i se mai întîmplase să aibă un camion cu cauciucuri recondiţionate — îşi dăduse seama numai după ce făcuse pană — cele bune fiind probabil vindute la negru. După încă o inspecţie a sistemului de frînare. şi a motorului, se duse să-i spună lui Dalev că totul este în ordine. Jenia, ocupat cu verificarea -încărcăturii camionului şi a remorcii, aprobă şi îi spuse că şi aici totul merge uns.

Pînă şi lui Ana toii. care-.mai văzuse multe, încărcătura asta îi stîrni uimire. Fiecare ladă. fiecare cutie, fiecare ambalaj erau diferite unele de altele. Imposibil de aşezat în camion potrivit logicii dimensiunilor. Trebuiau stivuite, împinse, apăsate pentru a le echilibra în aşa

fel încît să ocupe cît mai puţin spaţiu. Şi Grimov îşi dădu seama că totul trebuia făcut manual, că uneori era imposibil să se pună pacheţel^ mai mari la bază pentru a le acoperi cu lăzi ce. lăsau impresia că sînt mai uşoare — volumul nu părea să aibă nimic comun cu greutatea. O cutie aparent mai uşoară decît o ladă mult mai voluminoasa trebuia cu toate acestea să fie aşezata dedesubt, căci altfel s-ar fi rupt sub greutatea conţinutului. Ce-l intrigă şi mai mult pe şoferul expediţiei e că toate ambalajele erau sigilate cu stema Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste. Benzi metalice, sfori, sfericele înconjurau coietele în aşa fel încît cele două extremităţi să se încrucişeze şi să fie acoperite cu pecetea de ceară roşie. Pe anumite lăzi se vedea inscripţia certificînd faptul că expeditorul, e Ministerul Afacerilor Externe. Şi pentru ca să nu existe nici un dubiu în legătură cu caracterul lor, aveau şi literele CD. „Ciudate valize diplomatice", gîndî Griniov în timp ce privea strădaniile muncitorilor care stivuiau ultimele pachete, înainte de sigilarea camionului de către vameş care, *in* aşteptare, discuta cu Dalev.

Au mai rămas la bază încă două ore bune şi Grimov a văzut defilînd vreo şase camioane ce porneau care spre Neapole. care spre. Saint-Nazaire, Essen sau Bordeaux. Cînd totul s-a terminat.în cele din urmă, Dalev a cerut ca poarta depozitului ..lor" să fie încuiată cu lacăt şi chiar sigilată de un reprezentant al serviciului de "pază. După care 1-a invitat pe Anatoli să cineze într-un restaurant gruzin la care Jenia zicea că are uşile deschise, lucru ce s-a dovedit exact de îndată ce a oferit portarului o bancnotă de un dolar.

— Nu stăm prea tîrziu. căci mîine .dimineaţă plecăm devreme. Prima etapă — Orşa, O să petrecem noaptea în cazărmile .poliţiei militare. Camionul va fi în siguranţă. A doua zi, fără să ne grăbim, vom ajunge la Grodno, Sîntem aşteptaţi de grăniceri. Traversăm Polonia dintr-un foc. oprindu-ne numai cît să facem pipi şi să bem un ceai bun,

— Ştiu un restaurant particular bun între Poznari
şi frontiera germană, spuse Grimov, adăugind : de data asta eşti invitatul meu.

— Exclus. Nici o oprire'în Polonia fără certitudinea de a avea camionul sub ochi şi la-ndemînă. Camionul cu totul, reteză scurt Dalev propunerea şoferului său.

—- Mereu aceeaşi încredere în tovarăşii din „ţara "soră", spuse Anatoli ironic.

— Mai mult ca niciodată. Generalul lor n-are decît să .spună ce vrea el despre succesul normalizării, eu însă n-£m nici o încredere. Numai în Germania ne vom putea edihni.

— Pentru că acolo ai încredere în tovarăşii prusaci ?

— Glumeşti, Tolia. în ziua de azi ne-ndrăgesc la fel de mult ca şi polonezii. Nu. ne oprim la Burg. lîngă Magdeburg. la cîţiva kilometri de Marienborn. îl cunosc pe comandantul unităţii noastre care este staţionată acolo. Şi *el* ne aşteaptă.

Prima parte a periplului s-a desfăşurat conform planului stabilit'de Dalev. Pretutindeni erau aşteptaţi şi primiţi cordial de ofiţeri care, fără a şti cu exactitate ce transporta camionul păreau a fi conştienţi de importanţa expediţiei. Probabil din pricină că era condusă de Dalev, ale cărui rang şi calitate păreau că le cunosc.

Cei doi bărbaţi au avut vreme să se cunoască pe îndelete. De-a lungul cîmpiilor monotone ale Poloniei, ca să treacă timpul mai uşor, şi-au spus întîi cîteva bancuri, după care Anatoli îndrăzni sa abordeze problema încărcăturii lor. Probabil din pricină că se apropiau de Occident şi nu-i plăcea să nu ştie ce transportă în urma lui. Carnetul Assoroute era în regulă, cc-i drept iar în caz că li se puneau întrebări Dalev trebuia să răspundă, între altele pentru că ştia nemţeşte. Cu toate acestea, Grimov voia să ştie ce ascund cuvintele'înscrise pe carnet : „colete diplomatice". Evident că din .curiozitate, dar şi pentru a-şi eres o motivaţie.

'— Anatoli, începu pe un ton aproape oficial Dalev, n-ar trebui să-ţi răspund la întrebare. Ţi-aş putea spune că nici eu nu sînt la curent cu nimic. Ajunge să ştii că sînt colete diplomatice la care nu pot avea acces vameşii Dar ceea ce îţi pot spune, dragă Tolia, e că datorită mie eşti acoperit cum n-ai mai fost niciodată pîiiă acum.

Grânov îl fixă o secundă cu privirea pe vecinul său[s] întrebîndu-se ce vrea să spună cu asta. încărcătura era chiar atît de periculoasă ?

— Nu uita, Tolia, că eu călătoresc cu tine în calitate de curier. Sînt imun datorită paşaportului diplomatic. După cîteva momente de tăcere, Dalev adăugă : imun, dar de. fapt destul de vulnerabil, deoarece în caz că vom fi prinşi, repercusiunile sînt în general mai grave şi neplăcute
pentru cei ca mine. Mai ales la întoarcere.

Neprimind un răspuns direct la întrebare, Grimov se gîndi că e preferabil să treacă la alt subiect, să vorbească despre munca curierilor, de pildă. După reacţia sa, ai fi crezut că Dalev nu aştepta decît această invitaţie ca să-şi dezlege limba.

— Munca e prin însăşi natura ei destul de simplă şi chiar plictisitoare. Transporţi saci, valize, scrisori, chiar şi lăzi pe care le predai doar în mîna destinatarului. Nici odată altcuiva. Dar avantajul este că te plimbi mult.

— Nu ai niciodată surprize neplăcute ?

— Din fericire da. altfel ai muri de plictiseală, într-o *zi,* de pildă, sosesc la Havana şi nu mă aşteaptă nimeni. Sînt contrariat deoarece am în mînă o valiză cu noul cifru, printre altele. Aş f i putut lua un taxi. De regulă e interzis, dar în ţările prietene se poate. Numai că, iată. mai am încă un bagaj, şi el tot diplomatic şi foarte voluminos. Trebuie deci să aştept, în general, bagajele' noastre sînt mai mult sau mai puţin prioritare, îl rog pe un soldat de la contro lul paşapoartelor să telefoneze îa ambasadă. Am mîna
stingă ocupată cu valiza -prinsă de mînă printr-un lanţ. deci nu pot ţine receptorul. Soldatul se duce să-î întrebe •pe superiorul său dacă-mi poate satisface cererea. Nici o

problema, şi după cîteva momente aflu de la secretar că mă aşteptau mai tîrziu. Primise un telefon prin care se anunţa întîrzierea avionului. Tocmai începeam- să-nii pun tot felul de întrebări, căci mi se părea o situaţie anormală, cînd văd nişte ţipi alerglnd înnebuniţi pr^r holul de sosire. După cîteva minute soseşte tipul de la ambasadă, dar bagajele — ioc. Mergoii la ofiţei-uî de gardă, care pare extrem de stingherit. Ne povesteşte ce s-a în-lirnplat — se pare că. din cauza unei greşeli de manipulare, lada noastră a căzut de pe transportor şi a luat foc. Nu spunem nimic şi luăm resturile calcinate. ŞliHm că ofiţerul minţise. Sistemul de autodistrugere nu se putea declanşa în urma unui şoc. Cineva încercase să forţeze lada. De fapt, eram convins că şi informaţia referitoare la întîrzierea avionului avusese drept scop tocmai să mă facă să-mi pierd vremea aşleptînd. în timp ce tovarăşii cubanezi aruncă o scurtă privire în ladă.

— Se-ntîmplă des istorii din astea ? se interesă Grimov.

— La noi, în lagărul nostru ? Mai des deci t îţi închipui, La confraţii. din serviciile similare, curiozitatea profesio nală e. o a doua' natura. Vor să ştie cu orice preţ tot ce trambalăm. Printre altele, pentru a cunoaşte noile tehnici.

•— Şi ce-era în lada de la Havana ?

— Nici măcar nu ştiu. Nu e treaba mea. Eu transport, însoţesc, supraveghez, în general fără să prea ştiu exact ce. Pachetul, valiza sau lada pot fi goale, asta nu mâ pri veşte. Trebuie s-o duc întreagă la destinaţie. Asta-i tot. Cu timpul, din experienţă şi trăncăneli, ştiu său cred că ştiu ce însoţesc. Astfel, într-o zi. însoţesc o ladă cu cadouri pentru copiii de la o ambasadă. Era destul, de uşoară şi
evident prea mare in raport cu conţinutul anunţat. Insă crezusem că suit cadouri pentru că era chiar înainte de Anul Nou. La întoarcere, după două zile. însoţesc din
nou lada. dar. fiind mult mai grea. sint cu însumi asistat de doi funcţionari special sosiţi în ajun de la Moscova, Am înţeles repede că în ladă se afla cineva. Un biet prost care crezuse că poate trece la duşman fără să fie pedepsit.

în general ăştia-rareori ajung în bune condiţiuni la destinaţie. Calele avioanelor noastre nu-s confortabile şi e cam răcoare înăuntru, încheie Dalev rînjind.

Mai povesti cîteva glume ce arătau că munca lui. monotonă, desigur, îi putea da totuşi anumite emoţii şi chiar satisfacţii.

— Mărturisesc însă, adăugă el în cele din urmă, că e prima oară cînd însoţesc o valiza diplomatică de asemenea gabarit." De altfel, mă-ntreb dacă ea corespunde regle mentărilor internaţionale.

— Ce reglementări ? întrebă Grimov. .

— Chestiile alea de la Viena, protocolul şi tot ce de curge din asta.

Evgheni Dalev nu merse mai departe cu reflecţiile deoarece camionul sosea, în sfîrşit, la graniţa dintre Polonia şi Germania de Est. îi spuse lui Anatoli să se înscrie pe culoarul rezervat diplomaţilor, cel destinat camioanelor de mare tonaj fiind ca întotdeauna aglomerat. Dalev reveni peste cîteva minute însoţit de un vameş şi de un ofiţer do la W.O.P.. grănicerii Republicii Populare Polone. Au verificat împreună sigiliul şi documentele camionului, după care ofiţerul a studiat scrupulos paşapoartele celor doi sovietici. A dat din cap, lucru din care Dalev a înţeles că postul, de frontieră fusese prevenit de trecerea lor. Cinci minute mai tîrziu. rulau din nou, la pas, ca să ajungă la partea germană "a graniţei. Ofiţerul R.D.G.-ist care îi aştepta a pus o ştampilă pe paşapoarte şi foaia de drum Nici un alt control. Probabil pentru că şi el fusese prevenit de către superiorii săi.

Seara, cei doi tovarăşi de drum au fost primiţi cu mult respect de către comandantul garnizoanei sovietice de la Burg. im colonel foarte simpatic, ca majoritatea gruzinilor pe care-i cunoscuse Grirnov. Ofiţerul, şi soţia sa, o ucraineană, i~au invitat în apartamentul lor, unde masa fusese pusă de bucătarul de la popota ofiţerilor. Mîncărurile erau minunate, iar vinurile de Gruzia — pe care toţi le-au preferat vodcii — de cea mai bună calitate. Pesemne că Dalev şi colonelul se cunoşteau de multă

vreme deoarece au depănat amintiri pe care soţia gazdei părea că le aude pentru prima dată. Militarul nu a făcut nici o clipă aluzie la scopul călătoriei lui Dalev, nici măcar atunci cînd acesta i-a cerut să pună camionul sub supravegherea unor subofiţeri pe de-a-ntregul demni de încredere. Ştia probabil că pentru Jenia serviciul era sfînt şi că nu aborda niciodată un astfel de subiect cu un „străin", adică cineva care nu era „de-al casei". Asta era cu atît mai surprinzător cu cît din conversaţia lor Grimov îşi dăduse seama că şi colonelul avea legături destul de strînse cu serviciile speciale.

La un moment dat, trebuie să fi fost foarte tîrziu, deoarece soţia comandantului s-a scuzat spunînd că se scoală destul de devreme, ca să pregătească copiii pentru a-i trimite la şcoala rusă din Magdeburg,. Dalev s-a prins totuşi la cîteva aluzii şi i-a povestit prietenului său, colonelul, care se distra, că Tolia nu-nţelege ce rost are să cari în camioane o rablă de maşină-unealtă de mai multe tone.

— Tolia, Tolia. dacă ai rămîne aici cîtăva vreme ai vedea lucruri uimitoare. Comerţul internaţional necesită transportarea unor lucruri pe care tu nici nu ţi le poţi imagina. De altfel, nici ceilalţi, într-o zi e vorba de o maşină-unealtă, altă dată de un cazan enorm, ziua urmă toare, de ţevi sau un grup electrogen. Orice, însă întotdea una trebuie să fie ceva mare, greu şi din metal, explică doct' colonelul, observîndu-l cu o privire zeflemitoare pe cel din faţa sa, care nu părea a înţelege ce i se spune.

Atitudinea lui Grimov îl irită pe Dalev. Pînă acum, fără-ndoiaîă din cauza vinurilor gruzine care-i împăienjeniseră creierul, tovarăşul lui Anatoli nu făcuse decît să aprobe spusele colonelului şi să zîmbească mai mult sau mai puţin prostește. Văzînd aerul nedumerit al lui Grimov, vru să adauge cîteva explicaţii cu o vorbă împleticită.

— Vezi tu, Tolia, cînd o maşinărie din asta pleacă în Vest, e de fiedare dată acoperită cu diferite materiale izo latoare. După aceea şoferul, un tip de la „centrală", evi-

dent, face raportul la întoarcere. Ticăloşilor de dincolo tare le-ar place să ştie ce e în camion. Ar dori şi să-l poată deschide. Şi o fac atunci cînd destinaţia menţionată pe carnet e în ţara lor. Au dreptul să desfacă sigiliul, ştii asta. Echipa de vameşi începe să forfotească în jurul încărcăturii, scotocesc peste tot şi văd că maşina-unealtă înscrisă pe carnet e chiar o masină-unealtă. Veche sau nu, n-are importanţă pentru ei, contează că marfa corespunde carnetului, într-o zi, un prieten transporta o locomotivă veche recuperată dintr-o carieră — au văzut că erau fiare vechi, după cum se specifica în carnet. Te-ai prins acum ?

Grimov. pricepea, dar tot nu înţelegea cine, în Vest, putea să aibă nevoie de astfel de fiare vechi. Şi de ce se transportau vechiturile astea cu camionul, cînd cu vaporul ar fi revenit mai ieftin,

— Tolia, îmi eşti drag, reluă Dalev, dar văd că tare prost mai eşti. Cine are nevoie de fiarele astea vechi ? Păi nimeni, bătrîne, chiar nimeni, în afară de specialiştii glorioasei noastre armate...

Surisul lui Grimov le arătă celorlalţi doi că-n cele din urmă înţelesese. Era într-adevăr prost, avea dreptate Jenia. Dai" şi ceilalţi erau la fel, pentru că nu pricepuseră încă faptul că toate fiarele astea vechi serveau la depistarea eventualelor detectoare instalate la frontierele dintre cele două Germanii. Era limpede. Dar oare chiar existau detectoare ? Tocmai asta voia şi „centrala" să afle...

Grimov şi Dalev s-au trezit foarte tîrziu. Din cauza serii — sau mai exact clin cauza nopţii cu vin din belşug .— petrecută la .colonelul Tarnadze şi din pricină că ştiau că e ultima noapte în care dorm într-un pat adevărat. Va trece multă vreme pînă să aibă dreptul la un astfel de confort. Numai după ce vor ajunge la destinaţie,

-încă de la Moscova, Jenia subliniase că de-ndată ce vor fi în Vest. nici nu încape vorbă să lase vreo clipă camionul nesupravegheat, îşi vor petrece nopţile următoare în cabină. Era deci de înţeles că înainte de asta au dormit pînă mai tîrziu; după care au luat un mic dejun ce cu greu s-ar putea numi ..mic". Soţia lui Tarnadze pregătise cîrnă-ciori, ouă şi un platou cu brânzeturi. Totul însoţit de un ceai gruzin care lui Anatoîi i-a plăcut într-atît încît a mai cerut ca să-şi umple termosul.

De la Burg la Marienborn, adică pînă la frontieră, nu aveau decît vreo cincizeci de kilometri de străbătut, înainte de a-si lua rămas bun de la colonel şi soţia sa; care le dăduse pentru drum o întreagă colecţie de sandvişuri, şi fursecuri. Dalev mai verifică o dată dacă are toate documentele în servieta de care nu se despărţea niciodată şi, însoţit de Anatoli, examina sigiliul camionului şi al remorcii. Totul era în regulă. Puteau porni la drum.

Colonelul şi soţia acestuia le făceau semn cu mina. Tarnadze. după ce s~a înţeles repede din priviri cu nevasta

lui ucraineană, i-a ajuns din urmă cu paşi mari, tocmai înainte ca maşina să ajungă la bariera deja ridicată, ţinută de un planton.

— Dacă la întoarcere treceţi pe aici, veţi fi bineveniţi. le strigă ei, în timp ce Grimov ambala deja motorul.

La Marienborn, Dalev îi spuse lui Anatoli să se înscrie pe culoarul deasupra căruia o pancartă arăta că este rezervat vehiculelor aparţinînd corpului diplomatic şi militarilor în post la Berlin. Jenia îl anunţă pe tovarăşul său că şi aici tovarăşii de la Volksarmee fuseseră preveniţi de trecerea lor. Vor cîştiga astfel mai fonie de o oră, lucru ce le va permite să prînzească liniştiţi îiitr-un mic restaurant pe care-1 ştia Dalev la sud de Koîn. Nu departe de acest restaurant, care oferea, după părerea lui Jenia, cea mai bună supă bavareză cu perişoare de ficat din toată Germania, se găsea o parcare cu toaletă şi duşuri. Vor petrece noaptea acolo şi dimineaţa vor intra pe autostrada ce duce spre Basel. Daîev calculase totul, inclusiv momentul precis al sosirii lor 3a ambasada de la Berna, unde erau aşteptaţi.

— Acum totul depinde de tipii din partea cealaltă, de la Helmstedt. Dacă sosim tocmai cînd vreun ofiţer american se plictiseşte peste măsură din lipsă de parteneri de poker sau dacă dam de vreun tinerel care are chef să facă-pe zelosul, putem intra în rahat: De altfel, ştii asta rnai bine decît mine.

Grimov aprobă, mirîndu-se totodată de cunoştinţele practice ale tovarăşului său. Jenia nu i-o spusese, dar el ştia prea bine că acesta trebuie să fi călătorit la fel de des cu avionul cît şi cu maşina.

După controlul actelor de identitate ale şoferului şi ale vecinului său, un vameş făcu semn camionului să tragă deoparte, îi ceru lui Grimov să oprească motorul şi apoi începu să verifice carnetul maşinii, se duse în spate şi verifică sigiliul, se întoarse ca să ceară documentele de asigurare.

•— Ce înseamnă formula ,,colet diplomatic" ? îl întrebă el* mai mult pa Dalev decît pe şofer, probabil, datorită

faptului că paşaportul lui Evgheni era un document diplomatic.

— F vorba pur şi simplu de colete transportate ca valize diplomatice, destinate ambasadei noastre de la
Berna, din Elveţia, răspunse flegmatic Dalev, într-o germană pe care Anatoli o găsea aproape perfectă.

— E nevoie să verificăm dacă sînt colete cum spuneţi dumneavoastră .,diplomatice", iar pentru asta trebuie să ne deschideţi camionul, declară vameşul, cu calmul imperturbabil al celui ce ştie că logica lui e de nezdruncinat. Şi mai adăugă : cu atît mai mult cu cît camionul nu are plăcuţe de CD.

Dalev îşi pierdu o clipă firea şi Grimov fu cel care prelua discuţia.

— Sîntsm în tranzit şi sigiliul este intact. Confraţii dumneavoastră de la Basel, cărora le puteţi telefona, vor putea verifica dacă sigiliile au fost atinse în timp ce am traversat Republica Federală.

Argumentul stătea în picioare. Vameşul se îndepărtă cu documentele în mînă, probabil ca să pună ştampilele necesare. Reveni din biroul său cîteva minute mai tîrziu şi ordonă camionului să meargă pe culoarul din extremitatea "dreaptă, cel mai aproape de clădiri.

— Vă veţi opri la barieră şi opriţi motorul, le mai ex-
, plică el. - .

Grimov cunoştea bine acest culoar, îl puseseră de mai multe ori să meargă pe el. Unii colegi ziceau că aici camionul e fotografiat din toate părţile, alţii chiar că trece prin raze X. Foarte posibil, căci Grimov îl auzise pe un ceh povestind că filmul din aparatul său de fotografiat devenise inutilizabil după trecerea prin culoar.

în aşteptarea apropierii vameşilor germani, Grimov aruncă o privire în jur, dar nu remarcă nimic special. Se întoarse spre tovarăşul său, care rămăsese imperturbabil.

•— Spune, Jenia, tu crezi ce se zice despre razele X ?

— Este o ipoteză pe care tovarăşii o consideră plauzi-

feâlă. Dar am să te rog să-ţi ţii gura pentru ca nu-i exclus să existe un sistem de ascultare.

Lui Grimov i se tăie răsuflarea — niciodată Jenia su-i vorbise pe acest ton. Apoi înţelese că dacă Daîev se comporta brusc în felul ăsta, cu siguranţă că avea motivele lui. Printr-un semn din cap şi un gest împăciuitor cu mma, Anatoli îi dădu de-nţeles lui Jenia că pricepuse. După cîteva minute, începu din nou, de data asta cu glas scăzut.

— Dar ce tot fac ăştia ? Pricepi ceva ?

— Fac ce facem şi noi : execută nişte ordine. Şi încetează să te impacientezi. Mai bine uită-te în faţă. S-a ridicat bariera şi semaforul indică verde.

Grimov apăsă nervos pe ambreiaj, apoi frînă brusc ca să-1 lase pe Daîev să ia înapoi documentele ce i le întindea vameşul. Aşadar totul era în regulă. Neamţul le ură drum bun.

De fapt abia la Basel, şi în plus în partea elveţiană a graniţei, au început adevăratele necazuri. Nemţii n-au făcut altceva decât să verifice dacă sigiliile camionului şi ale remorcii sînt intacte. Asta a durat mai bine de un sfert de oră, dar lui Grimov i s-a părut absolut normal. Privindu-1 pe Daîev. brusc neliniştit, îi spuse că în acest anotimp, cînd mii de maşini particulare o luau spre sud, în vacanţă, aşteptarea la graniţă ar fi putut fi şi mai lungă.

Neliniştea nervoasă a lui Daîev nu se datora, aşa cum •credea Tolia, formalităţilor cărora erau obligaţi să li se supună. Lucrul care-1 neliniştea vizibil pe curier era conversaţia pe care o purta un'vameş german cu colegul său elveţian. Vorbeau despre ei, despre camionul lor, era clar, căci neamţul făcuse semn cu degetul înspre el. în timp. ce elveţianul dădea din cap arătîndu-i, cu aerul cuiva care ştie despre ce e vorba, mapa cu documente pe care o ţinea în mînă. Era limpede că şi la frontiera asta erau aşteptaţi. Dar, în mod cert, cu consecinţe total diferite de cele din Polonia şi R.D.G.

. Prin urmare, Dalev n-a fost deloc mirat şi s-a. calmat de-ndată ce U s-a făcut semn să iasă din şirul de vehicule înmatriculate aproape în întreaga Europă si care purtau, ca şi al lor, placa alît de cunoscută cu însemnele Assoroute. Aveau ceva cu ei, pentru că vameşii îi lăsaseră să treacă, fără un control amănunţit, pe un român şi pe un ungur.
— Dar ce i-a apucat azi ? se miră Grimov, în timp ce executa o manevră dificilă ca să iasă din rînd.

Răspunsul veni o dată cu ofiţerul de la vamă insoţît de doi subalterni. Sovieticii fură din nou nevoiţi să-şi arate actele şi documentele camionului. După verificarea identităţilor şi o citire atentă a clauzei de obţinere a vizei, gradatul îi spuse lui Grimov să deschidă oemionul. Soseau la destinaţie şi pr;n urmare vama avea dreptul să controleze daca încărcătura corespunde .descrierii ce figura în carnet.

înainte ca Grimov să aibă timp să dea vreun -răspuns, Dalev sări din cabină şi, prezentîndu-şi încă o dată paşaportul diplomatic, îi declară ofiţerului că transportul de care răspunde e acoperii; de imunitatea diplomatică.

Vameşul nu păru impresionat din cale afară de vorbele şi tonul sovieticuJui.

— Domnule, eu nu contest cîtuşi de puţin caracterul diplomatic al încărcăturii, dar constat după cum o puteţi face şi dumneavoastră, că acest camion nu poartă nici o placă care să arate că ar fi un vehicul ce se bucură de imunitatea pe care o invocaţi. De altfel — cu un gest politicos, dar fetm, v&meşul nu-i permise lui Dalev să-i taie vorba — sînt convins că veţi înţelege, după cum şi eu înţeleg regulamentul, că este obligatoriu să deschideţi camionul ca să certificăm dacă ceea ce transportă are sau nu dreptul la această imunitate.

Logica elveţianului era incontestabilă. Lăsa impresia că-şi pregătise, poate chiar şi repetase discursul în faţa subordonaţilor, deoarece aceştia subliniau spusele şefului dînd aprobator din cap. Atitudinea lui Dalev dovedea că şi el se aştepta la acest gen de tiradă. Şi fără nici o îndoială

că primise şi el instrucţiuni în legătură cu modul de a se comporta în astfel de împrejurări.

—- Domnule ofiţer, dumneavoastră, ca şi mine. trebuie să respectaţi regulamentul. Dar vă amintesc că în calitate de diplomat am sub supraveghere acest camion şi încărcătura lui. în această calitate refuz să permit deschiderea lui în faţa unui public care nu are nici un amestec.

Declarîndu-şi intenţiile, Dalev arăta-'cu mina spre vameşii şi jandarmii şi cei cîţiva gură-cască ce se apropiaseră de camion, neîndoielnic în speranţa de a asista la o scenă de confiscare de produse ilicite, ca în serialele de la televizor. Dalev continuă pe un ton mai conciliant, în timp ce vameşul părea că nu ia în seamă adunarea :

•— Refuz categoric să permit deschiderea camionului în acest loc, dar nu am nimic împotrivă ca reprezentanţii vămii ţării dumneavoastră să fie prezenţi la descărcarea lui în incinta reprezentanţei noastre diplomatice.

Drept răspuns, ofiţerul făcu semn unuia dintre colegii săi şi-i ordonă să se posteze în faţa vehiculului, pentru a-l împiedica să demareze, în cazul în care şoferul ar fi avut această intenţie.

— în faţa atitudinii şi pretenţiilor dumneavoastră — spuse el întordndu~se spre Dalev — mă văd obligat să ra portez superiorilor mei. Vă rog să aşteptaţi decizia acestora.

Acestea fiind zise. ofiţerul salută şi se îndepărtă, lăsîndu-i acolo pe cei doi vameşi.

Reveni după vreo douăzeci de minute. Grimov era convins că ofiţerul nu discutase cu nimeni şi ca în ce priveşte superiorii el era cei care dispunea de prerogativele necesare să ia o hotărîre într-o astfel de situaţie. Era evident că autorităţile nu puteau să-i impună camionului să o ia înapoi fără a livra încărcătura]a ambasada din Berna,

— Domnule Dalev. noi- nu dorim cîtuşi de puţin
să creăm un incident şi nici să blocăm circulaţia m plin
sezon turistic, în consecinţă, superiorii mei au hotărît să vă lase să vă continuaţi drumul.

Dalev schiţă un zîmbet, care însă dispăru cînd vameşul adăugă :

— Cu toate acestea, dat fiind refuzul dumneavoastră de a vă supune unui control de rutină la faţa locului, adică aici, la frontieră, camionul dumneavoastră va fi
însoţit pînă la reprezentanţa dumneavoastră diplomatică.

Sovieticul voia să replice, însă ofiţerul de la vama nu-I mai lăsă.

— Vă rog să mai aveţi răbdare încă un sfert de oră şi să aşteptaţi ca maşina poliţiei care vă va pilota să ajungă aici.'

Grimov înţelese că era inutil să mai spună ceva, că elveţienii nu-şi vor schimba hotărîrea. Se-ntreba de ce insistă Dalev asupra locului controlului — fie că se făcea îa frontieră, fie în interiorul ţării, asta nu schimba absolut nimic. Treburile astea nu erau normale. Ca de altfel şi faptul că autocamionul său era obiectul acestor şicane. Tare ar mai fi dorit să ştie ce se află în camion.

Cînd şi-a făcut apariţia maşina poliţiei, Grimov i-a spus poliţistului care coborîse că vor merge direct la Berna, la ambasadă. Individul aprobă şi, după ce a salutat, s-a aşezat alături de şofer.

Maşina poliţiei nedepăşind nici o clipă o sută la oră. Grimov a fost obligat să facă la fel. Măcar o dată, respecta **şl** el vitezele impuse de regulamentul de circulaţie pentru un camion cu remorcă, în prima parte a drumului Dalev păstră tăcerea, preocupat să noteze într-un carnet întreaga desfăşurare a trecerii frontierei în cele mai mici detalii, Răspunzînd la o întrebare a curierului, Anatoli confirmă că era absolut sigur că-l văzuse pe vameşul neamţ expli-cîndu-i ceva colegului său elveţian şi arătînd cu mîna spre vehiculul lor.

— Asta s-ar putea să însemne că la Helmstedt am avut parte de o bună doză de raze X, comentă Dalev fără vreo emoţie aparentă; şi aproape sigur că nemţii au consi derat de datoria lor să-i informeze pe prietenii lor elve-

ţîeni ce au depistat sau ce cred că au-văzut în interiorul camionului.

—E grav ? întrebă îngrijorat Granov.

—O să vedem mai tîrziu.

— Ce-nseamnă asta ? insistă Grimov.

=— Să zicem că ştiu tot atît cît ştii şi tu. Şi chiar dacă aş şti mai mult, n-ar avea nici o importanţă. Amin-teşte-ţi că noi trebuie doar să notăm, iar apoi să semnalăm tot ce s-a întîmplat în timpul călătoriei. Şi cînd spun că o să vedem mai tîrziu dacă e grav, mă gîndesc înainte de toate la munca ce-i aşteaptă pe tovarăşi ca să găsească o eschivă. Ce trebuie aflat cu orice preţ e dacă nemţii şi americanii de la Helmstedt şi-au putut da seama, şi cu cîtă precizie, de natura exactă a încărcăturii.

~ Dar de ce i-au informat pe elveţieni ?

— Nu ştiu dacă le-au spus într-aclevăr elveţienilor ce au aflat despre încărcătură, dar cred că i-au speriat ca să-î oblige să deschidă camionul. Nemţii ar fi vrut ca asta să se petreacă la frontieră — stăteau acolo şi se uitau la noi cît se poate de făţiş. Cum asta n-a mers, bineînţeles că au insistat. Iar elveţienii se pare că au marşat.

— Jenia, ce-o să se întîmple dacă intrăm în garajul ambasadei...

— Nu vom putea •— Dalev era categoric. Exact ca sa împiedice acest lucru ne-au dat aceşti îngeri păzitori.

— Dar atunci ce-o să urmeze.?

Grimov părea mai mult curios decît neliniştit.

— Nimic. Ambasada va refuza controlarea unor colete diplomatice şi atunci elveţienii vor refuza descărcarea
camionului.

— Asta-itot ? se miră Anatolî.

•— Nu chiar ; ambasadorul va trimite o notă de protest, de formă. Şi noi o să facem cale-ntoarsă.

— Dar n-are nici un-sens ! exclamă Grimov. La ce bun sa faci atîta drum. să trambalezi toate chestiile astea ca după aia să le-aduci neatinse la bază ? Toate astea de pomană ! se indignă şoferul.

-r- Nu chiar degeaba, nu chiar, Tolia, declară zîmbind enigmatic Dalev.

Totul s-a petrecut aşa cum prevăzuse .curierul. După două zile petrecute la Berna în faţa ambasadei, în timp ce camionul era sub supravegherea permanentă a poliţiei. Grimov şi Dalev au trebuit să pornească din nou la drum. însoţiţi în continuare de o maşină a poliţiei cu trei funcţionari zeflemitori la bord. Ambasadorul protestase, îi explică Dalev lui Anatoli, dar fără prea multă convingere.

— Vezi tu, Tolia, bătrînul ştia la fel de bine ca şi mine că elveţienii aveau dreptul să ceară controlarea unei maşini fără imunitate diplomatică,

Dalev nu-i ascunse faptul ca 1oată aceasta poveste nu a fost pe placul ambasadorului, un adevărat diplomat de carieră.

•— Am fost nevoit să-i explic în două-trei vorbe că operaţiunea era indispensabilă, că ne-a dat posibilitatea să constatăm cu o oarecare certitudine că există, un acord de colaborare între nemţi şi Confederaţie, Mi-a rîs în nas şi m-a întrebat dacă Moscova chiar avea nevoie să trimită un camion fantomă prin Europa .ca să ajungă la o astfel de concluzie. Şi a mai adăugat : „Fără îndoială că Elveţia este neutră, dar e o neutralitate selectivă. Ştii dumneata, Dalev, că elveţienii au nevoie de viză ca să se ducă în America şi americanii nu ?"

•— E adevărat ? se interesă Grimov.

— N.u ştiu. Dar bătrînul are dreptate să vorbească de selectivitate. La urma urmei, ai dreptul, neutru fiind, să-ţi alegi prietenii.

— I-ai spus totuşi şi ceva referitor la scopul adevărat al expediţiei noastre ? întrebă Grimov sperînd că de data asta va afla şi el mai multe.

•— Pur şi simplu i-am repetat că Moscova va trage toate învăţămintele de pe urma călătoriei noastre.

— Şi i-a.fost de ajuns ? se miră şi mai mult Anatoli.

— Nu tocmai, deoarece în momentul în care ne-am luat rămas bun s-a aplecat spre mine ca să mă-ntrebe dacă

poate şti şi el, la -urma urmelor, ce se află de fapt în camion, *I-?m* repetat că sînt colete diplomatice. S-a înfuriat, a amenințat că o să trimită o notă la minister prin care o sa spună că e intolerabil ca un şef de post să nu .fie la curent cu o expediţie ce era cit pe-aci să producă un incident diplomatic. Ceea ce pot afirma, conchise DaleV după cîteva clipe de tăcere, e că bătrlnul nu-i la curent cu unele secrete.

„Ca şi noi. do altfel", comentă în sinea lui Grimov, urmărind supus maşina de poliţie, care dispăru de îndată ce au ajuns la Basel. Pentru o clipă, lui Dalev i-a fost teamă că vor apare vameşii elveţieni, însoţiţi probabil de ziarişti, pentru că povestea cu ..camionul diplomatic" fusese în ultimele zile pe prima pagină a ziarelor locale. Dar nu s-a întîmplat nimic deosebit şi a răsuflat uşurat. - La Helmstedt o luară însă de la capăt, în ciuda orei tîrzii la care au ajuns, se simţea că punctul vamal se află în fierbere. Clar că erau aşteptaţi. Ce-i drept, ambasadorul de la Berna îi spusese că presa germană relatase şi ea despre faimosul camion. Dalev se gîndi că o să citească ziarele germane la întoarcere, la „centrală". Avea şi el între documentele lui tăieturi din presa elveţiană, pe care i le dăduseră de la ambasadă. Cel mai mult îl deranja o fotografie în care apărea el. foarte aproape de camionul imobilizat în curtea ambasadei, chiar înainte de plecare. Comentariul ironic reda afirmaţiile unui reprezentant oficial de la Berna care declarase.că noţiunea de valiză diplomatica, în ciuda tuturor eforturilor sovieticilor în acest sens, nu ajunsese pînă-la stadiul de camion cu remorcă. Nu tonul ironic al textului îl necăjea pe Evgheni Dalev. ci faptul că el era uşor de recunoscut în fotografie; Asta putea impieta asupra călătoriilor sale. ulterioare, Fără-ndoiaîă că „centrala" va da dispoziţii ca el „să hiberneze" o perioadă. Asta însemna că nu se va duce în Bretagne luna viitoare. Vor găsi pe altcineva. Dalev se întoarse spre Grimov, întrebîndu-se dacă tovarăşul său ar fi bun pentru o astfel de treabă. Ti va vorbi despre asta"

şefului său. Pentru moment însă trebuia să înfrunte vama de la Helmstedt

— Tolia, pregăteşte-te sa deschizi camionul. Nu-ţi face nici o problema, am primit aprobare de la „centrală[11].

Grimov îşi reveni în fire. Se temuse o clipă că vor avea probleme. El, în calitate- de şofer internaţional, ştia că nemţii aveau tot dreptul să ceară deschiderea camionului, Se întorceau eu aceeaşi încărcătură declarată la ducere, lucru ce făcea ca sigiliul de tranzit să nu mai aibă valoare,

Totul s-a desfăşurat foarte bine, „cu tot tacîmul", după cum avea să comenteze mai tîrziu Jenia, cînd s-au reîntâlnit cu prietenul lor, colonelul căruia îi plăceau vinurile din Gruzia. Dalev acceptă fără nici un fel de ripostă să scoată plumbul şi îi făcu semn lui Grimov să deschidă uşa -din spate. Făcu apoi un gest către vameşii nemţi pentru a-i invita să intre în interiorul camionului, să vadă cu ochii lor că încărcătura consta numai din colete de diferite dimensiuni, purtînd toate o menţiune ce atesta caracterul. lor diplomatic. Dalev merse .şi mai departe în a coopera cu vameşii, cerîndu-le — dată fiind vîlva pe care o stârnise „camionul său" în unele locuri — să întocmească un proces verbal detaliat cu ce au constatat.

—: Nu, domnilor, nu puteţi deschide colet ele, ştiţi asta prea bine. "Ele trebuie sa ajungă intacte la Moscova,, la Ministerul Afacerilor Externe. Nici măcar eu, deşi sînt curier, nu am împuternicirea necesară, îi explică el unuia din superiorii vămii care, ca şi subalternii săi, murea de curiozitate. Şi adăugă, tot numai zîmbet : vă puteţi da seama, după dimensiunile' coletelor, că nu transportăm arme secrete îi> ciuda a tot ceea ce au crezut elveţienii.

Aşadar totul a decurs bine. Sigur, camionul a fost deschis, în schimb încărcătura sa a rămas intactă. Numai cînd au ajuns în Polonia, Dalev a binevoit să-1 lumineze pe colegul său. îşi dădea seama că Toiia era "nedumerit. Penfru şofer, care era totuşi ofiţer de informaţii, toata povestea asta nu stătea în picioare. De ce fusese provocat, ăsta era cuvîntul. un veritabil fiasco ? Care, mai mult

de-atît, făcuse din ei batjocora unei părţi a presei. Nimănui nu-i plăcea genul ăsta de publicitate, şi mai ales în mediul lor.

•— Sper, Tolia, că într-o bună zi, începu Daîev, să ai acces la raportul complet privind povestea asta. Sper acelaşi lucru şi în ceea ce mă priveşte, pentru că n-am convingerea că sînt la curent cu tot. Singurul lucru pe care sînt în măsură să ţi-1 spun azi, dar evident • strict confidenţial, e că dincolo de tot ceea ce ai văzut sau ţi-ai putut imagina, totul s-a desfăşurat perfect

— Aş vrea să te cred, Jenia, mai ales pentru că mi-o spui tu, dar mărturisesc că să iei drept succes faptul că încărcătura nu a putut fi predată destinatarului mă depă şeşte complet.

— Tu chiar crezi că trebuia să predăm pachetele astea -la -ambasadă ? se .miră sincer Dalev,

— într-o oarecare măsură, da.. La vremea aceea -ăsta părea a-fi scopul călătoriei noastre.

-— Protestul ambasadorului nostru ar fi trebuit să fie de ajuns. E drept că dacă asta ar fi ţinut, succesul ar ii fost complet, însă tocmai de aceea îndoielnic. Dar datorită reacţiei nemţilor şi a elveţienilor acum ştim la ce ne putem aştepta. Asta va permite o îmbunătăţire a transporturilor noastre viitoare. De fapt. după cum bănuieşti. acesta *e* lucrul care-i interesa pe tovarăşii de la „centrală".

— Acelaşi scop se urmărea şi cu maşina-unealtă sau ca cazanul, spuse -Grimov pe un ton mai mult afirmativ, decît interogativ.

Drept răspuns. Dalev zîmbi larg şi îi dădu o pâlnia pe spinarea şoferului, care. pe măsură ce camionul se apropia de frontiera sovietică, accelera.

Vila mareşalului Sveţov avea un avantaj faţă ele celelalte reşedinţe secundare din capitală ale majorităţii demnitarilor, atît civili cit şi militari, căci se afla situată mai departe de enclavele tradiţionale pe care Stalin. iar apoi Hruşciov si mai ales Brejnev le acordaseră credincioşilor lor paladini în rezervele forestiere ale statului, în jurul Moscovei.

MareşaluL căruia Leonid Ilici Brejnev îi propusese o splendidă vilă la -Kimţevo, lîngă cele ale altor colaboratori apropiaţi ai secretarului general, considera jenantă o astfel de promiscuitate, în special pentru vecinii lui, căci se simţea mult prea în sînul naturii ca sa fie obligat să respecte convenienţele care-i impuneau să umble pe „moşia" lui mai mult sau mai puţin decent îmbrăcat, Sveţov prefera să se plimbe prin pădure în tricou sau pulover, după anotimp, în pantofi vechi şi manta de armată, decît să se-mpopoţoneze în uniformă ori fie şi cu haine civile mai puţin lejere.

Din exterior, vila lui părea de asemenea mai modestă decît cele- pe care îe „moşteniseră" omologii săi. în realitate, casa era spaţioasă, bine amenajată, dar construită în aşa fel încît văzută din afară, printre copaci şi tufişuri, şi chiar de foarte aproape, să dea impresia că "a fost concepută pentru un locatar cu cele mai simple gusturi. Ca

să ajungi la ea, trebuia să ieşi din drumul asfaltat, păzit zi şi noapte de patrulele acelor unităţi de armată al căror stăpîn era mareşalul. O luai apoi pe un drum cu pămînl bătătorit pe care nu putea trece decît cîle o singură maşină. Tocmai această depărtare de un trafic mai intens determinase alegerea vilei pentru înlîlnirea convocată şi organizată de Sveţov. Ca să nu stîrnească un interes inutil, aşa cum ar fi putut produce întîlnirea sub acelaşi acoperiş a trei mareşali, un amiral şi mai mulţi generali — de la o vreme militarii nu prea mai erau in gratii — Sveţov, în ciuda timpului care presa, a preferat să m.ii. aştepte încă două săplăinîni înainte de a lansa invitaţia, care, în felul acesta, pica tocmai de ziua lui de naştere. Cum toţi cei cu grade înalte pe care i-a invitat erau oameni apropiaţi, alături de care urcase treptele carierei, şi cum aveau să fie însoţiţi de soţiile lor — aceia dintre ei care mai aveau încă. deoarece media de vîrstă era destul de ridicată -^ o astfel de întîînire nu putea să trezească nici o bănuială.

Invitaţii au sosit aproape toţi în acelaşi timp, lucru care a produs cîteva greutăţi la .plecarea maşinilor ce nu se .puteau .încrucişa pe drumeagul strimt care ducea la vilă. Era imposibil, dar mai ales periculos să le ceri şofe rilor să rsmînă în zonă. Aceasta ar fi putut atrage atenţia vreunui elicopter al KGB-ului care supraveghea în perma nenţă regiunea. Li s-a ordonat să revină la căderea nopţii, fără a se scăpa clin vedere decalarea sosirii lor cu cîte un sfert de oră pentru a evita aglomeraţia care se pro'dusese de dimineaţă. .

Toţi invitaţii în afară de unul — amiralul — veniseră îmbrăcaţi în civil, Prîvindu-i instalaţi în fotoliile de răchită răspîndite pe terasa spaţioasă şi sub pomii fructiferi ce dominau gazonul din grădină, mareşalul Sveţov nu şi-a putut reţine un zîmbet — chiar daca nu.i-ar fi cunoscut, ar fi putut spune dintr-o singură privire, fără a da greş, care dintre aceşti ofiţeri superiori făcea parte din Armată., din KGB sau GRU. Cei din urmă purtau costumul cu

mult mai multa naturaleţe decît colegii îor care-şi trăiseră toată viaţa sau aproape toată printre soldaţi, în cazărmi sau în statele majore din timpul campaniilor. Printre gene?-răii, erau uşor de recunoscut cei care petrecuseră cîteva luni în Afganistan — aveau încă feţele bronzate. Ii observă pe aceştia cu un interes deosebit. Pe ei conta înainte de toate ca să ducă la bun sfîrşit proiectul despre care le **va** vorbi după ce vor lua masa.

Deocamdată. Sveţov trebuia să se ocupe de organizarea şaşlîkului, pe care-1 programase ca să-şi sărbătorească cei 67 ani. Se adresă soţiilor prietenilor săi, despre care ştia că sînt bucătărese pricepute, rugîndu-le sa pregătească salate, pilaf, să aranjeze pe frigărui carnea şi cele[1]-îalte legume, după toate regulile artei culinare. Mai verifică încă o dată dacă sticlele de *Sovetskoe igristoe,* şam--pania de Caucaz. puse la rece, erau suficiente, în congelator odihneau cfteva sticle din cea mai bună vodcă. *Sibir-skaia,* care, servită aşa cum trebuie, uleioasă, va desfăta gîtlej urile şi inimile acestor vechi camarazi. Totuşi, nu trebuia prea mult alcool. Nu pentru că bătrînii ăştia mormăiţi ar fi avut de gînd să respecte directivele noului secretar, ci pentru că îmbăiTÎneau, în primul rînd ficaţii lor, şi pen-' tru că acum beau mult rnai puţin decît pe vremea cînd singurele campanii pe care le cunoscuseră erau îndreptate împotriva duşmanilor patriei şi cu siguranţă că nu împotriva alcoolismului, proclamat astăzi inamicul nr.l al poporului. Se vede că Mihail Sergheevici n-a băut niciodată, că n-are habar că pent.ru a izbândi într-un asalt,, chiar dacă soldaţii sînt prost înarmaţi, e suficient să le dai înainte de atac o sută de grame din acest spirt care lor le-a permis să cîştige atîtea victorii.

Femeile erau toate ocupate m jurul meselor şi al grătarului, ştiind ce au de făcut. Mareşalul propuse un turneu de şah. Amiralul şi unul dintre generali, care cunoşteau bine casa. s-au dus să aducă masa de ping-pong ca să joace cîteva seturi, declarînd că şahul e un sport prea violent pentru ei. Sveţov aduse şase table de şah pe care le puse. iei-colo în timp ce invitaţii se uitau cu interes -la primele

schimburi de mingi dintre amiral şi adversarul său. Marinarul era deja în 'cămaşă şi, în ciuda unui început de burtă, părea mult mar sprinten decît generalul, vizibil mai tînăr.

După primele două seturi cîştigate de amiral, s-au decis în cele din urmă să se aşeze în faţa tablelor de şah ca să joace cîteva partide. Sveţov era mulţumit de scenariu. în cazul în care ar fi fost urmăriţi — lucru puţin probabil — cele ce se petreceau la el, de ziua lui de naştere, nu puteau face pe nimeni să se gîndească la altceva decît la o adevărată întîlnire între prieteni. Cu atît mai mult cu cît pe o masă sub prispă tronau cadourile aduse de musafiri.

Discuţia între ofiţeri se iscă brusc, în jurul uneia din tablele de şah la care se confruntau un mareşal al aerului şi un general KGB. Partida fiind interesantă, cei care terminasei'ă de jucat se adunaseră instinctiv în jurul celor mai buni jucători ai zilei. Victoria mareşalului, pe deplin meritată, fu comentată în diverse feluri, nu fără unele înţepături Ia adresa tînărului său partener.

— Alioşa, dacă mai vrei să aperi culorile clubului tău la viitorul turneu, trebuie să te antrenezi, spuse Sveţov, bătîndu-1 pe umăr pe general.

— Teamă mi-e că va avea tot timpul s-o facă, afirmă amiralul.

Se aşternu brusc liniştea şi toate privirile se îndreptară spre cel care pronunţase aceste cuvinte al căror sens nimeni nu părea să-1 pătrundă.

Ofiţerul de marină se ridică încet din fotoliu şi. înclî-nîndu-se spre invitaţii mareşalului, începu să explice.

— Ascultaţi, tovarăşi, nu vă prefaceţi că nu înţele geţi. Ştiţi prea bine că sînt vremuri grele pentru toţi cei ce poartă uniforma. Aţi-văzut ce i s-a întîmplat lui Grigori Vladimirovici —• tinerelului i-au fost de ajuns cîteva]uni pentru a-1 elimina.

înţeleseră cu toţii, de îndată, că amiralul se referă la Grigori Romanov, omul pe care el mizase în momentul

în care postul de secretar general rămăsese vacant şi care ..reprezenta interesele forţelor armate în Biroul Politic,

•— Este adevărat ce spune "viteazul nostru comandant de submarin (amiralul îşi începuse cariera fiind comandant al unui submarin din Marea Baltică), comentă unul dintre mareşali, adăugind : Situaţia armatei e precară. Secretarul general pregăteşte o cotitură care ne va costa scump. Ştiu din sursă foarte sigură că are intenţia să reducă în mod radical bugetul.

Din nou se aşternu tăcerea. Mareşalul Svcţov îşi spuse că a sosit momentul să-şi prezinte ideile în linii mari, ' •— Tovarăşi, dragii mei tovarăşi ! Şi eu smt de părere că nu putem rămîne indiferenţi la ceea ce se pune la cale. Trebuie să privim lucrurile în faţă. aşa cum am făcut-o întotdeauna noi. militarii. Mai întîi de toate trebuie să vă spun că. potrivit informaţiilor pe care le deţin, Mihail Sergheevici a reuşit să convingă majoritatea membrilor Biroului Politic că trebuie să ne retragem din Afganistan. Da, prieteni, să ne retragem înainte de a obţine victoria.

Sveţov profită de efectul surpriză pe care-l provo-[1]-case pentru a da o lovitură şi mai puternică.

— Se spune chiar că pentru a obţine un ajutor economic indispensabil realizării a ceea ce ziarele numesc ..Perestroika" — indivizii ăştia jalnici au avut dinlot-deauna un talent de a linge picioarele şefului care nu va înceta să mă uimească pînă-n ultima zi a vieţii mele — *ghensek~ul* ar fi gata să promită, o reducere a forţei noastre nucleare, care constituie elementul esenţial al puterii noastre. Aşteptaţi, tovarăşi, aş vrea să mai adaug încă ceva, ce probabil v-a frapat şi pe voi — Sveţov îi întrerupse printr-un gest pe cei doi sau trei ofiţeri care în mod vădit voiau să intervină. Fără-ndoiaîă că aţi remarcat vîlva stîrnită în jurul acelui nefericit accident de la Cer-nobîl, Nu e primul de acest gen şi totuşi, de data asta, evenimentul s-a bucurat de o publicitate fără precedent. Ştiţi de ce, cunoaşteţi adevăratul motiv ? Nu ? Ei bine, am să vH spun eu : conducerea "de partid a primit mai multe

rapoarte de la anumiţi savanţi, printre care — ţineţi-vă bine ! — şi Saharov în persoană, trădătorul ăsta care mai îndrăzneşte încă să ridice glasul ! în aceste rapoarte se spune clar că noi, adică Uniunea Sovietică şi armata sa, nu sîntem pregăliţi pentru un eventual conflict nuclear. E drept că la Cernobîl au fost mii de victime, printre altoie şi deoarece, ca mai.peste tot în zone|e civile, nu sînt suficiente adăposturi antiatomice. Dar acolo unde avem instalaţiile cele mai importante adăposturile există, ştiţi bine.

Mareşalul trase aer în. piept, dar nu mai avu nevoie să calmeze eventualele intervenţii — toţi din jurul său tăceau nedezlipindu-şi privirile de pe buzele lui.

— S-a creat o adevărată psihoză antinucleară me
nită să-i pregătească pe cei care fac sacrificii băneşti ca armata noastră să dispună de tot ce e -mai bun pentru a putea duce un război victorios. Atunci .cînd se va anunţ;.-; hotărîrea ele a lichida o parte a rachetelor noastre, oa menii vor accepta cu atît mai uşor cu cît le e mai multa frică de bomba pe care o reprezintă în ochii lor Cernobîlul.

Generalul KGB care jucase cu amiralul ridică mina. Sveţov acceptă să-i dea cuvîntul.

— Aş dori să vă spun că ceea ce aţi auzit în legătură eu reacţiile locuitorilor din unele oraşe mari după Cer nobîl e confirmat de anchetele noastre. Vă mai pot spune că se petrece ceva grav şi în ce priveşte lupta noastră în Afganistan, în numeroase regiuni, în Estonia, Cau-
caz, Moldova, Lituania, chiar şi în Ucraina, înmormân tările soldaţilor căzuţi în lupta împotriva teroriştilor af gani înarmaţi pe faţă de americani, aceste înmormîntări, deşi au loc discret, provoacă reacţii negative. Remarcaţi însă că asta nu se-ntîmplă decît în partea nerusă a
Uniunii,

— Foarte bună remarcă, îi tăie vorba, un alt general. La noi, la ruşi, nimeni nu s-a: ridicat vreodată împotriva puterii. Nici împotriva armatei, care e cen *B* unei mari

naţiuni. Cei din republicile baltice, armenii, tătarii, fără să mai vorbim de *poliaci* sau de ţiganii ăia de unguri, tot nu vor să recunoască sacrificiile pe care le-am făcut ca să-i eliberăm şi să le aducem pacea. Dar, Alioşa, ai pomenit adineaori de Saharov. Mă gîndesc că oamenii pe care îi aveţi în presă şi la televiziune ar trebui să pună mai mult accentul pe originea evreiască a neveste-si. Asta explică multe lucruri.

— Cred că da. Ai dreptate, reluă KGB-istul. Uitaţi-vă la Alexandr Soljeniţîn. El este un adevărat patriot, deşi nu e de acord cu puterea noastră, în tot ce scrie nu se referă decît la măreţia Rusiei. Şi la decăderea ei din pricina anumitor conducători incompetenţi, care caută în străinătate o popularitate inutilă şi nociva. Ca să revenim la Saharov — generalul scoase din buzunarul vestonului său o foaie de hîrtie — aflaţi că am' interceptat un text al lui destinat probabil *ghensek-ului.* Iată un fragment din ce îndrăzneşte să scrie : „Există legături între KGB şi «Internaţionala teroristă», înfiinţată în anii 60 şi -70, şi alte forţe distructive ? Aceasta este o problemă importantă şi necesită o analiză detaliată şi obiectivă în condiţiile *glasnost-ului* (ca-în SUA faţă de CIA). Sînt convins că interesele majore ale ţării cer sa se spună întregul adevăr asupra trecutului şi prezentului, oricît de greu ne-ar fi să-l acceptăm, în viaţa noastră nu trebuie să existe zone întunecate în care să nu poată pătrunde lumina. E un lucru infinit mai important decît toate considerentele privind securitatea naţională, specificul serviciilor secrete. (E clar că nu cer să fie divulgaţi rezidenţii'serviciilor noastre de spionaj.)"

— Asta ar mai lipsi ! exclamă unul dintre generalii GRU. • Şi cînd te gîndeşti că se pune problema să i se dea voie să se întoarcă la Moscova !

După lectura textului urmă o discuţie generală. Fiecare dorea să vadă fotocopia cuvintelor scrise de mîna lui Saharov. Cînd se instala din nou calmul, mareşalul Sveţov începu iar să vorbească.

— Da. dragi prieteni, iată unde am ajuns. Sînt pe
cale să ne vîndâ ţara. Ni se spune că stagnarea a făcut ca patria noastră să înceteze să mai fie o putere econo mică. Insă ăsta nu e un motiv ca să nu mai fim principala putere militară a globului. Tocmai pe potenţialul nostru militar se sprijină puterea noastră politică. Dacă jucăm un rol în arena internaţională, asta în mod cert nu se datorează cantităţii de petrol sau de cartofi pe care o
producem, ci numai fricii pe care o inspirăm duşmanilor noştri. Ar fi intolerabil să schimbăm acest lucru.

Invitaţii mareşalului aprobară. Unul dintre ei ceru cuvmtul ridicînd mîna de parcă ar fi participat la o reuniune oficiala, ceea ce-i făcu să zîmbeasea pe vecinii din imediata apropiere.

— Eu, tovarăşi, ştiţi că nu-s politician. Mi-am con sacrat toată viaţa, de la Stalingrad încoace — da, am zis Stalingrad şi nu Volgograd, n-a fost nicicînd vreo bătălie Ia Volgograd — gloriei armatei noastre. Şi nu voi accepta niciodată ca ea să treacă pe planul al doilea. Şi totuşi, este ceea ce e pe cale să se-ntîmpie. Pentru noi personal., asta-nseamnă că de la o zi la alta ne putem trezi, în cel mai bun caz, la comanda unei garnizoane,"iar în cel mai rău pur şi simplu daţi afara, Cunoscînd şiretenia. civi lilor din Biroul Politic — apropo, aţi remarcat că nu
mai e nici un tovarăş din armată în conducerea supre-' mă ? — cred că se vor folosi de orice pretext ca să ne arunce la coşul de gunoi, ca pe nişte terchea-berchea,
închipuieşte-ţi, — oratorul se întoarse spre mareşalul de aviaţie — că un avion străin violează spaţiul aerian al ţă rii, cum se mai întîmplă din cînd în cînd, şi că se dă ordin, peste capul tău, să nu fie doborît, ca să poată ate riza într-unul din oraşele noastre cele mai bine păzite. Ai ajunge de rîsul întregii ţări şi s-ar considera că e.
normal să te pensioneze.

Invitaţii rîseră puţin pe-nfundate, însă mimica feţelor lor dovedea că înţelegeau perfect pericolul,

— Iar tu, amirale, ce-aî să te faci dacă un submarin suedez pătrunde în apele noastre teritoriale ?
continuă
generalul făcînd de data asta audienţa să rîdă deschis.

Simţind că este ascultat, tipul se pregătea să continue enumerarea catastrofelor posibile, cînd una dintre soţii, tocmai cea a amiralului, veni să anunţe că şaşlîkul era gata.

Mareşalul Sveţov îi invită atunci pe oaspeţi să se servească. El se îndreptă spre oficiu ca să aducă sticlele cu vodcă, acoperite de brumă, şi vinul spumos mai apreciat de femei.

Mîncărurile condimentate însoţite de cîteva păhărele au făcut ca. după mai bine de o oră, atmosfera apăsătoare creată de ofiţeri să se destindă simţitor. Cu atît mai mult cu cît fiecare a ţinut să toasteze în cinstea mareşalului, în momentul în care femeile au sosit cu desertul — prăjituri aduse de ele cadou şi preparate după reţete vechi provenind din aproape toate colţurile Rusiei — amiralul se ridică pentru a rosti un scurt discurs. Bărbaţii se priviră cu subînţeles, făcîndu-şi cu ochiul, de-oarece cunoşteau cu toţii frazele interminabile ale marinarului. Acesta începea întotdeauna anunţîndu-i pe cei prezenţi că „va fi scurt şi va intra direct în subiect",

— Dragi prieteni, dragi tovarăşi de arme, voi fi scurt şi voi intra direct în subiect, aşa cum îi stă bine unui militar. Ridic paharul, în • pofida interdicţiilor ce ni se impun (murmure şi rîsete în rîndul auditoriului), în
cinstea gazdei noastre pe care o cunoaştem cu toţii pen tru devotamentul său. Prin aceasta, aduc un omagiu băr batului care o merită din plin. cît şi glorioasei noastre armate de neînvins. Şi în special viitoarelor sale izbînzi. Asta-4 tot, tovarăşi.

în orice caz, nimeni nu se aştepta ca toastul amiralului să fie într-adevăr aşa de scurt. După o clipă de ezitare, toată lumea începu să aplaude. Cei care se aflau în imediata apropiere a "mareşalului î-au sărutat, după obiceiul rusesc, numai că generalii mai tineri şi mai puţin intimi

cu Sveţov nu îndrăzneau să urmeze exemplu[1], ee^sr--mal' în vîrstă. Apropiindu-se însă de ei, mareşalul le-a dat de înţeles că îi consideră adevăraţi prieteni.

îmbrăţişările *au* durat pînâ cinci cineva a început să fredoneze un vechi cîntec ostăşesc din perioada războiului civil. După care toată lumea începu să chite, urmîr.d o cronologie spontană, de la cîntece din Extremul Orient, pe cînd Armata Roşie se confrunta cu japonezii, pînă la . bucăţi consacrate victoriei împotriva lui Hitîer, trccînd prin melodiile nostalgice ale cîntecelor partizanilor, melodii ale căror cuvinte erau mai mult murmurate decît articulate. Licăririle împrăştiate de focul de lemne pe care cineva îl aprinsese în grădină"" făceau ca ochii să strălucească în noapte, iar acolo unde şedeau femeile, se zăreau batiste agitîndu-se precum fluturi de noapte cu aripile alburii.

încetul cu încetul, intensitatea vocilor scăzu o dată cu flăcările ce se stingeau şi se aşternu liniştea, fiecare cufundîndu-se în propriile-i gînduri sau amintiri. Amfitrionul fu primul care-şi veni în fire. Făcu un semn discret soţiei lui, care probabil că-era la curent cu scenariul fiindcă se ridică îndată si le atrase pe celelalte soţii spre bucătărie şi oficiu ca să spele vasele şi să facă ordine în casă.

Sveţov le urmă pentru a se întoarce imediat cu două "sticle de coniac gruzin şi un platou cu pahare.

•— Dragi prieteni, înainte de a vă propune să bem ultimul pahar, ţin să vă împărtăşesc o veste care va pune, sînt sigur, puţin balsam pe inimile voastre de bătrîni războinici — mareşalul, care umplea paharele, coborîse instinctiv glasul, dînd astfel şi mai multă greutate revelaţiilor pe care oaspeţii erau vizibili nerăbdători să le asculte. Aşadar, prieteni, să ştiţi că în *Stavka* sînt tovarăşi care nu acceptă ca armata noastră să fie mutilată cu' sînge rece. Marele nostru stat major e de părere ca trebuie făcut totul astfel încîV în ziua în care politica partidului va merge din nou pe calea cea bună, noi să

au fim obligaţi să recuperăm o îritîrziere pe care precis am acumula-o în domeniul apărării. Pentru că aceşti tovarăşi, dintre care pe cuiva îi cunoaşteţi, sînt ca şi noi - oameni de acţiune care ştiu că politica oficială îşi poate schimba orientarea de la o zi la alta". Asta depinde, după cum ne învaţă experienţa noastră, de o nouă abordare a realităţii din partea secretarului general...

— Sau de înlocuirea lui. îl întrerupse amiralul cu ironie.

— Asta nu-î treaba noastră, noi nu sîntem politicieni, ci oameni de acţiune în serviciul armatei noastre. Şi în această calitate, ca şi tovarăşii din *Stavka,* trebuie să fim vigilenţi,

Un murmur aprobator se auzi din rîndul invitaţilor, impresionaţi să afle că şefii statului major gîndesc la fel cu ei. Ceea ce nu ştiau era că mareşalul Sveţov, omul pentru care aveau atîta respect, îi minţea. Iar minciuna era cu atît mai mare cu cit aceşti ofiţeri superiori ar fi trebuit să ştie că *Stavka* depindea direct, de Consiliul Apărării' Naţionale al cărui şef din oficiu era secretarul general al partidului. Şi totuşi, toţi aceşti mareşali şi generali -păreau să -accepte fără nici o reţinere cele spuse de Sveţov, fără-ndoială din pricină că vorbele sale erau exact ceea ce voiau ei să audă.

Mareşalul umplu încă o dată paharele cu coniac, pro-filînd de momentul de reflecţie tăcută pe care-l provocase cu ,,revelaţiile" sale, Minţise pentru a-i motiva şi mai profund pe cei de care avea nevoie pentru a-şi pune in aplicare planul. După el, aceasta era o preacucernică minciună justificată de nevoile cauzei.

Cineva ridică mina. unul dintre generalii recent in traţi pe cărările puterii şi -carejnu înţelegea toate sub tilităţile. ' ' "~ . " -

— Scuzaţi-mă că pun această întrebare, dar ea mi se pare esenţială. Dacă tovarăşii din *Stavka* nu sînt intru .totul de.acord cu şeful Consiliului Apărării, presupun că i-o spun.

înainte chiar ca Sveţov să deschidă gura pentru a-4 răspunde, prietenul său, amiralul, spuse pe un ton aro gant - , .

^— Nu cred. Preferă să facă ceea ce le dictează con-ştiinţa, decît să dea apă la moară celor care caută să-i înlăture. Şi lucrurile vor sta! aşa atîta timp cit Consiliu] Apărării Naţionale va fi de fapt Consiliul înfnngerii Na-ţionale.

Cuvintele rostite păreau că vor genera o dezbatere generală. Numai sosirea femeilor, care terminaseră de spălat vasele şi de dereticat, îi făcu să-şi ţină gura. Dar faptul ca marea majoritate dacă nu-chiar- toţi ofiţerii prezenţi împărtăşeau pe de-a-ntregul părerea amiralului s-a tradus prin bătăile pe umărul acestuia. Numai câţiva din-"tre ei se mai întrebau dacă nu cumva ceea ce făcea Mihail Serghoevici pe arena internaţională avea drept 'scop inducerea în eroare a adversarului. La urma urmei, dacă *Stavka* făcea ceea ce spunea Sveţov, o făcea probabil cu aprobarea gfhen.se/c-ului, dar acesta din urmă n-o putea mărturisi ca să nu-si compromită operaţiunea de ferme-care.

Soţiile îşi observau de departe bărbaţii, uitîndu-sc din ce în ce mai stăruitor la ceas. Semnalul despărţirii a fost dat de apariţia primei maşini, venită la ora fixată să ia pasagerii pe care îi lăsase în timpul dimineţii. Cele-lalte maşini de serviciu urmau să sosească. Spre miezul nopţii, în vila mareşalului Sveţov nu mai erau decît ami-ralul, mareşalul de aviaţie şi trei generali. Ordonaseră şoferilor lor să 3e ducă pe soţii acasă şi să revină să-i ia după o oră.

Cînd ultima portieră se închise în noaptea cea umedă, Sveţov le făcu semn să treacă în salon, unde aprinse fo-cul în şemineu,

— .Aveai dreptate, bâtrine. Si spuse amiralul bătîndu-L pe umăr. Toţi gîndesc ca şi noi.

— Să sperăm, răspunse Sveţov, care adaugă. de în
dată : în orice caz, nu e ceva foarte important. Cel puţin

pentru moment. Vom avea nevoie de ei -cînd situaţia ne va obliga să punem în funcţiune planul „GROM" *. De fapt, atunci vom avea nevoie de întreaga naţiune, fără excepţie.

Mareşalul Sveţov se aplecă spre vatră ca să aranjeze cîţiva butuci care ardeau prost şi nu făceau decît fum. Mareşalul de aviaţie luă baioneta ce servea drept vătrai şi ajută gazda la această operaţiune. După ce flăcările au cuprins butucii recalcitranţi, se întoarse spre Sveţov :

— Ştiu că rapoartele şi analizele sînt pozitive, dar, după cum cunoaşteţi cu toţii, nu mă pricep prea bine la pregătirea operaţiunilor terestre. Aş vrea deci să ştiu
dacă totul e pus la punct, dacă totul se poate desfăşura aşa cum a fost prevăzut.

— Nu voi intra acum în amănunte — răspunse Aîioşa la ceea ce spusese aviatorul — însă vă asigur că opera ţiunea „GROM" este realizabilă şi poate să aibă succes în două zile după darea ordinului de atac. Am verificat tot şi'totul funcţionează de minune. După mine, încheie generalul, nu mai avem nevoie să expediem nimic. Cei care vor prelua ştafeta în faza operaţională nu vor şti ce transportă de fapt, iar cînd vor afla, asta se va în tâmpla o dată cu declanşarea tunetului. Chiar că denu mirea „GROM[1]" a fost bine aleasă.

.— Dacă înţeleg bine, tovarăşe general, ar trebui, din motive de securitate, să-i eliminăm pe cei care au pregătit terenul ? întrebă pe un ton ce sugera deja un răspuns mareşalul Sveţov.

— Cred că este indispensabil. Nu ne putem SvSuma nici un risc. Eşti de-acord cu mine. Ghenadi ? Aîioşa se întoarse spre im ofiţer din GRU care pînă acum tăcuse.

— Absolut. De altfel, trebuie să vă mărturisesc că,
în urma unor concursuri de împrejurări, procesul de eli minare a şi început deja.

— Şi la Geneva ? întrebă Sveţov,

* tunet (în Ib. nisă).

— Nu încă. Deocamdată mai avem nevoie de cei de acolo, dar vom fi gata la timp.

Către orele două noaptea. Sveţov se duse la etaj, unde soţia sa dormea deja. înainte de a se întinde în pat, o mîngîie uşor pe mină şi stinse veioza. Se mai gîndi cîteva minute la fiul său cu care, după ultimele schimbări de la Kremlin, nu mai reuşea să se înţeleagă. Adormi spunîn-clu-şî ca şi acesta era unul din motivele pentru care îi purta pică lui Mihail Scrgheevici..,

După ce s-a bărbierit în toaleta parcării, Anatoli Grl-mov avu chef să bea o ceaşcă de ceai. Probabil că termosul avusese capacul prost pus pentru că, în mod normal, după douăzeci şi patru de ore băutura păstra încă o temperatură destul de ridicată. Şi totuşi ceaiul era rece. de nebăut. Ii spuse asta lui Grigori Troienko care. aşezat pe o bancă, se dezmorţea la căldura unui soare palid încă, dar destu] de promiţător.

— Grişa. te invit la bar. O să luăm o cafea şi conturi, ne putem permite.

Tovarăşul lui Grimov, cu care acum făcea echipă aproape regulat, nu păru entuziasmat.

— Ai gustat vreodată cornurile franţuzeşti ? insistă
Grimov. Sînt renumite. Şi apoi, îţi repet, fac eu cinste.

Ajunseseră noaptea tîrziu în această parcare situată la cîţiva kilometri de periferia Marsiliei. O călătorie cu totul neprevăzută — în urmă cu numai trei zile li se spusese că vor merge la Lyon, unde camionul lor trebuia să ducă tăblărie pentru ultimul model de Lada, care părea că se vinde destul de bine. în special în rîndul tinerilor, Aşa se explica, fără-ndoială, consumul anormal de ridicat de portiere şi capote. De data asta camionul era foarte încărcat, pentru că la transportul de piese pentru concesionarii uzinelor Lada se adăugasera şi produse chimice

peutru o uzină din Villeurbanne, Apoi, mai trebuia amintită şi uriaşa piesă de motor diesel destinată unei nave. piesă pe care se duseseră s-o ia în ultima clipă de la Kaliningrad. Bucata asta imensă de metal explica prezenţa lor Ia Marsilia în această dimineaţă de mai. Plecaseră din Villeurbanne seara lirxiu şi merseseră fără oprire pînă la această parcare.

După micul dejun se vor duce în port ca să predea piesa mu]t aşteptată de ofiţerul mecanic. Vasul *Nikolai Prjevalsld* era un cerealier care făcea naveta între Marsilia şi Odessa. 'Transporta grîu cumpărat în Franţa şi destinat morilor din sudul Ucrainei. *Prjevalski* trebuia să părăsească Marsilia cel tîrziu a doua zi. Dacă nu, urma să plătească taxe portuare care ar fi crescut mult'preţul griului. Seara, in ajun, Grimov îi telefonase căpitanului vasului ca să-î anunţe că vor sosi a doua zi dimineaţa. Comandantul]-e ceruse să nu se oprească pe drum şi să vină direct, la chei, ca 'mecanicii să poată începe reparaţia m timpul'nopţii. Grimov refuzase, expUcmd că nu-şi pu-" tea asuma riscul de a produce-uri accident din pricina oboselii. -

Troienko. aflat lîngă el in cabina telefonică, ştia că adevăratul motiv al acestui refuz era că nici el, nici To-lia. nu cunoşteau drumul ce ducea în port şi îe era teama să nu se rătăcească în plină noapte. Căpitanul trăsese o înjurătură pe-nfundate, dar fusese nevoit să accepte. Ca să-1 mai liniştească puţin, Grimov i-a promis că vor fi în port înainte de ora nouă. Acesta era. motivul pentru care s-au sculat o dată cu soarele,

La această oră a dimineţii şi în acest anotimp cafe-barul era aproape pustiu. Grimov şi Troienko se aşezară lîngă una din ferestrele ce dădeau spre parcare, îucru^c'e le permitea să supravegheze camionul. Anatoli comandă două cafele mari şi un'coş cu- cornuri, însoţite de unt şi de dulceaţă.

în timp ce aşteptau sâ-şî potolească foamea •— nu era decît o singură chelnăriţă în bar — Grimov aruncă G

privire în jur. Zări un ziar lăsat pe bancheta vecin» şi se ridică să-1 ia. Era un ziar din ziua precedentă, dar buletinul meteo — eare îi. interesa în mod deosebit pe Deferi, mai ales cînd se dădeau temperaturile şl condiţiile atmosferice la scară europeana — era încă de actualitate. Grimov se pregătea să ducă. ziarul la loc cînd un titlu îi sări în ochi.

SERGENTUL RATONNET CONDAMNAT LA DOUĂZECI DE ANI.

Se apucă să citească relatarea trimisă de !a Re-nnes de un corespondent al ziarului — un cotidian din Marsilia. Din cînd în cînd dădea din cap sau zîmbea. Nu-si întrerupse lectura nici măcar atunci cînd sosiră cafeaua şi cornurile.

— Tolia. despre ce scrie în ziar ?

— Despre condamnarea la douăzeci de ani ele închi soare pe care a primit-o scrgent-colonelul Ratonnef. răs punse Grimov cu aerul că găsea ştirea amuzantă.

— Sergent-colonel ? Vrei să spui „locolenerit-colu-
nel". rectifică Troicnko.

— Nu. nu. deloc. Sergent-colonel e corect. Ce mă sur prinde e că i-au dat o pedeapsă atît de grea. Avocatul lui nu şi-a făcut bine datoria. Ar fi trebuit să solicite o ex pertiză psihiatrică ca să dovedească faptul că în realitate clientul lui e un prostănac fără pereche. Un prostănac
util. fără-ndoială, totuşi un prostănac de primă mărime.

Troienko. după ce turnă cafeaua in ceaşca lui şi a tovarăşului său. luă ziarul ca să arunce o privire pe fotografia criminalului. Dar nu era nici una. Sub titlu nu apărea decît o poza cu nişte submarine navigînd îa suprafaţă, îl privi pe Grimov cu un aer întrebător.

-— Tolia. tu-1 cunoşti pe tipul ăsta ? Cine e ? Ce-a făcut ?

— Lucra pentru noi. Aşa a fost făcut colonel.

. — Nu. pricep nimic, Lucra pentru noi şi 1-au făcut 'colonel ?

'— Mănîncă, pînă mal sini eornurfle calde. Aşa-s bune* După aia îţi explic. . .

După ce Grimov a plătit nota şi şi-a luat termosul cu apă fierbinte, s-au îndreptat spre maşină.

— Spune, Tolia, începu Troienko vizibil nerăbdător să afle deznodămîntul acestei istorii aiurite a sergentului-colonel care tocmai fusese condamnat, tipul ăsta despre care vorbeşte ziarul, cum se face de lucra pentru noi ? Pentru bani ?

— Nu; la el era altceva. Poate că din ambiţie. Sau pur şi simplu pentru că nu era întreg la minte. Dar datele pe care le transmitea erau extrem de valoroase. Cred asta pentru că la „centrală" îl cocoloşeau.

— înseamnă că ocupa un post mare din moment ce transmitea informaţii atît de importante — dădu Tro ienko glas gîndurilor lui despre personajul care, în mod evident, îl intriga.

— Grişa, ţii minte remarcile pe care le-ai făcut la adresa colegilor de la bază care mergeau regulat în Bretagne ? Li se- spunea „sardeluţele". Nu numai pentru că se întorceau cu camioanele pline de cutii de conserve
— trebuiau justificate şi deplasările astea — ci şi pen tru că se duceau mereu în acelaşi loc.

— Da, de fiecare dată erau trei-patru camioane care plecau pe nepusă masă, după o adevărată pregătire de luptă — îşi aminti Troîenko.

— Ei bine, de fiecare dată cînd plecau era din cauza acestui Ratonnet, De îndată ce transmitea o informaţie, mereu exactă, „centrala" expedia „sardeluţele". Cami-'
oane ca şi al nostru, numai cu sistemul de ascultare şi de transmisie mai sofisticat. Permitea captarea transmisiu nilor submarinelor franceze cînd ieşeau din baza lor, care cred că e la Brest, iar apoi datele astfel culese erau re transmise unităţilor noastre care patrulează în această
parte a Atlanticului. • Cam asta ar fi, dar eu nu-s cialist în probleme maritime, conchise Grimov.

— Dar cum se face ca 1-ai cunoscut pe acest Raionnet ? se miră Troienko.

Absolut din întîmplare, dacă întîmplarea-şi poate găsi locul în meseria lor. Bertrancî Katonnet avea în jur de patruzeci de ani cînd a căzut în plasa întinsă de GRU. După douăzeci de ani .în armata franceză, din pricină că nu a depăşit niciodată gradul de sergent, a fost trecut în rezervă, fără-ndoială pentru că superiorii lui se convinseseră că era într-adevăr de o prostie fără leac. Individul a rămas cu nostalgia uniformei, a armatei, unde susţinea că nu reuşise deloc să răzbată din cauza intrigilor a căror victimă fusese. Superiorii îl invidîau pentru inteligenţa lui, era mai mult ca sigur- de asta, şi făcuseră totul ca să-l împiedice să urce în grad. Azvîiiit între „civili", Ratonnet a continuat să "se intereseze de treburile militare. După ce şi-a deschis un garaj — se pricepea bine la mecanică, ca de altfel la'toate, după părerea lui — clientela şi-a făcut-p din foştii săi colegi care locuiau în zonă. Ca să fie la curent cu ce se-ntîmplă şi să întreţină o conversaţie cu ofiţerii şi subofiţerii care veneau să-şi facă revizia la maşină, lui. Ratonnet i-a venit ideea să-şi cumpere o aparatură radio pe care a îmbunat ă ţi t-o, pentru a putea urmări mişcările unităţilor de la baza învecinată, îşi surprindea adesea interlocutorii întrebîndu-l pe cîte un ofiţer abia întors dintr-o misiune de patrulare, care ar fi trebuit să ramînă confidenţială, cum a fost în Terra Nova sau la Dakar, îi răspundeau fără să se ferească, pentru ca toţi îşi aminteau.că fusese în armată şi se gîndeau-ca, din moment ce era atît de bine informat. Ratonnet, deşi civil, probabil rămăsese de-al casei.

Garajul lui era împodobit cu fanioane, .embleme! fotografii ce aminteau de trecutul său marţial, într-o zi, o clientă a cărei maşină se defectase în apropierea gara--juluî rămase să sporovăiască cu el în timp ce-i repara maşina. Ratonnet a simţit-o de. la bun început că* e o iubă-reaţă, nu ca nevastă-sa. pentru care dormitorul nu era decît un loc de odihnă binemeritată după o zi petrecută în faţa televizorului, începu să-i facă curte frumoasei

brune, cu atît mai mult cu cît tipa, care avea şi uri" .puternic accent pe care fostul sergent îl găsi exotic — era de origine română, dar acum era franţuzoaică, de cînd se căsătorise cu un inginer care lucra la o întreprindere în zonă, — părea că se interesează sincer de cariera apusă a mecanicului ale cărui amintiri erau agăţate peste tot în garaj.

Fără-ndoială ca să se laude i-a arătat clientei sale aparatura de ascultare, dindu-i de înţeles că el nu este un simplu garajist, cum s-ar putea crede. „Ştiţi, doamnă. cînd ai luat hotărîrea să serveşti cauza, o faci toată viaţa" — comentă el pe un ton ce se voia misterios, ară-tind cu un gest amplu pozele şi insignele ce-î tapetau

„sanctuarul". Aşa numea Ratonnet cămăruţa ce-i servea drept „cabină radio". Romînca a fost impresionată. Fostul, sergent s-a convins de asta cînd a văzut-o pe ţipă apărînd din nou după cîteva zile — ceva nu e în regulă cu clema-rorul, i-a spus ea coborînd din maşină în aşa fel încît să-i arate ceva mai mult decît picioarele. Eatbnnet a deschis capota, s-a aplecat acolo unde trebuia, a învîrlit cîteva şuruburi şi, după ce a pus-o să se urce la volan — lucru ce-i oferi un nou spectacol şi mai excitant — şi să pornească motorul, a asigurat-o că „totul este în .regulă", îşi dăduse clar seama că tipa nu avusese nici o problemă la demaror si că ea ştia şi mai bine dccît el .lucrul acesta.

- A revenit după două zile ca sâ-1 întrebe dacă nu şi-a uitat la el o pereche de mănuşi. Ratonnet s-a făcut că le căută, inclusiv în cămăruţă, unde ea 1-a urmat. Ar fi violat-o, într-atît îl excita femeia asta. Cu toate astea, n-a. făcut altceva decît s-o sărute şi s-0 mîngîie neîndemîna-Lic. îşi spuse că şi ea e nebună după el, căci frumoasa brună părea ca ieşită din minţi, Plecă aproape în fugă, dîndu-i de înţeles că este pe cale să-şi piardă capul...

S-au întîînit după o' săptamînă, la Brest, de unde i-a. telefona t. ea. Nici unei femei nu-î făcuse atîta plăcere să fie în braţele iui, S-a mirat pînă şi el că a putut-o satis-

face de două ori numai într-o oră — nu i se mai întîi-ai-plase asta de ani de zile. La despărţire, ea nu i-a putut spune cînd se vor mai vedea, lăsîndu-l să înţeleagă că dorea ca acest lucru să se întîmple cît mai curînd posibil. Gestul pe care l-a făcut în maşină cînd şi-a mîngîiat pîn-tecele spunea multe[1] despre impresia pe care i-o făcuse.

Vera — prenumele era singurul lucru pe care-l ştia despre ea, în afară de marca şi. numărul de înmatriculare al maşinii — nu a mai apărut, nu i-a mai telefonat niciodată, în schimb, i-a trimis un client. Un bărbat fermecător care a sosit pe jos, şi care, fp[i]-ă ocolişuri, i-a dat de înţeles garajistului că ştie multe despre el. între altele şi că este foarte inteligent, un eminent specialist în ascultări radio, un individ care se pricepe la chestiuni militare şi le cunoaşte importanţa în lumea de azi, căruia nu-i fusese frică să exprime păreri care n-aveau cum să fie pe placul ramoliţilor ce nu avuseseră destulă subtilitate pentru a-i recunoaşte[5] meritele. „La noi — adăugă personajul care-i devenise imediat simpatic sergentului, deoarece venea din partea Verei — un om ca dumneavoastră ar fi obţinut gradul pe care-l merită. Probabil, că -din acest motiv armata noastră e considerată cea mai puternică din lume. Dar nu şi cea mai periculoasă, pentru că noi sîntem în slujba păcii şi a prieteniei între popoare."

Ratonnet nu a priceput mare lucru din cîte i-a spus, în afară de faptul că era un prieten al Verei şi părea a fi sovietic, în schimb a înţeles perfect că se ştia de legătura lui cu românca. Nu, nu aveau intenţia să-i facă necazuri, dimpotrivă. Se gîndiseră că el, Ratonnet, ar putea juca un rol în marea bătălie pentru menţinerea păcii, bătălie ce se desfăşura la scara întregului mapamond. La plecare, tipul i-a lăsat cîteva bancnote — „v-am răpit un timp preţios", spuse el pentru a-i spulbera scrupulele la gestul timid de protest al iui Ratonnet — şi l-a dat de Snţeles că vor rămîne în contact.

Bertrand Ratonnet n-a fost prea inspirat. A. păstrat pentru sine întîlnirea asta. Fără-ndoială ca s-o protejeze

pe Vera — bănuia acum cu ce se ocupă ea cu adevărat",, ceea ce-i conferea în mintea lui o dimensiune şi mai importantă, Făcînd legătura între ce-i spusese tipul în privinţa gradului care i s-ar fi cuvenit şi faptul că fusese contactat de o spioană, „ca în romane", Ratonnet a ajuns la concluzia că-aceasta era o dovadă a importanţei persoanei sale — importanţă pe care alţii i-o recunoşteau, în vreme ce ai lui nu văzuseră în el decîfc un simplu sergent devotat, prin urmare mărginit.

A acceptat cu uşurinţă să furnizeze informaţii despre mişcarea submarinelor şi a altor unităţi. Şedinţele sale de ascultare radio au încetat să mai fie un exerciţiu de amator, cu alît mai mult cu cît primea sume frumuşele. Dar nu pentru asta îşi făcea ci datoria. Dovadă că nici nu s-a atins niciodată de acei bani. O făcea pentru Vera şi din convingerea că, în sfîrşuyîşi găsise locul do frunte ce i se cuvenea pe marele eşichier.

Lucrul care-î interesa cel mai mult pe cei care î-au contactat după ce l-au prins în cursă graţie focoasei Vera erau acele faimoase submarine nucleare a căror vizuina se afla în apropiere. Voiau să ştie mai mult despre ele — încotro se îndreptau, pentru cîtă vreme, cu ce echipaj şi armament. Aceste informaţii le permiteau specialiştilor să îşi facă mai mult decît o simplă idee despre raza de acţiune a submersibilelor care constituiau un element esenţial al forţei de atac. Iar „centrala" voia să ştie mereu mai mult. ceea ce presupunea dezvoltarea unei reţele de ascultare extrem de specializate. De unde şi expedierea unor ..traulere" în apele internaţionale străbătute de submarine, trimiterea „sardeluţelor". acele camioane ce soseau totdeauna la momentul-cheie, datorită informaţiilor sergentului, care captau şi înregistrau mesajele dintre nave şi baza lor, iar apoi le transmiteau spre decriptare laboratoarelor specializate instalate în Germania de Estj Cuba şi. evident, la Moscova.

Timp de mai bine de doi ani Ratonnet a făcut treabă bună, informînd la timp despre mişcările unităţilor care

saLi pe noii săi. ..prieteni". Transmitea ce afla din trăncăneala clienţilor veniţi la gara j: cînd'Se întîlnea cit foşti colegi prin barurile pe care le frecventa sau în timpul şedinţelor de ascultare pe care le efectua cu regularitate». Tehnica folosită pentru a transmite cele auzite era foarte simplă şi totodată eficientă. Mai mult decît atit. nu implica nici un risc. De îndată ce f ostul, sergent afla ceva concret.- adică data unei noi ieşiri a submarinelor, se ducea la Brest, unde era cunoscut ca vechi client ai mai multor cafenele din oraş, căci juca,din cînd în cînd cîte o partidă de biliard cu cîţiva pensionari sau- şomeri. Scopul acestui tur al cafenelelor era să se ducă la toaleta a două dintre localuri,, asupra cărora se convenise încă de 3a începutul trădării sale. Acolo, pe uşa ultimei cabine, scria cu carioca verde atunci cînd data era sigură sau cu negru cînd bănuia numai, un număr ce corespundea zilei din luna în curs,, adăugind un al doilea număr ce desemna luna următoare dacă informaţia pe care o deţinea era cu mult în avans faţă de evenimentul aşteptat.

Lui Ratonnet îi plăcea să se ducă la Brest, pentru că spera să o revadă pe Vera şi dădea adesea tîrcoale în jurul hotelului în care ea i se dăruise..N-a mai revăzut-o însă niciodată, în schimb, a realizat că cei pentru care lucra îl supravegheau probabil îndeaproape, deoarece, de mai multe ori, ducîndu-se încă o dată într-una din cele doua cabine ce serveau pentru transmiterea mesajelor, a constatat că la numai cîteva ore după ce înscrisese numerele pe partea interioară a uşii acestea erau. şterse. Şi-a dat seama repede că la datele anunţate îşi făceau apariţia în zonă camioane de la SOVTRANSAVTO, care veneau să ridice ba un transport de conserve, ba de anghinarej dacă era sezonul respectiv. Tocmai această coincidenţă regulată între apariţia lor şi manevrele flotei a dat de gîndit serviciilor secrete franceze, în plus, în urma unui denunţ, serviciile de contraspionaj au arestat mai multe persoane care lucrau într-o uzină din regiune cotată „secret militar" şi deci supravegheată îndeaproape. Printre persoanele arestate se afla şi soţul Verei, iar ea a

mârituiisit destul de uşor că ea însăşi lucrează pentru **so--**îtetici. Tocmai această mărturisire 1-a dus pe Ratonnet Iu pierzanie, deşi femeia nu a vorbit despre el decît după .arestarea fostului sergent. Studiind mai amănunţi-t dosarul de la poliţie al romăncei, „un tînăr inspector a remarcat faptul că, în urmă cu doi ani, cineva ceruse informaţii despre proprietara unei maşini, dînd numărul de înmatriculare al acesteia. Individul — Ratonnet In .speţă — făcuse apel la foştii colegi din poliţia, militară spunîndu-le că e vorba de o factură neplătită. Nimic anormal la prima vedere, căci fiecare face investigaţii prin mijloacele care-i stau la îndemînă, dar inspectorul care se ocupa de acest caz s-a gîndit-că poate ar merita osteneala să verifice cine era acest Ratonnet. După ce l-.au supravegheat cîteva luni, anchetatorii au stabilit o legătură între acest individ, pasiunea sa pentru ascultări radio şi misterioasele .şi cît se poate de regulatele apariţii ale camioanelor sovietice.. Ratonnet şi-a mărturisit activitatea fără să se lase prea mult rugat, singurul lucru pe care 1-a pretins — ameninţând că nu va semna declaraţia ce cuprindea faptele lui — fiind acela de a i se recunoaşte gradul de colonel în Armata Roşie. Anchetatorii au refuzat să se conformeze acestei solicitări. Pînă la urmă au găsit un compromis, redactând un proces verbal suplimentar în care fostul sergent explica în ce fel dobîndise acest grad.

— Aşadar, povestea asta cu gradul de *polkovnic,* de colonel în armata noastră, e adevărată ? se minună Troienko după ce ascultase cu atenţie relatarea lui Anatoli.

— Cred că da. Decretul" Sovietului Suprem mi s-a
părut atunci cît se poate de corect.

— Decretul ? Lr-ai avut în mînă ? Troienko era din ce în ce mai surprins.

— Da, bătrîne, eu i 1-am înmînat lui Ratonnet. Asta s-a întîmplat cu şase-şapte luni înainte ca acest imbecil să fie prins. Nu fusesem trimis de la Moscova special pentru misiunea asta. Mă aflam pur şi simplu la Paris

•cu treburi obişnuite, iar camionul -meu era imobilizat pentru rnai multe zile în garajul ambasadei. Intr-o" dimineaţă, un tovarăş de la consulat mi-a încredinţat o sarcină care mi s-a. părut ciudată, dar cum ştiam că lucrează în domeniul nostru şi că. în mod cert primise şi el ordine, n-am comentat, Mi-a ordonat deci să mă duc la Ratonnet, dîndu-mi o sumă de bani să cumpăr nişte haine în care să arăt ca un adevărat funcţionar. Trebuia sa-i înmînez tipului textul unui decret prin care era numit colonel. Ca totul să pară cît mai verosimil, textul era într-o mapă cu sistem de autodistrugere. Trebuia să-i mai spun că solda îi va fi vărsată pînă la sfîrşitul zilelor într-un-cont la banca Europei Centrale din Budapesta. După ce lua cunoştinţă de textul decretului, Ratonnet trebuia să-l ardă în faţa mea.

— Şi cum a reacţionat ?

— Exact aşa cum ne-am aşteptat. Mie, în schimb, mi-a fost o frică îngrozitoare că n-o să pot dezamorsa mecanismul de aprindere care se găsea în mapă. Dar m-am descurcat. Ratonnet a vrut să păstreze ca amintire învelitoarea din piele. Mi-am dat seama că tovarăşii de la „centrală" îl mirosiseră bine — pe tip *nu* banii îl interesau, orgoliul său trebuia flatat. Tar acum, o să stea la răcoare o bună bucată de vreme. Nu cred că pentru el anii o să treacă prea repede.

Camionul se apropia acum de port şi Troienko îl întrebă pe un şofer oprit lingă ei la un semafor încotro s-o ia. Ca să ajungă la cheiul unde era acostat vasul *Prje-valski,* trebuiau să meargă drept înainte vreo zece minute.

•— Ciudat cum fiecare dintre noi are propria-i noţiune a timpului, începu Grimov. Am impresia că parcă ieri l-am întîlnit pe acest Ratonnet şi, cu toate astea, au trecut mai bine de doi ani,

După un suspin adînc, Grimov exprimă cu voce tare -un gînd care tocmai îi trecuse prin minte :

— Şi-n aceşti doi ani, s-au întâmplat atîtea lucruri, AL remarcat. Toii a > că din mai ‘86, patru. nu. cinci co legi de la „centrală" au murit în împrejurări destul de ciudate ? Un camion care ia foc lingă Szeged. un altul, cu frînele stricate, se face praf în Moravia ; ultimul ac cident e camionul bătrînului Pavel. care tocmai urma
să, iasă la pensie, şi care după ce trece printr-o balus tradă se rostogoleşte în apă la douăzeci de metri mai
jos. Şi totul se petrece la noi, niciodată în Vest..,

Troienko nu răspunse nimic la reflecţia interogativă a lui Grimov. Poate ca nici nu mai fusese atent la ultimele cuvinte, concentrîndu-se să ajungă cu camionul lîngă nava al cărui coş eva împodobit cu secera şi ciocanul. Soseau cu cîteva minute înainte de ora pe care Grimov i-o spusese căpitanului.

Acesta din urmă îi primi cu multă căldură, invitîn-du-i să meargă la popotă în timp ce el dădea ultimele ordine pentru, îmbarcarea piesei atît de aşteptată de mecanicul de bord. Un tînăr marinar îi servea deja cu cea'i negru pe cînd apăru şi căpitanul. Le propuse o tărie —.coniac armenesc, gruzin sau franţuzesc ? —. dar ambii şoferi refuzară. Trebuiau să pornească din nou la druna de îndată ce camionul va fi descărcat.

— Totul va fi gata în cel mult două ore. Şi. oricum, dumneavoastră, tovarăşe Troienko. trebuie să vă duceţi pînă la consulatul nostru maritim. Au telefonat încă de aseară.

— Pe mine mă caută ? se miră Gvigori uitîndu-se la "Grimov. ,>

— Precis. Şi. dacă am înţeles eu bine. era cineva care părea să vă cunoască destul de bine pentru că a întrebat claca Grişa — vă cheamă Grigori ? — a sosit.

Grimov nu comentă nimic, arătîndu-se foarte interesat de afumăturile de porc ce li se aştcrneau dinainte pe masă. Căpitanul le turnă, fără să~-i mai întrebe, cîte un pahar zdravăn de coniac şi apoi îl chemă pe cel care-i servea dîndu-i ordin să comande un taxi peste o jumătate de oră.

— Consulatul nu e prea departe de port. Ajungeţi acolo în zece minute, tovarăşe . Troienko, explică marinarul.

După plecarea lui Grigori, Grimov deschise vorba eu. căpitanul, ca să-şi treacă vremea şi să-i dea acestuia ocazia să-şi potolească pofta vizibilă pe care o avea de a vorbi cu cineva care nu făcea parte din familia bătrînilor lupi de mare, cineva căruia îi putea spune glume răsuflate.

— E grea munca dumneavoastră, tovarăşe căpitan ? Şi ce aţi încărcat la Marsilia ? începu Anatoli, care era deja la al doilea coniac.

•— Ştiţi, Mediterana e o mare paşnică, atunci cînd e liniştită. Ca şi Marea noastră Neagră. E liniştită şi plăcută pînă se iscă cea mai mică furtună. Atunci cînd începe să bată vîntul, dat fiind că acestea sînt mări puţin adînci în comparaţie cu oceanele şi mai mult sau mai puţin închise, dintr-o dată se învolburează totul. Treaba cea mai importantă e ariiriarea încărcăturii. Am văzut vapoare care s-au scufundat pentru că un camion sau nişte lăzi s-au tot mişcat în cală, spărgînd totul în cale şi fâcîrid **ca** nava să, se ducă la fund. Dar *Prjevalski* nu-i în pericol. fiindcă e cerealier si transportă grîu; Şi, pe de altă parte, prognoza meteo e bună.

— Plecaţi mîine spre Odessa ?

— Ca de obicei. Eu siiit originar din Odessa, iar tatăl meu a fost şi el marinar. La fel-şi bunicul din partea maniei. A murit anul trecut şi avea aproape o sută de ani. Era un tip ciudat — nu ne iubea deloc pe noi ăştia, comuniştii. Spunea că la bătrîneţile lui are parte de o ruşine fără margini : fără-ndoială că Odessa a rămas cel înai mare port cerealier al Rusiei numai că acum se importă, grîul, în timp ce înainte de Revoluţie îl exportam. Nu voia să înţeleagă ea acum nimeni nu mar moare de foame ea pe vremea ţarilor, tocmai pentru că ţarii exportau tot griul, nu-i aşa ?

Grimov se uită fix îri ochii căpitanului, întrebîndii-se dacă tipul îşi bătea joc de el. Numai dacă nu cumva era

o provocare de ultimă speţă. Deşi timpurile se schimbau, mai dăinuia încă gustul pentru acest gen de provocări. Privirea căpitanului nu-i spuse nimic şi nu au mai continuat discuţia deoarece se întorsese Troienko.

— Ce-au vrut de la tine ? îl întrebă Grimov.

— Nimic deosebit, răspunse colegul său, arătînd un sac mare din pînză, bine legat şi îndesat. Viceconsulul îmi este într-adevăr o veche cunoştinţă. 'A aflat de la că pitan sau poate de la Moscova că sosim şi m-a rugat să-i ducem soţiei lui nişte cadouri pentru ea şi copii. Spune că prin noi au să ajungă mai repede decît pe. căile normale. Consulatul de aici n-are dreptul la curier diplomatic şi tipii trebuie să trimită totul la ambasada de la Paris, lucru care face să se piardă mult timp.

Explicaţia lui Troienko era logică, plauzibilă, însă Grimov. sesiză ceva ca un fel de notă falsă în glasul dezin-+volt a lui Grisa. Dar poate că se mai afla încă sub influenţa a ceea ce-i spusese căpitanul, pe care-1 simţea a fi un pro vocator periculos ? ..
.

Anatoli Grimov nu se înşela. Şi Grigori Troienko a simţit că tovarăşul lui, în ciuda eforturilor sale de a ră-rnîne natural, adulmecase minciuna. La consulat îi dăduseră într-adevăr nişte pacheţele pentru Moscova — îmbinau plăcutul cu utilul —. dar şi ceva care trebuia să asigure eliminarea fizică, acesta era cuvîntul, a lui Anatoli Grimov. Totul însoţit de un ordin decriptat venit din partea colonelului Evgheni Dalev (ia te uită, ăsta iar crescu-se-n grad !). întorcîndu-se cu taxiul la consulat, Troienko se gîndise iar la cele spuse de Tolia în legătură cu şoferii dispăruţi. Primise oare şi altcineva, ca şi eî, un ordin identic cu cel transmis de Dalev ? Tolia vorbea de cinci morţi, dar Troienko îşi spunea, ia coborîrea din taxi, că în curînd va fi un al şaselea. La fel de inexplicabil ca şi ceilalţi. Nu se putea eschiva, deoarece era sigur că „centrala" ştie ceva cu care el nu e la curent. De altfel, i se promisese o explicaţie la întoarcerea la bază,

. Ca să ajungă de la Marsilia la Moscova trecînd prin Cehoslovacia — Grimov avea de cumpărat de acolo nişte piese pentru un model vechi de Skoda, o Octavia zicea el, pentru un prieten care-i ceruse acest serviciu — cel mai bine era s-o ia prin nordul Italiei, prin Austria, iar apoi prin Slovacia. Cum la Bratislava Anatoli nu a găsii; ce căuta, s-au îndreptai spre nord. La Ostrava magazinul de piese pentru maşini fiind mult mai bine aprovizionai. Grimov a bifat toate punctele de pe lista pe care i-o dădust prietenul. Bucuria cu. care Anatoli aducea spre camion piesele dobîndite îl făcea pe Troienko să se simtă stînjenit, el ştiind prea bine ce-1 aştepta pe coechipierul său — căci. avea intenţia nestrămutată să .execute ordinele primite. Se jură însă că, dacă autocamionul va scăpa, va da piesele de Skoda celui pentru care fuseseră cumpărate. Era ca şi cum s-ar *fi* crezut executorul testamentar al celui cu care lucrase, totuşi, timp de citeva luni şi căruia îi datora ceva. La urma urmei, nu exista nici un motiv pentru ca destinatarul pieselor atît de mult aşteptate să nu le primească. Au trecut fără probleme graniţa la Cieszyn, după care au luat-o în sus, spre Kato\vîce1 ca să'intre pe şoseaua cu două benzi ce lega Silezia de .Varşovia. Ca să,le mai treacă vremea, Grimov îi povesti lui Grişa că acest drum fusese construit la indicaţia lui Gierek atunci dnd, din mai mare peste Silezia, ajunsese la conducerea supremă a partidului. Nu era chiar o autostradă, clar, oricum, era mult mai puţin periculoasă dc-cît drumurile poloneze obişnuite, pe care în orice moment din zi sau din noapte puteai da peste căruţe, sau, şi mai rău; peste ţărani, beţi sau adormiţi în carele pline de grîu sau sfeclă trase de cai care se îndreptau instinctiv spre grajd. Aceste care rareori aveau felinare, lucru ce provoca numeroase accidente.

La un moment dat, cînd se afla la volan şi Grimov era întins pe pat, Troienko se întrebă dacă ăsta ar fi locul •ideal pentru a produce un accident. Camionul lor tocmai .ocolise-Varşovia şi intra pe o şosea care ducea spre drumul transeuropean E8 ce lega Moscova de Osnabriick, trecînd

prin Varşovia, Berlin şi Hanovra. Grigori .respinse ideea de a trece la acţiune, spunîndu-şi că încă e prea multă lumină, că traficul este încă dens — tot felul de căruţe ce mergeau încet şi împiedicau circulaţia, atelaje din care s-ar fi putut vedea ce se petrece în cabina unui camion staţionat —, că e mai bine să aştepte să găsească locul şi momentul potrivit. Nu. nu încerca să cîştige timp. ştia ca în orice caz trebuie să ducă la îndeplinire lucrul pe care-î aştepta de la el.,centrala".

Cînd Grimov i-a cerut să oprească la marginea drumului — nu prea mai erau parcări pînă la frontieră — ca să se ducă în tufiş şi să treacă după aceea la volan, s-a gîndit că sosise momentul. Nu a întreprins însă nimic fiindcă îşi dădea seama că pentru, a executa în mod ireproşabil instrucţiunile foarte precise ale lui Dalev, pentru ca ancheta poliţiei rutiere să fie cît mai lipsită de probe, era absolut necesar.ca Grimov să se afle în cabină.

Stînd pe scaunul de lingă şofer după ce deschisese sacul primit la Marsilia în timp ce Anatoli îşi golea vezica. Troienko arătă cu degetul spre o intersecţie la cîteva sute de metri, în faţă şi îi spuse că ar vrea s-o ia la dreapta pentru ca să se poată ascunde după nişte copaci să-şi dea jos pantalonii.

— Grişa, aproape am ajuns acasă. Ai fi putut să te dai jos o dată cu mine, protestă ;Grimov,

Nu avea de unde să ştie că planul cerea ca el să fie la volan în timp ce Troienko era afară din cabină. La co-borîrea din camion, Grigori îşi pipăi jacheta pentru a verifica încă o dată dacă bomba de gaz paralizant pe a cărei etichetă scria că e cremă de ras (o precauţie în caz de control la vamă) se afla în buzunar şi dacă în celălalt buzunar avea bricheta cu substanţa extrem de inflamabilă; cu un sistem de aprindere cu fosfor încorporat, gata să fie declanşat. La consulat î se spusese că funcţionează impecabil, ca un fel de napalm solidificat, ce degajează o căldură atît. de mare.încît pînă şi grinzile din oţel se topesc precum ceara. Era un sistem folosit la distrugerea

stîlpilor de înaltă tensiune, fără să mai fie nevoie să se producă explozii. (Troienko îşi amintea că auzise poveşti despre astfel de atentate Iii Luxemburg.)

Pe cînd s-a întors spre camion se făcuse şi mai întuneric şi, aşa cum fac din instinct şoferii cu experienţă, s-a dus să arunce o privire la roti. Ajuns lingă cea care era cea mai apropiată de şofer, îi făcu semn lui Gri mo v să se aplece în afară şi să deschidă portiera.

Iar el îşi ţinu respiraţia, după care apăsă pe valvă. Norul de gaz îl izbi pe Grimov drept în faţă şi, cum avea deja -piciorul stîng pe una din treptele cabinei, s-ar fi răsturnat în afară dacă nu l-ar fi ţinut Troienko. Fără să se uite la el, îl puse la loc pe scaun şi se grăbi să aprindă bricheta, în cîteva secunde, cabina era ca un cuptor de-gajînd o căldură atît de mare încît parbrizul a explodat iar aerul a aţâţat şi mai mult focul. Troienko privea scena aproape indiferent. Cursurile de „auto-apărare" — aceasta era denumirea pudică data tehnicilor de asasinare şi celor de „imunitate psihologică", un alt termen ruşinos pentru a vorbi de indiferenţa pe care trebuia s-o producă moartea cuiva, chiar şi a unuia apropiat — care li se predau la Academie dădeau rezultatele scontate.

Cînd şi-a dat seama că misiunea Iui era îndeplinită. ca să împiedice întinderea focului spre restul camionului, Troienko luă cele două extinctoare,fixate lingă rezervor, pulverizând zăpada carbonică astfel încît să protejeze containerul camionului. Dădu cu spumă şi pe cabină, cit si în interiorul acesteia, deşi ştia că efectul este nul. Dai poliţia rutieră va constata că a făcut tot ce trebuia ca să înăbuşe incendiul.

Se vedea deja sosind un jeep. Nu erau poliţişti, ci militari, mai exact o patrulă din armata de uscat. Văzuseră focul de pe şosea, iar unul" dintre soldaţi avea deja \m extinctor în mină. A înţeles repede că aparatul nu mai folosea la nimic. Şi-au dat seama că Troienko se afla în stare de şoc în urma accidentului. Au chemat prin radio

o patrulă a poliţiei rutiere, care a răspuns că fusese deja anunţată de un ţăran şi că va sosi îndată.

Explicaţiile lui Grigori Troienko erau notate cu conştiinciozitate de un subofiţer aî cărui carnet era luminat de o lanternă ţinută de unul din poliţişti, lumina plafonie-rei din maşină fiind prea slabă. Aşadar, s-au angajat pe acest drum lateral pentru că se încălzise ceva la motor. S-au hotărît să părăsească şoseaua pentru ca era întuneric şi banda de avarie era prea îngustă pentru camionul lor. Şoferul, după ce a examinat motorul, 1-a pornit din nou şi în momentul acela s-a declanşat incendiul. Numitul Grigori Troienko se afla atunci la cîteva zeci de metri de vehicul, profitînd de oprire ca să-si facă nevoile. Cînd a văzut flăcările, a alergat să desprindă extinctoarele dar acestea nu au funcţionat aşa cum trebuie (,.ni se întâmplă şi nouă", constată poliţistul). A vrut să deschidă portiera, însă era blocată. Numitul Troienko Grigori crede că a văzut corpul colegului său, Grimov Anatoli, aplecat spre cealaltă-portieră, cu mîna pe inimă, încă de la plecarea lor de la Marsilia (Franţa), numitul Grimov Anatoli se plîngea de dureri în piept...

Probabil din pricină că maşina si supravieţuitorul erau sovietici poliţiştii au pus repede capăt procesului verbal de constatare. Patrula militară i-a propus iui Troienko să-1 conducă la Brest-Litovsk, de cealaltă parte a frontierei.

— Cu ocazia asta. le vom spune unde se afla camionul dumneavoastră, ca să vină să-1 ia mîine şi să aranjeze treburile cu poliţia.

Exact asta yoia şi Grigori. Două ore mai tîrziu, explica la postul de frontieră cum s-a petrecut accidentul. I-au dat sa mănînce şi să bea. Următorul tren spre Moscova nu venea decît în zori. Postul va anunţa baza de la Moscova de cele întimplate cu camionul.

Stînd în pat — grănicerii îl instalaseră în cabina controlorului de ia vagoanele de dormit — Troienko trecea în revistă evenimentele din ultimele ore. îşi amintea spu-

se"!e lui Tolia despre cei cinci morţi din ultimele luni. Acum erau şase. Şi mline, poate, şapte ? Iar acela voi fi eu, fără-ndoială. îşi spuse Grigori. înainte să-1 fure somnul, un somn iepuresc, TVoienko se întreba în ce moment trădase Grigori...

în clipa în care trenul lui Troienko sosea în gară. Ev-gheni Dalev era deja sculat şi, ca în fiecare dimineaţă, se bărbierea. Generalul îi ordonase să-1 elimine pe Gri-mov — parc-se că ar fi avut contacte nefasîe cu cineva din serviciile de pază ale conducerii, iar acel cineva putea fi un adversar. Acum, Grimov era probabil scos din circuit, nu mai reprezenta un pericol. Un pericol ? Tolia nici nu ştia mare lucru, el nu era decît un biet executant. Pe cmd el. Dalev. ştia deja ce înseamnă operaţiunea ,.GROM". Şi dacă voia să supravieţuiască, trebuia să le dea de înţeles generalului, şi chiar şi lui Sveţov. ca a aşternut pe bîrtie tot ce ştie. astTel încît să-şi asigure într-un fel viaţa. Le va spune că. în cazul unui accident, „testamentul" său va fi dat în vileag. Şi nu numai la Moscova.

Dalev ofta adine. Trebuia să-şi coordoneze toate mişcările fără greş.,. Trebuia să-1 vadă pe general înainte de a proceda la eliminarea acelui tip din gardă, mai mult sau mai puţin înrudit cu Grimov (treaba asta urma să şei petreacă în timpul unor exerciţii de tragere — un accident banal, un glonţ rătăcit). Dacă nu, după aceea s-ar putea să vrea să-1 lichideze pe el. Trebuia ca Sveţov şi generalul sa ştie ca de acum înainte Evgheni Dalev este invulnerabil.. Şi că, oricum ar fi, el este unul de-ai lor. Cu siguranţă că vor înţelege şi îşi vor menţine hotărîrea de a-l trimite la Geneva,

—• îmi poţi acorda cinci minute ?

Cari van Meer îşi ridică privirea şi împinse deoparte dosarul pe caro tocmai îi studia. Lui Chappuiz, singurul elveţian care lucra în conducerea de la Assoroute, îi acor da întotdeauna cinci minute. Se cunoşteau de ani de zile şi Chappuiz îi era un adevărat prieten, dezinteresat si fidel, /

— Ce întrebare ! Ce se-ntîmplă ? întrebă van Meer, cu ochii aţintiţi pe hîrtia cu antet roşu pe care celălalt o ţinea în mină.

— Sper. Carl$_r$ că nu vei fi supărat pe mine pentru că mi-am permis o mică iniţiativă care. după cum se vede din această scrisoare, s-a dovedit utilă, începu Chappuiz,

— Cr-ar fi să intri direct în subiect, se impacientă olandezul.

— E în legătură cu articolul din „La Gazette du Le-man". După vizita ta la redacţie şi discuţia cu directorul mi-am spus că poate mai există şi alt mijloc de a afla mai multe despre persoanele aflate în colimatorul ziaristei
şi în special în al celor care i-au furnizat informaţii. Aşa că am procedat la un joc de eliminare şi de fiecare dată m-am găsit în faţa a trei nume, mereu aceleaşi...

— Şi cine sîrit ? întrebă brusc van Meer,

— Pentru moment nu dispun de fapte mai mult sau mai puţin concrete decît în legătură cu unul singur. Toc mai am primit veşti de la Bruxelles...

— De la Bruxelles ? ! se miră van Meer.

— Da, de la Bruxelles, dar o să înţelegi imediat de ce am ajuns în Belgia. Sint acolo oameni care dispun de informaţii serioase...

— Şi ele îţi -confirmă bănuielile ?

— Intr-o oarecare măsură, da. Aceste informaţii nu, aduc nici o dovadă concretă în legătură cu activitatea vreunei cîrtiţe la noi, dar ele dovedesc că Celinski ne-a minţit, sau cel puţin ne-a ascuns o grămadă de lucruri.

— Ştiam eu ! strigă van Meer. Ştiam că te gîndeai" la Celinski pentru că era polonez...

— Şi mai este-încă.

— Voiam să spun că îl aveai în vizor fiindcă a trăit în Polonia, Şi scrisoarea asta, ce mai e ? întrebă van Meer arătînd cu privirea hîrtia cu antet roşu-aprins pe care o ţinea în mină elveţianul.

— E de la Solidaritatea. Cunosc pe cineva la Bruxelles. Citeşte-o şi ai să vezi că nu este lipsită de interes.

Secretarul general al Assoroute luă foaia de hîrtie a cărei parte superioară reproducea grafia atît de caracteristică a sindicatului polonez.

„Spre marea noastră surprindere aflăm prin intermediul scrisorii dumneavoastră că domnul WladysSaw Celinski lucrează în prezent în organizaţia dumneavoastră. Uimirea noastră decurge din faptul că noi ştim că acest personaj, în perioada înfiinţării mişcării noastre în Polonia, a făcut totul pentru a-i împiedica existenta în cadrul întreprinderii din conducerea căreia făcea parte."

Van Meer ridică capul.

— Ciudată acuzaţie. Doar ştim cu toţii că. pe vremea cînd Solidaritatea încerca să se implanteze peste tot,
printre partizanii noului sindicat nu prea erau mulţi directori de întreprindere, constată olandezul.

— E drept, dar cred că între o anumită reticenţă şi ostilitatea activă pe care se pare că o profesa Celinski e o diferenţă. Citeşte însă mai departe.

„...faptul că s-a hotărît să «aleagă libertatea» (deşi ştim că nu a cerut azil politie) nu schimbă cu nimic părerea noastră... Un om care, în întreprinderea lui — atunci eînd pînă şi în cele mai mari întreprinderi aflate sub controlul statului autorităţile au fost obligate să accepte existenţa. Solidarităţii —, s-a "ridicat împotriva voinţei majorităţii muncitorilor, nu ni se pare a fi la locul său la dumneavoastră, o organizaţie ce se vrea pluralistă, în serviciul societăţii, în altă ordine de idei, aflaţi că domnul Ceîinski părea să fie reprezentantul armatei în întreprinderea de transporturi pe care o conducea, deoarece era reprezentantul acesteia în cursul exerciţiilor de rutină organizate de statul major. Din alte surse deţinem informaţia că avea gradul de comandant.„." "Van Meer puse hîrtia pe birou,

— Da, într-adevăr, e neplăcut, constată el pe un ton ce lăsa impresia că secretarul Assoroute încearcă să mi nimalizeze importanţa celor citite.

— De fapt, Cari, e mai mult decît neplăcut. Ni se dă de înţeles că Celinski este mai mult decît dubios. Mai ci teşte o dată pasajul în care se scoate în evidenţă faptul că reprezentanţii ţărilor din Est nu au protestat împotriva prezenţei la noi a unui transfug, aşa cum au făcut-o de fiecare dată în împrejurări asemănătoare în cazul altor organizaţii internaţionale.

Cari van Meer ridică mina în semn că vrea să calmeze lucrurile.

— Dubios, ăsta-i cuvântul, căci de fapt nu sînt deeît presupuneri. Nici o dovadă. La urma urmei, poate fi vorba de o răfuială între adversari politici. Dar — aici vocea lui van Meer. pînă acum conciliantă, adoptă un ton vădit mai dur — aş vrea totuşi să ştiu cu ce drept ai scris în numele nostru la Bruxelles. Pentru că e limpede că tiptil,

acest Majewski. răspunde asociaţiei Assoroute şi nu unui oarecare domn Chappuiz. personal. Tu ce le-ai scris ?

Elveţianul nu pricepea ce vroia să spună cu asta prietenul lui.

- — Păi. Cari. după tot ce a scris presa despre noi, trebuia totuşi să facem ceva. Dacă ne astupăm urechile şi ochii s-ar putea crede că acoperim o cirtiţă si că prin urmare ştim cine este. E adevărat că poate că ar fi trebuit să scriu în numele meu unui individ pe eare-l cunosc peiv sonal — l-am întîlnit la o reuniune a Orgamzaţiei'lnterna-ţionale a Muncii. M-am gîndit însă că din moment ce această problemă vizează Assoroute în ansamblul său...

— Şi ce argumente ai folosit ca să speri să obţii un răspuns ?

— Pur şi simplu i-am întrebat dacă-mi pot da infor-~ maţii despre Wladek, La urma urmei, tipul de la Bru xelles ştie că mă ocup cu probleme de personal. Dar. de oarece m-am gîndit. ca şi tine. la o posibilă răfuială po litică, am vrut să fiu sigur şi i-ani telefonat ca să aflu de unde are informaţiile despre Celinski. Mi-a spus că ancheta a fost făcută de conspiratorii din Varşovia.

— Şi tu crezi asta ? Chiar crezi că cei de la Bruxelles pot fi în contact cu conspiratorii din Polonia *şi* le pot cere să se ocupe de un tip în definitiv fără prea mare impor tanţă ?.

— Fără-ndoială. Sînt bine organizaţi. Ai auzit vor-
bindu-se de posturile lor de radio pirat, de ziarele clan destine, de trecerea în Vest a soldaţilor sovietici staţionaţi în Polonia care au dezertat cînd au aflat că vor fi trimişi" în Afganistan. Ca să reuşeşti să faci aşa ceva. trebuie să 'dispui de structuri extrem de bine organizate. De altfel, adversarii lor sînt conştienţi de asta. Cînd Ic-am telefo nat azi-dimineaţă. imediat după ce am primit scrisoarea, ca să le cer detalii despre anchetă, tipul mi-a spus că li s-u dat o spargere. Printre documentele dispărute se g|-- sca exact raportul de la Varşovia despre Celinski.

Van Meer schiţă un surîs uşor ironic, prefăcîndu-se că nu a sesizat f aptul-că Chappuiz persista în bănuielile

sale din moment ce telefonase la Bruxelles înainte de a-i spune despre scrisoare.

— Am sa stau de vorbă cu Celinski. Diseară sau cel tîrziu mîine. La urma urmelor, poate că ai dreptate, în orice caz, cel mai bine ar fi ca Wladek să nu mai lucreze îa noi, cel puţin atîta timp cît nu se hotărăşte *sa* facă ceva. Mă refer la azilul politic sau la întoarcerea sa la cei apro piaţi.

Era o mărturisire. Nu chiar do complicitate — cel puţin aşa credea van Meer — dar, cu siguranţă, de slăbiciune. Oricum, putea spune că, la fel ca toţi ceilalţi, fusese păcălit de spusele lui Celinski. E drept că ar fi trebuit sa verifice. Dar, mai bine mai tîrziu dccît niciodată, iar Chap-puiz reacţionase foarte bine. Van Meer îşi spuse că. în! fond, iniţiativa colaboratorului său nu-i putea fi decît benefică. Era limpede că după discuţia pe care o va avea cu polonezul, care îi transmitea foarte des „salutări'[1] de îa Jănos, Wladek va fi obligat s-o şteargă. Cu atît mai mult cu cît van Meer era convins că Chappuiz. ca un muntean încăpăţînat ce era, îl va interpela şi pe polonez ca să-î împărtăşească îndoielile, dacă nu bănuielile sale. Evident că totul se va petrece pe tăcute, pentru că era în interesul tuturor. La următoarea reuniune a preşedinţiei Assoroute, din care făceau parte numai persoane distinse, va putea spune că drept urmare a zvonurilor întreţinute de presă şi datorită iniţiativei prietenului nostru Chappuiz care a dat dovadă de vigilenţă — nu-1 costa "nimic să-i perie puţin, iar asta 1-ar dezarma dacă ar avea vreo bănuială cu privire la rolul adevărat pe care el, van Meer, îl avea în toată povestea asta — situaţia personalului se clarificase.

Cu cîteva ziJe înainte ele această reuniune, situaţia s-a clarificat mai mujt decît ar fi putut-spera van Meer. într~o dimineaţă Chappuiz intră val-vîrtej în cabinetul său, cu un ziar în mină.

— Am avut dreptate, Cari ! Bine am făcut că i-am vorbit deschis... Chappuiz îşi. sublinia fiecare cuvin! împungînd ziarul cu un deget răzbunător.

Ştirea era încadrată de un chenar făcut cu carioca :

TRAGIC ACCIDENT ÎN APROPIERE DE ANDER-MATT.

„în noaptea de sîmbătă spre duminică, un tragic accident rutier a avut loc la Andermatt. Potrivit raportului poliţiei, un automobil înmatriculat în cantonul Geneva şi condus de un funcţionar internaţional s-a zdrobit în-tr-o prăpastie, după ce conducătorul, care se pare că a murit pe loc, a încercat să evite un camion de mare tonaj al cărui şofer pierduse controlul asupra maşinii. Şoferul în cauză, turc de origine, a fost pus la dispoziţia justiţiei. Cît despre victimă, poliţia, nu a dat nici o informaţie în legătură cu naţionalitatea acesteia,"

După ce a citit pentru a doua oară ştirea, van Meer îşi ridică ochii de pe ziar.

•— Crezi că e...

— Nu încape nici o îndoială în această privinţă. E voi'ba de Celinski. confirmă Chappuiz.

— Dar, poliţia...

— Ziarul datează de ieri. Azi dimineaţă mi-au tele fonat, după ce au identificat victima pornind de la nu mărul maşinii. Dar ceea ce este curios e că Wladek cir cula cu un paşaport elveţian fals. în schimb, în tapiţeria portierei, poliţia a descoperit un paşaport polonez. Acel faimos paşaport care chipurile dispăruse în timpul ata cului asupra ambasadei poloneze de la Berna. Cred că o ştergea în Polonia. Poliţiştii au găsit mai bine de o sută de mii de franci în dolari,

— Asta înseamnă că ai avut dreptate, bătrîne. Fără îndoială că după cele ce i-am spus, Wlâ.„, CeUr.ski vreau să spun, s-a hotărît s-o şteargă. Cu toate acestea, a negat absolut tot, adăugă van Meer pe un ton gînditor,

— Vei putea spune toate astea la poliţie. Tipul care mi-a telefonat mie mai întîi, fără-ndoială că centralista i-a spus că sînt şeful personalului, mi-a zis că vrea să te vadă. Dacă am înţeles bine, e ceva în neregulă cu acei-

dentul. în primul rînd, şoferul e turc, iar camionul e-înmatriculat în Bulgaria. Şi au fost văzute atît camionul, cît şi maşina lui Celînski, în parcarea din faţa hotelului Glacier din Gletsch. Nu. cei doi bărbaţi nu şi-au vorbit. Aşa spun martorii. Dimpotrivă, Celinski se pare că a discutat, într-adevăr, cu o a treia persoană, pe care polonezul a încercat în mod vădit s-o evite cînd a văzut-o intrînd în restaurantul hotelului. Chelnerii Je-au spus poliţiştilor că, atunci cînd tipul a intrat în restaurant, Celinski s-a ridicat aproape instantaneu, fără a se mai atinge de desertul care tocmai îi fusese adus şi, după ce a lăsat pe masă banii pentru nota xde plată, s-a urcat în maşină. Aceasta era însă blocată de maşina noului venit. Chelnerul, care ieşise să-i dea rest U polonezului, i-a văzut pe cei doi bărbaţi vorbind. Celinski nu părea mulţumit — acestea sînt cuvintele chelnerului — dar probabil din pricină că nu putea scoate maşina din parcare. Tot conform mărturiilor de la poliţie, se pare că celălalt şi-a cerut scuze şi, dînd în marsarier, a lăsat cale liberă maşinii sosite de la Geneva, Persoana inoportună a revenit în restaurant şi a coman-daj; cina. Cînd ospătarul şef l-a condus spre uşă, a observat că autocamionul dispăruse.

— Crezi că Celinski a fost urmărit de un agent elve ţian ? se nelinişti van Meer.

— Uite, la eventualitatea asta nu m-am gîndit ! de clară Chappuiz. înclinam mai mult spre varianta ofiţeru lui care era contactul cîrtiţei de la noi.

După-amiază, Cari van Meer a primit două telefoane. Primul era cel anunţat de Chappuiz, în urma căruia îi fixă o întîlnire în biroul său, pentru a doua zi dimineaţă,' poliţistului care voia să obţină cîteva informaţii despre Celinski.

Celălalt, mai urgent, îi cerea să se prezinte seara în-tr~o cafenea aflată nu departe de televiziune.

Vocea bărbatului îi era necunoscută lui van ATeer. Acceptă întîlnirea, fără-ndoială pentru că de la celălalt capăt al firului se pronunţau cuvinte pe care de atîta vreme spera să le audă.

— Domnule van Meer, sînt o cunoştinţă a lui Jânos. Nu, nu închideţi. Să ştiţi ca - totul are un sfîrşit, iar în
cazul de faţă acest sfîrşit va fi pe placul dumneavoastră, Jânos mi-a dat un plic care, după spusele lui, conţine ceva. cred că un document, la care ţineţi mult. Nu mai are nici o valoare, date fiind ultimele evenimente.. Mă înţelegeţi ?

Van Meer înţelesese,

A doua zi dimineaţă", poliţistul î-a aşteptat pe secretarul Assoroute trei sferturi de ora. Therese a telefonat fără succes la şeful ei acasă şi, după ce s-a scuzat în numele lui, a propus să-1 cheme pe poliţist de îndată ce va sosi patronul.

— Ştiţi, nu i se întîmplă .niciodată să întîrzie — îşi scuză ea încă o dată şeful, în timp ce-1 însoţea pe poli ţist spre lift.

Abia după două zile poliţia franceză i-a înştiinţat pe colegii de la Geneva că pescuiseră cadavrul unui oa recare van Meer în apa ţiului Arve. O crimă ? Nu era exclus, ca de altfel nici sinuciderea; *

. La Assoroute. Therese confirmă zvonurile potrivit cărora şeful ei nu mai era acelaşi de cînd o pierduse pe soţia sa, Ikisa.

Pe bună dreptate se spunea despre noul Secretar general că, în ciuda faptului ca ajunsese în funcţia supremă, rămăsese foarte uman. Nu numai că se interesa de problemele importante pe care trebuia să le rezolve cu maximum de urgenţă şi mai întotdeauna în detrimentul vieţii sale personale, petrecmdu-si cea mai.mare parte a timpului la birou, ci manifesta în egală măsură' şi o preocupare reală pentru oamenii care făceau parte din anturajul său cel mai apropiat.

Aşa se face că a suferit -cu toată sinceritatea, se vedea acest lucru, atunci când a aflat despre moartea accidentală a unui membru din garda sa personală. Probabil din pricină că' se trăgeau amîndoi din ţărani, le plăcea să glumească atunci cînd lungile deplasări cu avionul spre ţinuturi străine îi obligau să stea împreună ore în şir. Mihail Sergheevici spunea bancuri pe care celălalt părea să le aprecieze foarte mult, chiar dacă le auzea pentru a nu ştiu cita oară.

Poate că tipul — prenumele şi patronimicul lui îi scăpau c?in nou Secretarului — avea o memorie foarte selectivă, ca să nu-i. spunem scurtă. Dar nu asta conta. Important era faptul că ştia să se folosească de o armă si că era. devotat şefului. Acesta din urmă voia să ştte de ce, sau mai degrabă cum a fost cu putinţă ca un po-

liţist atît de bun să fie ucis de un glonţ rătăcit. Era o poveste cusută cu aţă albă. El, Secretarul general, care toată viaţa nu ţinuse niciodată în mină o armă, ar fi putut avea un accident. Asta era ceva posibil. Dar ca un profesionist să cadă victimă unui glonţ rătăcit, în timpul unui exerciţiu obişnuit de tragere, chiar' că nu se putea accepta.

Interesul manifestat de Secretarul general faţă de garda sa personală — atitudine ce îi ungea pe suflet pe cei rămaşi în viaţă — mobiliza din oficiu departamentul de criminalistică. Şeful acestuia, care avea gradul de general şi reuşise să se menţină în ciuda tuturor schim-' taărilor survenite pe parcursul ultimilor ani, îi convocă pe cei mai buni copoi ai săi.

— Ascultaţi, băieţi. E vorba de o anchetă deosebit
de spinoasă. Unul din colegii noştri, din brigada de paza corporală a *ghensek-ului, a* avut nefasta idee de a se
afla pe traiectoria unui.glonţ rătăcit. Asta s-a petrecut, din cîte mi s-a spus, în timpul unui exerciţiu de trageri. Da, la noi, în-poligonul nostru, din moment ce toţi care ţin de Interne folosesc acelaşi loc. Ancheta preliminară demonstrează că e foarte posibil să fie vorba de un acci dent adevărat. Numai că, uite, *ghensek~u* vrea să ştie mai multe despre asta. Cinstit vorbind, nu cred că noi vom putea veni cu ceva nou. dar. ca să fim cu conştiinţa împăcată, o s-o luăm de Ia zero.

— Dar dacă dosarul e clasat-, interveni unul din in spectorii convocaţi, nu vorn mai putea afla nimic în plus faţă de ce ştiu toţi ceilalţi. Nu are nici un sens şi nu avem vreme de pierdut. Şefule, ştii mai bine ca oricare altul cît ne ia ca timp şi mijloace povestea aia cu banda de uzbeci.

— Sînt de aceeaşi părere cu tine, Boris, dar se pare că nu ai priceput ce ţi-am spus — chiar ăl mare în per soană 'ne cere serviciul ăsta. Aşa că propun, ca să-i do vedim că luăm foarte în serios ce ne cere, să luăm treaba asta de la capăt, mai ales în ceea ce priveşte personali-

tatea defunctului. S-ar putea să descoperim ceva ce a scăpat echipei care a efectuat prima anchetă. .Fără îndoială că asta nu va aduce nimic nou, dar vom dovedi ministrului de Interne că am luat foarte în serios, indicaţia primită de la *gh-ensek.* De acord ?

Cei trei inspectori desemnaţi temporar pentru acest caz s-au pus de-ndată pe treabă. Au aflat că tipul trăia cu fosta soţie a unui coleg ce lucra într-un alt departament al serviciilor speciale decît cel în care lucra mortul, dar că soţul înşelat, şi apoi părăsit, nu se afla la Moscova în momentul accidentului. Mai mult, dispăruse de eui'înd în urma unui incendiu ce distrusese cabina camionului pe care-! conducea. Aşadar, trebuiau să caute în altă parte. Ceea ce au şi făcut, fără prea multă convingere, căci ajunseseră la convingerea că e vorba într-adevar de un glonţ rătăcit.

în cadrul anchetei de rutină, care era pe sfîrşite — trebuiau să-i înainteze şefului rezultatele în trei-patru zile, iar acesta se pregătea deja să se ducă personal la Kremlin —, au mai verificat o dată pistele ce conduceau spre persoanele care manifestaseră interes, dintr-un motiv sau altul, faţă do garda de corp. Aşa se face că un inspector a dat peste numele lui Evgheni Dalev, un ofiţer din cadrul GRU. A vrut să stea de vorbă cu el ca să afle ce legături avusese cu protejatul *ghensek-ului>* dar i s-a spus că Daiev este în prezent plecat în străinătate, probabil în Elveţia.

în prima fază, ancheta s-a oprit aici. Dar cînd şeful departamentului de criminalistică a ieşit din biroul lui Mihail Sergheevici, care i-a mulţumit pentru treaba bună pe care o făcuseră inspectorii lui — e întotdeauna plăcut să auzi aşa ceva —,- ancheta a intrat în cea de-a doua fază, evident mult mai complexă. .Secretarul general 1-a convocat de îndată pe şeful securităţii şi 1-a întrebat dacă tînărul ce-i fusese gardă de corp — Piotr Gavrilo-vici sau Gavril Piotrovici ? — avea legături profesionale cu departamentul de informaţii al armatei şi dacă era

normal ca cei de la GRU să se intereseze de el. îi mulţumi individului, după ce a aflat că în nici un caz garda de corp dispărută nu putea avea astfel de legături fără a-şi informa superiorii. Iar aceştia nu ştiau nimic în această privinţă.

Secretarul general era intrigat de problema spinoasă peste care se pare că dăduseră inspectorii de la criminalistică. Se lăsă captivat de acest joc, cu atît mai mult cu cît îi plăceau romanele poliţiste clasice. Fără a mai apela la secretariatul său, îi telefona chiar el unui ofiţer din KGB pe care-l cunoştea din copilărie şi împreună cu care'îşi făcuse studiile de drept la universitate, un om în care avea deplină încredere si pe care tocmai îl adusese în capitală,

— Iura, poţi să treci diseară pe la mine. acasă ?

~— La ce ora, Misa ? întrebă simplu ofiţerul, unui dintre puţinii care mai îndrăzneau să~l tutuiască pe Secretarul general.

— Imediat după jurnalul televizat.

Era clar că Secretarul partidului nu dorea ca cineva din anturajul său să afle că voia să-l vadă pe unu! din tinerii ofiţeri de la KGB.

Ofiţerul sosi exact la terminarea jurnalului. O sărută pe Raisa, care îi fusese şi ea colega Ja facultate, şi ii strînse mîna lui Mi^a. care îi propuse imediat să meargă în biroul lui. Secretarul îi relată pe scurt povestea cu garda sa de corp, insistînd asupra faptului că cei de la GRU păreau că se interesează de el.

— Ceea ce aş vrea e ca tu să organizezi discret o percheziţie la numitul Dalev, Poate că ai să găseşti la el ceva interesant. Nu e nevoie să-l îndepărtezi de la Moscova, deoarece în clipa de faţă se află în străinătate.

. — Vei avea rezultatele mîine seară,' promise Iura.

Telefona într-aelevăr în seara următoare, dar numai ca- dă anunţe că, negăsind nimic la Dalev, hotărîse să se ducă la mama acestuia care locuia la -periferia- Mos-

covei. Găsise adresa ei în .apartamentul percheziţionat[1] după toate regulile artei de el însuşi împreună cu -doi colaboratori foarte apropiaţi, dar cărora, e de la sine înţeles, *nu* le-a dezvăluit cine ordonase percheziţia.

Cînd cei trei bărbaţi au sosit în faţa uşii micuţei garsoniere în care- locuia mama lui Dalev. nici nu au mai trebuit să sune. Se pare că bătrîna îi pîndise, căci a deschis uşa cu un gest brusc. Iura se gîndi că ea face parte din acea generaţie de sovietici care erau obişnuiţi sa aibă la îndemînă o- văii j oară cu strictul necesar, pe care să o poată lua cu ei în caz că sînt arestaţi şi. instinctiv, căuta', cu privirea valiza. Nu văzu nici una.

— Nu vă temeţi, tovarăşă. Noi sîntera...

— Ştiu cine sînteţi. vă sta scris pe frunte. Mă aştep tam sa veniţi într-una din zile. Jenia m-a prevenit şi ştiu ce am de făcut. A murit, nu-i aşa ?

: înainte ca unul din cei trei bărbaţi să aibă timp sa deschidă gura ca să lămurească penibila confuzie, bă-' trîna se duse în singura cameră pe care o avea. revenind într-o clipă cu un plic în mină.

— Mi-a spus să vă dau asta.

Iura luă -plicul fără să scoată o vorbă şi. salutînd-o' pe bătrîna, le făcu semn subalternilor săi sa plece de îndată, îi va telefona mamei lui Dalev cît mai repede cu -putinţă, ca să-i spună că fiul ei trăieşte, însă numai, după ce va afla ce conţine plicul. Simţea între degete un fel -de cutie plată, o casetă probabil, şi se gîndi că; mai mult ca sigur, exact ăsta era lucrul pe care-1 căuta de cînd îi încredinţase Misa ancheta.

. Iura sosi. fără să se mai anunţe dinainte, la aceeaşi . oră la care venise cu două zile în urmă, însă Secretarul nu se -întorsese încă acasă.

—- Trebuie să vină, îi spuse Haisa, propunîndu-i să bea un ceai uzbec, ca-n vremurile de odinioară cînd se adunau seara ca să tocească cursurile sau să tragă o cîn-tare după ce luau cîte un examen. A telefonat acum mai bine de o oră.

Raisa nu ştia ce subiect să abordeze cu fostul coleg de facultate. Ştia că fusese căsătorit, dar ca e singur de vreo zece ani. Tocmai se întreba dacă Iuri Trofimo-vici o fi avînd copii — acesta fiind un subiect care dezleagă întotdeauna limbile —, cînd din fericire 1-a auzit pe Misa care-i dădea instrucţiuni şoferului.

— Hei, Iura. aici erai ? Cum e ?

— Cred ca am ceva interesant. O casetă.

— Şi ce e pe ea ?

— N-am habar. N-am ascultat-o. După ce o asculţi tu, hotărăşti ce am eu de făcut.

•— Iura, Iura, nu te-ai schimbat. Hai s-o ascultam împreună.

„Această casetă este cea de-a doua copie a unei înregistrări al cărei original se afla la loc sigur în străinătate. La fel ca şi aceasta, prima casetă va ajunge în mîi-nile directorului unui mare ziar saptămînal în cazul în care mi se va intîmpla ceva, după cum se pare că s-a şi întîmpîat din moment ce' dumneavoastră ascultaţi vocea mea ce vine astăzi de pe lumea cealaltă..."
^

Secretarul şi,prietenul său se uitară unul la altul gîndind amindoi că acest Dalev nu e tocmai întreg la minte,

Au ascultat înregistrarea fără să scoată o vorbă timp de douăzeci de minute, cît a durat caseta. Tipul povestea în detaliu tot ceea ce mareşalul Sveţov şi încă alţi cîţive ofiţeri superiori din KGB şi GRU îi ceruseră să face pentru a-şi duce planul la bun sfirşit. Pe Iuri Trofimo-vici, care era RGB-ist de mai bine de treizeci de ani. nu 1-au mirat metodele, tehnicile şi mijloacele folosite pentru a duce la bun sfîrşit o misiune excepţională. A avut chiar şi un sentiment de admiraţie, pur profesională; pentru cei care puseseră la cale acţiunea. Dimpotrivă, Secretarul general a părut surprins. Aşa se-ntîmpla adesea cu neofiţii — îşi spuse prietenul *ghensek-ulm* -— cu greu reuşesc să accepte faptul că realitatea poatr depăşi ficţiunea.

Secretarul genera] şi-a notat ceva în timp ce Daîev expunea scopul final al operaţiunii „GROM" :

„...tot ce am întreprins în cursul ultimilor ani dovedeşte că datorită camioanelor de mare tonaj de tip nou, din ce în ce mai bine adaptate pentru transportarea unor elemente greu detectabile, datorită minunatei reţele de autostrăzi implantate în toată Europa de Vest şi din care noi cunoaştem acum fiecare bucăţică, datorită Ja-xismului serviciilor de control al frontierelor şi neîncrederii adversarilor în posibilităţile noastre, *sîntem în măsură să transmitem si să transportăm oriunde dorim încărcături nucleare care pot fi declanşate la momentul dorit, cu o precizie de impact pe care nici măcar racheta cea mai sofisticată nu ar* fi *în stare s-o atingă, fără să mai vorbim că oricînd există posibilitatea ca o astfel de rachetă să fie interceptată, ceea ce nu ar fi cazul celor douăzeci de camioane pe care planul „GROM"* ?si *propune să le menţină în circulaţie în apropierea regiunilor considerate de primă importanţă din punct de vedere strategic în cazul declanşării sau izbucnirii prin surprindere a unui conflict"* Ultimele fraze ale ,.testamentului" lui Dalev erau rostite răspicat, de parcă pe tip 1-ar fi încîntat ideea evenimentului a cărui eventualitate era cunoscută de foarte puţini, printre care se număra şi el.

Secretarul general scoase caseta din casetofori şi o închise în unul din sertarele biroului său,

— Iura, de mîine îţi iei cîteva zile de concediu. Cineva îţi va aduce un paşaport diplomatic — nu vei avea deci probleme cu vizele — şi un număr de cont de la Geneva sau Zurich, în orice caz, din Elveţia. Trebuie să-1 găseşti cu orice preţ pe acest Dalev.

— Şi,.., întrebă KGB-istul, aşteptîîî* în mod evident ordinul de a-1 elimina pe agentul GRU.

-— Ku, Iura, nu asta. Dacă el dispare, cealaltă casetă va ajunge la destinaţie. Trebuie sâ-i spui că este aşteptat aici ca să i se dea o funcţie importantă în serviciul de informaţii al armatei, îi poţi spune că vii din partea

mea, că sîntem dispuşi să-i acordăm un grad foarte mare într-o altă arma dacă doreşte,

— -Şi dacă refuză ?

— Nu va refuza. E un carierist. Are să creadă că ne are la mină cu caseta. Va înceta să mai fie periculos
atunci cin d noi înşine vom dezvălui dedesubturile ope raţiunii ..GROM". Atunci; vom vedea. Dacă totuşi refuză, spune-i că acceptam preţul pe care-1 va stabili el.. Vei -scoate banii din contul care ţi se va da. El trebuie să trăiască atîta timp cit bomba nu e dezamorsată. E limpede ?

Era cit se poate de limpede, în timp ce căuta un taxi — nu-şi luase .maşina ca să nu fie reperat — KGB-istul îşi spuse ca Misa ar putea să se folosească ele acest prilej •ca să facă şi mai multa ordine în rîndul ramoliţilor ăstora din armată. Şi că s-ar putea folosi de toată povestea asta în cadrul tratativelor cu 'America sau cu Germania. Pînă la urmă, planul „GROM" s-ar putea să se dovedească foarte util.

Mihail Sergheevici ajunsese la o concluzie identică. După plecarea lui Iuri Trofimovici îşi mai puse o dată banda.

Din cînd în cînd. dădea din cap: murmurînd de fiecare dată acelaşi cuvînt; *„interesno, ocen* intcresno..." într-adevăr, planul era interesant. Nn trebuia să transpire nimic, iar Dalev trebuia recuperat cu orice preţ. Cît despre ceilalţi din anturajul lui Sveţov. trebuiau supravegheaţi îndeaproape. Nu trebuia să li se permită să decidă SINGURI asupra viitorului ţării. Şi al lumii...

Maşînuţa 2 CV galbenă se îndrepta fără prea mare grabă spre coastele din Bretagne. Cei doi tineri căsătoriţi se hîrjoneau, se opreau după fiecare sută de kilometri ca să bea o cafea, să mănînce un sandviş sau pur

jtU4UU|Ujjiii|

şi simplu să se sărute. Aveau tot timpul, pentru că plecau pentru prima oară împreună în vacanţă.

Toată lumea îi depăşea, cu-excepţia unor camioane pe care le depăşeau ei, avînd impresia că merg ca un bolid. Băiatul remarcă, adresmdu-se tinerei sale soţii, că rusnacii respectă vitezele regulamentare, de aceea îi putea depăşi „broscuţa" lor.

Tocmai ajungeau în dreptul unui camion de marc? tonaj ce purta inscripţia „COBTRAHCABTO-SOVTRAN-SAVTO". L-au depăşit fără ca motorul lor să-şi dea sufletul.

Tînărul mire se întoarse zîmbitor către soţia sa, care se cam afunda în scaun de cîte ori se apropiau de un camion : . — Cu ăştia, nu-ţi face griji. N-avem de ce ne teme...

Aviz către cititor : *Faptele, situaţiile, personajele sînî rodtd imaginaţiei autorului. Cel puţin unele...*

CUPRINS

Camionagiul solitar
Pregătiri 15
Sudori reci ^0
Capcana 27
într-o miercuri seară 41
Transfugul. 48
Tovarăşul de drum 65
Teroriştii
Pisica şi porumbelul 93.
Operaţiunea „Blokada" 99
Accidentul de circulaţie 118
Valiza 130
Detectorul 142
Operaţiunea „Grom" 154
Oprire mortală 168
Necrologuri 187
„Interesno..." 195

Forma f carte 16/54 s *84.* Coli tipar *13*
Comanda **121/10393**

Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria COIiESI, Bucureşti
ROMÂNIA

Preţul **123** lei ~f 2 lei timbru literar = 125 lei